

ใบความรู้ภาคเรียน วิชาจิตวิทยา

ศรียา-ประภัสร์ นียมธรรม
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ(ประสานมิตร)
หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู

โปรแกรมการเรียนวิชาจิตวิทยา

โดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศรียา นิยมธรรม

กศ.บ (เกียรตินิยม) กศ.ม (จิตวิทยาพัฒนาการ) M.A

ประภัสร์ นิยมธรรม

ป.ป. กศ.บ M.A. (Educational Psychology)

หอสมุดกลาง
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

พิมพ์ครั้งที่ 1 2.000 เล่ม

กรกฎาคม 2519

คำนำ

จิตวิทยาทั่วไปเป็นรากฐานของพฤติกรรมศาสตร์ ซึ่งเป็นวิชาที่น่าสนใจที่สุดวิชาหนึ่งในปัจจุบัน ดังจะเห็นจากการที่วิชานี้ได้ถูกจัดเข้าเป็นวิชาบังคับเรียน ในหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษาในสาขาวิชาต่าง ๆ

ผู้เขียนได้แรงบันดาลใจเมื่อครั้งมีโอกาสไปสอนวิชาจิตวิทยาทั่วไปที่วิทยาลัยกรีก ปากน้ำใน ปี พ.ศ. 2518 ด้วยเหตุที่ตำราเรียนส่วนใหญ่เป็นภาษาอังกฤษและแม้จะมีตำราภาษาไทยอยู่บ้างก็ยากต่อการเข้าใจใตลึกลงไปในระยะเวลาอันสั้น หากไม่มีพื้นฐานมาก่อน ผู้เขียนจึงได้ลองจัดทำโปรแกรมการเรียนขึ้นประกอบการสอนในชั้น ซึ่งก็พบว่าโปรแกรมดังกล่าวได้ช่วยให้นักศึกษาเข้าใจเนื้อหาต่างๆ ในวิชาจิตวิทยา ได้ดีขึ้นเมื่อมาฟังคำบรรยายหรือเมื่อ ไปอ่านตำราอื่น ๆ เพิ่มเติม ผู้เขียนจึงได้นำโปรแกรมการเรียนฉบับนั้นมาปรับปรุงแก้ไข และเขียนเพิ่มเติมอีก โดยอาศัยแนวการเขียนจากหนังสือ 'Study Guide with programmed units for introduction to Psychology' ของ Rita L. Atkinson และ Richard C. Atkinson แห่งมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด โดยพยายามเขียนให้ครอบคลุมเนื้อหาซึ่งปรากฏในหลักสูตรที่ใช้กันในสถาบันอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย ทั้งนี้เพราะผู้เขียนมีความประสงค์จะให้หนังสือเล่มนี้เป็นคู่มือ และแนวทางในการศึกษาค้นคว้า วิชาจิตวิทยาอย่างกว้างขวางแก่นิสิตนักศึกษา

ผู้เขียนขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ทั้งหลายที่เคยประสิทธิ์ประสาทวิชาด้านจิตวิทยา และขอขอบคุณนักศึกษาวិทยาลัยกรีก รุ่นปี พ.ศ. 2518 ที่มีส่วนช่วยให้หนังสือเล่มนี้สำเร็จ ลุล่วงออกมา และผู้ที่จะลืมเสียมิได้อีกท่านหนึ่งคือ อาจารย์อำนาจ เย็นสบาย ผู้กรุณาออกแบบปก ตลอดจน ช่วยเขียนภาพประกอบต่างๆ ในหนังสือเล่มนี้ สำหรับข้อบกพร่องและความผิดพลาดต่าง ๆ นั้น ผู้เขียนขออ้อมรับและยินดีรับฟังความคิดเห็น ตลอดจนข้อเสนอแนะที่ควรนำมาปรับปรุงในการพิมพ์ครั้งต่อไป

ศรียา นิยมธรรม

ประภัสร นิยมธรรม

พฤษภาคม 2519

สารบัญ

	หน้า
คำแนะนำในการใช้หนังสือ	ก
บทที่ 1 หลักและแนวความคิดทางจิตวิทยา	1
บทที่ 2 พฤติกรรมของมนุษย์ด้านสรีรวิทยา	15
บทที่ 3 พฤติกรรมของมนุษย์ กับพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม	34
บทที่ 4 พัฒนาการของมนุษย์	54
บทที่ 5 อารมณ์และแรงจูงใจ	93
บทที่ 6 การเรียนรู้ การจำและการลืม	122
บทที่ 7 บุคลิกภาพ	142
บทที่ 8 การรับรู้ องค์ประกอบด้านประสาทสัมผัส	160
บทที่ 9 การเรียนรู้เรื่องราว และเหตุการณ์ต่างๆ	182
บทที่ 10 ความขัดแย้งและการปรับตัว	195
บทที่ 11 การวัดความสามารถและสติปัญญา	214
บทที่ 12 สุขภาพจิตและพฤติกรรมที่เป็นปัญหา	231
บทที่ 13 เทคนิคต่างๆ ในการบำบัดทางจิต	252
บทที่ 14 จิตวิทยาสังคม	273
ภาคผนวก : วิธีการวัดทางสถิติ	292

บทที่ ๑

หลักและแนวความคิดทางจิตวิทยา โปรแกรมการเรียนรู้

ก่อนที่จะเริ่มโปรแกรมการเรียนนี้ ขอให้ท่านแน่ใจว่าได้อ่านคำแนะนำในการใช้หนังสือจนเข้าใจดีแล้ว

พฤติกรรม

1. พฤติกรรม ในแง่ของนักจิตวิทยา หมายถึง การแสดงออกใดๆ ที่ผู้อื่นสามารถสังเกตเห็นได้ หรืออาจสังเกตได้จากเครื่องมือที่นักทดลองนำมาใช้ ดังนั้นเมื่อเราสังเกตเห็นเด็กกำลังร้องไห้ก็จัดเป็นการสังเกต.....

สังเกต (หรือวัด)

2. การวัดความดันโลหิตของคนโดยใช้เครื่องมือทางการแพทย์ จัดเป็นการ.....พฤติกรรม

พฤติกรรม

3. การให้สัตว์ทำข้อสอบแล้วให้เกรดจากผลการสอบนั้น จัดเป็นการสังเกต.....เช่นกัน

สังเกต (หรือวัด)

4. การกระทำใดๆ ที่สามารถ.....ได้โดยผู้อื่นหรือจากการวัดโดยใช้เครื่องมือของผู้ทดลองเรียกว่า.....

พฤติกรรม

การกระทำ

5. ถ้า.....ใดๆ เป็นสิ่งที่คนอื่นสังเกตได้ หรือผู้ที่ทำการทดลองสามารถใช้เครื่องมือมาวัดได้ ก็เรียกว่า พฤติกรรม

จิตวิทยา

6. จิตวิทยาเป็นวิทยาศาสตร์ที่ว่าด้วยการศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์และสัตว์ ดังนั้นการศึกษ้อัตราการหายใจ หรือการร้องไห้ของเด็กจึงจัดได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของวิทยาศาสตร์เชิง.....

การกระทำ, สังเกต

7. นักจิตวิทยาศึกษาถึง.....ซึ่งสามารถ.....ได้โดยผู้อื่นหรือโดย.....ของนักทดลอง

เครื่องมือ

พฤติกรรม

- 8. พุดโดยสรุป อาจกล่าวได้ว่า นักจิตวิทยาศึกษาถึง.....
- 9. เหตุการณ์ใดๆ ที่เกิดขึ้นกับตัวเรา เช่นความปรารถนา, ความกลัว เป็นเหตุการณ์ที่เราตระหนัก เหตุการณ์เหล่านี้อาจสังเกตโดยตรงไม่ได้ หรือคนอื่นอาจไม่เห็น แต่เราก็อาจรายงานให้ทราบได้จาก

เอกัตบุคล (แต่ละบุคคล) ความรู้สึกของ.....

จิตสำนึก

- 10. เหตุการณ์ทั้งหลายที่เรา^{รู้สึก} จัดเป็นกระบวนการของ **จิตสำนึก** ถ้าเรา^{รู้}แล้วเรา^{รู้สึก}ว่าเรา^{รู้} นั่นคือขอบบวนการของ.....

จิตสำนึก

- 11. การที่เราสามารถบอกคนอื่น ๆ ได้ว่า มีอะไรเกิดขึ้นกับเรา และเรา^{รู้สึก}อย่างไรบ้างนั้น เป็นการรายงานเหตุการณ์ ซึ่งเรียกได้ว่าเป็นขอบบวนการของ.....

รายงาน

- 12. เมื่อมีเหตุการณ์ใดๆ เกิดขึ้นกับเรา แล้วเราสามารถ..... ถึงเรื่องราวเหล่านั้นได้ก็เรียกว่าเป็น ขบวนการใน ภาพของจิตสำนึก

รายงาน

- 13. ยังมีขบวนการอื่นซึ่งคล้ายคลึงกันกับกระบวนการจิต^{สำนึก} หรือจิตสำนึกซึ่งทำให้เรา^{รู้สึก}กลัว ^{รู้สึก}ต้องการ เช่นกัน หากแต่แตกต่างกับกระบวนการของจิตสำนึกตรงที่ว่า เราไม่ตระหนักว่าเรามีความรู้สึกดังกล่าว ขบวนการเช่นนี้คือขอบบวนการของ **จิตไร้สำนึก** ด้วยเหตุนี้เราจึงไม่สามารถจะ..... ให้ผู้อื่นทราบได้

จิตไร้สำนึก

- 14. ขบวนการใดๆ ในตัวบุคคล ซึ่งดำเนินไปโดยที่บุคคลนั้นๆ ไม่^{รู้}สึกตัว จัดเป็นขอบบวนการของ.....

ตระหนัก

- 15. จิตไร้สำนึกเป็นขบวนการภายในตัวบุคคล ซึ่งดำเนินไปโดยที่บุคคลนั้นๆ มิได้.....

จิตไร้สำนึก

- 16. ถ้าท่านกล่าวว่าท่านจะคอยกว่าคนอื่น แต่มิได้พะวงถึงความรู้สึก^{นั้น} ความกลัวในกรณีนี้จัดเป็นขอบบวนการของ.....

จิตไร้สำนึก

17. ขบวนการซึ่งดำเนินไปภายในตัวบุคคล เช่น ความกลัว ความปรารถนา แต่เป็นสิ่งที่บุคคลนั้นมิได้ตระหนัก เรียกว่าเป็นขบวนการ.....

ความเปลี่ยนแปลง

18. ความสูงของผู้ใหญ่ มักจะไม่ค่อยเปลี่ยนแปลง แต่ความสูงของเด็กที่กำลังเจริญเติบโต มักจะเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัด ความเปลี่ยนแปลงย่อมแตกต่างกันไป ดังนั้นปริมาณความมากน้อยของ.....จึงเรียกว่า *ตัวแปร*(Variable)

ตัวแปร

19. ความสูงของเด็กที่กำลังเจริญเติบโต ที่กล่าวในข้อ 18 ก็คือ.....

20. การทดลองหลาย ๆ อย่างในทางจิตวิทยาจะเกี่ยวข้องกับ *ตัวแปร* ตั้งแต่หนึ่งตัวขึ้นไป ตัวอย่างเช่น เวลา มักจะเป็นตัวแปรที่เข้ามาเกี่ยวข้องในการทดลองหลาย ๆ อย่าง ถ้าเราต้องการจะทราบว่าเวลามีผลต่อความสูงของเด็กผู้ชายหรือไม่ เราก็ต้องใช้ตัวแปรในการศึกษา (ระบุจำนวน).....ตัว

2

21. นักจิตวิทยามักสนใจที่จะค้นคว้าว่าตัวแปรตัวหนึ่งจะส่งผลถึงตัวแปรอีกตัวหนึ่งหรือไม่ ถ้าเขาต้องการทราบว่าช่วงเวลาที่ผ่านมาจะมีผลต่อพฤติกรรมของคนด้านการลิ้มหรือไม่ เขาก็อาจทำได้โดยการให้กลุ่มตัวอย่างหลายๆ คนจำข้อความ หรือเรื่องราวชุดหนึ่ง แล้วให้ตอบหรือพูดเรื่องนั้นซ้ำอีกครั้ง เมื่อช่วงเวลาที่ต้องการศึกษาผ่านไป ในกรณีนี้ เวลาที่จะเป็น.....ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมที่เขาต้องการจะศึกษา

ตัวแปร

22. เมื่อนักจิตวิทยาทดลองศึกษาเกี่ยวกับเรื่องอัตราการลิ้มในช่วงเวลาที่ผ่านไป เขาสามารถจะควบคุมตัวแปรด้านเวลา โดยกำหนดลงไปว่าจะทดสอบความจำของกลุ่มตัวอย่างเมื่อเวลาล่วงไปนานเท่าไร ตัวแปรซึ่งถูกควบคุมโดยตรง หรือถูกควบคุมโดยผู้ทดลองนี้ คือ

อิสระ **ตัวแปรอิสระ** ดังนั้นในการทดลองข้างต้นนี้ เวลาที่ใช้ในการศึกษาก็คือตัวแปร.....

ควบคุม 23. ตัวแปรที่เรียกว่า **ตัวแปรอิสระ** คือ ตัวแปรที่ค่าของมัน ได้มีได้ขึ้นอยู่กับค่าของตัวแปรอื่น หากแต่ถูก.....โดยนักทดลอง

24. นักทดลองสามารถควบคุมหรือจัดระบบในเรื่องเวลาของการทดลองได้ แต่ไม่อาจควบคุมหรือจัดการเกี่ยวกับการลิ้มของคนได้โดยตรง อย่างไรก็ตาม ถ้าเขาพบว่า การลิ้มของคนเป็นผลจากเวลา เขาก็จะกล่าวได้ว่า การลิ้มขึ้นกับเวลา ดังนั้น ถ้าเวลาเป็นตัวแปรอิสระ การลิ้มก็คือ.....

ตัวแปรตาม
(dependent variable)

ตัวแปรตาม 25. ตัวแปรอิสระก็คือ ตัวแปรซึ่งถูกควบคุมโดยผู้ทดลอง ส่วน.....เป็นตัวแปรซึ่งมีค่าเปลี่ยนแปลงไปตามตัวแปรอิสระ หรือพูดอีกนัยหนึ่งได้ว่ามันขึ้นอยู่กับค่าของตัวแปรอิสระ

อิสระ 26. ถ้าเราต้องการศึกษาเรื่องผลของการตีเด็กที่มีต่อพฤติกรรม การตีก็คือตัวแปร.....และพฤติกรรมของเด็กก็คือ **ตัวแปรตาม**

27. ถ้าเราต้องการทราบถึงเรื่องผลจากความหิวในระดับต่าง ๆ ต่อปริมาณอาหารเด็กที่กิน ความหิวก็เป็นตัวแปรอิสระ ส่วนปริมาณอาหารที่เด็กกินเข้าไปก็คือ .....

ตัวแปรอิสระ
ตัวแปรตาม 28. ถ้าผู้ทดลองเปลี่ยนระดับความดังของเสียงในห้องเพื่อสังเกตถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับความตั้งใจทำงานของคนในห้องนั้น ระดับความดังของเสียงที่แตกต่างกันไปก็คือ.....และความตั้งใจในการทำงานของคนก็คือ.....

29. นักจิตวิทยาศึกษาถึงความจริงต่าง ๆ ของพฤติกรรม แต่มิได้สนใจเฉพาะความจริงของเรื่องนั้นเท่านั้น หากแต่ต้องการทราบว่า.....ที่เขาสังเกตเห็นได้ขึ้นเกี่ยวข้องกับสิ่งอื่น ๆ อย่างไร

ความจริง

30. จากการคิดอย่างมีระบบในทางจิตวิทยา นักจิตวิทยาจะพรรณนาถึงเรื่องราวที่ศึกษา โดยเริ่มจากการกล่าวถึงสิ่งเร้า และจบลงด้วยการตอบสนอง ถ้าเราจับกะทะร้อน ๆ แล้วกระตุกมือหนีในทันทีทันใดกะทะร้อน ๆ ก็คือสิ่งเร้า และการกระตุกมือหนีก็คือ.....
31. ถ้ายุ่งกักแขน แล้วเราตบยุงตรงที่โคนกัก ยุงที่มากัดก็คือ.....และการตบยุงก็คือการตอบสนอง
32. นักจิตวิทยาหลายท่านได้พรรณนาถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ทางจิตวิทยา โดยเริ่มจากการพูดถึง.....แล้วจบลงด้วย.....
33. ความรู้เกี่ยวกับสิ่งเร้า และการตอบสนองมีประโยชน์มากในวิชาจิตวิทยา แต่ก็ยังมีปัญหาที่ตอบไม่ได้อีกหลายประการ ปัญหาสำคัญก็คือ มีอะไรเกิดขึ้นระหว่างสิ่งเร้าและ.....
34. มีกระบวนการหลายอย่างที่ดำเนินไป.....สิ่งเร้า และการตอบสนองซึ่งไม่อาจสังเกตได้โดยตรง
35. จากความจริงที่ว่า ขบวนการหลายอย่างที่ดำเนินไประหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองซึ่งไม่อาจสังเกตได้นั้น ไม่ได้ทำให้นักจิตวิทยาห้อยยที่จะศึกษาถึงเรื่องต่อไป นักจิตวิทยาส่วนมากที่ใช้ความรู้เกี่ยวกับสิ่งเร้า และการตอบสนองมักจะสนใจถึงเรื่องนี้ เช่น การเรียนรู้ว่ามีอะไรดำเนินไปอย่างไรระหว่างการถูกยุงกัด กับการที่เราเหวี่ยงแขนไปตบยุง ขบวนการระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองนี้จะเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา และยังขึ้นกับสิ่งอื่น ๆ อีกหลายอย่าง ด้วยเหตุนี้เราจึงเรียกสิ่งนั้นว่า.....และจากการที่มันเกิดขึ้นระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองจึงเรียกว่าตัวแปร
- ตัวแปรเชื่อมโยง
(intervening variable)

36. สิ่งใด ๆ ที่ดำเนินไปภายในอินทรีย์ ในขณะที่มีสิ่งเร้าและมีการตอบสนองเรียกว่า **ตัวแปรเชื่อมโยง (intervening variable)**

37. ถ้าเราเอาอาหารให้คน ๆ หนึ่งแล้วเขากินทันที แต่พอยื่นให้คนถัดไป ปรากฏว่าเขาไม่ยอมกิน เราก็จะเห็นได้ว่าบุคคลทั้งสองมีการตอบสนองต่อสิ่งเร้าอย่างเดียวกันด้วยพฤติกรรมที่ต่างกันไป เราอาจอธิบายว่าการที่เขาไม่ยอมกิน เช่นนั้นเพราะคนแรกคงจะหิว ส่วนคนหลังไม่หิว การอธิบายเช่นนั้นเป็นการอธิบายถึงความแตกต่างที่เกิดขึ้นภายในร่างกายของบุคคลในขณะที่มีการตอบสนองต่อ.....ตัวอย่างหนึ่งคือ ตัวอย่างของตัวแปร.....

สิ่งเร้า
เชื่อมโยง

38. เครื่องปิ้งขนมปัง ประกอบไปด้วยส่วนต่างๆ หลายอย่าง ถ้าเราเห็นแต่เฉพาะขดลวดของเครื่องปิ้งขนมปังแต่เพียงอย่างเดียว เราก็ไม่อาจจะแน่ใจได้ว่า ขดลวดนั้นเป็นขดลวดจากเครื่องปิ้งขนมปัง การเห็นเพียงชิ้นส่วนของเครื่องปิ้งขนมปังจึงไม่อาจทำให้เราพรรณนาถึงเครื่องปิ้งขนมปัง.....ได้

ทั้งหมด
ส่วนย่อย

39. การรู้จัก.....ทุกชั้นของวัตถุ ไม่ได้หมายความว่าเราจะรู้จักวัตถุนั้นเมื่อนำเอาส่วนย่อยๆ ดังกล่าวมาประกอบกันเข้า

ส่วนย่อย

40. ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องใด ๆ ก็ตาม การเข้าใจเรื่องราวทั้งหมดนั้นไม่จำเป็นจะต้องศึกษาโดยการแยกแยะ.....ของเรื่องนี้

ส่วนย่อย

41. "Gestalt" เป็นคำภาษาเยอรมันหมายความถึง รูปร่าง นักจิตวิทยา กลุ่มที่เรียกกันว่า "Gestalt Psychologists" เน้นถึงการประกอบกันเข้า หรือแบบแผนของประสบการณ์โดยเชื่อว่าเราจะไม่สามารถเข้าใจถึงสภาวะการณ์ทั้งหมดได้เลยหากมิได้ศึกษาจาก.....เสียก่อน

42. นักจิตวิทยาที่เน้นถึงเรื่องการรวบรวม การประกอบกันเข้าของ
 Gestalt ประสพการณ์ เรียกว่า..... psychologists
43. นักจิตวิทยากลุ่มเกสตัลท์ (Gestalt Psychologists) เน้นถึงเรื่อง.....
 การประกอบกัน ของสิ่งเร้าโดยชี้ให้เห็นว่า ส่วนรวมประกอบไปด้วยการรวบรวม
 กันเข้าของสิ่งย่อย ๆ
44. การอธิบาย ลักษณะพฤติกรรม ของ คนใน ทาง จิต วิทยามักใช้ การ
 อธิบาย 2 แบบใหญ่ ๆ คือ จากพัฒนาการ (developmental mode)
 ของคน ซึ่งเน้นถึงเรื่องราวหรือพฤติกรรมแต่หนหลัง แล้วเน้นถึง
 ความเปลี่ยนแปลงของแต่ละคนเมื่อเขาเติบโตขึ้น ส่วนการอธิบาย
 อีกแบบคือจากการกล่าวถึงแรงจูงใจในขณะนั้นและภาวะการณ์ตอน
 นั้น (interactive mode) เมื่อไรก็ตามที่เราย้อนกลับไปดูถึงประวัติ
 ของบุคคลเพื่ออธิบายถึงพฤติกรรมของเขาในปัจจุบัน ก็หมายความว่า
 พัฒนาการ เราได้ใช้การอธิบายจาก.....ของเขา
45. วิจัยเห็นว่าผู้บังคับบัญชาทุกคนเกลียดชังเขา ถ้าเราพยายามอธิบาย
 interactive พฤติกรรมนี้โดยอาศัยเหตุการณ์ปัจจุบันเพียงอย่างเดียวก็หมายความว่า
 เราใช้วิธีที่เรียกว่า.....mode
46. สุขุมรู้สึกตื่นเต้นและกระวนกระวายทุกครั้งที่มีนัดกับเพื่อนผู้หญิง ถ้า
 interactive เราจะอธิบายพฤติกรรมของสุขุม โดยอาศัยภาวะในขณะนั้น แต่เพียง
 อย่างเดียว ก็หมายความว่าเราใช้การอธิบายแบบ.....
 mode.
47. ถ้าเราย้อนกลับไปดูถึงเรื่องราวของสุขุมตั้งแต่ยังเยาว์วัย เพื่อศึกษา
 developmental เกี่ยวกับความสัมพันธ์ที่เขามีกับแม่ เพื่อนำมาช่วยอธิบายเหตุการณ์
 ในปัจจุบัน ก็หมายความว่าเราใช้การอธิบายแบบ.....
 mode.

เรื่องในอดีต

48. “developmental mode” เป็นการพยายามโยงเอา.....
มาเป็นรากฐานของพฤติกรรมในปัจจุบัน

ปัจจุบัน

49. ในการใช้ “interactive mode” หมายความว่าเราพยายามอธิบาย
พฤติกรรมในปัจจุบันจากภาวะต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นใน.....

50. การศึกษาค้นคว้าวิทยาศาสตร์จะมีประโยชน์มากขึ้นถ้าผู้อ่านสามารถเข้าใจ
สิ่งที่นักวิทยาศาสตร์ได้ค้นพบ หนทางหนึ่งที่จะให้ผู้อ่านรู้เห็น และ
เข้าใจเป็นอย่างดีเหมือนกันก็ต้องมีคำจำกัดความหรือ operant definition.
คราวนี้ลองมาทบทวนกันอีกครั้ง

การกระทำ
เครื่องมือ

51. เมื่อเราศึกษาปัญหาในวิชาจิตวิทยา เรามักจะศึกษาถึงเรื่องพฤติกรรม
พฤติกรรมที่.....หมายถึง.....ของอินทรีย์
ซึ่งคนอื่นสังเกตเห็นได้ หรืออาจสังเกตได้จาก.....
ของผู้ทดลอง

จิตสำนึก

52. แต่ในขณะเดียวกัน เราก็สามารถศึกษาเรื่องราวที่เกิดขึ้นภายในตัว
ของเราเอง ถ้ามีอะไรเกิดขึ้นในตัวเราแล้ว เราสามารถรายงาน
เหตุการณ์นั้น ๆ ได้ เหตุการณ์เหล่านั้นจัดเป็นกระบวนการของ
.....

จิตไร้สำนึก

53. นอกจากกระบวนการของจิตสำนึกแล้ว ยังมีกระบวนการภายในตัว
บุคคลอีกประเภทหนึ่งซึ่งดำเนินไปโดยที่คนนั้นไม่รู้สึกรู้หา กระบวนการ
นี้.....ซึ่ง เป็นส่วนหนึ่ง ของ
การศึกษาจิตวิทยา

ตัวแปร

54. นักจิตวิทยามักจะวัดปริมาณที่เปลี่ยนแปลงไป ของกลุ่ม ตัวอย่างโดย
วิธีการทดลอง ปริมาณที่เปลี่ยนแปลงไปของกลุ่มตัวอย่างเรียกว่า
.....

อิสระ

55. ตัวแปร.....ที่สามารถควบคุมหรือจัดการได้ เรียกว่าตัวแปร
.....ทั้งนี้เพราะว่าค่าของมันมิได้ขึ้นอยู่กับค่าของตัวแปร
อื่น ๆ

56. ในการทดลองทางจิตวิทยา ค่าตัวแปรใด ๆ ที่ขึ้นกับค่าของตัวแปร
 ตัวแปรตาม อิสระเรียกว่า.....
57. นักจิตวิทยากลุ่ม Gestalt เน้นความจริงที่ว่า.....มีผลแตก
 ส่วนรวม ส่วนย่อย
 ต่างจากผลรวมของ.....
58. ประการสุดท้ายในการอธิบายเรื่องราวทางจิตวิทยาที่ใช้กันมาก 2
 developmental ระบบใหญ่ ๆ คือการอธิบายพฤติกรรมแบบ.....mode ซึ่ง
 เน้นถึงประวัติความเป็นมาแต่หันหลังว่าเป็นพื้นฐานของพฤติกรรม
 interactive ส่วนอีกระบบหนึ่ง ก็คือ การอธิบายพฤติกรรมแบบ.....
 mode ซึ่งอธิบายพฤติกรรมจากแรงกระตุ้นในเหตุการณ์ปัจจุบัน
- ข้อเตือนใจ : โปรแกรมการเรียนนี้ เป็นการปูพื้นฐาน มีได้มุ่งจะให้ใช้แทน
 ตำราแต่ประการใด ผู้ที่เข้าใจสิ่งต่าง ๆ ที่อธิบายจากโปรแกรมนี้
 แล้ว ก็จะทำให้ความเข้าใจเนื้อหาในตำราได้ง่ายขึ้น แต่ท่านจะเห็น
 ว่าเนื้อหาในตำราละเอียดและลึกซึ้งกว่าในโปรแกรมการเรียนนี้

แบบฝึกหัด

จงเขียนอักษรที่กำกับหน้าข้อของตัวเลือกที่ท่านคิดว่าเป็นคำตอบที่เหมาะสมที่สุด
 ลงตรงช่องว่างที่เว้นไว้หน้าข้อนั้น ๆ

- ..... 1. กิจกรรมใด ๆ ของอินทรีย์ที่สามารถสังเกตได้ นักจิตวิทยาเรียกว่าอะไร ?
- ๑. พฤติกรรม
  - ๒. กริยาอาการ
  - ๓. ปฏิกริยาสะท้อน
  - ๔. ตัวแปร

..... 2. วิธีการใดที่ไม่จัดเป็นกระบวนการของวิธสำรวจ

- ก. การให้ลองทำแบบสอบถาม
- ข. การฝึกการสัมภาษณ์เป็นกลุ่ม
- ค. การบันทึกชีวประวัติโดยมีหลักการทางวิทยาศาสตร์
- ง. การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่รอบคอบ

..... 3. “ส่วนรวมย่อมแตกต่างจากผลรวมของส่วนย่อย” หลักการนี้เป็นความเชื่อของนักจิตวิทยากลุ่มใด

- ก. Psychoanalysts
- ข. behaviorists
- ค. structuralists
- ง. Gestaltists

..... 4. เหตุไรนักจิตวิทยาจึงยกย่อง วิลเฮล์ม วุนด์ (Wilhelm Wundt)

- ก. เขาเป็นผู้คิดค้นการศึกษาโดยใช้การพินิจภายใน (Introspection)
- ข. ทฤษฎีของเขานำไปสู่จิตวิทยาของการปรับตัว
- ค. เขาเป็นคนแรกที่คิดแบบทดสอบสติปัญญา
- ง. เขาเป็นผู้วางรากฐานการทดลองทางจิตวิทยาสมัยใหม่

..... 5. การศึกษาวิจัยถึงองค์ประกอบของมนุษย์จัดเป็นวิทยาศาสตร์สาขาใด

- ก. สรีรวิทยาและจิตวิทยา
- ข. จิตวิทยาและสังคมศึกษา
- ค. จิตวิทยาเชิงสรีรวิทยา และจิตวิทยาคลินิก
- ง. วิศวกรรมและจิตวิทยา

- ..... 6. วิธีการใดจะไม่ใช่ในการสำรวจ
- ทดลองแบบสอบถาม
  - ฝึกสัมภาษณ์เป็นกลุ่ม
  - การเขียนประวัติบุคคล
  - การเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยความระมัดระวัง
- ..... 7. ในการทดลองครั้งหนึ่ง นักจิตวิทยาต้องการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความเครียดของกล้ามเนื้อ และความง่ายของการเรียนรู้ เขาใช้ dynamometer และ พยางค์ไร้ความหมาย อยากทราบว่าในกรณีนี้ อะไรคือตัวแปรอิสระ
- dynamometer
  - พยางค์ไร้ความหมาย
  - ความง่ายของการเรียนรู้
  - ความเครียดของกล้ามเนื้อ
- ..... 8. ผลงานของฟรอยด์ มีส่วนสำคัญกับจิตวิทยาสมัยใหม่ในด้านใด
- ด้านสังคมและวัฒนธรรมซึ่งมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ
  - ขบวนการของจิตไร้สำนึก
  - พัฒนาการทางศีลธรรม
  - ความสัมพันธ์ของสิ่งเร้าและการตอบสนอง
- ..... 9. ข้อความใดต่อไปนี้จะแสดงถึงธรรมชาติของกระบวนการจิตสำนึกและจิตไร้สำนึกของคนได้อย่างเหมาะสมที่สุด
- เป็นเรื่องที่แบ่งออกจากกันโดยเด็ดขาดได้ยาก
  - เป็นเรื่องที่สังเกตเห็นได้โดยตรง
  - เป็นเรื่องที่นักจิตวิทยาากลุ่ม S-R ให้ความสนใจมากที่สุด
  - เป็นเรื่องที่ไม่อาจศึกษาได้ด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์

- ..... 10. การศึกษาบุคคลในระยะยาว เน้นวิธีการแบบใด
- อัครชีวประวัติ
  - การจดบันทึกพัฒนาการ
  - การทดสอบ
  - การสืบประวัติ
- ..... 11. “เมื่อไรก็ตามที่เราทำการศึกษาลงสิ่งทมนุษย์หรือสัตว์กระทำโดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ พฤติกรรมนั้นเป็นเรื่องสากล ส่วนจิตสำนึกนั้นเป็นเรื่องส่วนตัวของแต่ละบุคคล นักวิทยาศาสตร์ควรสนใจศึกษาถึงความจริงที่เป็นสากล” หลักการดังกล่าวนี้ เป็นปรัชญาของนักจิตวิทยากลุ่มใด
- Gestaltists เช่น Wertheimer
  - Functionalists เช่น Dewey
  - Structuralists เช่น Wundt
  - Behaviorists เช่น Watson
- ..... 12. นักวิทยาศาสตร์มีแนวคิดอย่างไรเกี่ยวกับการทดลอง
- ควบคุมตัวแปรตามทั้งหมด
  - ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวนมาก
  - คนอื่นสามารถนำผลการศึกษานั้นไปศึกษาเพิ่มเติมได้
  - ผลจากการทดลองต้องนำไปใช้ได้ทันที
- ..... 13. ถ้าเราพยายามศึกษาค้นคว้าเรื่องความหิวในระดับต่างๆ ของเด็กว่ามีผลต่อการกินของเด็กอย่างไร ปริมาณการกินของเด็กจัดเป็นตัวแปรชนิดใด
- ตัวแปรตาม (dependent variable)
  - ตัวแปรเชื่อมโยง (intervening variable)
  - ตัวแปรที่คาดการณ์ไว้ล่วงหน้า (anticident variable)
  - ตัวแปรอิสระ (independent variable)

..... 14. Gestalt psychologists **คำนึงถึงเรื่องใดเป็นปฐม**

- ก. ใช้หลักการทางสถิติมาวัดปรากฏการณ์ที่จะศึกษาในแง่จิตวิทยา
- ข. การรวบรวมและเรียบเรียงประสบการณ์ต่าง ๆ
- ค. พฤติกรรมที่มองเห็นได้
- ง. แปลความหมาย พฤติกรรมในเชิงความสัมพันธ์ ของสิ่งเร้าและการตอบสนอง

..... 15. Faculty Psychology **มีหลักการอย่างไร**

- ก. ถือว่าจิตมีพลังซึ่งติดตัวมาแต่กำเนิด
- ข. ถือว่าความคิดต่าง ๆ มาจากความรู้สึก
- ค. ถือว่าความคิดของคนเกิดจากการรับรู้ส่วนน้อย ๆ เสียก่อน
- ง. คล้ายคลึงกับทฤษฎีการเรียนรู้

..... 16. **วิธีการทดลองแตกต่างไปจากวิธีการอื่น ๆ ในการสังเกตพฤติกรรมอย่างไร**

- ก. วิธีการทดลองสามารถควบคุมตัวแปร
- ข. วิธีการทดลองพยายามหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ในภาวะปกติ
- ค. วิธีการทดลอง มักทำการศึกษาในห้องทดลอง
- ง. ข้อมูลที่ได้จากวิธีการทดลองมักเที่ยงตรงกว่า

..... 17. **จิตสำนึกของคนเรา และวิธีการพินิจภายใน (introspection) ไม่เป็นที่ยอมรับของนักจิตวิทยารุ่นใหม่เพราะเหตุใด**

- ก. ใช้กลุ่มตัวอย่างน้อย สังเกตได้ยาก
- ข. อาศัยความเห็นส่วนบุคคลมากเกินไป
- ค. ต้องอาศัยคำพูดที่เหมาะสมในการอธิบายหรือพรรณนา
- ง. ทุกข้อที่กล่าวมาแล้ว

..... 18. คำนิยามใดที่เหมาะสมในการบรรยายถึงนักจิตวิทยาแนะแนว

- ก. ผู้ที่ทำงานต่างไปจากนักจิตวิทยาคลินิก
- ข. ผู้ที่ทำงานประจำที่โรงพยาบาลประสาทหรือศาลเยาวชน
- ค. ผู้ที่มักทำงานเกี่ยวข้องกับปัญหาด้านอาชีพและการแนะแนวการศึกษา
- ง. ผู้ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับผู้ป่วยทางใจ

..... 19. เป้าหมายสูงสุดในการศึกษาทางวิทยาศาสตร์คืออะไร

- ก. การบรรยาย (describe) สิ่งที่ได้ศึกษา
- ข. การควบคุม (control) สิ่งที่ได้ศึกษา
- ค. การอธิบาย (explain) สิ่งที่ได้ศึกษา
- ง. การทำนาย (predict) สิ่งที่ได้ศึกษา

..... 20. ในการทำวิจัยเรื่อง “ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของเด็กไทยในระดับชั้นต่าง ๆ” มีตัวแปรหลายอย่าง เช่น บ้าน ชุมชน ทักษะสติ และพฤติกรรมของนักเรียนหลักสูตร ชนิดของโรงเรียน กำลังครู ฯลฯ อยากทราบว่าในการศึกษาครั้งนี้ตัวแปรใดบ้างที่ควรถือว่าเป็นตัวแปรอิสระ

- ก. บิตามารดา
- ข. โอกาสในการเรียน
- ค. โครงสร้างของโรงเรียน
- ง. เกณฑ์การวัดผลสัมฤทธิ์

เฉลย

1. ก	6. ค	11. ง	16. ก
2. ค	7. ง	12. ค	17. ง
3. ง	8. ข	13. ก	18. ค
4. ง	9. ก	14. ข	19. ข
5. ก	10. ข	15. ก	20. ก

บทที่ 2

พฤติกรรมของมนุษย์ด้านสรีรวิทยา โปรแกรมการเรียนรู้

ส่งเรา

1. **สิ่งเร้า** ในแง่จิตวิทยา หมายถึงตัวที่ไปก่อให้เกิดพลังงานต่อส่วนใด ส่วนหนึ่งของร่างกาย หรือที่เรียกกันว่าอวัยวะรับความรู้สึก ซึ่งจะรู้สึกต่อสิ่งเร้าแต่ละชนิดแตกต่างกันไป เช่น แสงสว่างที่เราเรียกว่าจำ บาดตา จัดเป็น.....เพราะแสงเป็นพลังงานที่ไปทำให้อวัยวะรับ ความรู้สึก คืออินทรีย์ตา เกิดการตื่นตัว

ส่งเรา
ส่งเรา

2. เสียง จัดเป็นพลังงานรูปหนึ่งซึ่งไปเร้าอวัยวะรับความรู้สึก คือ หู ได้เช่นกันดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า เสียงเป็น.....

3. ความกด ความร้อน และความเจ็บปวดจัดเป็น.....เพราะ ต่างก็เป็นพลังงานซึ่งไปเร้าอวัยวะรับความรู้สึก คือผิวหนัง และทำให้อินทรีย์มมีความรู้สึกต่าง ๆ กันไป

อวัยวะรับความรู้สึก

4. ตาเป็นอวัยวะสำคัญของร่างกาย จัดเป็น.....เพราะมันไว ต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ เช่น แสงสว่าง

อวัยวะรับความรู้สึก

5. หู สามารถรับสิ่งเร้าจากการฟังเสียง ไม่ว่าจะเป็นเสียงพูด เสียงดนตรี หรือเสียงรบกวน และยังช่วยให้รู้ที่มาของเสียงได้ หู ยังไวต่อสิ่งเร้า ชนิดต่าง ๆ ด้วย ดังนั้นหูจึงเป็น.....

อวัยวะรับความรู้สึก

6. เราไม่สามารถฟังด้วยตา และไม่สามารถมองด้วยหู ทั้งนี้เพราะหูและ ตาต่างก็เป็น.....ที่ไวต่อสิ่งเร้าแต่ละชนิดต่างกัน

อวัยวะรับความรู้สึก

7. เรายังจำกลิ่นโดยอาศัยจมูก และรู้รสโดยอาศัยลิ้น ปาก คอ เป็น สำคัญทั้งจมูก ลิ้น ปาก คอ ต่างก็ไวต่อสิ่งเร้าแต่ละชนิดต่างกันไป เราจึงอาจสรุปได้ว่า อวัยวะต่าง ๆ เหล่านี้จะต้องเป็น.....

8. ผิวหนังก็ไวต่อสิ่งเร้าบางอย่างเช่นกัน เช่น ความร้อนหนาว ความเจ็บปวด และสิ่งที่มาแตะอย่างแผ่วเบา หรือหนักหน่วง ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่าผิวหนังก็เป็น.....
- อวัยวะรับความรู้สึก
9. เมื่อเราต้องการขจัดของเสียออกไปจากร่างกาย เราได้รับสิ่งเร้าจากอวัยวะภายในร่างกาย สัญญาณเตือนให้กำจัดจนสามารถเป็นสิ่งที่เร้าได้ก็เพราะเรามี..... ไม่เพียงแต่ภายนอกของร่างกายเท่านั้น หากรวมถึงอวัยวะ ภายใน ด้วย
- อวัยวะรับความรู้สึก
10. ดังนั้นอวัยวะรับความรู้สึกจึงเกี่ยวข้องกับอวัยวะอื่น ๆ นอกเหนือจากตา หู จมูก ปาก ลิ้น คอ และผิวหนัง สิ่งเร้ายังสามารถกระตุ้นอวัยวะภายในที่ทำหน้าที่.....ให้ทำงานได้
- รับความรู้สึก
11. อวัยวะรับความรู้สึกอื่น ๆ ที่อยู่ภายในได้แก่พวก กล้ามเนื้อ เส้นเอ็น ข้อต่อ ซึ่งเป็นตัวที่ทำให้เราทรงตัวอยู่ในท่าต่าง ๆ และสามารถเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกาย ดังนั้นเราจึงควรระมัดระวังเสมอว่า อวัยวะรับความรู้สึกนั้นมิได้มีเฉพาะอวัยวะที่มองเห็นอยู่ภายนอก ร่างกายเท่านั้น หากยังรวมถึง.....ด้วย
- อวัยวะภายใน
12. เราสามารถเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกาย และทรงตัวอยู่ในท่าต่าง ๆ ได้ก็เพราะเรามีอวัยวะรับความรู้สึกอยู่ใน.....เส้นเอ็น และข้อต่อ
- กล้ามเนื้อ
13. อวัยวะรับความรู้สึกของเราซึ่งอยู่ที่....., ..., และ..... ทำให้เราสามารถทรงตัวอยู่ในท่าต่าง ๆ และทำให้สามารถเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายได้
- กล้ามเนื้อ, เส้นเอ็น
ข้อต่อ
14. สิ่งเร้าก่อให้เกิดผล (effect) ต่าง ๆ ต่ออินทรีย์ อวัยวะที่ทำหน้าที่ให้เกิดผลจึงเรียกว่า.....ซึ่งจำแนกได้เป็นสองชนิดคือ กล้ามเนื้อ และต่อมต่าง ๆ
- effector

15. เช่นเดียวกับอวัยวะรับความรู้สึกทั้งหลายที่ถูกเร้าจากพลังงานของสิ่ง
 กล้ามเนื้อ, ต่อม
 เร้า effector ซึ่งได้แก่..... และ ..... ก็รับพลังงานจาก
 สิ่งเร้า และส่งผลไปยังอินทรีย์
16. พลังที่ไปเร้า effector ติดต่อกันกันได้โดยเส้นประสาท ซึ่งจะเชื่อม
 effectors
 อวัยวะรับสิ่งเร้ากับ.....
17. effectors ทำให้มีการตอบสนองต่อสิ่งเร้า เมื่อมีคนเตะฟุตบอล
 ให้มันส์ การเคลื่อนที่ของลูกฟุตบอล ทำให้คลื่นแสงเปลี่ยนแปลง
 สิ่งเร้า
 อวัยวะรับความรู้สึก
 ไป คลื่นแสงก็เป็นที่ไปเข้าสู่สายตาของมันส์ ซึ่งจัดเป็น
 .....
 18. จากการเชื่อมโยงที่สลับซับซ้อนของระบบประสาท พลังจากตาของ
 รับความรู้สึก,
 ต่อม
 .....ของมันส์ ซึ่งทั้งสองจัดเป็น effectors
19. ขณะที่เรากำลังเดินข้ามถนน แล้วมีรถแล่นตัดหน้าผ่านไปทันที
 สิ่งเร้า
 อวัยวะรับความรู้สึก
 (receptors)
 ทั้งใจพร้อม ๆ กับที่คนขับกดแตรเตือนสนั่น เสียงแตรก็คือ.....
 ซึ่งจะดังสนเข้าหูเรา หูของเราก็คือ.....
20. จากการเชื่อมโยงที่สลับซับซ้อนของระบบประสาท ก็ทำให้มีพลังไป
 effectors
 เร้ากล้ามเนื้อ และต่อม ซึ่งเป็น.....ที่จะทำให้เกิดมีการตอบ
 สนองต่อสิ่งเร้า
21. Effectors ทำให้เกิดการ.....ต่อสิ่งเร้า เช่น ต่อมอดรีนัลจะ
 ตอบสนอง
 เตรียมพร้อมให้ร่างกายเข้าสู่ภาวะฉุกเฉินด้วยการหลั่งฮอร์โมนเข้าสู่
 สายเลือด
22. สิ่งที่ต่อมอดรีนัลขับออกมาสู่สายเลือดเพื่อตอบสนองต่อสิ่งเร้าเรียกว่า
 ฮอร์โมน, effectors
 ..... ดังนั้นฮอร์โมนจึงจัดเป็น.....

ต่อมไม่มีท่อ

23. ต่อมอดรีนาลิน เป็น *ต่อมไม่มีท่อ* (endocrine gland) ต่อมไม่มีท่อ เป็นต่อมซึ่งจะหลั่งฮอร์โมนเข้าสู่สายเลือดโดยตรง ต่อมพวกนี้ ได้แก่ ต่อม *ไทรอยด์ พาราไทรอยด์, ไทมัส, พิวอิทารี, แพนครีต* และ *ต่อมเพศ* ซึ่งล้วนแต่ขับฮอร์โมนเข้าสู่สายเลือด จึงกล่าวได้ว่าต่อมเหล่านี้เป็น.....

ต่อมไม่มีท่อ

ผิว, ช่องหรือท่อ

24. ในร่างกายของคนเรา มีต่อมอยู่ 2 ชนิด คือ *ต่อมมีท่อ* และ *ต่อมไม่มีท่อ* ต่อมมีท่อ ได้แก่ ต่อมเหงื่อ ต่อมน้ำตา ต่อมน้ำลาย ซึ่งจะขับน้ำออกมาตามผิวของร่างกายหรือตามช่องต่าง ๆ แต่มีได้ปะปนมากับกระแสเลือด ดังนั้น ต่อมอดรีนัลซึ่งหลั่งฮอร์โมนเข้าสู่สายเลือด จึงเป็น.....

กระแสเลือด

ช่องหรือท่อ

25. ต่อมมีท่อ ซึ่งได้แก่ ต่อมเหงื่อ ต่อมน้ำตา ต่อมน้ำลาย จะผลิตสารออกสู่..... ของร่างกาย หรือเข้าสู่ *ช่อง* หรือ *ท่อ* ในร่างกาย โดยไม่ปะปนกับกระแสเลือด

26. ต่อมไม่มีท่อ หรือ endocrine glands หลั่งฮอร์โมนเข้าสู่..... โดยตรง ส่วนต่อมมีท่อจะผลิตสารออกสู่ผิวของร่างกาย หรือเข้าสู่ร่างกายทาง.....

27. ต่อมอดรีนัล เป็น *ต่อมไม่มีท่อ* ต่อมหนึ่งซึ่งผลิตฮอร์โมน เรียกว่า *อดรีนาลิน* จากเมดัลลา (medulla) และ *อดรีโนคอร์ติเคิล* (adrenocortical) จากส่วนนอก คือ *คอร์เทกซ์* อดรีนาลินช่วยทำให้คนมีอารมณ์รุนแรงขึ้น ส่วนอดรีโนคอร์ติเคิล ช่วยเกี่ยวกับระบบการหมุนเวียนเพื่อดำรงชีวิต ควบคุม ระดับเกลือและคาร์โบไฮเดรต ในการเผาผลาญอาหาร

medulla
cortex,
adrenal

28. Adrenalin เป็นฮอร์โมนที่หลั่งจาก.....ของต่อมอดรีนัล ส่วนอดรีโนคอร์ติเคิลเป็นฮอร์โมนที่หลั่งจาก.....ของต่อม.....

- adrenocortical 29. ....ควบคุมการดำรงชีวิตของคนส่วนที่เกี่ยวกับระบบหมุนเวียนโดยการช่วยควบคุมทั้งเกลือและคาร์โบไฮเดรตในการเผาผลาญ
- ตาย 30. อาหารคั้งนั้นถ้าต่อมอดรีนัลถูกทำลาย เราก็จะ.....(ตาย, ไม่ตาย)
- effectors 31. ระบบประสาทมีการติดต่อกันโดยอาศัยพลังประสาทจากอวัยวะรับความรู้สึกไปยัง.....
- พลังประสาท 32. การเชื่อมโยงกันระหว่าง receptors และ effectors ทำได้โดยอาศัย.....การถ่ายทอดพลังประสาทถึงกันทางเส้นประสาท
- ประสาท 33. เป็นการทํางานของระบบ.....
- มากมาย 34. หน่วยสำคัญของระบบประสาทเรียกว่า **นิวโรน (neurons)** นิวโรนแต่ละตัวเป็นเซลล์เล็ก ๆ มีนิวเคลียสและสารอื่น ๆ เช่นเดียวกับเซลล์ทั่วไป จำนวนนิวโรนของแต่ละคนมีอยู่..... (น้อยมาก, มากมาย)
- Neurons 35. ....เป็นเซลล์เล็ก ๆ ซึ่งเป็นหน่วยหนึ่งของระบบประสาทและทำหน้าที่เชื่อมโยงระหว่าง receptors และ effectors
- efferent 36. หน่วยงานของ **ระบบประสาท** อาจจำแนกออกได้เป็น 3 จำพวก คือ (1) **ประสาทรับความรู้สึก (afferent nerves)** (2) **ศูนย์กลาง** หรือการต่อโยงระหว่างเซลล์ประสาท (3) **ประสาทส่งความรู้สึก (efferent nerves)** วิธีที่ง่ายต่อการจดจำถึงความแตกต่างของ afferent และ efferent nerves ก็คือ ถ้าเป็นประสาท ส่งออกก็เป็น.....ซึ่งเป็นประสาทที่จะไปเชื่อมต่อกับ effectors
- afferent 37. **ประสาทส่งความรู้สึก** จะไปเชื่อมต่อกับ effectors หรือพวกแสดงปฏิกิริยาส่วนประสาทที่รับความรู้สึกจากอวัยวะรับความรู้สึกหรือ receptors ก็คือประสาท.....
38. ประสาทนำเข้าหรือประสาทรับความรู้สึก คือ **afferents** ประสาทส่งความรู้สึกเพื่อแสดงปฏิกิริยา คือ **efferents** ทั้งคู่ติดต่อกันโดยผ่าน

ศูนย์กลางมากมาย ศูนย์ที่เชื่อมโยงกันคือ **ซินแนปส์** (synapses) ซึ่งเปรียบเสมือน **ตัวเชื่อม** หรือ **ชุมทาง** ของประสาท

37. **ไขสันหลัง** และ **สมอง** เป็นศูนย์กลางใหญ่ที่เชื่อมระหว่างเซลล์ประสาททั้งหลายหรือซินแนปส์หลายๆ อัน อย่างไรก็ตามยังมีศูนย์อื่นที่อยู่ข้างนอกของไขสันหลัง เรียกว่า **แกนเกลีย** (ganglia) ซึ่งจัดเป็นชุมทางของ.....เช่นกัน

เซลล์ประสาท

ไขสันหลัง

38. สมอง,.....และแกนเกลียเป็นศูนย์กลางซึ่งซินแนปส์หรือที่เชื่อมโยงของนิวโรนต่างๆ รวมอยู่

39. อวัยวะรับความรู้สึกทั่วร่างกายของคนเราคิดต่อกับเส้นประสาทที่นำพลังเข้ามาสู่ระบบประสาทส่วนกลาง ประสาทนำความรู้สึก.....ประสาท.....

afferent

40. จากศูนย์กลางประสาท มีใยประสาทสำหรับนำกระแสประสาทออกไปติดต่อกับอวัยวะพวกกล้ามเนื้อและต่อม (effectors) พวกนี้เรียกว่าประสาท.....

efferents

41. เซลล์ประสาททั้งหลาย ไม่ได้เป็น afferent หรือ efferent ไปเสียทั้งหมด ในสมองและไขสันหลังยังมีนิวโรนอีกจำนวนมากที่มีการเชื่อมโยงติดต่อกัน รอยต่อเหล่านี้ เรียกว่า.....

ซินแนปส์

42. นิวโรนแต่ละตัวมีโครงสร้างที่สำคัญๆ 3 ประการ คือ **ตัวเซลล์** ซึ่งมี **นิวเคลียส**, **เดนไดรท์** (dendrite) และ **แอกซอน** (axon) ตัวเซลล์และเดนไดรท์จะรับพลังประสาทจากอวัยวะรับความรู้สึกจากนิวโรนตัวอื่น ส่วน **แอกซอน** จะส่งพลังประสาทไปยังนิวโรนอื่นๆ ดังนั้นแต่ละนิวโรนก็คือเซลล์ที่มีชีวิตซึ่งมี.....และส่วนอื่น ๆ อีก เช่นเซลล์ทั่วไป

นิวเคลียส

43. **เดนไดรท์** และตัวเซลล์รับพลังประสาทจากอวัยวะรับความรู้สึก หรือนิวโรน ส่วน **แอกซอน** .....พลังประสาทไปยังนิวโรนตัวอื่น หรือไปยัง effectors

ส่ง

หอสมุดกลาง
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

- เดนไดรต์, ตัวเซลล์ 44. .... และ ..... รับพลังประสาท จากอวัยวะรับ
แอกซอน ความรู้สึกหรือจากนิวโรนตัวอื่น ส่วน.....จะส่งพลังประสาท
effectors ไปยังนิวโรนตัวอื่น หรือไปยัง.....
- ตัวเซลล์ 45. นิวโรนแต่ละตัวประกอบด้วยโครงสร้างที่สำคัญ ๆ 3 อย่างคือ.....
axon, dendrites ซึ่งมีนิวเคลียสอยู่ข้างใน.....และ.....
46. ระบบประสาทของคนอาจจำแนกอีกแบบหนึ่ง โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน
คือระบบ *ประสาทส่วนกลาง* (CNS) และ *ระบบประสาทอัตโนมัติ*
(ANS) พวก ANS มักรวมเอาประสาท efferent ซึ่งต่อไปยังต่อม
และกล้ามเนื้อเรียบ (เช่นกล้ามเนื้อของอวัยวะภายในต่างๆ)
47. การทำงานของร่างกายหลายอย่างที่ถูกรควบคุมโดย ANS เช่นการ
กระทำสิ่งที่เป็นอัตโนมัติทั้งหลาย ตัวอย่างเช่นการย่อยอาหาร ซึ่ง
เราไม่ตระหนักเลยว่าแต่ละส่วนกำลังทำงานกันอย่างไร แต่เราก็
ทราบกันดี เช่นการหลั่งฮอร์โมนของต่อมอดรีนัล ก็เป็นการทำงาน
ของระบบประสาท.....
- อัติโนมัติ 48. กิจกรรมในการดำเนินชีวิตประจำวันต่าง ๆ ทั้งหลับและตื่น ทั้งที่รู้สึก
ตัวและไม่รู้สึกตัว ไม่ว่าเราจะตระหนักมันหรือไม่ เป็นการทำงานที่
เกิดจากการควบคุมของ.....
- ANS 49. *ระบบประสาทอัตโนมัติ* แบ่งได้เป็น 2 หมู่ คือ *ซิมปะเทติก*
(Sympathetic) และ *พาราซิมปะเทติก* (parasympathetic) การ
ทำงานของประสาททั้งสองหมู่เป็นไปในลักษณะตรงข้ามกัน อย่างไร
ก็ดีทั้งสองหมู่ต่างก็ทำงานเกี่ยวข้องกับประสาทส่งความรู้สึก (efferent)
ที่เกี่ยวข้องกับต่อมและ.....ตัวอย่างเช่น ระบบ-
ประสาทอัตโนมัติประเภทซิมปะเทติก ทำงานเกี่ยวกับการขยายตัว
ของหลอดเลือดของหัวใจ ส่วนพาราซิมปะเทติกนั้น ทำให้หลอดเลือด
ของหัวใจตีบตัวเข้า
- กล้ามเนื้อเรียบ 50. ประสาทซิมปะเทติกมักทำงานในภาวะที่ร่างกาย อยู่ในภาวะตื่นเต้น
ส่วนพาราซิมปะเทติกนั้นมักทำงานที่ละเอียดละอ้อย ในภาวะที่ร่างกาย

อยู่ในความสงบจึงเป็นส่วนที่สำคัญมาก ถ้าท่านสังเกตเห็นว่า จู่ ๆ หัวใจของผุ้ที่ท่านสังเกตเต้นเร็วขึ้น ชนลุก ท่านก็คะเนได้ทันทีว่าอาการเหล่านั้นเป็นการทำงานของระบบประสาทอัตโนมัติในหมู่ของ

sympathetic .....

51. หนึ่งในสองกลุ่มของประสาทอัตโนมัติไม่มีการติดต่อเกี่ยวข้องกับต่อมอดรีนัล แต่เนื่องจากเราทราบว่าลักษณะเด่นในการทำงานของต่อมอดรีนัลคือการทำงานในภาวะที่ร่างกายอยู่ในสภาพตื่นเต้น ดังนั้นอาศัยเหตุผลข้อนี้ เราอาจสรุปได้ว่าประสาทอัตโนมัติพวก.....

parasympathetic .....

52. การทำงานของระบบประสาทอัตโนมัติ แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

sympathetic, parasympathetic พวก.....และ.....

sympathetic

53. ประสาทอัตโนมัติพวก.....มักทำงานในภาวะที่ร่างกายอยู่ในภาวะตื่นเต้น ส่วนประสาทอัตโนมัติพวก.....จะทำงานในขณะที่ร่างกายอยู่ในภาวะปกติ และดำเนินไปเรื่อย ๆ

parasympathetic

สมอง

54. ....และ *ไขสันหลัง* เป็นศูนย์กลางของระบบประสาท หรือเป็น *ระบบประสาทส่วนกลาง* (central nervous system) แกงเกลียของระบบประสาทอัตโนมัติได้เป็นส่วนหนึ่งของระบบประสาท.....

ส่วนกลาง

ส่วนกลาง

ไขสันหลัง

55. ระบบประสาท.....ประกอบด้วย *สมอง* และ.....

อัตโนมัติ

56. คราวนี้ลองมาทบทวนถึงเรื่องของระบบประสาทอัตโนมัติเกี่ยวกับชื่อและกิจกรรมต่างๆ ที่ควรรู้ กิจกรรมใด ๆ ที่ดำเนินไปโดย..... หรือโดยเราไม่ได้ตระหนักเป็นการทำงานของระบบประสาทอัตโนมัติ ซึ่งมี 2 กลุ่ม ทั้ง 2 กลุ่มมักทำงานในลักษณะ.....คือ

ตรงข้ามกัน,

sympathetic, *ตื่นเต้น*

Parasympathetic, *ปกติ*

สมอง

- พวก.....มักทำงานในภาวะที่ร่างกาย..... ส่วนพวก.....มักทำงานไปที่ละเล็กน้อยเรื่อย ๆ ในภาวะ.....ของร่างกาย ระบบประสาทส่วนกลางประกอบด้วย.....และ

ไขสันหลัง

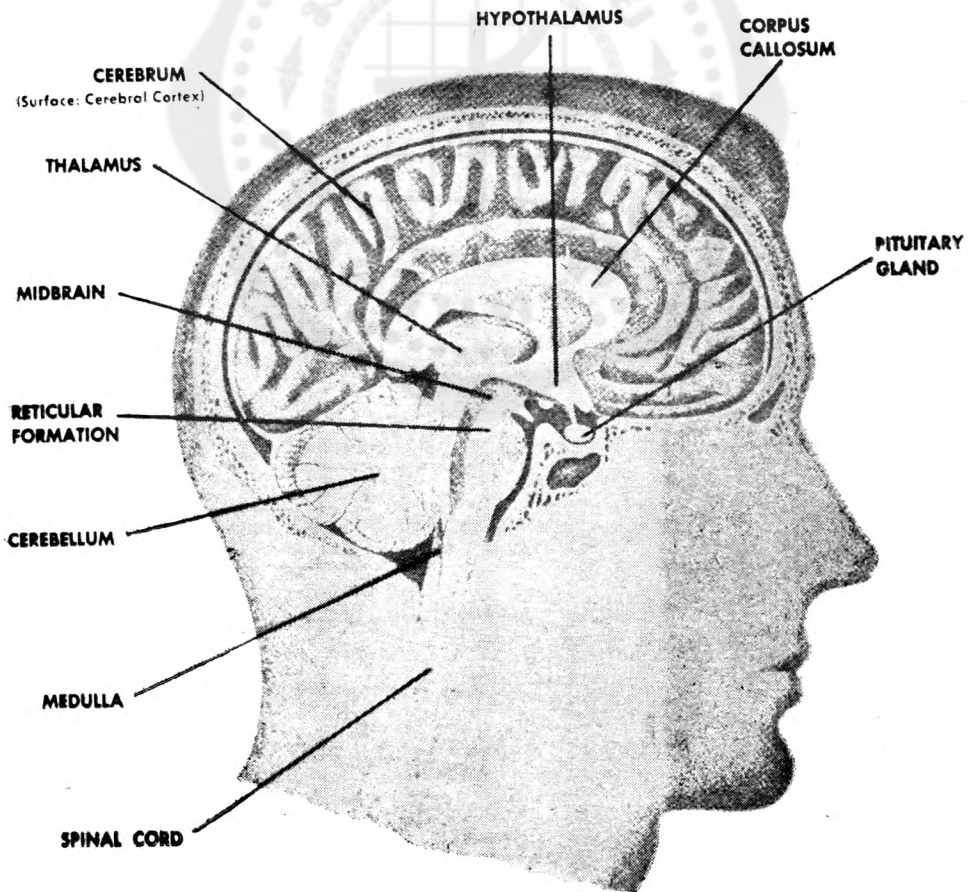
.....และโดยทั่วไปแล้วจะทำงานแยกออกไปต่างหากจาก
ระบบประสาทอัตโนมัติ

ส่วนกลาง

57. สมองเป็นส่วนหนึ่งของระบบประสาท.....

58. สมองของคนแบ่งได้เป็น 3 ส่วน คือสมอง*ส่วนหน้า* สมอง*ส่วนกลาง*
และสมอง*ส่วนหลัง* ตามตำแหน่งที่ตั้งของมัน

56. ในภาพข้างล่างนี้ แสดงถึงส่วนต่าง ๆ ของสมอง ซึ่งเป็นทำนองเดียวกับที่
ที่ท่านจะเห็นได้จากตำรา ในตอนนั้นท่านควรพยายามทำความเข้าใจกับชื่อของส่วนต่าง ๆ ของสมองที่ปรากฏในภาพ ส่วนรายละเอียดของหน้าที่ต่าง ๆ นั้นท่านจะต้องศึกษาจากตำราเรียนอีกครั้ง
ครามนเราลองมาสรุปกัน

60. สิ่งแรกที่ควรจะสังเกตจากภาพ คือ **เซเรบรัม** (cerebrum) เพราะเป็นส่วนสำคัญที่สมองของมนุษย์ ได้พัฒนามาอย่างมากกว่าของสัตว์หน้า (cerebral cortex) อื่น ๆ สมองส่วนนี้อยู่ในสมองส่วน..... (.....)
61. กลิบบของเซเรบรัมจะเป็นรอยหยักยื่น ผิวนอกเรียกว่า **เซเรบรัลคอร์เท็กซ์** (cerebral cortex) และบริเวณนี้ยังมีร่องรอยยื่น ๆ อยู่มาก และโดยเฉพาะเมื่อเทียบกับตัวเซเรบรัมเอง
62. เนื่องจากผิวสมอง หรือ cerebral cortex มีเนื้อที่กว้างขวาง จึงเป็นที่อยู่ของประสาทต่าง ๆ ที่มาเชื่อมโยงกัน ดังนั้น cerebral cortex เป็นส่วนที่ทำให้มนุษย์มี**การเรียนรู้ การจำ การคิด** ตลอดจนการมี **บุคลิกภาพ** ต่าง ๆ และยังเป็นแหล่งที่ทำให้มนุษย์มีกิจกรรมหลายอย่างที่แตกต่างไปจากสัตว์ชั้นต่ำ ดังนั้นเราพอจะเดาได้ว่า ฟันผิวนเซเรบรัมของปลาย่อมจะหยัก.....(มาก/น้อย) กว่าของมนุษย์
63. การที่เซเรบรัมมีรอยหยัก ๆ ย่น ๆ โดยเฉพาะตรงผิวที่เรียกว่า..... จึงมีผู้ให้สมญาส่วนนี้ว่า เป็น **“สมองไหม”** เพื่อแยกออกจากสมองส่วนหน้า (forebrain) ของสัตว์ชั้นต่ำ
64. เซเรบรัม คอร์เท็กซ์ เป็นส่วนที่ทำให้มนุษย์แตกต่างไปจากสัตว์ชั้นต่ำ ความสามารถ **ด้านความคิด** ของมนุษย์ก็มีรากฐานจากการพัฒนาการของ.....
65. สมองส่วนกลาง (mid brain) เป็นแหล่งนำและสับเปลี่ยนของหมู่เส้นประสาทตั้งอยู่ตรงกลาง เหนือ **ก้านสมอง** (brain stem) บริเวณส่วนบนของก้านสมองที่ตั้งของ **ไฮโปทาลามัส** (Hypothalamus) ซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับการควบคุม **ระดับอุณหภูมิ** และ **การเผาผลาญอาหาร** ของร่างกาย (metabolism)

น้อย

cerebral cortex

cerebrum หรือ

cerebral cortex)

- Hypothalamus 66 .....เป็นส่วนหนึ่งของก้านสมอง ทำหน้าที่เสมือนเครื่อง
ระบบเผาผลาญอาหาร ปรึบอุณหภูมิ คอยควบคุมความร้อนและ.....ของ
ร่างกายส่วนเซเรบรัมทำหน้าที่ควบคุมกิจกรรมที่ซับซ้อนเกี่ยวกับ
การคิด การเรียนรู้การจำ และ.....
67. ในคนปกติที่มีสุขภาพดี การที่ร่างกายมีอุณหภูมิปกติ อัตราเต้น
ของหัวใจตลอดจนความดันเลือดอยู่ในระดับปกติ และแม้แต่ความ
เข้มข้นของเกลือในเลือดก็ปกติ ภาวะเช่นนี้เรียกว่า **homeostasis** การ
ที่ร่างกายอยู่ในภาวะปกติเช่นนี้ด้วยความช่วยเหลือของ.....
ซึ่งทำหน้าที่เสมือนเครื่องปรึบอุณหภูมิ
- hypothalamus
68. ถ้าเราร้อน เหงื่อออกมาก ถ้าหนาวมากก็จะสั่น การที่ร่างกาย
พยายามจะรักษาภาวะให้เหมือนสภาพปกติ หรืออยู่ในสภาพสมดุล
มากที่สุดนี้ ก็คือกลไกของ.....
- homeostasis
69. **ทาลามัส** เป็นส่วนหนึ่งของก้านสมองเช่นเดียวกัน ทาลามัสจะทำ
หน้าที่เสมือนสถานีสำหรับพลังประสาทจากไขสันหลัง และจาก
เซเรบรัม ถ้ามีคนเตะฟุตบอลให้มันส์ กล้ามเนื้อและต่อมของมันส์
จะทำงานเพื่อส่งปฏิกิริยาโต้ตอบ ในกรณีนี้ สมองส่วนที่เข้ามา
ช่วยทำงานของพลังประสาทเพื่อส่งปฏิกิริยาก็คือ .....
- thalamus
- (hypothalamus/thalamus)
- ไขสันหลัง 70. ทาลามัสเป็นสถานีพลังจาก.....จะส่งขึ้นมา และพลังประสาท
จากเซเรบรัมจะส่งลงไป
71. **สมองส่วนกลาง** (mid brain) เป็นศูนย์นำ และ **สับเปลี่ยน** พลัง
ประสาทตั้งอยู่.....(เหนือ/ใต้)ทาลามัส ซึ่งทำหน้าที่เสมือนเป็น
สถานีแลกเปลี่ยนพลังประสาทที่ลงมาจาก.....
และพลังประสาทที่ขึ้นมาจาก.....
- ใต้ เซเรบรัม, ไขสันหลัง

ตั้ง

72. สมองส่วนกลางเป็นศูนย์นำและ.....พลังประสาท หน้าที่ซึ่งเกี่ยวข้องกับ การควบคุมอุณหภูมิ และระบบการเผาผลาญอาหารนั้น ควบคุมโดย.....ซึ่งจะช่วยให้ร่างกายคงอยู่ในสภาพปกติ หรือทำให้ร่างกายเกิดความสมดุลย์ซึ่งเรียกว่า.....

hypothalamus
homeostasis

formation

73. ส่วนที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับ ไฮโปทาลามัส ก็คือ reticular formation (ดูในรูป) ซึ่งเกิดในภาวะที่อินทรีย์กำลังตื่น หรือรู้สึกตัว ตื่นนอนเมื่อ เราตื่นนอน reticular .....ก็จะเข้ามาเกี่ยวข้อง

reticular, formation

74. ในสมองส่วนที่เรียก เซเรเบลลัม (cerebellum) ทำหน้าที่ควบคุม การทรงตัว ของร่างกาย การทำงานของ กล้ามเนื้อ ทำให้เราสามารถ เคลื่อนไหว ส่วนต่างๆ ได้อย่างนุ่มนวล เช่น การเคลื่อนไหว นิ้วมือ เป็นต้น

เซเรเบลลัม

75. เมื่อเราตื่นนอนตอนเช้า..... จะเข้ามาเกี่ยวข้องในภาวะที่เปลี่ยนแปลงจากการหลับ เป็นการตื่น เมื่อเราขยตาและก้าวลงมาจากเตียง การทำงานของ..... ก็เข้ามามีบทบาทเกี่ยวข้อง

กล้ามเนื้อ

76. ส่วนของสมองที่ช่วยในการทรงตัว และการเคลื่อนไหวของ..... ตลอดจนการประสานงานของการเคลื่อนไหวให้ดำเนิน ไปอย่างนุ่มนวล ก็คือ.....อย่างไรก็ดีในตำแหน่งของร่างกายนี้ อยู่ในความควบคุมของ.....การที่ร่างกายพยายามรักษา สมดุลย์ไว้ เราเรียกสภาพเช่นนี้ว่า.....

cerebellum
hypothalamus
homeostasis

ใต้
นำ

77. สมองส่วนถัดไปคือ เมดัลลา (medulla) ซึ่งมีหน้าที่ควบคุมการหายใจ การกลืนและการย่อยอาหารของเรา เมดัลลาตั้งอยู่.....(ใต้/เหนือ)สมองส่วนกลาง ซึ่งทำหน้าที่เป็นศูนย์สับเปลี่ยนและศูนย์..... พลังประสาท

78. นอกจากจะช่วยควบคุมการย่อยอาหารและการกลืนแล้ว เมดัลลา
การหายใจ, ยังช่วยควบคุม.....อีกด้วย ส่วนของสมองที่ช่วยการควบคุม
เซเรเบลลัม. การทรงตัวก็คือ.....

เมดัลลา, เซเรเบรัม 79. การหายใจถูกควบคุมโดย..... การคิดถูกควบคุม
(หรือ cerebral cortex) โดย.....

80. คราวนมองสมองจากด้านบนบ้าง จะเห็นว่าสมองอาจแบ่งครึ่งเป็น
2 ส่วนได้โดยมี *คอร์ปัส คอลโลซั่ม* (corpus callosum) ซึ่งมีใย
ที่เชื่อมโยงเซเรเบรัมทั้งสองส่วนนี้ตั้งนั้นนอกจากกล่าวได้ว่า สมองสอง
(corpus callosum) กลีบ (cerebral hemispheres) เชื่อมต่อกันโดย.....

ต่อมไม่มีท่อ 81. ถัดไปเป็นต่อม *พิทูอิทารี* ซึ่งเป็น.....เนื่องจากมันผลิตฮอร์โมน
แล้วไหลเข้าสู่เส้นเลือด ต่อมนี้ได้สมญาว่าเป็นต่อมหลัก หรือ 'master
gland' เนื่องจากเป็นต่อมที่มีอิทธิพล *เหนือ* ต่อมไม่มีท่ออื่น ๆ และ
เกี่ยวข้องกับ *การเจริญเติบโต* ของร่างกายหลาย ๆ ทาง

pituitary 82. ต่อม.....ตั้งอยู่ในส่วนศีรษะ และมักจะได้รับสมญาว่าเป็น
ต่อมหลัก(master gland) "....." เนื่องจากต่อมนี้มีอิทธิพลเหนือต่อม
ไม่มีท่อ.....อื่น ๆ ตลอดจนความเจริญเติบโตของร่างกายใน
หลาย ๆ แง่

ส่วนกลาง 83. ส่วนสุดท้าย คือ *ไขสันหลัง* ซึ่งเป็นทางนำพลังประสาท แสดง
เซเรเบรัม ปฏิกริยา (ที่จะไป ยิง effectors และพลังประสาทรับความรู้สึก
ซึ่งมาจากอวัยวะรับความรู้สึก (receptors) ไขสันหลังเป็นส่วนหนึ่ง
ของระบบประสาท ..... ที่จะทำงานควบคู่ไปกับ
..... ซึ่งเป็นส่วนที่ทำให้เราสามารถคิด เรียนรู้
จำ และมีบุคลิกภาพต่าง ๆ

แสดงปฏิกิริยา 84. ไขสันหลังซึ่งเป็นทางเดินสำหรับพลังประสาท.....และพลัง
ประสาทรับความรู้สึกจากอวัยวะรับความรู้สึกและเป็นส่วนหนึ่งของ
ประสาทส่วนกลาง ระบบ.....

Hypothalamus	85. ....ควบคุมกิจกรรมของร่างกายเกี่ยวกับอุณหภูมิและการเผา
homeostasis	ผลาญอาหาร .....หมายความว่า ร่างกายพยายามจะคงสภาพ
thalamus	สมดุลย์ .....เป็นเสมือนสถานีหนึ่งของ cerebral cortex สำหรับ
midbrain	พลังประสาทที่ขึ้นมาจากไขสันหลัง และลงมาจากเซเรเบลรัม, ...
Reticular formation	เป็นส่วนสำคัญในการเป็นศูนย์นำ และเปลี่ยนพลังประสาท, ...
	.....เป็นส่วนที่ทำงานในขณะที่เราตื่นหรือรู้สึกตัว เช่น
cerebellum	เปลี่ยนจากการนอนหลับเป็นตื่น ส่วนการทรงตัว การควบคุมกล้ามเนื้อ
	และการประสานงานกันของกล้ามเนื้ออื่น ๆ ควบคุมโดย.....
medulla Pituitary	การหายใจ การกลืน และการย่อยอาหารนั้นเป็นส่วนหนึ่งของ
	.....ต่อม..... ได้รับสมญาว่าเป็น 'master gland' ตั้ง
	อยู่ในบริเวณศีรษะ

แบบฝึกหัด

จงเขียนอักษรกำกับหน้าของตัวเลขที่ทานคิดว่า เป็นคำตอบที่เหมาะสมที่สุด
 ลงตรงช่องว่างที่เว้นไว้หน้าข้อนี้ ๆ

..... 1. อะไรเป็นส่วนสำคัญในการรับผิดชอบหน้าที่ของการดำรงชีวิต เช่นการหายใจ
 การหมุนเวียนของโลหิต

- ก. เมดัลลา (Medulla)
- ข. เซเรเบลลัม (Cerebellum)
- ค. ทาลามัส (Thalamus)
- ง. เรทิกูลา ฟอเมชัน (Reticular formation)

- ..... 2. การส่งพลังงานประสาท เกิดขึ้นได้อย่างไร
- ก. เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเคมี
  - ข. เกิดการเปลี่ยนแปลงทางไฟฟ้า
  - ค. มีการเปลี่ยนแปลงระหว่างโปตัสเซียมและโซเดียม
  - ง. ทุกอย่างที่กล่าวมาแล้วใน ก. ข. ค.
- ..... 3. ส่วนของสมองที่ช่วยให้เราทรงตัวอยู่ได้ ควบคุมการทำงานของกล้ามเนื้อ และความสามารถในการให้ร่างกายเคลื่อนไหวอย่างนุ่มนวลนั้น เป็นสมองส่วนใด
- ก. เมดัลลา
  - ข. ทาลามัส
  - ค. ไฮโปทาลามัส
  - ง. เซเรเบลลัม
- ..... 4. เส้นประสาทที่นำพลังประสาทจากรอบนอกของร่างกายมายังระบบประสาทส่วนกลาง คือ เส้นประสาทประเภทใด
- ก. cranial nerves
  - ข. afferent nerves
  - ค. efferent nerves
  - ง. motor nerves
- ..... 5. การพุดอยู่ในความควบคุมของบริเวณสมองส่วนใด
- ก. Occipital lobe
  - ข. Frontal lobe
  - ค. Parietal lobe
  - ง. Temporal lobe

- ..... 6. ส่วนประกอบที่สำคัญของนิวโรนมีอะไรบ้าง
- ใยประสาท
  - แกงเกลีย และใยประสาท
  - ตัวเซลล์, เดนไดรท์ และแอกซอน
  - แกงเกลีย และแอกซอน
- ..... 7. ศูนย์กลางของประสาทรับสัมผัส (sensory area) ของร่างกายอยู่ที่สมองส่วนใด
- Occipital lobe
  - frontal lobe
  - temporal lobe
  - parietal lobe
- ..... 8. effectors คืออะไร
- สิ่งเร้าที่กระตุ้นอวัยวะรับความรู้สึก
  - กล้ามเนื้อและต่อม
  - ส่วนที่ตั้งอยู่ตรงเปลือกสมอง
  - อวัยวะรับความรู้สึก
- ..... 9. การกระดกขาทันทีที่โดนเคาะบริเวณเข่า เป็นตัวอย่างการทำงานของระบบประสาทชนิดไหน
- effectors
  - receptors
  - reflex
  - afferent
- ..... 10. ถ้าสมองเขตแสดงปฏิกิริยาในซีกขวาถูกทำลาย จะเกิดผลอย่างไร
- ร่างกายซีกซ้ายจะเป็นอัมพาต
  - ไม่อาจบอกตำแหน่งของแขนหรือมือ หากปิดตา
  - ไม่สามารถแยกเสียงได้
  - ร่างกายซีกขวาจะเป็นอัมพาต

..... 11. เปลือกนอกของเซเรบรัม เรียกว่าอะไร

- ก. cerebral
- ข. cerebellum
- ค. cerebral cortex
- ง. cerebral hemisphere

..... 12. ต่อมอะไรที่ไดัสมญาว่า 'master gland' เนื่องจากมันมีอิทธิพลเหนือต่อมไมมี
ที่อื่น ๆ

- ก. pituitary
- ข. adrenal
- ค. thymus
- ง. parathyroid

..... 13. จักขุประสาท (optic nerve) เป็นประสาทประเภทใด

- ก. cranial nerve
- ข. spinal nerve
- ค. spinal accessory nerve
- ง. trochlear nerve

..... 14. ฮอรโมนจากเมดัลลาของต่อมอดรีนัล มีชื่อว่าอะไร

- ก. adreno cortical
- ข. adrenalin
- ค. cortex
- ง. insulin

- ..... 15. “มารดาของจิราปวยเป็นโรคเบาหวาน” ข้อความนี้สะท้อนให้เห็นถึงการทำงานผิดปกติของอวัยวะส่วนใด
- ท่อมแพนครีส์
  - ท่อมคอร์นัล
  - ท่อมไพเนียล
  - ท่อมพาราไทรอยด์
- ..... 16. ร่องสมองที่แบ่งสมองส่วนหน้า (frontal lobe) และส่วนกลาง (parietal lobe) ออกตามแนวตั้งมีชื่อเรียกว่าอะไร
- Fissure of Sylvius
  - Fissure of Rolando
  - Myelin Sheath
  - Node of Ranvier
- ..... 17. การทำงานของประสาทพาราซิมเปติก (Parasympathetic) ดำเนินไปในรูปใด
- ทำงานเต็มที่ให้ร่างกายอยู่ในภาวะฉุกเฉิน
  - ทำงานในขณะที่ร่างกายอยู่ในภาวะตื่น
  - ทำงานในขณะที่คนรู้สึกตื่นเต้น
  - ทำงานเรื่อยๆ ในภาวะปกติ
- ..... 18. ระบบการทำงานของส่วนที่อยู่ภายในก้านสมอง (brain stem) และช่วยควบคุมการหลับ การตื่น ช่วยให้การตื่นตัว และมีความสนใจต่อสิ่งต่าง ๆ คืออะไร
- fissure of Rolando
  - frontal lobes
  - reticular formation
  - limbic system

..... 19. กล้ามเนื้อประเภทใด ที่มีการทำงานโดยไม่อยู่ใต้อำนาจของจิตใจ

- ก. กล้ามเนื้อบริเวณไหล่
- ข. กล้ามเนื้อที่ผนังลำไส้
- ค. กล้ามเนื้อที่ยึดแก้วตา
- ง. กล้ามเนื้อบริเวณเข่า

..... 20. คนที่เป็นคอหอยพอกนั้น แสดงถึงความผิดปกติของการทำงานส่วนใด

- ก. ต่อมพาราไทรอยด์ (Parathyroid Gland)
- ข. ต่อมไทรอยด์ (Thyroid Gland)
- ค. ต่อมเอนโดคราย (Endocrine Glands)
- ง. ต่อมแพนครีต (Pancreas)

เฉลย

1	ก	6	ค	11	ค	16	ข
2	ง	7	ง	12	ก	17	ง
3	ง	8	ข	13	ก	18	ค
4	ข	9	ค	14	ข	19	ข
5	ง	10	ก	15	ก	20	ข

บทที่ 3

พฤติกรรมของมนุษย์ กับพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม โปรแกรมการเรียนรู้

พันธุกรรม

สิ่งแวดล้อม

สิ่งแวดล้อม

จะไม่

1. เมื่อไรก็ตามที่มีการพูดถึง **พันธุกรรม** และ **สิ่งแวดล้อม** ก็มักจะมีคำถามผู้คนที่มาเสมอว่าอะไรจะสำคัญ หรือมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของมนุษย์มากกว่ากัน ทั้ง ๆ ที่รู้ว่าทั้งสองอย่างต่างมีส่วนสำคัญต่อพฤติกรรม ถ้าไม่มีการเกิดใหม่ก็จะมีมนุษย์เหลืออยู่ และเมื่อมีผู้เกิดใหม่ ก็จะต้องมีการถ่ายทอดลักษณะต่าง ๆ ทาง.....
2. อย่างไรก็ตาม มนุษย์หรืออินทรีย์ทั้งหลาย จะไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้โดยปราศจาก.....เช่นอาหาร น้ำ อากาศ หรือภาวะอื่น ๆ สำหรับการคงชีพ
3. เมื่อเราตระหนักว่าทั้งพันธุกรรม และสิ่งแวดล้อมมีผลต่อพัฒนาการของมนุษย์จึงไม่ยากที่จะคิดเลยต่อไปว่า ทั้งสองอย่างนี้จะมีส่วนเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ตัวอย่างเช่นคนที่ได้รับการถ่ายทอดลักษณะความสูง มาจากบรรพบุรุษ ซึ่งเป็นเรื่องของ **พันธุกรรม** ก็จะสูงได้ไม่เต็มที่หากขาดอาหารที่เหมาะสมในการบริโภค เพราะอาหารซึ่งเป็น.....ชนิดหนึ่งมีส่วนสำคัญในการช่วยให้ร่างกายเจริญเติบโต
4. ในด้านการประสานงานของกล้ามเนื้อก็กำเนินไปในการทำงานเดียวกัน ถ้าเด็กคนใดเติบโตขึ้นมาโดยไม่มีโอกาสได้ใช้กล้ามเนื้อเลย เช่นห่อตัวมัดไว้ หรือเอาเด็กใส่ในกล่องไม่ให้มีโอกาสในการเคลื่อนไหว การประสานงานของกล้ามเนื้อ..... (จะ/จะไม่) สามารถทำงานได้ถึงระดับที่เขาได้รับการถ่ายทอดมาจากพันธุกรรม

5. ถึงแม้ว่าทั้งพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม ต่างมีอิทธิพลต่อพัฒนาการของมนุษย์ แต่ก็ไม้อาจแยกได้ว่าอิทธิพลนั้นได้จากพันธุกรรมหรือสิ่งแวดล้อมในอัตราส่วนเท่าไร ตัวอย่างเช่น การที่ปราโมทย์สูง 172 ซม. เราก็..... (สามารถ / ไม่สามารถ) บอกได้ว่าเป็นเพราะผลจากพันธุกรรม 40 % และผลจากสิ่งแวดล้อม 60 %
6. อย่างมากที่สุดที่พอจะบอกได้ก็คือ.....เป็นตัวกำหนดขีดสูงสุดของความสามารรถ หรือสมรรถวิสัย (capacity) ที่มนุษย์จะสามารถเจริญไปถึง และสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่มอิทธิพลในการช่วยหนุนให้มนุษย์ก้าวไปสู่จุดนั้น
7. หนทางหนึ่งที่จะสำรวจถึงอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่มีต่อสมรรถวิสัยของมนุษย์ในก้านต่าง ๆ ก็โดยศึกษาจากเด็กฝาแฝดที่เกิดจากไข่ใบเดียวกัน หรือแฝดแท้ (monozygotic twins หรือ identical twins) *ฝาแฝดแท้* คือฝาแฝดซึ่งเกิดจากไข่ใบเดียวกันนั้นจะได้รับการถ่ายทอดทางพันธุกรรมเหมือนกันทุกอย่าง ดังนั้น จะเห็นได้ว่าฝาแฝดแท้จะมีเพศ.....(เดียวกัน/ต่างกัน)
8. *ฝาแฝดเทียม* (fraternal twins หรือ dizygotic twins) เกิดจากไข่สองใบ และได้รับการผสมจากเชื้ออสุจิสองตัว ดังนั้นลักษณะการถ่ายทอดทางพันธุกรรมก็เป็นไปในทำนองเดียวกับเด็กสองคนพี่น้องธรรมดา เมื่อเป็นเช่นนั้นเด็กฝาแฝดเทียมจึง.....(มี/ไม่มี) พันธุกรรมอย่างเดียวกัน
9. ฝาแฝดแท้ หรือฝาแฝดที่เกิดจากไข่ใบเดียวกัน(.....or .....))นั้น จะมีลักษณะทางพันธุกรรมอย่างเดียวกันเนื่องจากฝาแฝดประเภทนี้เกิดจากไข่ใบเดียวกัน และเป็นไข่ที่ได้รับการผสมกับเชื้ออสุจิตัวเดียวกัน ส่วนฝาแฝดเทียมหรือฝาแฝดที่เกิดจากไข่สองใบ (..... or .....))นั้น

ไม่สามารถ

พันธุกรรม

เดียวกัน

ไม่มี

identical,
monozygotic twins

fraternal, dizygotic
twins

มิได้มีลักษณะทางพันธุกรรมอย่างเดียวกัน หากมีความคล้ายคลึงกัน
เพียงพี่น้องธรรมดาที่เกิดจากพ่อแม่เดียวกัน ทั้งนี้เนื่องจากฝาแฝด-
เทียมมีพัฒนาการมาจากไข่สองใบที่ได้รับการผสมจากเชื้อสุงจิสอง
ตัว

สิ่งแวดล้อม

10. การที่ฝาแฝดแท้มีลักษณะทางพันธุกรรมเหมือนกัน จึงทำให้เรา
ทราบได้ว่าความแตกต่างใดๆ ที่จะพบบนฝาแฝดประเภทนี้ย่อม
เป็นผลจาก.....

พันธุกรรม

11. ถ้าเราเลี้ยงเด็กฝาแฝดประเภท 'monozygotic twins' ในสิ่งแวดล้อม
ที่ต่างกัน เมื่อเด็กทั้งสองโตขึ้น แล้วปรากฏว่า คนหนึ่งสูง 160 ซม.
อีกคนหนึ่งสูงเพียง 155 ซม. เราสรุปได้ว่าความแตกต่างดังกล่าว
นี้มิได้เป็นผลเนื่องมาจาก.....

monozygotic twins หรือ identical twins

12. จากการที่เราทราบว่า.....มีลักษณะทางพันธุกรรม
อย่างเดียวกัน จึงเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าถึงลักษณะทาง
พันธุกรรมเช่น เรื่องหูหนวก ถ้าหากเด็กคนหนึ่งได้รับพันธุกรรมเกี่ยว
กับการเป็นคนหูหนวกมา ก็จะได้เห็นว่า การหูหนวกของเด็กอีก
หนึ่งจะเป็น

dizygotic twins หรือ fraternal twins

ไปในการทำงานเดียวกัน หรือคล้ายคลึงกันมากกว่า.....
ซึ่งมิได้มีพันธุกรรมอย่างเดียวกัน

พันธุกรรม

13. ผลจากการวิจัย แสดงให้เห็นว่าถ้าฝาแฝดแท้คนหนึ่งเป็นโรคประ-
สาทที่เรียก "schizophrenic" แล้ว ฝาแฝดอีกคนหนึ่งก็มักจะมี
อาการของ schizophrenic ด้วย ตัวอย่างเช่น จากการศึกษาค้นคว้า
หนึ่ง พบว่า 86.2 % ของจำนวนฝาแฝดที่เขาทำการศึกษานั้น ถ้า
ฝาแฝดแท้คนหนึ่งป่วยเป็นโรคประสาทประเภท schizophrenic
แล้ว ฝาแฝดอีกคนหนึ่งก็จะป่วยเป็นโรคนี้ด้วย การที่เป็นเช่นนี้ย่อม
แสดงให้เห็นว่า โรคนี้ น่าจะมีลักษณะของการถ่ายทอดทาง.....
อย่างมาก

14. ถ้าลักษณะการถ่ายทอดทางพันธุกรรมเกี่ยวกับโรค schizophrenic มีอยู่มากเราก็คงจะเดาได้ว่า เหตุการณ์ในทำนองที่ว่าถ้าแฝดคน หนึ่งป่วยเป็นโรคนี้แล้ว อีกคนจะต้องป่วยด้วยนั้น น่าจะพบน้อยลง ในกรณีของคู่ฝาแฝดประเภท..... ซึ่งจากผลวิจัยพบว่า มีเพียง fraternal dizygotic, fraternal twins 14.5 % เท่านั้น สำหรับฝาแฝดเทียม(.....or.....) ที่จะปรากฏเหตุการณ์ทำนองนี้

15. **Genetics** เป็นวิทยาศาสตร์ที่ว่าด้วยเรื่องของพันธุกรรม และจะ แสดงให้เห็นว่าลักษณะต่าง ๆ ทางร่างกายของลูกหลานนั้น ได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษได้อย่างไร ตัวอย่างเช่นสีของนัยน์ตา เป็นลักษณะทางร่างกายที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากพ่อแม่ สีผม ก็ เป็นลักษณะทาง.....การศึกษาลักษณะการถ่ายทอดของสีผม จึง จัดเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาวิชา.....

16. วิทยาศาสตร์เกี่ยวกับการหาร่องรอยหรือกฎเกณฑ์ของการถ่ายทอด ลักษณะทาง.....ก็คือ.....

17. ยังมีการศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์ที่เป็นผลเนื่องมาจากพันธุกรรม การศึกษาถึงกฎเกณฑ์ของลักษณะการถ่ายทอดคุณลักษณะทางจิตใจ เช่น สติปัญญา ก็ศึกษาโดยอาศัยจากพฤติกรรม การศึกษาในลักษณะ นี้เรียก **behavior genetics** ตัวอย่างเช่น นักจิตวิทยาพบว่า การสืบ เชื้อสายของหนูบางพวกทำให้ได้หนูที่เฉลียวฉลาดกว่าหนูพวกอื่น ๆ เนื่องจากมันสามารถเรียนรู้เกี่ยวกับการเดินในทางที่วกวน เพื่อให้ ถึงจุดหมายที่กำหนดได้เร็วกว่าหนูทั่วไป การศึกษาถึงชนิดของ การสืบเผ่าพันธุ์เป็นส่วนหนึ่งของ.....genetics

18. **Behavior genetics** ..... เป็นการศึกษาถึงการถ่ายทอดลักษณะทางจิตใจ

19. ลักษณะที่แต่ละคนได้รับการถ่ายทอดจากบิดามารดา หรือบรรพบุรุษ ตลอดจนลักษณะที่จะถ่ายทอดต่อไปยังลูกหลานนั้น อยู่ที่ลักษณะของ โครโมโซม (Chromosomes) ซึ่งมีอยู่ในนิวเคลียสของแต่ละเซลล์ในร่างกายสำหรับมนุษย์เรามีโครโมโซม 46 อัน ในการปฏิสนธิแต่ละครั้ง ทารกจะได้รับโครโมโซมจากพ่อ 23 อัน และจากแม่ 23 อัน โครโมโซม 46 อันนี้จะมาจับคู่เรียงกันเป็น 23 คู่ แล้วทำการแบ่ง เซลล์ทั่วตัวกันเรื่อยไป วิธีนี้ก็คือลักษณะพัฒนาการของแต่ละคน

Chromosomes

20. ไข่ที่ได้รับการผสมแล้วจะมี..... 46 อัน 23 อัน ได้จากอสุจิ และอีก 23 อัน มีอยู่ในไข่เอง

46

23

21. โครโมโซมในทุกเซลล์ของร่างกายจะแบ่งตัวทั่วตัวกันเรื่อย ๆ เมื่อคนยังมีพัฒนาการ ทุก ๆ ตัวเซลล์จะมีโครโมโซมอยู่.....อัน เรียงกันเป็นคู่ ๆ ทั้งหมด.....คู่

22. โครโมโซมจะมีตัวกำหนดลักษณะพันธุกรรมอยู่ เรียกว่า ยีนส์ (genes) ในโครโมโซมแต่ละอันจะมียีนอยู่เป็นจำนวนมาก และทำนองเดียวกับโครโมโซม ยีนก็จะเรียงกันอยู่เป็นคู่ ๆ โดยยีนตัวหนึ่งจะได้มาจาก sperm chromosome ส่วนอีกตัวก็ได้มาจาก ovum.....

chromosome

genes

23. โครโมโซมเรียงตัวกันอยู่เป็นคู่ ๆ ในแต่ละโครโมโซมจะมี..... อยู่หลายคู่

23

24. ในโครโมโซมของคนแต่ละอันจะมียีนมากกว่า 1000 ยีน เมื่อเกิดการปฏิสนธิคือไข่ได้รับการผสมจากเชื้ออสุจิแล้วไข่นั้นก็มีโครโมโซม.....คู่ จำนวนของยีนในไข่นั้นมีมากพอที่จะแบ่งให้แก่ทารกสองคน โดยให้ได้รับพันธุกรรมแบบเดียวกัน การที่เกิดการปฏิสนธิขึ้นในลักษณะการนี้ ก็คือการเกิดฝาแฝดแบบ.....

แฝดแท้

(หรือ identical twins)

25. ยีนแต่ละอันอาจเป็น **ลักษณะเด่น** (dominant) หรือ **ลักษณะด้อย** (recessive) ก็ได้ การที่ยีนมีลักษณะเด่นหรือด้อย เป็นสิ่งสำคัญในการถ่ายทอดลักษณะของพันธุกรรม ถ้ายีนทั้งคู่เป็นยีนลักษณะเด่น คนที่มียีนนั้นก็จะถูกกำหนดลักษณะโดยยีนลักษณะเด่นทั้งคู่ ถ้า ยีนอันหนึ่งมีลักษณะเด่น แต่อีกอันในคู่ของมโนมยีนมีลักษณะด้อย คนนั้นก็จะแสดงลักษณะปรากฏให้เห็นตามคุณสมบัติของยีนที่มีลักษณะเด่น ทว่า ในขณะเดียวกัน เขาก็จะมียีนที่มีลักษณะด้อยแฝงอยู่ด้วย ซึ่งลักษณะด้อยนั้นอาจไปปรากฏให้เห็นในรุ่นลูกหลานได้ ยีนที่มีลักษณะด้อยจะแสดงคุณสมบัติของมันให้ปรากฏเฉพาะเมื่อมันเกิดไปเข้ากับยีนลักษณะด้อยด้วยกัน

ด้อย (recessive)

26. ถ้ายีนอันหนึ่งมีลักษณะเด่น คนนั้นก็จะไม่แสดงคุณสมบัติของยีนที่มีลักษณะ (.....)

น้ำตาล
เด่น

27. ตาสีน้ำตาลเป็นลักษณะเด่น ตาสีฟ้าเป็นลักษณะด้อย คนที่ได้รับ พันธุกรรมจากยีนที่มีตาสีน้ำตาลจากแม่ และตาสีฟ้าจากพ่อ ก็จะ มีตาสี..... ในกรณีนี้สีตาเป็นลักษณะเด่นที่กำหนดโดยยีน ซึ่งมีลักษณะ..... 2 อัน

เด่น

28. ถ้ายีนอันหนึ่งมีลักษณะเด่น อีกอันหนึ่งมีลักษณะด้อย คุณลักษณะที่ ปรากฏจากการถ่ายทอดพันธุกรรมก็คือ คุณสมบัติของยีนที่มีลักษณะ .....

น้ำตาล

29. มาลินี ได้รับยีนตาสีน้ำตาลจากคุณพ่อ และยีนตาสีฟ้าจากคุณแม่ มาลินีจึงมีนัยน์ตาสี.....

ด้อย

30. ยีนที่มีลักษณะด้อยจะแสดงคุณสมบัติให้ปรากฏเฉพาะเมื่อยีนทั้งคู่เป็น ยีนที่มีลักษณะ.....

๑
ดอย

31. ลิขามีตาสีฟ้า แสดงว่าลิขามียีนส์ตาสีฟ้า ซึ่งเป็นลักษณะ.....
ทั้ง.....อัน (ระบุจำนวน)

2

พันธุกรรม

32. ตัวอย่างที่กล่าวมานี้ แสดงให้เห็นถึงลักษณะการถ่ายทอดของ.....
ซึ่ง เป็นตัวอย่างที่ทำให้เห็นอย่างง่าย ๆ กว่าที่เป็นจริง ๆ เพราะคุณ
ลักษณะต่าง ๆ ของแต่ละคนนั้นจะถูกกำหนดโดยยีนมากกว่า 1 คู่
อย่างไรก็ดีหลักการถ่ายทอดของยีนที่มีลักษณะเด่นและถ้อยก็จะเป็น
ไปในรูปแบบนี้ และเป็นการอธิบายอย่างง่าย ๆ ว่า ทำไมเราจึงมีรูปร่าง
อย่างนี้ จะได้รับการถ่ายทอดลักษณะจากปู่ ย่า ตา ยาย พ่อแม่ หรือ
จากบรรพบุรุษรุ่นก่อน ๆ ที่เราไม่เคยพบเห็นกันเลย

33. ทั้งคุณพ่อและคุณแม่ของวิยะดา มียีนส์ตาสีฟ้า แต่วิยะดาเอง
กลับมีตาสีฟ้าเหมือนคุณยาย แสดงว่าพ่อแม่ของวิยะดาจะต้องมี
กรรมพันธุ์ ตาสีฟ้า ซึ่งเป็นลักษณะ.....ทั้งสองคน

๑
ดอย

34. คุณลักษณะต่าง ๆ ของบุคคลที่ปรากฏให้เห็นได้ นั้นเรียกว่า
phenotypes การทวิยะตามีตาสีฟ้าก็เป็นลักษณะซึ่งเธอได้รับถ่ายทอด
มา และเราสามารถสังเกตเห็นได้ ฉะนั้นจึงจัดว่าลักษณะ
ตาสีฟ้าเป็น.....

phenotype

phenotype

35. คุณสมบัติของ.....ก็คือ ลักษณะที่ได้รับถ่ายทอดทาง
พันธุกรรมที่ปรากฏให้เห็นได้ในแต่ละบุคคล

36. คุณลักษณะของแต่ละบุคคลที่ได้รับการถ่ายทอดมา แต่ไม่แสดงให้
ปรากฏเพียงแต่แฝงอยู่ซึ่งอาจไปแสดงในรุ่นลูกหลานนั้นเป็นลักษณะ
ของ Genotype ดังนั้นคนที่มียีนส์ตาสีฟ้าแฝงอยู่ก็เป็นลักษณะ
ของ.....เช่นกัน

genotype

37. พ่อแม่ที่มีคุณลักษณะซึ่งไม่จำเป็นต้องสังเกตเห็น แต่สามารถส่งต่อไปยังลูกหลานได้โดยการถ่ายทอดทางพันธุกรรม คุณลักษณะนั้นก็คือ.....

genotype

38. ลักษณะของ phenotype นั้น ก็สามารถมองเห็นได้ ส่วน..... นั้น ไม่จำเป็นต้องสังเกตเห็นได้ในคนนั้น เพราะว่าเขาอาจจะยังไม่แสดงให้ปรากฏในชนนิกได้

genotype

39. การที่เด็กมีลักษณะใด ๆ ซึ่งเกิดจากการถ่ายทอดพันธุกรรมจากพ่อแม่ แสดงว่าพ่อแม่จะต้องมี genotype ของลักษณะนั้น ๆ เพราะถ้าพ่อแม่ไม่มีลักษณะดังกล่าว เด็กก็จะมีลักษณะ..... ซึ่งสามารถสังเกตเห็นไม่ได้

phenotype

40. ดังนั้น genotype จึงเป็นตัวกำหนด เบื้องต้น และอาจทำให้ปรากฏลักษณะของ.....หรือไม่ได้ phenotype นั้น เป็นลักษณะ ภายนอก ที่มองเห็นได้ ส่วน.....เป็นลักษณะ เบื้องต้น ซึ่งหากขาดไปก็จะไม่สามารถ มีphenotype ได้

phenotype

genotype

41. ลองย้อนกลับไปนึกถึงเรื่องเกี่ยวกับลักษณะเด่นลักษณะด้อยที่ผ่านมาเมื่อครั้น การที่คนมี genotype ของยีนที่มีลักษณะเด่นทั้ง 2 ตัว แสดงว่าคนนั้นและลูก ๆ จะมีคุณลักษณะเด่นแสดงให้ปรากฏเป็น.....

phenotype

42. ถ้าลักษณะ phenotype ที่แสดง เป็นคุณสมบัติของลักษณะด้อย ก็แสดงว่าคนใดคนหนึ่งจะต้องมียีนลักษณะ.....อยู่อย่างน้อย 1 อัน

ด้อย

43. มีโครโมโซมพิเศษอยู่คู่หนึ่งที่จะเป็นตัวกำหนดเพศ ผู้หญิงจะมีโครโมโซมเพศเหมือนกันทั้ง 2 ตัว เรียกว่า X – Chromosomes เนื่องจากการเรียงตัวของมันอยู่ในลักษณะไขว่กันเหมือนอักษร X

ส่วนผู้ชายจะมี X Chromosomes 1 ตัว และ Y Chromosome อีก 1 ตัว การที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะเด็กคนนั้นได้รับโครโมโซม X จากแม่และโครโมโซม Y จาก.....

พ่อ

X

Y Chromosome

sex - linked

2

แม่

X

แม่

linked

X

44. ถ้าเด็กได้รับ X - Chromosome จากทั้งพ่อและแม่ เด็กคนนั้นก็จะเป็นผู้หญิง ทั้งนี้เพราะเพศหญิงนั้นจะมีโครโมโซม.....2 ตัว
45. เด็กที่ได้รับ X - Chromosome จากแม่ และ.....จากพ่อจะเป็นผู้ชาย
46. ลักษณะบางอย่างของยีนจะปรากฏเฉพาะในโครโมโซม X และไม่ปรากฏในโครโมโซม Y ยีนเช่นนี้เรียกว่า sex - linked การที่คนตาบอดสีแดงและสีเขียว หรือเป็นโรคโลหิตไม่แข็งตัว (hemophilia เป็นตัวอย่างของ.....
47. ผู้หญิงมีโครโมโซม X..... ตัว (ระบุจำนวน) ดังนั้น ผู้หญิงจึงมีโอกาสจะได้ยีนที่เป็น sex - linked 2 ตัว ทั้งจากพ่อและแม่ ส่วนผู้ชายจะได้ยีนที่เป็น sex - linked เพียงตัวเดียว และเป็นตัวที่ได้รับการถ่ายทอดมาจาก..... ทั้งนี้เพราะพ่อเป็นผู้ให้โครโมโซม Y แทนที่จะเป็นโครโมโซม.....
48. ฉะนั้นผู้ชายจะได้รับการถ่ายทอดลักษณะที่เป็น sex - linked จาก.... (แม่/พ่อ)
49. จากการที่ผู้ชายมียีนที่เป็น sex ..... ได้เพียงอันเดียวเอง ยีนที่มีลักษณะด้อยจึงไม่อาจจะแฝงอยู่ได้ ผู้ชายจึงแสดงลักษณะตามคุณสมบัติของยีนลักษณะด้อยที่มากับโครโมโซม.....นั้น ตัวอย่างหนึ่งของลักษณะที่ปรากฏ (phenotype) ของ sex - linked จึงมักพบในผู้ชายมากกว่าในผู้หญิง

50. การมีตาบอดสีจะเกิดขึ้นในผู้ชายมากเป็น 8 เท่าของการเกิดในผู้หญิง เนื่องจากมีการมีตาบอดสีเป็นลักษณะด้อย ผู้หญิงที่มีสีนของตาปกติเป็นลักษณะเด่นและมียีนตาบอดสีเป็นลักษณะด้อยก็จะมีตาที่ไม่บอดสี แต่ถ้าผู้หญิงคนนั้นมีบุตรชายซึ่งรับการถ่ายทอดยีนตาบอดสีไปจากเธอ เด็กคนนั้นก็จะตาบอดสีด้วย ทั้งนี้เพราะเขาไม่มียีนที่มีลักษณะ.....มาช้มไว้

เด่น

51. คุณลักษณะของยีนที่ติดมากับโครโมโซม X และเกิดขึ้นบ่อยในผู้ชายมากกว่าผู้หญิงนั้น เรียกว่า.....โรคโลหิตไม่แข็งตัว (Hemophilia) และการมีตาบอดสีเป็นตัวอย่างหนึ่งของลักษณะ.....

sex — linked

sex — linked

52. ความรู้ก้าวหน้าเกี่ยวกับยีนอีกประการก็คือ ยีนเป็นส่วนเล็กๆ ที่ประกอบไปด้วยโมเลกุลอันสลับซับซ้อนของโปรตีน ซึ่งเรียกชื่อว่า DNA (deoxyribonucleic acid) และ RNA (ribonucleic acid) ซึ่งทำหน้าที่เป็นหน่วยถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม

53. โมเลกุลของ DNA สามารถแบ่งตัวเองและทวีคูณขึ้นได้ในทุกๆ เซลล์ของร่างกาย และไม่เพียงแต่มันจะเป็นตัวนำ กำหนดลักษณะพัฒนาการของมนุษย์เท่านั้น หากมันยังทำหน้าที่ส่งหรือถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรมไปยังลูกหลานชั้นต่างๆ ไปด้วย ดังนั้นการที่เรามีลักษณะต่าง ๆ ดังที่ปรากฏอยู่ทุกวันนี้ก็ต้องเป็นการทำงาน ของ..... อยุ่ด้วยเช่นกัน

DNA

54. DNA หรือ deoxyribonucleic acid ซึ่งมีอยู่ในยีนนั้นไม่เพียงแต่นำหรือกำหนดลักษณะพัฒนาการของมนุษย์เท่านั้น หากยังทำหน้าที่.....ลักษณะพันธุกรรมต่างๆ ไปยังลูกหลานชั้นต่อๆ ไปด้วย จึงถือว่า DNA ทำหน้าที่เป็นผู้ส่งรหัสทางชีววิทยา

ถ่ายทอด

ยีนส์

55. RNA ก็เป็นสารที่พบใน.....เช่นกัน หน้าที่ของ RNA (ribonucleic acid) ก็คือ บันทึกความจำที่เกิดขึ้นในช่วงชีวิตของแต่ละคน

ชีววิทยา

56. การที่ DNA ถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรมไปยังลูกหลานแต่ละชั้น จึงถือว่า DNA เป็นผู้ส่งรหัสความจำในท่าน.....เช่นเดียวกับที่ RNA (ซึ่งเป็นสารที่พบในยีนส์เช่นกัน) เป็นผู้ส่งรหัสความจำใน ขณะที่บุคคลนั้นดำรงชีวิตอยู่หรือในช่วงชีวิตของคนนั้น

ไม่อาจ

57. คราวนี้ลองมาทบทวนกันอีกครั้ง เราทราบว่าทั้งพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมต่างก็มีผลต่อการพัฒนาการของอินทรีย์ และเรายังทราบต่อไปอีกว่า ทั้งพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมสัมพันธ์กันในการทำให้เกิดอินทรีย์ที่สมบูรณ์มีคุณภาพะ อย่างไรก็ตาม..... (อาจ, ไม่อาจ) ระบุให้แน่ชัดลงไปได้ถึงอัตราส่วนที่พันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมจะส่งผลต่อการพัฒนาการของอินทรีย์ (เช่นเรื่องความสูง, สติปัญญา ฯลฯ) ฉะนั้นถ้าเราเกิดไปอ่านพบข้อความว่า คน ๆ หนึ่งมี IQ. ที่ได้รับการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษมา 80 % และสิ่งแวดล้อมช่วยเอื้ออำนวยให้อีก 20 % ก็ให้สงสัยเอาไว้ก่อนได้เลยว่า ข้อความดังกล่าวเป็นไปได้ถูกต้องเพียงไร ทั้งนี้เพราะเราไม่อาจกำหนดถึงลักษณะความสัมพันธ์ของพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมลงไปแน่นอนตายตัวเช่นนั้นได้

behavior

58. การศึกษาถึงลักษณะการถ่ายทอดของพันธุกรรม โดยดูจากพฤติกรรมกรรมเรียกว่า..... genetics

ยีนส์, 23

59. ลักษณะพันธุกรรมที่แต่ละคนได้รับการถ่ายทอดจากพ่อแม่ และสืบต่อไปยังลูกหลานก็คือ..... ซึ่งเป็นสิ่งที่พ่วงมากับโครโมโซม... .. ู่ ภายในแต่ละเซลล์

- ดอย
60. เนื่องจากยีนส์ของคนเราอาจมีลักษณะเด่น หรือ.....ก็ได้ ดังนั้น การที่คนจะได้รับการถ่ายทอดลักษณะอะไรมา ก็ไม่จำเป็นจะต้องปรากฏให้เห็นเสมอไป การปรากฏลักษณะให้เห็นนั้นคือลักษณะ phenotype .....ส่วนลักษณะที่ไม่ปรากฏแต่จะสืบทอดไปถึงลูกหลานนั้นก็ คือลักษณะ..... genotype
61. เพศหญิงจะมีโครโมโซมที่กำหนดลักษณะเพศ คือโครโมโซม X 2 ตัว ส่วนเพศชายนั้นมีโครโมโซม X 1 ตัว และโครโมโซม Y 1 ตัว คุณลักษณะใดๆ ที่ถ่ายทอดมาจากยีน หรือที่ยีนกำหนด มีอยู่ในโครโมโซม X แต่จะไม่ปรากฏในโครโมโซม Y ก็คือลักษณะของ sex – linked .....

แบบฝึกหัด

จงเลือกคำตอบที่เหมาะสมที่สุด แล้วเขียนอักษรทักกับหน้าตัวเลขนั้น ลงใน ช่องว่างของแต่ละข้อ

- ..... 1. การศึกษาที่เรียกว่า behavior genetics นั้น เกี่ยวข้องกับอะไร ?
- การถ่ายทอดลักษณะทางร่างกาย
  - การถ่ายทอดลักษณะทางจิตใจ
  - ธรรมชาติของพันธุกรรมในเชิงชีวะ – เกม
  - ทุกอย่างที่กล่าวมาแล้ว
- ..... 2. ลักษณะที่ปรากฏในแต่ละคนซึ่งเห็น ๆ กันอยู่ทุกวันนี้คือลักษณะของ.....
- phenotypes
  - genotypes
  - dominant traits
  - recessive traits

- ..... 3. อะไรเป็นตัวกำหนดลักษณะทางพันธุกรรม ?
- gene
  - chromosome
  - RNA
  - DNA
- ..... 4. ข้อความใดต่อไปนี้เป็นที่เกี่ยวของหรือเหมาะสมกับลักษณะของโครโมโซม
- พบได้ในเซลล์ของเลือด
  - พบได้ในยีสต์
  - สามารถแบ่งตัวเป็นทวีคูณได้ในทุก ๆ เซลล์ของร่างกาย
  - อาจมีลักษณะเด่นหรือค้อยก็ได้
- ..... 5. คนที่มีโครโมโซม X 1 อัน และโครโมโซม Y 1 อัน คือคนประเภทใด ?
- พวกตาบอดสี
  - ผู้หญิง
  - ผู้ชาย
  - พวกปัญญาอ่อน
- ..... 6. ส่วนประกอบที่สำคัญของยีนคืออะไร ?
- DNA
  - amino acids
  - RNA
  - DNA & RNA
- ..... 7. ลักษณะที่ไม่แสดงออกแต่สามารถถ่ายทอดถึงลูกหลานได้นั้นคืออะไร ?
- genes
  - chromosomes
  - phenotype
  - genotype

..... 8. Dizygotic twins มีลักษณะอย่างไร?

- ก. ต่างมีความคล้ายคลึงกันกว่าพี่น้องธรรมดา
- ข. เกิดจากไข่ใบเดียวกัน
- ค. มักมีเพศเดียวกัน
- ง. ไม่จำเป็นจะต้องคล้ายคลึงกัน

..... 9. Identical twins มีลักษณะเดียวกับ .....

- ก. fraternal twins
- ข. monozygotic siblings
- ค. ordinary siblings
- ง. dizygotic siblings

..... 10. พี่น้องคู่นั้นจะมีความคล้ายคลึงกันมากที่สุดในเรื่องความสูงและสติปัญญา

- ก. ฝาแฝดเทียมที่มีเพศต่างกัน
- ข. ฝาแฝดแท้
- ค. พี่น้องท้องเดียวกัน
- ง. ฝาแฝดเทียมเพศเดียวกัน

..... 11. โครโมโซม X จะ .....

- ก. มียีนที่มีลักษณะเด่นเท่านั้น
- ข. มีในเพศหญิงเท่านั้น
- ค. มีในเพศชายเท่านั้น
- ง. เป็นตัวนำยีนส์ประเภท sex – linked

..... 12. ผลการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องสติปัญญาของเด็ก พบว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อสติปัญญาของเด็กนั้นมทั้งการเลี้ยงดู และพันธุกรรม อย่างไรก็ตามข้อมูลที่ได้จาก การทดสอบสติปัญญาของเด็กที่ผู้รับไปอุปการะ ผู้อุปการะและแม่จริงพบว่า คะแนนของเด็ก.....

- ก. คล้ายคลึงกับคะแนนของแม่ที่นำเด็กไปอุปการะ
- ข. อยู่กึ่งกลางระหว่างคะแนนของแม่จริงและแม่อุปการะ
- ค. ขึ้นอยู่กับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของแม่อุปการะ
- ง. คล้ายคลึงกับคะแนนของแม่จริง

..... 13. “สติปัญญาของคนเรากำหนดโดยพันธุกรรมประมาณ 75% และจากสิ่งแวดล้อม 25% ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับข้อความนี้ ?

- ก. ยอมรับ ทั้งนี้เพราะเรามีความรู้เกี่ยวกับตัวแปรทั้งสองนี้มากพอที่จะคำนวณหาสัดส่วนได้
- ข. ไม่แน่ใจ เพราะพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมน่าจะมอิทธิพลต่อพัฒนาการด้านอื่นเท่า ๆ กัน
- ค. สงสัย เพราะอิทธิพลพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมไม่อาจกำหนดสัดส่วนที่แน่นอนได้
- ง. ยอมรับ อย่างไรก็ตามสำหรับด้านอื่นสัดส่วนนี้อาจจะผิดได้

..... 14. ทารกเพศหญิงจะเกิดขึ้นได้อย่างไร ?

- ก. ได้รับโครโมโซม Y จากทั้งพ่อและแม่
- ข. ได้รับโครโมโซม X จากทั้งพ่อและแม่
- ค. ได้รับโครโมโซม X จากแม่ และโครโมโซม Y จากพ่อ
- ง. ได้รับโครโมโซม Y จากแม่ และโครโมโซม X จากพ่อ

- ..... 15. ถ้าพ่อและแม่มีตาสีฟ้า แต่มีขนตาสีฟ้าแฝงอยู่ ลูกที่เกิดมาควรมีลักษณะใด ?
- ลูกหลานบางคนจะมีตาสีฟ้า
  - ลูกสาวบางคนจะมีตาสีฟ้า
  - ลูกชายบางคนจะมีตาสีฟ้า
  - ลูกทุกคนจะมีตาสีฟ้า
- ..... 16. การจัดสิ่งแวดล้อมที่ดัดและเหมาะสม จะมีผลต่อเด็กประเภทใดมากที่สุดในด้านการศึกษา
- เด็กฉลาดกว่าปกติ
  - เด็กปัญญาอ่อน
  - เด็กฝาแฝดแท้
  - เด็กที่ยังเล็ก
- ..... 17. พฤติกรรมใดต่อไปนี้น่าจะถูกกำหนดโดยพันธุกรรมเป็นส่วนใหญ่ ?
- ความถนัดในเชิงคณิตศาสตร์
  - ความคล่องแคล่วในการคิดเลข
  - ทั้งข้อ ก. และ ข.
  - ไม่ใช่ทั้ง ก. และ ข.
- ..... 18. Meiosis หมายถึงอะไร ?
- การแบ่งเซลล์โดยไม่ลดจำนวนโครโมโซม
  - การแบ่งเซลล์โดยการทวีจำนวนโครโมโซม
  - การแบ่งเซลล์โดยลดจำนวนโครโมโซม
  - การแบ่งเซลล์โดยทวีคูณจำนวนยีนในโครโมโซม

..... 19. “อดีศรอยากมีลูกตัวโต จึงพยายามเล่นกล้ำเพื่อให้ลักษณะการมีกล้ำเนื้อใหญ่แข็งแรงจะได้ถ่ายทอดไปยังลูก” ท่านมีความเห็นอย่างไรกับการกระทำของอดีศร

- ก. เห็นด้วย เพราะความแข็งแรงของกล้ำเนื้อเป็นลักษณะเด่นจึงส่งผลถึงลูกได้
- ข. ไม่เห็นด้วย เพราะการเล่นกล้ำเป็นเพียงการเสริมจากสิ่งแวดล้อมถ่ายทอดไม่ได้
- ค. สงสัย เพราะยีนที่อยู่ในตัวคนจะเปลี่ยนแปลงได้หรือ
- ง. ไม่เห็นด้วย เพราะถึงแม้ลักษณะยีนในตัวอาจเปลี่ยนแปลงได้ แต่เราไม่สามารถกำหนดการเปลี่ยนแปลงเองได้

20. ในข้อย่อย ๆ ทั่วไปเป็นตารางแสดงถึงผลจากลักษณะบางประการของพ่อแม่ที่จะถ่ายทอดไปยังลูก ลักษณะยีนของพ่อ – แม่จะกำหนดไว้ในแต่ละข้อให้ท่านเติมลักษณะของโอกาสที่ลูกจะได้รับการถ่ายทอดลักษณะนั้นลงในช่องว่างของตาราง แล้วเขียนสรุปในช่องว่างข้างล่างถึงผลที่ท่านพบจากตารางนั้น

ตัวอย่าง พ่อมียีนส์ลักษณะด้อย (ผมเหยียด) aa; แม่มียีนส์ลักษณะเด่น (ผมหยิก) AA

	A	A	แม่
a			
พ่อ a			

คำตอบ

	A	A
a	aA	aA
a	aA	aA

สรุป ลูกทุกคนจะมีผมหยิกและมีลักษณะผมเหยียดแฝงอยู่

ก. พ่อมียีนสีลักษณะเด่น (ผมหยิก) แม่มียีนสีลักษณะด้อย (ผมเหยียด)

	a	a	แม่
A			
พ่อ A			

สรุป

ข. พ่อมียีนสีลักษณะด้อย (ผมเหยียด) และแม่มียีนสีลักษณะเด่นแต่มียีนสีลักษณะด้อยแฝงอยู่

	a	A	แม่
a			
พ่อ a			

สรุป

ค. พ่อ (ผมหยิก) แสดงยีนสีลักษณะเด่นแต่มียีนสีลักษณะด้อยแฝงอยู่ (aA), แม่ (ผมหยิก)

แสดงยีนสีลักษณะเด่นแต่มียีนสีลักษณะด้อยแฝงอยู่ (aA)

	a	A
a		
A		

สรุป

..... 21. ลักษณะบางอย่างเป็นลักษณะ sex-linked ซึ่งจะถูกกำหนดโดยยีนที่มากับโครโมโซม X หรือ Y ที่เป็นตัวกำหนดเพศ ลักษณะที่รู้จักกันแพร่หลายคือลักษณะตาบอดสี และโรคโลหิตไม่แข็งตัว (hemophilia) ลักษณะดังกล่าวนี้มักแฝงอยู่ในยีนส์ลักษณะด้อยในโครโมโซม X ดังนั้นเมื่อโครโมโซมนี้ไปเข้าคู่กันกับโครโมโซม X ในเพศหญิงที่มีลักษณะเด่น ลักษณะด้อยนี้ก็จะไม่ปรากฏให้เห็น ตรงข้ามกับในเพศชาย เมื่อโครโมโซม X ที่มีลักษณะด้อยไปเข้าคู่กับโครโมโซม Y มันจะแสดงลักษณะด้อยให้ปรากฏทันที ทั้งนี้เนื่องจากโครโมโซม Y เป็นตัวกำหนดลักษณะเพศจึงมักจะไม่มีมาฆ่มลักษณะด้อยของโครโมโซม X ด้วยเหตุนี้เราจึงมักจะพบว่าลักษณะของ sex-linked นั้นมักปรากฏในผู้ชายมากกว่าผู้หญิง

ในแบบฝึกหัดต่อไปนี้ให้ท่านดำเนินวิธีการแบบเดียวกันกับที่ท่านได้ทำมาแล้วเกี่ยวกับลักษณะเด่น, ด้อย ของผม ที่จะถ่ายทอดมายังลูก คือเติมลักษณะของลูกในช่องว่าง แล้วสรุปผลที่เกิดขึ้น

ก. พ่อปกติ ไม่มียีนส์ลักษณะด้อยเกี่ยวกับโรค hemophilia; แม่ปกติแต่มียีนส์ของโรค hemophilia แฝงอยู่

	X	x	แม่
X			
พ่อ Y			

สรุป _____
 _____

ข. พ่อเป็นโรค hemophilia แม่ปกติ

	X	X	แม่
x			
พ่อ Y			

สรุป _____
 _____

เฉลย	1 ข	11 ง
	2 ก	12 ง
	3 ก	13 ค
	4 ค	14 ข
	5 ค	15 ก
	6 ง	16 ง
	7 ง	17 ก
	8 ง	18 ค
	9 ข	19 ง
	10 ข	

20. ก. Aa, Aa, Aa Aa

ทุกคนจะมีผมหยิกและมีลักษณะผมเหยียด
แฝงอยู่

ข. aa, aA, aa, aA

ครึ่งหนึ่ง (2) จะมีผมหยิกและมีลักษณะผม
เหยียดแฝง อีกครึ่งหนึ่งจะมีผมเหยียด

ค. aa, aA, Aa, AA

3 ใน 4 (3 คน) จะมีผมหยิกและใน 3 คน
นี้มีอยู่ 2 คน จะมีลักษณะผมเหยียดแฝงอยู่
1 ใน 4 (1 คน) จะมีผมเหยียด

21. ก. XX, Xx, XY, XY

2 คนจะเป็นผู้หญิงปกติแต่คนหนึ่งจะมีโรคนี้
แฝงอยู่ 2 คนจะเป็นผู้ชายคนหนึ่งปกติ อีก
คนหนึ่งเป็น hemophilic

ข. xX, xX, XY, AY

ครึ่งหนึ่ง (2) จะเป็นหญิงปกติแต่มีโรคนี้แฝง
อยู่ อีกครึ่งหนึ่ง (2) จะเป็นชายปกติ

บทที่ 4

พัฒนาการของมนุษย์ โปรแกรมการเรียนรู้

1. ในการศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการนั้น เรื่องสำคัญที่ต้องเข้าใจคือ **วุฒิภาวะ (maturation)** วุฒิภาวะหมายถึง กระบวนการเจริญเติบโตทางร่างกายที่เป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมตามลำดับ โดยไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ หรือประสบการณ์ ถ้าพฤติกรรมใดเกิดขึ้นกับทุก ๆ คน หรือเกิดขึ้นกับสัตว์ทุก ๆ ตัวที่อยู่ในตระกูลเดียวกัน โดยไม่ได้รับการฝึกฝนเป็นพิเศษ เราอาจตั้งข้อสันนิษฐานเอาไว้ได้ก่อนเลยว่าพฤติกรรมนั้น ๆ ส่วนใหญ่ จะเป็นผลของ.....
2. นกบางชนิดที่นำมาเลี้ยงไว้เพียงตัวเดียว ซึ่งก็หมายความว่ามันไม่เคยได้ยินเสียงร้องเพลงจากพวกของมันที่เป็นชนิดเดียวกันเลย แต่มันสามารถจะร้องเพลงหรือทำเสียงได้เมื่อถึงเวลาอันสมควร ดังนั้นอาจจะกล่าวได้ว่าการร้องเพลงของนกเหล่านั้นส่วนใหญ่จะถูกควบคุมโดย.....มากกว่าการเรียนรู้
3. เมื่อใดที่พฤติกรรมขึ้นอยู่กับกระบวนการของความเจริญเติบโตทางร่างกายมากกว่ากระบวนการเรียนรู้ ก็มักกล่าวกันว่า กระบวนการที่ควบคุมพฤติกรรมนั้น ๆ คือ.....
4. วุฒิภาวะก็คือกระบวนการของความเจริญเติบโตที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมที่เป็นอิสระจาก..... ถ้าพฤติกรรมเกิดมีการเปลี่ยนแปลงเนื่องมาจากการฝึกหัดหรือประสบการณ์ กระบวนการนั้นเรียกว่า.....มากกว่าที่จะเรียกว่า วุฒิภาวะ

วุฒิภาวะ

วุฒิภาวะ

วุฒิภาวะ

การเรียนรู้
(หรือประสบการณ์)
การเรียนรู้

5. พัฒนาการของ *ฟิตเนส* ในครรภ์แม่ เป็นตัวอย่างอันดีที่ทำให้เราเห็นภาพพจน์ของวุฒิภาวะที่กล่าวมาแล้ว พฤติกรรมของ *ฟิตเนส* เช่น การหมุนตัว การเตะ จะเป็นไปตามลำดับขั้นของการเจริญเติบโต ดังนั้นพฤติกรรมของ *ฟิตเนส* จึงเป็นผลของ.....
- วุฒิภาวะ
6. ความเจริญเติบโตของมนุษย์มิได้เสร็จสมบูรณ์มาแต่กำเนิด ตัวอย่างเช่น พัฒนาการด้านการเคลื่อนไหวของทารกหลังจากคลอดแล้ว ซึ่งจะดำเนินไปตามลำดับขั้น (เช่น คrawl, นั่ง, ยืน, เดิน) พฤติกรรมเหล่านี้เป็นผลต่อเนื่องของกระบวนการเจริญเติบโต หรือ.....มากกว่าการเรียนรู้
- วุฒิภาวะ
7. วุฒิภาวะทำให้เกิด *ความพร้อม* ในการเรียนรู้ และพฤติกรรมเกือบทั้งหมดขึ้นอยู่กับทั้งการเรียนรู้ และวุฒิภาวะ เช่น เด็กจะพูดได้เมื่อถึงวัยอันควร หรือเมื่อถึงขั้นที่เขามี.....ภาษาที่เขาพูดก็จะเป็นภาษาที่เด็กได้ยิน ดังนั้นการที่เด็กพูดภาษาใด ๆ ได้ก็จึงเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงบทบาทของ.....
- วุฒิภาวะ
- การเรียนรู้
8. พฤติกรรมด้านพัฒนาการต่าง ๆ ในช่วงชีวิตตอนต้น ๆ มักสะท้อนให้เห็นถึงความเกี่ยวข้องกันระหว่าง.....และ.....
- วุฒิภาวะ, สิ่งแวดล้อม
9. ถึงแม้ว่าพฤติกรรมส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับวุฒิภาวะ แต่สภาพการณ์ที่ผิดปกติก็มีอิทธิพลต่ออัตราการพัฒนาการเช่นกัน ตัวอย่างเช่นทารกที่ถูกเลี้ยงอยู่ในเปลมีเครื่องเล่นที่เคลื่อนไหวได้สีสรรสวยงาม แฉวนไว้ที่หัวเตียง มักจะมีพัฒนาการในด้านการประสานงานของสายตาและการเคลื่อนไหวของมือในการจับจ้องไขว่คว้าสิ่งของได้เร็วกว่าทารกที่ถูกเลี้ยงโดยให้นอนอยู่ในเปลเปล่า ๆ ไม่มีอะไรจะมองดูเลย การใช้สายตาเป็นเครื่องนำให้เกิดการตอบสนองในด้านการหยิบจ้องซึ่งจะมีพัฒนาการอย่างเห็นได้ชัด เมื่อถึงขั้นที่เด็กมี

วุฒิภาวะแต่ถ้าสิ่งแวดล้อมเอื้ออำนวยให้เกิดการเร็ว ก็จะช่วยกระตุ้น

อัตราเร็ว

..... ของการพัฒนาการ

พัฒนาการ

- 10. สิ่งแวดล้อมที่ขาดแคลนสามารถทำให้อัตราเร็วของการ.....
ล่าช้าไปได้ จากการทดลองเลี้ยงลิงตั้งแต่เกิดจนถึงอายุ 3 เดือน ไว้
ในห้องมืดเขาพบว่า เมื่อนำลิงออกมาจากห้องมืด ลิงไม่สามารถใช้
สายตาในห้องที่มีแสงสว่างได้ เช่น ไม่อาจมองตามสิ่งของที่กำลัง
เคลื่อนไหวได้ช่วยสายตาหรือแม้แต่จะกระพริบตาเมื่อมีลมเป่าหน้า
การกักขังเช่นนี้ทำให้ลิงขาดสิ่งเร้าทางสายตารายอย่างแรง ซึ่งมีผลทำให้
.....มีความล่าช้าไป

พัฒนาการ

วุฒิภาวะ, เรียนรู้

- 11. ทั้ง .....และโอกาสในการ ..... เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับ
การเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านการพัฒนาประสานงานของสายตาและ
กล้ามเนื้อ
- 12. ผลจากการวิจัยถึงประสบการณ์ต่าง ๆ ในตอนต้นของชีวิต แสดงให้
เห็นว่าในการพัฒนาการนั้นมีระยะสำคัญยิ่ง ซึ่งจัดเป็น “critical
periods” อยู่ ซึ่งในระยะนี้จะเป็นระยะที่ประสบการณ์ต่าง ๆ ทั้งที่
พอใจและไม่พึงพอใจจะส่งผลต่อพฤติกรรม เช่น ลิงที่ถูกเลี้ยงแยกไว้
โดดเดี่ยวในระยะ 6 เดือนแรกของชีวิตจะแสดงพฤติกรรมทางสังคม
ที่ผิดปกติ เช่นเดียวกับผู้ใหญ่ มันจะไม่ค่อยสังสรรค์กับลิงตัวอื่น และ
หากยาก เขายังพบต่อไปอีกว่าการที่ลิงถูกเอามาเลี้ยงเดี่ยวไว้ในตอน
ต้นของชีวิตนั้น จะทำให้ลิงไม่สามารถพัฒนาพฤติกรรมทางสังคม
อย่างปกติได้เลย ดังนั้นระยะ 6 เดือนแรกของลิงจึงจัดเป็นระยะของ
“..... period” ในการพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมที่เป็นปกติ

critical

- 13. นักจิตวิทยาบางท่านได้ตั้งสมมุติฐานไว้ว่า ระยะชวบแรกของเด็ก
เป็น “critical period” ในการเรียนรู้ที่จะไว้วางใจผู้อื่น (Sense of
trust) ถ้าหากได้รับการเลี้ยงดูด้วยความรัก ความอบอุ่น ก็จะเรียนรู้ที่

ผู้อื่น แต่ถ้าเขาขาดความรักในช่วงขวบแรกของชีวิต เขาก็จะเติบโต
ขึ้นมาพร้อมกับความไม่ไว้วางใจผู้อื่น ถ้าสมมุติฐานนี้เป็นความจริง
ก็หมายความว่าขวบแรกของชีวิต จัดเป็น “..... Period”
สำหรับพัฒนาการของ.....ในผู้อื่น

critical,
ความไว้วางใจ

14. ความหมายของ “critical period” ก็คือ ในระยะของการพัฒนาการ
นั้นอิทธิพลบางอย่างมีความสำคัญมากเป็นพิเศษ และถ้าขาดสิ่งนั้น
ไปแล้ว พัฒนาการในขั้นต่อไปจะชะงัก หรือจะเสียไป ตรงกัน
ข้าม ถ้ามีสิ่งนั้นจะทำให้โอกาสในการพัฒนาการดำเนินไปอย่างดี
เยี่ยม ดังนั้นการพลาดจังหวะในขั้น..... ของการ
พัฒนาการจึงเป็นสิ่งที่ควรรีบแก้ไข มิฉะนั้นจะต้องประสบกับความ
ยุ่งยากอย่างใหญ่หลวง

critical period

15. ลูกสุนัขที่นำมาขังเดี่ยวไว้ในระหว่าง 3 – 7 อาทิตย์แรกของชีวิต
จะเติบโตขึ้นมาด้วยความหวาดกลัวทั้งกับสุนัขตัวด้วยกันเองและกับคน
ในขณะที่การขังเดี่ยวสุนัขในวัยอื่นซึ่งอ่อนกว่าหรือแก่กว่านี้ ไม่มี
อิทธิพลอะไรมากมายต่อพฤติกรรมของมัน ตัวอย่างก็คือ ความ
หมายของ.....

critical period

16. ในการศึกษาพัฒนาการของมนุษย์นั้น อาจมองได้อีกแง่ด้วยการ
ถือเอาขั้นต่าง ๆ ของการเจริญเติบโตของแต่ละคน โดยแบ่งตามวัย
เช่น *วัยทารก, วัยเด็ก, วัยรุ่น และ วัยผู้ใหญ่*

17. ความหมายของขั้นต่าง ๆ ของการเจริญเติบโต และ critical period
นั้น เกี่ยวพันกัน แต่ไม่เหมือนกันเสียทีเดียว คนที่พลาดขั้นใด
ขั้นหนึ่งของการพัฒนาการ ไม่จำเป็นจะต้องเป็น “critical” สำหรับ
การพัฒนาการในอนาคต

18. ตัวอย่างเช่น ในช่วงเวลาของการพัฒนาการของเด็กที่มีวุฒิภาวะในการหัดพูด (อายุ 2 - 4 ขวบเป็นระยะที่พัฒนาการทางภาษาได้ดำเนินไปอย่างรวดเร็ว) สมมุติว่าเด็กคนหนึ่งได้รับการเลี้ยงดูโดยคนไข้ หูหนวก ตลอดระยะเหล่านี้และเปิดโอกาสให้ใช้ภาษาพูดเอาตอนย่างเข้าวันรุ่งเป็นครั้งแรก ถ้าเด็กคนนั้นพูดได้ แต่ด้วยความยุ่งยากลำบากมากก็กล่าวได้ระยะ 2 - 4 ขวบ นี้เป็นขั้นสำคัญในการพัฒนาการทางภาษาและหากเด็กคนนั้นไม่อาจพูดได้เลย ก็อาจกล่าวได้ว่า ระยะ 2 - 4 ขวบนี้เป็นระยะของ..... ในการพัฒนาการทางภาษา
- critical period
19. *ฟรอยด์* และ *อีริคสัน* นักจิตวิทยาผู้สนใจศึกษาถึงเรื่องของบุคลิกภาพได้เสนอลำดับขั้นในการพัฒนาบุคลิกภาพของคนโดยให้ชื่อขั้นต่างๆ เหล่านี้ว่า “psychosexual stages”
20. ขั้นแรกของ *ทฤษฎีของฟรอยด์* ก็คือ *ขั้นปาก (oral stage)* ในระยะนี้เป็นระยะที่ทารกได้รับความสำราญจากสิ่งเร้าบริเวณปาก จะเห็นได้ว่าในขณะที่เราเลี้ยงดู เด็กชอบดูดนิ้วหัวแม่มือของตัวเอง เด็กคนใดขาดความสำราญหรือต้องประสพกับภาวะคับข้องใจในช่วงของการเลี้ยงดูตอนนั้น ก็จะทำให้เกิดการชะงักงันในขั้น..... (.....) การชะงักงันจะทำให้เกิดปัญหาในแง่ที่เด็กมิได้สนองความต้องการตามใจปรารถนา ซึ่งจะส่งผลถึงบุคลิกภาพในภายหลัง
- ปาก (oral stage)
21. ผู้ใหญ่ที่เคยประสบภาวะคับข้องใจในวัยเด็กใน ระยะต้น ๆ ดังกล่าว จะแสดงออกในรูปของการสูบบุหรี่, การรับประทานจุบจิบ ชอบเคี้ยวหมากฝรั่ง คนที่มีพฤติกรรมเช่นนี้ ฟรอยด์ถือว่า เป็นผู้ที่เคยมีการชะงักงัน ในระยะการพัฒนาระการในขั้น.....
- ปาก (oral)

- 22. ขั้นที่สองของพัฒนาการแบบ “psychosexual” ก็คือ ขั้นที่เด็กได้รับความสุขสำราญจากการขับถ่าย ซึ่งเรียกว่า **ขั้นทวาร (anal stage)**
- 23. ขั้นที่สองอยู่ในช่วงที่เด็กมีอายุราว 2 ขวบ ซึ่งเป็นระยะที่พ่อแม่กำลังฝึกการขับถ่ายให้เป็นที่ ตามทฤษฎีของฟรอยด์ ผู้ที่ถูกฝึกอย่างรุนแรงมักเกิดการชะงักงันในการพัฒนาการในขั้น.....

anal

ปาก,

oral stage), ทวาร(anal (.....) ขั้นที่สอง คือขั้น..... (..... stage)

- 24. ขั้นแรกของ “psychosexual development” ก็คือขั้น.....

และขั้นที่สามคือ **phallic stage** ซึ่งเด็กจะได้รับความสำราญจากการจับ **อวัยวะสืบพันธุ์**

phallic stage

- 25. ถ้าพ่อแม่เข้มงวดกวดขันในขั้นนี้มาก เช่นเมื่อพบเด็กอายุ 4 ขวบ ทำท่าเหมือนกับได้สำเร็จความใคร่มาด้วยตนเองก็คิดว่าเป็นเรื่องใหญ่โต เราก็อาจจะทราบได้ว่าเด็กน่าจะมีปัญหาในช่วง..... ของการพัฒนาการ “psychosexual”

- 26. ในระยะของ **phallic stage** นี้เองที่มีความสับสนยุ่งยากเรียกปม **Oedipus** หรือ **ขั้นของ “Oedipal stage”** กล่าวคือในช่วงนี้เด็กจะมีการพัฒนาการความสนใจในพ่อแม่ที่มีเพศตรงข้ามกับตน เช่น เด็กผู้ชายอายุ 4 ขวบบอกว่าเขาต้องการจะแต่งงานกับ “แม่” เมื่อโตขึ้น และพยายามแข่งขันกับพ่อในทุกวิถีทางเพื่อให้แม่สนใจ ในช่วงนี้เองที่เด็กก้าวเข้าไปสู่ขั้น **Oedipal stage** ซึ่งเกิดควมคุ้มกันไปในขั้นของ **phallic stage** ของการพัฒนาการ

psychosexual

oral

anal,

- 27, ขั้นของการพัฒนาการตามทฤษฎีของฟรอยด์ที่เรียก “..... stages of development” มีด้วยกัน 5 ขั้น ขั้นแรกคือ.....stage, ขั้นที่สอง คือ..... stage และขั้นที่สามคือ **phallic stage** ซึ่งเป็นขั้นที่เด็กมีความสำราญ จากการจับต้องลูบคลำอวัยวะเพศ

28. ถ้าพ่อแม่เข้มงวดมาก และใช้วิธีการลงโทษเมื่อพบว่าลูกอายุ 4 ขวบ เล่นอวัยวะเพศ เราก็คงจะคะเนได้ว่าเด็คน่าจะมีปัญหาบางอย่าง
 phallic, psychosexual ในช่วง..... stage of ..... development
- Oedipal 29. ในช่วงของ phallic stage ในเองที่มี..... stage เกิดขึ้นด้วย Oedipal stage หมายถึงช่วงระหว่างที่เด็กมีพัฒนาการความสนใจพ่อแม่ ผู้ปกครองที่มีเพศตรงข้ามกับตน เช่น การที่เด็กผู้ชายอายุ 4 ขวบ ต้องการแต่งงานกับ “แม่” เมื่อโตขึ้น และพยายามแข่งขันชิงดีกับพ่อในทุกวิถีทางเพื่อให้แม่สนใจ ก็เป็นลักษณะที่เด็กก้าวเข้าสู่..... ซึ่งเกิดควบคู่กับ phallic stage of..... development
- Oedipal psychosexual 30. ขั้นต่อไปก็คือ “latent stage” ซึ่งอยู่ในช่วงของเด็กในวัยที่เข้าเรียนชั้นประถม ความสนใจในเรื่องเพศจะซบเซาไป แต่จะหันไปสนใจสิ่งแวดลอมต่าง ๆ ตลอดจนการฝึกทักษะและหาความรู้ ขั้นนี้จะไปสิ้นสุดเอาเมื่อเด็กย่างเข้าสู่วัยรุ่น ซึ่งจะเริ่มมีความสนใจเพศตรงข้าม และเป็นการพัฒนาขั้น genital stage
- psychosexual 31. ทฤษฎีของฟรอยด์ที่เรียก “.....stages” เป็นทฤษฎีที่มีอิทธิพลต่อทฤษฎีบุคลิกภาพมาก แต่ก็มิได้เป็นที่ยอมรับของนักจิตวิทยาทั้งหมดเสียทีเดียว และได้มีนักจิตวิทยาคนอื่น ๆ พยายามตั้งทฤษฎีอธิบายลำดับขั้นของพัฒนาการมนุษย์เช่น อีริกสัน (Erikson) ได้เสนอ “psychosocial stage” ของการพัฒนาการเพราะคิดว่าปัญหาทั้งหลายน่าจะมาจากการพัฒนาการทางสังคมมากกว่าปัญหาทางเพศ
32. ลำดับขั้นการพัฒนาการทางจิตวิทยาสังคม “psychosocial” ของอีริกสันเกี่ยวพันกับปัญหาทางสังคมที่เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องใน

ช่วงอายุต่างๆกัน เช่น อีริกสันกล่าวว่า ในขวบปีแรกของชีวิต ทารก จะเรียนรู้การ *ไว้วางใจ* และ *ไม่ไว้วางใจ* ผู้อื่น ขึ้นอยู่กับว่าเด็กคน นั้นได้รับการเลี้ยงดูอย่างไร ได้รับการสนองความต้องการต่างๆ ในช่วงที่เขาช่วยตัวเองไม่ได้ในรูปไหนบ้าง

ไว้วางใจ

33. สังคมแรกของทารกเกิดขึ้นในขณะที่ทารกได้รับการเลี้ยงดู เช่น การ บ้วนอาหาร ถ้าในช่วงนี้เด็กได้รับการสนองความต้องการและมีความสุข เด็กก็จะเรียนรู้ที่จะมีความสัมพันธ์กับแม่อย่างชื่นชมและสบายใจ นอกจากนั้นก็จะเรียนรู้ที่จะ.....ผู้อื่น เพราะเชื่อว่า คนอื่นก็จะนำความพึงพอใจมาให้ตามที่ตนต้องการเช่นเดียวกัน

ไม่ไว้วางใจ

34. ตรงกันข้าม ถ้าในระยะเวลาการเลี้ยงดูในช่วงแรกนั้นเป็นไปอย่างรีบร้อน และไม่น่ารื่นรมย์ทารกก็อาจรู้สึกหิว และไม่มีความสุขสบายเป็น ส่วนใหญ่ เช่น ต้องร้องให้อยู่คนเดียว เบียดแอัดก็ไม่ค่อยมีใคร สนใจ สถานการณ์ในลักษณะนี้จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่จะ .....ผู้อื่น จึงเห็นได้ว่าประสบการณ์ในช่วงขวบปีแรกนั้น

ไว้วางใจ, ไม่ไว้วางใจ

จะนำไปสู่ทัศนคติเบื้องต้นของความ..... หรือ ..... ต่อผู้อื่นในภายหลัง

35. ในขวบปีที่สองของชีวิต เด็กจะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับวินัยต่างๆ และการควบคุมตนเองเกี่ยวกับการขับถ่าย การเรียนรู้ที่จะจับหรือสำรวจ สิ่งต่างๆ ในขณะที่เด็กเริ่มเดิน ได้อย่างมั่นคง ตามทฤษฎีของอีริกสัน ถือว่าขั้นนี้เป็นขั้นของการปรับตัวเกี่ยวกับการ *บังคับตนเอง* และการทำสิ่งต่าง ๆ โดยอัตโนมัติ ซึ่งเด็กจะพัฒนาการในด้านความรู้สึก *ละอาย* และ*สงสัยตนเอง* ควบคู่ไปด้วย

การบังคับตนเอง

36. ตามขั้นพัฒนาการของจิตวิทยาสังคมนั้น เมื่อเด็กอายุ 2 ขวบ จะมี พัฒนาการเกี่ยวกับ..... และการทำสิ่งต่าง ๆ ได้โดย

สงสัยตนเอง

อัตโนมติ ควบคุมไปกับการความรู้สึกละเอียด และ..... ถ้าพ่อแม่
ปกครองลูกด้วยความอบอุ่น และมีความมั่นคง เด็กก็จะเรียนรู้อ
บทบาทของตน การควบคุมตนเองได้อย่างภาคภูมิใจ แต่ถ้าพ่อแม่
หัดวินัยให้เด็กด้วยการทำให้เด็กได้อาย หรือทำให้เด็กเกิดความ
รู้สึกว่าเขาจะไม่สามารถทำอะไรที่เขาอยากทำหรือคาดหวังเอาไว้ได้
เลย เด็กก็จะเกิดความรู้สึก.....และมีความ.....ตนเอง

ละเอียด, สงสัย

37. ทฤษฎีของอีริคสันเป็นทฤษฎีที่มองลำดับขั้นพัฒนาการในรูปของ
การเกี่ยวข้องกับ.....ส่วนพรอยด์นั้นเน้นถึงความสำคัญในเรื่อง
.....

สังคม,

เพศ

38. เป็นที่น่าสังเกตว่า สังคมแรกของเด็กเกิดขึ้นเมื่อเด็กได้รับการเลี้ยงดู
ให้อาหารจึงน่าจะมีเหตุผลพอที่จะสรุปได้ว่า ความใกล้ชิดของเด็ก
กับแม่ที่เกิดขึ้นในช่วงปีแรกนั้นเป็นเพราะแม่เป็นผู้จัดหา.....
ให้ลูก อย่างไรก็ตามได้มีนักจิตวิทยาที่สงสัยในเรื่องนี้ทำการทดลอง
กับลูกลิง โดยเอาลูกลิงมาเลี้ยงตั้งแต่แรกเกิด เขาเอามันขังกรงไว้
กับแม่เทียมสองตัว ตัวหนึ่งทำด้วยขดลวดพันเข้าเป็นตัวหุ่น และ
มีนมให้ด้วย ส่วนอีกตัวหนึ่งมีผ่านนมพ่นนมขดลวดอีกที แต่ไม่มี
นมให้ ปรากฏว่าลูกลิงมักขลุกอยู่กับแม่ตัวที่มีผ่านนมพ่นอยู่

อาหาร (หรอนม)

39. พฤติกรรมของลูกลิงจากการทดลองแสดงให้เห็นว่า การสัมผัสมีผล
ต่อการอยากใกล้ชิดสนิทสนม ดังนั้นการที่ลูกลิงแม่อยากอยู่ใกล้ชิด
แม่ จึงมิใช่เพราะเหตุผลเพียงแต่ว่าแม่เป็นแหล่งให้อาหาร หาก
เป็นเพราะทารกต้องการ.....จากแม่

รสสัมผัส

40. ในมนุษย์ การติดต่อสัมพันธ์กับแม่ก็ปรากฏให้เห็นเด่นชัดในช่วง
อายุ 7 - 8 เดือน ก่อนหน้านั้นทารกมักจะยิ้มกับทุก ๆ คนที่มาเล่นหัว
ด้วย แต่เมื่ออย่างเข้าเดือนที่ 7 เด็กจะแสดงอาการกลัวคนแปลก

7

หน้าให้เห็น และมักจะร้องไห้เมื่อถูกแยกออกจากแม่ การกลัวคน
แปลกหน้า จะเริ่มปรากฏให้เห็นเมื่อทารกอายุได้ประมาณ.....เดือน

41. ก่อนที่ทารกจะมีอายุถึง 7 เดือน ทารกมักยิ้มกับทุก ๆ คน การ
ตอบสนองของทารกในช่วงนี้ไม่จัดเป็นการสื่อสารสังคมโดยแท้จริง เมื่อ
ทารกเริ่มแยกแยะคนแปลกหน้าและคนคุ้นเคยได้ จึงถือว่าทารกเริ่ม
จำกัดการตอบสนองทางสังคม โดยจะมีการตอบสนองทางสังคม
เฉพาะกับผู้ที่ตน.....

๗
คุ้นเคย

42. แม่ของดวงดาวรู้สึกมีความสุข และภาคภูมิใจมากที่ดวงดาวเป็น
เด็กอารมณ์ดีขี้ม่วน เล่นเสียงกับเพื่อน ๆ ของแม่ทุกคนที่มาเยี่ยม
ต่อมาแม่รู้สึกอารมณ์เสียอย่างยั้งเมื่อจู่ ๆ ดวงดาวก็เกิดร้องไห้ เวลา
ที่แม่มีแขกมาหา และแม่ต้องออกไปรับแขก การที่เป็นเช่นนั้น
แสดงว่าแม่ของดวงดาวไม่ค่อยจะได้คำนึงถึงหลักพัฒนาการของ
เด็กในแง่ที่ว่า ดวงดาวโตพอที่จะรู้จักกลัว.....ซึ่งทารก
ทุกคนก็เป็นเช่นนั้น คือเมื่อโตพอสมควร ก็จะสามารถรู้จักแยกแยะ

คนแปลกหน้า

คนแปลกหน้า คนคุ้นเคย ระหว่าง..... กับ ..... และจากตัวอย่างนี้เราพอจะ
คะเนได้ว่าดวงดาวคงจะมีอายุประมาณ.....เดือน

7

43. ถึงแม้ว่าเมื่อเด็กเติบโตขึ้นก็จะผ่านวัยของการกลัวคนแปลกหน้าไป
แต่ความสัมพันธ์ของเด็กกับพ่อแม่ผู้ปกครอง ก็ยังใกล้ชิดกันมาก
ในช่วงที่เด็กยังไม่ถึงวัยจะต้องไปโรงเรียน ด้วยเหตุนี้พ่อแม่จึงเป็น
ตัวอย่างอันเด่นชัดที่เด็กได้พบเห็นอยู่ตลอดเวลา เด็กจึงถือเอาพ่อแม่
เป็นแบบอย่างที่จะลอกเลียนพฤติกรรมต่าง ๆ โดยไม่รู้ตัว การที่เรา
พูดว่าเด็กทำเหมือนพ่อ หรือเอาอย่างแม่ จึงหมายถึงว่าเด็กคนนั้นมี
พฤติกรรมทำนองเดียวกับพ่อและแม่โดยที่เด็กอาจจะ ไม่รู้สึกรตัว
(unconscious)

44. การที่รจนาเล่นตุ๊กตา โดยอาบน้ำให้ ทาแป้ง หวีผม ใส่เสื้อให้ ตุ๊กตาก็เป็นการเอาอย่างแม่ และแม่แต่การพุดกับตุ๊กตา รจนาก็จะ พุดแบบเดียวกับที่แม่พุดกับเธอ ในกรณีนี้แสดงให้เห็นว่า รจนา เอาอย่าง (identifies) ..... แม่ของเธอ
45. การที่ปรีชาเอาขนมทองม้วนมาคาบทำทำสบู่หรืออย่างพ้อ ก็เป็น การแสดงให้เห็นถึงการ.....(identifies) พ้อเช่นกัน
46. การที่เราพุดว่าใครเอาอย่างใครนั้น เราหมายความว่าเขาอาจจะรู้ หรือไม่รู้ก็ได้แต่เขาพยายามจะทำตนให้.....กับอีกคนหนึ่ง
47. การเอาอย่าง คนอื่นส่วนมากมักเป็นกระบวนการที่ดำเนินไปโดยไม่รู้ สึกตัว ทั้งนี้จะแตกต่างไปจาก การเลียนแบบ (imitation) เช่น การพยายามเลียนท่าทางครูที่สอนให้ตีเทนนิส ด้วยการก้าวขา จับไม้ เหยียงแขน ฯลฯ ซึ่งอยู่ในภาวะที่ตั้งใจทำ ดังนั้นการเอาอย่าง (identifies) เป็นการพยายามทำให้เหมือน โดยมักจะไม่มีใครรู้สึกตัว แต่ การเลียนแบบ (imitation) นั้นมักเป็นการพยายามทำให้เหมือนใน ภาวะที่เราตั้งใจ และมักจะรู้สึกตัว (conscious) หรืออยู่ในจิตสำนึก
48. พฤติกรรมที่สำคัญประการหนึ่งของเด็กที่เกี่ยวกับการเอาอย่างพ่อแม่ ก็คือการดำเนินชีวิตตามบทบาทของเพศของตน ซึ่งแล้วแต่ลักษณะ ของสังคมนั้น จะมีเกณฑ์ประพฤติกฎปฏิบัติอย่างไร เด็กจะเอาอย่าง บทบาทของพ่อแม่ที่เป็นเพศเดียวกับตน เช่น ในสังคมที่ถือว่าผู้ชาย จะต้องมีความแข็งแรงกร้าว ลูกผู้ชายก็จะมีบทบาทเช่นนั้นตามไป ด้วย ทำนองเดียวกันกับเด็กผู้หญิง ก็จะเอาอย่างแม่ เช่นในสังคมไทย ที่ถือว่าลูกผู้หญิงต้องรู้จักงานบ้านการเรือน เด็กผู้หญิงก็จะสนใจการ ทำอาหาร เย็บปักถักร้อย แบบเดียวกับที่เห็นแม่ทำอยู่ในบ้าน

พ่อ
แม่

49. เด็กผู้ชายจะเรียนรู้บทบาทเพศของตนด้วยการเอาอย่าง.....
ส่วนเด็กผู้หญิงก็จะเอาอย่าง.....

เดี่ยว

50. บทบาทของการดำเนินชีวิตตามลักษณะเพศของตน ทำให้เด็กเอา
อย่างพ่อแม่ที่เป็นเพศ..... (เดี่ยว/ ตรงข้าม) กับตน

51. มีลักษณะของพฤติกรรมหลายอย่างที่พบได้ทั้งในเพศหญิงและเพศ-
ชาย เช่น การมีอารมณ์ขัน, การเป็นคนใจดี มีศีลธรรม ฯลฯ ลักษณะ
ดังกล่าวนี้ไม่ขึ้นกับการเอาอย่างที่มีบทบาทของเพศเป็นตัวกำหนด
การเอาอย่างคุณลักษณะส่วนตัวแบบที่เด็กจึงทำตามอย่างได้ทั้งจาก
พ่อและแม่

บทบาทของเพศ

52. เด็กผู้หญิงอาจเป็นคนตลกหน้าตายเหมือนพ่อ และเด็กผู้ชายอาจเป็น
คนมีชัยเหมือนแม่ ลักษณะเหล่านี้เป็นการเอาอย่างโดยที่ไม่มี
.....มาเป็นตัวกำหนด

53. ลักษณะของพฤติกรรมที่อาจจะเอาอย่างจากพ่อแม่ได้ เรียกว่า *การ
เอาอย่างแบบไม่จำกัดเพศ* ส่วนการเรียนรู้เพื่อให้มีพฤติกรรมอัน
เหมาะสมกับเพศของตนนั้นคือ *การเอาอย่างตามเพศ*

54. วัยรุ่นเป็นวัยของการเปลี่ยนแปลงจากเด็กเป็นผู้ใหญ่ ในระยะนี้
พัฒนาการต่างๆ หลายด้านมองเห็นได้เด่นชัด ลักษณะการเปลี่ยน-
แปลงที่รวดเร็วทางร่างกายได้แก่*ลักษณะทางเพศ* และ *อัตราเร็ว
ของการเจริญเติบโต*

เพศ

55. “มาลินี” เป็นเด็กวัยรุ่น อายุ 13 ปี เราคาดหวังไว้ได้เลยว่ามาลินี
จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางร่างกายที่แสดงลักษณะทาง.....
และเกี่ยวกับ.....ของการเจริญเติบโต

อัตราเร็ว

ร่างกาย

56. การเปลี่ยนทาง.....ซึ่งเกิดขึ้นในวัยรุ่นนั้นจะเกี่ยวข้องกันทั้ง
ลักษณะทาง.....และ.....ของการเจริญเติบโต

เพศ, อัตราเร็ว

57. **ลักษณะทางเพศ** อาจจำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ ลักษณะที่ปรากฏให้เห็นภายนอก (**primary sex characteristics**) ได้แก่อวัยวะเพศ และลักษณะที่ปรากฏ**โดยทางอ้อม** (**secondary sex characteristics**) เช่น เสียง, นวดเคราของผู้ชาย ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของเพศหญิงและชายโดยไม่เกี่ยวกับอวัยวะเพศ

58. การที่เด็กผู้ชายมีเสียงแตก เสียงหลง ก็เป็นเรื่องของลักษณะทางเพศที่ปรากฏ**โดยทางอ้อม** (**secondary sex characteristic**) ทั้งนี้เนื่องจากลักษณะดังกล่าวมิได้เกี่ยวข้องโดยตรงกับอวัยวะเพศ การที่เด็กผู้หญิงมีหน้าอกโตขึ้นก็เป็นลักษณะทางเพศที่ปรากฏ**โดยทางอ้อม** หรือ.....sex characteristic เช่นกัน

secondary

primary

59. ....sex characteristic หมายถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในอวัยวะสืบพันธุ์ทั้งภายในและภายนอก ส่วน.....sex characteristics นั้นหมายถึงการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางร่างกายที่ทำให้เราสามารถแยกผู้ชายกับผู้หญิงได้ โดยไม่ต้องอาศัยการจำแนกจากอวัยวะเพศ

secondary

60. วัยรุ่นมักมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมากในด้านความสูงและน้ำหนัก และในด้านการเปลี่ยนแปลง**ลักษณะทางเพศ** ทั้งโดย**ทางตรง** (**primary**) และ**ทางอ้อม** (**secondary**) จึงเรียกลักษณะดังกล่าวนี้ว่า **pubescence** เมื่อบ็องอร อายุ 11 ปี เธอสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว และน้ำหนักก็เพิ่มขึ้นด้วย และเธอเริ่มจะมีหน้าอกโตขึ้น ลักษณะเช่นนี้เป็นลักษณะของวัยรุ่นที่เรียกว่า.....

pubescence

61. ระยะเวลาวัยรุ่นในชั้น "puberty" เป็นระยะของช่วง 2 ปี ที่การเจริญเติบโตดำเนินไปด้วยความรวดเร็วอย่างสุดยอด และมีพัฒนาการทาง**ลักษณะเพศ**ที่เรียกกันว่า.....

pubescence

- 62. ลักษณะของ “puberty” แสดงให้เห็นได้จาก การมีประจำเดือนของ เด็กผู้หญิงและการปรากฏเชื้ออสุจิในปัสสาวะของผู้ชาย
- 63. อายุเฉลี่ยของการเริ่มมีประจำเดือนในเด็กผู้หญิงประมาณ 17 ปี (จากการสำรวจเมื่อ ค. ศ. 1830) ถึง 12.6 ปี (จากการสำรวจในปี 1960) จึงกล่าวได้ว่าการย่างเข้าสู่วัยรุ่นของเด็กผู้หญิงในสมัยนี้เร็วกว่าเมื่อ 150 ปีก่อน
- 64. ปกติเด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชายในวัยเดียวกันจะมีขนาดใกล้เคียงกัน จนกระทั่งอายุ 11 ขวบ จากนั้นเด็กผู้หญิงจะโตขึ้นอย่างพรวดพราก ทั้งด้านความสูงและน้ำหนักเด็กผู้หญิงจึงมีลักษณะ....., ซึ่งจะมีการเติบโตทางร่างกายปรากฏชัดก่อนเด็กผู้ชาย
- 65. เด็กผู้หญิงมีแนวโน้มที่จะมีวุฒิภาวะเร็วกว่าเด็กผู้ชายประมาณ 2 ปี อายุเฉลี่ยของอัตราเร็วสูงสุดในการเจริญเติบโตของเด็กผู้หญิงราว 12 ปี และเด็กผู้ชายราว 14 ปี ดังนั้นถ้าเด็กผู้หญิงคนหนึ่งมีอัตราการเติบโตถึงขีดสูงสุดเมื่ออายุ 10 ขวบ เธอก็จะมีวุฒิภาวะมากกว่าเด็กผู้หญิงคนอื่นๆ ในวัยเดียวกัน ซึ่งจะมีอัตราการเติบโตถึงขีดสูงสุดเมื่ออายุ.....ขวบ เด็กผู้ชายที่มีอัตราการเติบโตถึงขีดสูงสุดเมื่ออายุ 13 ขวบ ก็จะมีวุฒิภาวะ.....(มากกว่า/ น้อยกว่า) เด็กผู้ชายในวัยเดียวกัน
- 66. ถึงแม้ว่าเด็กผู้หญิงจะเติบโตเร็วกว่าเด็กผู้ชายราว.....ปี แต่ก็ยังมีความแตกต่างระหว่างบุคคลในเรื่องของอัตราเร็วของวุฒิภาวะเด็กผู้ชายบางคนก็อาจจะมีความเร็วเร็วกว่าเด็กผู้หญิงได้
- 67. เด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิงที่มีวุฒิภาวะล่าช้ากว่าเพื่อน ๆ มักจะมีปัญหาในการปรับตัว บุคลิกเป็นหนุ่มช้ากว่าเพื่อนร่วมชั้น เขาจึงประสบกับความยุ่งยากในการปรับตัว.....(มาก/ น้อย) กว่าเพื่อนร่วมชั้นที่เป็นหนุ่มกันหมดแล้ว

pubescence

12

มากกว่า

2

มาก

68. การเปลี่ยนแปลงทาง *ร่างกาย* และลักษณะแปลก ๆ ใหม่ ๆ ทางเพศ มักทำให้เด็กวัยรุ่นเกิดความคับข้องใจ นักมนุษยวิทยาบางท่านได้อธิบายเอาไว้ว่าการที่วัยรุ่นได้รับฉายาว่าเป็นวัย “พายุนุแคม” ก็เพราะสังคมเรามีสงก้องห้ามมากมายเกี่ยวกับการแสดงออกทางเพศ และการแต่งงานก็ต้องคอยจนกว่าจะถึง วาระที่เด็กจะมีวุฒิภาวะทางเพศแล้ว

69. จากการศึกษาถึงวัฒนธรรมของบางชาติที่ให้อิสระในการแสดงออกทางเพศแก่คนในสังคมของเขา พบว่า ก้าเปลี่ยนแปลงจากวัยเด็กไปสู่วัยผู้ใหญ่ จะเป็นไปอย่างราบรื่น ไม่มีปัญหาอะไร จากผลการศึกษา^๕ จึงชี้ให้เห็นว่าสังคมที่มีข้อห้ามทางการแสดงออกทาง.....มากมักก่อให้เกิดปัญหากับวัยรุ่น

เพศ

70. *ความต้องการเป็นอิสระ* ไม่ต้องอยู่ในบังคับของพ่อแม่เป็นสิ่งที่เริ่มมีมาตั้งแต่วัยเด็กแต่กระบวนการของการแสดงออกซึ่งความต้องการจะเป็นอิสระนั้น จะมีมากในช่วงวัยรุ่น เด็กวัยรุ่นมักจะใฝ่หาอิสระอย่างรุนแรง แต่มีความลังเลอยู่โดยที่เด็กพวกนี้มักต้องการอิสระในการที่จะทำสิ่งที่เขาปรารถนา แต่ไม่ใ้หมายคามว่าเขาต้องการจะเป็นอิสระ ต้องการรับผิดชอบสิ่งต่าง ๆ โดยสมบูรณ์ เช่น อภิตีอยากจะทำงานวันเกิดโดยไม่ต้องการปรึกษาหารือกับพ่อแม่ แต่ก็อยากให้พ่อแม่เตรียมอาหาร ตลอดจนพาหนะรับส่งเพื่อนฝูงไว้ให้ เขาก็มีความ.....เกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่ออิสระภาพ

สิ่งแวดล้อม

เป็นอิสระ

71. วัยรุ่นมักมีความลังเลเกี่ยวกับความ.....

72. ถ้าพ่อแม่ ผู้ปกครองควบคุมและให้คำแนะนำบุตรหลานวัยรุ่นของตนอย่างใกล้ชิด เด็กพวกนี้ก็มักจะเป็นเด็กที่ตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ด้วยตนเองไม่ได้หากจะคอยฟังผู้ใหญ่อยู่ตลอดเวลา ดังนั้นการให้

เสรีภาพ กับเด็กจึงเป็นสิ่งที่ควรทำเพราะเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการพัฒนาการในด้านการเป็นตัวของตัวเอง หรือ การเป็น *อิสระ*

73. ผลจากการศึกษาที่ผ่านมา แสดงให้เห็นว่าวัยรุ่นจากครอบครัวแบบประชาธิปไตย ซึ่งได้รับอนุญาตให้มีความเสรีภาพอันสมควร ทั้งรวมถึงเสรีภาพในการตัดสินใจเรื่องราวสำคัญ ๆ มักจะปรับตัวได้ดีกว่าวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวเผด็จการ ซึ่งเด็กวัยรุ่นจะต้องทำตามกฎเกณฑ์ และมีเสรีภาพอยู่ในวงจำกัดมาก ดังนั้นพ่อแม่ที่ประสงค์จะกระตุ้นให้พัฒนาการด้านการปรับตัวของเด็กวัยรุ่น ดำเนินไปด้วยดี จึงควรสร้างสรรครอบครัวให้อยู่ในลักษณะของครอบครัวแบบ.....

ประชาธิปไตย

74. ในการแสดงความขัดแย้งต่อกฎเกณฑ์ต่าง ๆ วัยรุ่นบางคนก็จะร่วมกันกระทำการซึ่งผิดกฎหมาย “*ยวอาชญากร*” จึงกลายเป็นปัญหาสังคมที่สำคัญ การที่เราพบว่าในบรรดาอาชญากรที่ร้ายแรงทั้งหลายนั้นกว่าครึ่งหนึ่งเกิดจากการทำผิดของเด็กหนุ่มสาวในช่วงอายุ 15-19 ปี เด็กเหล่านี้จึงถูกจัดว่าเป็น.....

ยวอาชญากร

75. ยวอาชญากรอาจจำแนกได้เป็น 2 ชนิด คือ *ยวอาชญากรทางสังคม* (Social delinquency) ซึ่งมักจะทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่น แก๊งค์ขโมยรถ, แก๊งค์ค้าหรือสูบยาเสพติด, แก๊งค์ตัดช่อย่องเบา ฯลฯ ถึงแม้ว่าพฤติกรรมของเด็กวัยรุ่นพวกนี้จะผิดกฎหมาย แต่เด็กวัยรุ่นเหล่านี้ ก็มักจะรู้สึกว่ามีผิดต่อมาตรฐานของสังคมของกลุ่ม หรือแก๊งค์ที่ตนสังกัดอยู่

กลุ่ม

76. ยวอาชญากรทางสังคม จะแสดงตนในรูปของกิจกรรมรวม..... และถือว่าการกระทำนั้น ๆ ถูกต้องตามมาตรฐานของสังคมในกลุ่มที่ตนสังกัด

77. เด็กวัยรุ่นที่มาจากแหล่งสลัมอาจรวมกลุ่มกันลักขโมยเพื่อเอาเงินที่ขโมยมาได้นั้นไปชื้อยาเสพติด เช่น เฮโรอีน ผงขาว การประพฤติ
 delinquency (Social.....)
 delinquency
78. กรณีที่วัยรุ่นสองกลุ่มยกพวกมาตีกัน ก็เป็นตัวอย่างของ.....
 social delinquency (.....)
79. ยูวอาชญากรอีกประเภทหนึ่งคือ ยูวอาชญากรรายบุคคล (Individual delinquency) เด็กวัยรุ่นประเภทนี้มักมาจากครอบครัว “ดี” แต่มีเพื่อน “เลว” การประพฤติของเด็กวัยรุ่นพวกนี้มิได้ทำตามมาตรฐานของกลุ่มหรือแก๊งค์ แต่เป็นการตอบสนองต่อปัญหาส่วนตัวบางอย่าง ของตนเอง
80. คุณพ่อของวิชัยเป็นศิษย์แพทย์ ทั้งคุณพ่อและคุณแม่เป็นคนที่มีฐานะดีหน้าดีตาในวงสังคม การที่วิชัยไปขโมยของของเพื่อนบ้าน จึงเรียกว่าเป็นยูวอาชญากรรายบุคคล (Individual .....)
 delinquency
81. วิชัยไม่ได้ประพฤติตัวตามมาตรฐานของกลุ่มสังคมที่เขาสังกัดอยู่ การกระทำของเขาอาจเนื่องมาจาก ปัญหา ..... บางอย่าง
 ส่วนตัว
82. พฤติกรรมที่เป็นลักษณะของเพื่อนบ้าน ซึ่งเด็กวัยรุ่นสังกัดหรือรวมกลุ่มอยู่เรียกว่า ยูวอาชญากรทางสังคม (.....)
 social delinquency
83. ยูวอาชญากรทางสังคม มักจะเป็นการแสดงความคับข้องใจของเด็กวัยรุ่นหลาย ๆ คน ที่มาจากครอบครัวซึ่งมีรายได้น้อย หรือไม่ก็พวกว่างงาน ไม่สามารถหางานเพื่อดำรงฐานะทางสังคมได้ตามความสามารถของตน ส่วนพวกยูวอาชญากรที่มีได้มีพฤติกรรมเช่น

แก๊งค์หรือมิ ได้มีสาเหตุจากความคับข้องใจเนื่องมาจากวัฒนธรรม

รายบุคคล, individual ก็คือพวกยิวอาชญากร.....(..... delinquency)

84. ในขณะที่เด็กวัยรุ่นแต่ละคนเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่นั้น เขาจะเรียนรู้เกี่ยวกับ *บทบาททางเพศ* ที่เหมาะสมไปด้วย ความแตกต่างของพฤติกรรมในเพศชายและเพศหญิงนั้นเป็นเรื่องยากที่จะตัดสินลงไปว่า สาเหตุของความแตกต่างนั้นเนื่องมาจากความแตกต่างทางด้านชีววิทยา หรือ เนื่องจากอิทธิพลทางวัฒนธรรม ความคาดหวังจากวัฒนธรรม เช่น ผู้ชายจะต้องแข็งแกร่งกว่าผู้หญิง ก็เป็นตัวอย่างของบทบาททางเพศ (sex role) เช่นกัน
85. การกำหนดบทบาทของเพศชายและเพศหญิงนั้น *วัฒนธรรมมี* อิทธิพลอยู่มาก ชนบางเผ่ามีพฤติกรรมที่ขัดกับความรู้สึกของเรา เช่น ชนเผ่ามันดุกเมอร์ที่เกาะนิวกินี มักแสดงอาการก้าวร้าว หัวแข็ง กระต้าง ซึ่งในทัศนะของเรา คิดว่าลักษณะดังกล่าวของทั้งสองเพศนั้น เป็นคุณสมบัติของเพศชาย ตรงข้ามกับเผ่าอาราเป (ในนิวกินี เช่นกัน) ซึ่งทั้งผู้ชายและผู้หญิงมีลักษณะนุ่มนวล สุภาพ เรียบร้อย สงบเสงี่ยม ซึ่งเราคิดว่าน่าจะเป็นคุณสมบัติของเพศหญิง
86. บทบาทของเพศชายและเพศหญิงจากตัวอย่างข้างต้น แสดงให้เห็นแล้วว่าแตกต่างไปจากบทบาทของหญิงชายในสังคมของเรา
87. การที่เราเชื่อว่าผู้ชายเป็นผู้นำของครอบครัวก็เป็นการคาดหวังที่ได้รับอิทธิพลทาง ..... เข้ามาเกี่ยวข้อง
88. การที่ผู้ชายมักเป็นหมอ และพยาบาลมักเป็นผู้หญิง ก็เป็นตัวอย่างหนึ่งที่แสดงถึงบทบาทของ.....ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม

วัฒนธรรม

วัฒนธรรม

89. ปัญหาด้านการปรับตัวของคนเรามักเกิดจากแรงผลักดันของสังคมที่บังคับให้แต่ละคนดำเนินชีวิตตามบทบาท บางครั้งบทบาทนั้นไม่เหมาะกับเขาหรือไปขัดขวางมิให้เขาได้ประสบความสำเร็จในสิ่งที่เขาต้องการ เช่นผู้หญิงที่ไม่ต้องการแต่งงานและเลี้ยงลูก แต่ไปอุทิศแรงงานทั้งหมดให้แก่งานอาชีพ ก็อาจมีปัญหาด้าน.....
ได้

การปรับตัว

90. การยอมรับบทบาทของตนตามลักษณะทางเพศเป็นเพียงองค์ประกอบหนึ่งที่ช่วยให้คนประสบความสำเร็จในชีวิตสมรส มีคู่สมรสอีกมากมายที่ไม่ประสบความสำเร็จ เราจะพิจารณาถึงองค์ประกอบในชีวิตตอนต้นของแต่ละคน เพราะสิ่งเหล่านั้นมักจะทำให้คนบางคนเหมาะกับชีวิตสมรสมากกว่าคนอื่น ๆ สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในตอนต้นของชีวิตเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งในการทำนายถึงความสำเร็จใน.....

ชีวิตสมรส

91. ผู้ที่มาจากครอบครัวอันอบอุ่น คือพ่อแม่ประสบความสำเร็จในชีวิตสมรสก็มักจะประสบความสำเร็จเช่นกัน ธรรมชาติกับวิยะดา ต่างมาจากครอบครัวซึ่งมีคุณพ่อ คุณแม่ที่มีความสุขในชีวิตสมรส เราพอจะทำนายหรือคาดคะเนได้ว่าทั้งคู่จะประสบความสำเร็จในชีวิตสมรส..... (มากกว่า/น้อยกว่า) ปกติ

มากกว่า

92. สิ่งที่จะทำนายถึงความสุขในชีวิตสมรสได้ดีก็คือ ความสุขในวัยเด็ก ผู้ที่เป็นเด็กซึ่งมีความสุขในวัยเด็กมักจะประสบความสำเร็จในชีวิตแต่งงานมากกว่าผู้ที่มีวัยเด็กซึ่ง.....

ไม่มีความสุข

93. องค์ประกอบอีกอันหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในชีวิตสมรสก็คือ อายุของแต่ละคนในขณะทำการสมรส มีสถิติแสดงให้เห็นว่าอัตราการหย่าร้างกันสำหรับผู้ที่ทำการสมรสก่อนอายุ 21 ปี มีมาก ชีวิต

หลังแต่งงานนั้นแต่ละคนจำเป็นต้องมีวุฒิภาวะมากพอในการรับผิดชอบ
ต่อชีวิตของตน และการที่ต้องเป็นพ่อแม่ผู้อื่น จึงไม่เป็นที่น่า
ประหลาดใจที่จะพบว่า ผู้ที่สมรสตั้งแต่วัยรุ่น (ก่อน 20 ปี) จะมี
สถิติการหย่าร้างสูงกว่าผู้ที่สมรสกันเมื่ออายุเลย 20 ปี ไปแล้ว

94. เด็กนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่หวังจะหนีออกจากบ้านซึ่งไม่มี
ความสุขโดยการแต่งงาน จึงมักจะพบว่า ชีวิตแต่งงานของตนนั้น

ไม่มีความสุข

- .....
95. ผลงานของคนก็เป็นองค์ประกอบสำคัญอีกประการหนึ่งที่จะทำให้
คนมีความสุข เมื่อเราเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ความสามารถต่าง ๆ ก็
เปลี่ยนแปลงไป ผู้ที่ทำงานโดยอาศัยพลังกำลัง ความเร็ว หรือ
ความแม่นยำในการเคลื่อนไหว จะมีทักษะถึงขีดสูงสุดในช่วงอายุ
ระหว่าง 25 และ 29 ปี ตัวอย่างเช่น แชมป์เทนนิสมักจะ
มีอายุ..... (มาก/น้อย) กว่า 30 ปี

น้อย

96. ขีดสูงสุดของผลงานด้านศิลปะและวิทยาศาสตร์จะสูงกว่า โดยมาก
ผลงานที่ดีที่สุดของคนมักปรากฏในช่วงอายุระหว่าง 30 และ 40 ปี
ตัวอย่างเช่น ผลงานของนักคณิตศาสตร์ นักจิตวิทยา จะดีที่สุด
ในช่วงอายุ..... (ก่อน/หลัง) 40 ปี

ก่อน

97. เมื่อเติบโต *เป็นผู้ใหญ่* เราก็ต้องเผชิญปัญหาใหม่ ๆ ไปด้วย
มีทฤษฎีที่อธิบายถึงหนทางที่จะประสบความสำเร็จในชีวิตตามวัยอยู่
2 ทฤษฎี ทฤษฎีแรกเรียกว่า *ทฤษฎีกิจกรรม* (activity theory)
ซึ่งเน้นถึงความสำคัญของ.....ในชีวิตของแต่ละคน

กิจกรรม

98. เนื่องจากการที่บุคคลต้องถูกปลดจากงานเมื่อครบเกษียณอายุ ทฤษฎี
กิจกรรมจึงเน้นถึงความคิดที่ว่า บุคคลที่มีอายุใกล้จะครบเกษียณ
ควรวางแผนหรือเบนความสนใจไปยังสิ่งที่ตนสามารถดำเนิน
กิจกรรมต่อไปได้ เพื่อที่จะได้รู้สึกว่าคุณเองยังคงมีความสำคัญอยู่

99. เนื่องจากคนชราจะมีพลังงานน้อย ทฤษฎีนี้จึงแนะนำเอาไว้ว่า กิจกรรมที่จะทำต่อไปนั้น ควรเป็นประเภทงานล่วงเวลา ซึ่งเหมาะกับการพักผ่อนเป็นครั้งคราว

100. ผู้ที่วางแผนในการหางานทำเมื่อล่วงเข้าสู่วัยชรา จัดได้ว่าเป็นผู้ที่ประสงค์จะประสพความสำเร็จในชีวิตตามวัยของเขา การกระทำของเขาในรูปแบบนี้สอดคล้องกับหลักการของทฤษฎี.....

กิจกรรม

101. ทฤษฎีที่สองของการหาความสุขหรือความสำเร็จในชีวิตคือ ทฤษฎีการปลดเปลื้อง (disengagement theory) ซึ่งเชื่อว่าเมื่อคนโตขึ้นก็จะมองตนเองแตกต่างกันไป จึงมักทำให้มีการปรับตัวโดยค่อย ๆ ถอยหนีจากกิจกรรมที่เคยร่วมและเคยรับผิดชอบ ทั้งนี้การที่เราเห็นผู้ใหญ่ซึ่งวางมือจากงานที่เคยทำ และค่อย ๆ เสี่ยงสังคมต่าง ๆ เราก็ทราบได้ว่าผู้นั้นปฏิบัติตัวตามหลักการของทฤษฎี.....

การปลดเปลื้อง

102. การค่อย ๆ วางมือจาการงานและกิจกรรมต่าง ๆ นั้น เป็นหลักการของทฤษฎี.....การกระทำเช่นนั้นมิได้เกิดจากการถูกบังคับให้ทำหากแต่เป็นวิธีการปรับตัว เนื่องมาจากการมองตนเองในแนวใหม่ เมื่อรู้สึกว่ตนแก่ไปมาก คนชรา มักมองตนเองแตกต่างกันไปจากเดิม จึงอาจเลือกการถอยหนีหรือวางมือจากกิจกรรมต่าง ๆ ที่ตนเคยมีส่วนร่วมหรือเคยรับผิดชอบ

การปลดเปลื้อง

103. ทฤษฎีที่เน้นถึงความสำคัญของกิจกรรมที่คนชราควรกระทำต่อไป แม้จะเป็นงานเบา ๆ คือทฤษฎี.....

กิจกรรม

104. ทฤษฎีตรงกันข้าม คือทฤษฎีที่เหมาเอาว่าคนชรา มักมองตนเองแตกต่างกันไปจากเดิม และจะค่อย ๆ หนีห่างจากงานที่เคยทำ เคยรับผิดชอบ ก็คือทฤษฎี.....

การปลดเปลื้อง

105. ทั้งสองทฤษฎีเป็นแนวทางที่ผู้ประสัจจะประสบความสำเร็จในชีวิตนำมาใช้ทั้งขึ้นอยู่กับความแตกต่างของแต่ละคน ซึ่งมีความต้องการทั้งทางร่างกายและจิตใจแตกต่างกันไป ปัญหาการปรับตัวให้เหมาะกับวัยเป็นเรื่องสำคัญ โดยเฉพาะเมื่อคนสูงอายุที่ปรารถนาจะทำงานต่อไป ถูกปลดเกษียณหรือเมื่อคนสูงอายุที่ต้องการพักผ่อนวางมือจากงาน ลูกบังคับให้ดำเนินธุรกิจต่อไปเนื่องจากความต้องการทางเศรษฐกิจ หรือ ต้องมีการรับผิดชอบงานบ้านเมืองโดยเลี้ยงไม่ได้

แบบฝึกหัด

จงเลือกคำตอบที่เหมาะสมที่สุด โดยการเขียนอักษรที่กำกับหน้าตัวเลขลงในช่องว่างที่เว้นไว้ในแต่ละข้อ

- ..... 1. อดีต และปัจจุบันเป็นสิ่งต่อเนื่องกัน ดังนั้นการเข้าใจภาวะในปัจจุบันจากการมองย้อนไปทอดดู จึงเป็นหลักสำคัญของการศึกษา.....
- วิทยาศาสตร์เบื้องต้น
  - วิทยาศาสตร์ประยุกต์
  - พัฒนาการ
  - critical period
- ..... 2. “critical period” ในแง่ของการพัฒนาการหมายถึง
- ความต่อเนื่องกันของอดีตและปัจจุบัน
  - ช่วงเวลาซึ่งแต่ละคนก้าวผ่านจุดสำคัญที่ได้รับจากประสบการณ์รอบตัว
  - ช่วงเวลาที่คงที่แน่นอน ซึ่งคนมีความไวมากที่สุดในการเรียนรู้บางสิ่งบางอย่างได้เป็นพิเศษ
  - ความต่อเนื่องกันของการเปลี่ยนแปลงในระยะก่อนเกิด และหลังเกิด ทั้ง ๆ ที่ประสบการณ์ทั้งหลายต่างเป็นอิสระจากกัน

..... 3. ลำดับขั้นพัฒนาการตามทฤษฎี Psychosexual ของ فرويد คือ.....

- ก. Oral, latent, anal, phallic, genital
- ข. Oral, anal, phallic, latent, genital
- ค. Phallic, oral, anal, latent, genital
- ง. latent, oral, genital, anal, phallic

..... 4. ทารกที่มีสิ่งแวดล้อมคงที่บริบูรณ์ หรือมีสิ่งเร้าจากสิ่งแวดล้อมมากมักจะ.....

- ก. แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาการอย่างรวดเร็วแม้ว่าจะยังไม่มีความพร้อมหรือไม่มีวุฒิภาวะ
- ข. ไม่แสดงให้เห็นถึงความเจริญก้าวหน้าใด ๆ มากไปกว่าทารกที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมเป็นปกติธรรมดา
- ค. มีพัฒนาการที่ล่าช้ากว่าปกติ
- ง. แสดงให้เห็นว่าการให้สิ่งเร้ามากเกินไปแก่ทารกจะทำให้เด็กหัวเสีย

..... 5. หลักการเกี่ยวกับเรื่องของวุฒิภาวะใช้ได้กับ.....

- ก. การพัฒนาการในระยะก่อนคลอด
- ข. การทำนาย หรือลำดับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์ในวัยทารก
- ค. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมบางอย่างในช่วงวัยรุ่นและผู้ใหญ่
- ง. ทุกข้อที่กล่าวมาแล้ว

..... 6. การปฏิบัติหรือการกระทำซึ่งน่าจะเป็นผลเสียต่อการพัฒนาการมากที่สุดคือ.....

- ก. การเซมงวด
- ข. การละเลย
- ค. การเร้งเร้า
- ง. การแสดงความรักใคร่

..... 7. วิธีที่ดีที่สุดในการเลี้ยงดูทารก คือ.....

- ก. ดูแลให้ทารกอิ่มตามที่ต้องการและจัดให้มีประสบการณ์ที่น่ารื่นรมย์
- ข. ปล่อยให้ทารกได้ร้องไห้เพื่อจะได้เรียนรู้วิธีที่จะเอาชนะกับภาวะที่คับข้องใจ
- ค. เลี้ยงทารกด้วยนมขวด
- ง. เลี้ยงทารกด้วยนมมารดา

..... 8. ช่วงอายุที่เหมาะสมที่สุดในการฝึกการขับถ่าย คือ.....

- ก. 3 – 4 เดือน
- ข. ไม่จำกัดตายตัว
- ค. 18 – 20 เดือน
- ง. ขึ้นอยู่กับความพร้อมที่เด็กจะมีวุฒิภาวะ

..... 9. ลูกดิ่งที่ถูกนำมาเลี้ยงด้วยการแยกเดี่ยวไว้กับแม่เทียมที่มีอาหารอยู่ด้วยนั้นพบว่า

- ก. ลูกดิ่งมีพฤติกรรมทางสังคมที่แสดงถึงพัฒนาการตามปกติ
- ข. เมื่อลูกดิ่งเติบโตขึ้นก็จะเป็นแม่ตามอุดมคติ
- ค. ลูกดิ่งมักจะอิงแอบอยู่กับแม่เทียมที่มีอาหารให้เป็นส่วนใหญ่
- ง. ลูกดิ่งมักจะอิงแอบอยู่กับแม่เทียมที่อ่อนน้อมน่ากอด

..... 10. ตัวแปรใดต่อไปนี้มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางภาษาน้อยที่สุด

- ก. เพศของแต่ละคน
- ข. น้าหนักของแต่ละคน
- ค. จำนวนพี่น้อง
- ง. ระดับชนทางสังคม

- ..... 11. การที่พ่อแม่ลงโทษลูกทางร่างกายนั้นจะทำให้.....
- ลูกเลียนแบบอาการก้าวร้าวของพ่อแม่ที่แสดงออก
  - ลูกมีปัญหาเกี่ยวกับการรับประทานอาหารน้อยลง
  - ลูกมีความนับถือตนเองมาก
  - ลูกมีลักษณะเป็นมิตร
- ..... 12. กระบวนการที่แต่ละคนค่อย ๆ เรียนรู้บทบาทของตนเองตามลักษณะเพศเรียกว่า
- negativism
  - sex-role identification
  - psychosexual development
  - sibling imitation
- ..... 13. เด็กที่ถูกแยกจากบิดามารดาในระหว่างวัยต้นของชีวิตมักจะ.....
- แสดงพฤติกรรมไม่เหมือนลูกสิงที่ถูกแยกมาจากแม่
  - ปรับตัวได้ดี ถึงแม้ว่าแรก ๆ จะมีความลำบากใจ
  - แสดงอาการเกลียดชัง แล้วกลายเป็นถอยหนี และอาจมีความเจริญทางร่างกายล่าช้าไปด้วย
  - มีโอกาสจะเป็นผู้ซึมเศร้าได้มาก
- ..... 14. เด็กที่เป็นลูกคนแรกมักจะมีลักษณะ.....
- รับผิดชอบ
  - สังคมดี
  - เหลิง
  - ไม่ค่อยฉลาด
- ..... 15. ลำดับขั้นพัฒนาการของการเคลื่อนไหวของทารกปกติ คือ.....
- นอน คลาน ยืน เดิน วิ่ง
  - นอน คลาน นั่ง เดิน ยืน วิ่ง
  - นอน คืบ คว้า คลาน นั่ง
  - นอน นั่ง ยืน เดิน วิ่ง

..... 16. การเปลี่ยนแปลงลักษณะ “Primary sex characteristics” ของวัยรุ่นหมายถึง

.....

- ก. การเปลี่ยนแปลงของอวัยวะสืบพันธุ์
- ข. เสียงที่เปลี่ยนไป
- ค. การมีหนวดเครางอกขึ้นมา
- ง. การมีความดันเลือดเพิ่มขึ้น และอัตราการเต้นของหัวใจเร็วขึ้น

..... 17. “Puberty” หมายถึงระยะ.....

- ก. ก่อน Pubescence
- ข. ระหว่าง Pubescence
- ค. หลัง Pubescence
- ง. ที่แสดงถึงการเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น

..... 18. เด็กผู้หญิงจะเข้าสู่วัยรุ่นเมื่ออายุประมาณ.....

- ก. 11 ปี
- ข. 12 ปี
- ค. 13 ปี
- ง. 14 ปี

..... 19. เด็กวัยรุ่นชายที่มุดูภาวะเร็ว จะมีลักษณะตรงข้ามกับเด็กวัยรุ่นชายที่มุดูภาวะช้า คือพวกแรก.....

- ก. มีอัตมโนภาพต่ำ
- ข. มักพบว่าคนอื่นคาดหวังสิ่งต่าง ๆ จากเขามากเกินไป
- ค. ไม่สู้จะเด่นในหมู่เพื่อนร่วมชั้น
- ง. ต้องการพึ่งผู้อื่นอยู่มาก

..... 20. หญิงและชายในวัยผู้ใหญ่ตอนต้น .....

- ก. มีพลังกำลังและผลงานน้อยที่สุด
- ข. ยังคงมีปัญหาด้านการปรับตัวที่สืบเนื่องมาตั้งแต่วัยรุ่นน้อย
- ค. มักคิดว่าสังคมเป็นเรื่องน่ารำคาญ
- ง. เป็นช่วงที่มีความสุขมากที่สุด

..... 21. จากการศึกษาที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่าครอบครัวแบบประชาธิปไตยต่างจากครอบครัวแบบเผด็จการในการที่ทำให้เด็กวัยรุ่นมีลักษณะ.....

- ก. ไม่แน่ใจตนเอง
- ข. เรียบร้อยว่าง่ายเมื่ออยู่ต่อหน้าผู้ใหญ่ ทั้งที่มีความคิดคัดค้านก็ตั้ง
อย่าแรงอยู่ในใจ
- ค. ตามใจตนเอง และเหลว
- ง. เชื่อมมั่นในตนเองและมีประสิทธิภาพ

..... 22. เด็กผู้หญิงในโรงเรียนมัธยมทคดอยากทำกิจกรรมต่าง ๆ มากเท่าไร ก็ยังอาศัย
การตัดสินใจจาก.....ของตนมากกว่า

- ก. พี่น้อง
- ข. พ่อแม่
- ค. เพื่อน ๆ
- ง. ครู

..... 23. เด็กวัยรุ่นมักใช้เพื่อนร่วมกลุ่ม.....

- ก. ช่วยให้ตนทำสิ่งต่าง ๆ ได้โดยอัตโนมัติ
- ข. ช่วยสนับสนุนเมื่อตนต้องดิ่งกับพ่อแม่
- ค. เป็นหนทางในการหาเพื่อนสนิท
- ง. ตัดสินปัญหาต่าง ๆ

..... 24. ชุมชนอาชญากรรมบุคคล (Individual delinquency) มักเกี่ยวข้องกับ.....

- ก. ความขัดแย้งทางวัฒนธรรม
- ข. การมีเพื่อนบ้านที่เลว
- ค. การพยายามของเด็กหนุ่มสาวในการแก้ปัญหาส่วนตัว
- ง. ความต้องการที่จะเข้ากับเพื่อนร่วมกลุ่ม

..... 25. ส่วนหนึ่งของความแตกต่างในการปรับตัวของเด็กผู้ชายที่มีวุฒิภาวะเร็วและเด็กผู้ชายที่มีวุฒิภาวะช้า ก็คือ.....

- ก. ประสบการณ์จากโรงเรียนอนุบาล
- ข. ชนิดของโรงเรียนมัธยมที่ได้เล่าเรียนอยู่
- ค. สังคมที่เขาเติบโตขึ้นมา
- ง. จำนวนพี่น้องท้องเดียวกัน

..... 26. พฤติกรรมที่ต่างกันระหว่างผู้หญิงและผู้ชายนั้นมีรากฐานมาจาก.....

- ก. ความแตกต่างทางด้านชีววิทยา
- ข. อิทธิพลของวัฒนธรรม
- ค. ความแตกต่างทางด้านความสามารถ
- ง. ความแตกต่างกันในความห่วงใยของอารมณ์

..... 27. ผลจากการศึกษาที่ผ่านมาชี้ให้เห็นว่าองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในการทำนายความสุขของคู่สมรส คือ

- ก. ความสุขในวัยเด็ก
- ข. จำนวนพี่ ๆ น้อง ๆ ของทั้งสองฝ่าย
- ค. ภูมิหลังและบุคลิกภาพของภรรยา
- ง. ความเข้าใจกันแม้จะไม่ได้คล้อยตามกันตลอดเวลา

..... 28. สถิติการฆ่าตัวตายจะมีอัตราเพิ่มสูงขึ้นอย่างเด่นชัดในวัย.....

- ก. วัยรุ่น
- ข. ผู้ใหญ่ตอนต้น
- ค. วัยกลางคน
- ง. บั้นปลายของชีวิต

..... 29. ทฤษฎีการปลดปล่อย (Disengagement Theory) เชื่อว่า.....

- ก. การวางมือหรือตัดภาวะที่เคยทำโดยสมัครใจเป็นการปรับตัวที่ดี
- ข. ผู้ละทิ้งหรือวางภาวะที่เคยทำจะกลายเป็นคนเศร้าซึม
- ค. การแข่งขันชิงดีทางสังคมจะลดลงตามวัย
- ง. การวางมือจากการงานต่าง ๆ ควรเริ่มต้นที่ที่มีอายุครบ 25 ปี

..... 30. ผลงานของผู้มายุ 45 ปี ขนไปสามารถกะเนได้จาก.....

- ก. ผลงานตอนอายุ 30 ปี
- ข. ผลงานตอนอายุ 20 ปี
- ค. จุดมุ่งหมายที่เขาตั้งเอาไว้
- ง. จำนวนปีที่ได้ฝึกฝนด้านการศึกษา

เฉลย

1. ก.	7. ก.	13. ก.	19. ข.	25. ก.
2. ก.	8. ก.	14. ก.	20. ข.	26. ข.
3. ข.	9. ง.	15. ง.	21. ง.	27. ก.
4. ง.	10. ข.	16. ก.	22. ข.	28. ก.
5. ง.	11. ก.	17. ข.	23. ก.	29. ก.
6. ข.	12. ข.	18. ข.	24. ก.	30. ก.

แบบสำรวจการทำนายความสำเร็จในชีวิตสมรส

ปัญหาสำคัญในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิตในช่วงความเป็นหนุ่มสาว ที่จะก้าวไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ก็คือ การเลือกคู่ครอง เพื่อสร้างครอบครัว นักจิตวิทยาพบว่า หญิงชายมิได้รักกันด้วยเหตุผลของการหยั่งรู้ใจด้วยอำนาจเวทย์มนต์ลึกลับ หากแต่เป็นเพราะต่างก็สามารถตอบสนองความต้องการที่เด่น ๆ ทางจิตวิทยาของอีกฝ่ายได้

เนื่องจากการแต่งงานเป็นเรื่องสำคัญที่จะส่งผลถึงชีวิตของแต่ละคน นักจิตวิทยา นักสังคมวิทยา จึงได้พยายามจัดและทำนายถึงเรื่องความสำเร็จในชีวิตสมรส แบบสำรวจของการครองคู่ก็มีทั้งการสำรวจในขณะที่หญิงชายเป็นคู่หมั้นกัน และแต่งงานกันแล้ว ผลที่ได้ก็นำมาปรับปรุงทำเป็นแบบสำรวจเพื่อใช้ในการพยากรณ์ ความสำเร็จในชีวิตสมรสของแต่ละคน แบบสำรวจเหล่านี้จะพยากรณ์ได้แม่นยำแค่ไหน ก็ขึ้นอยู่กับความจริงใจในการตอบคำถามแต่ละข้อ

ถ้าท่านสนใจจะสำรวจตนเองในเรื่องนี้ โปรดอ่านคำชี้แจงในการตอบแบบสำรวจก่อนลงมือตอบคำถาม (แบบสำรวจนี้ดัดแปลงจากแบบสำรวจของ E.W. Burgess and P. Wallin, Engagement and Marriage, J.B. Lippincott Co., 1953)

คำชี้แจงแบบสำรวจการทำนายความสำเร็จในชีวิตสมรส

จงอ่านคำถามแต่ละข้อ แล้วตอบโดยความจริงใจที่สุด และอย่าเว้นว่างไว้เมื่อต้องการตอบปฏิเสธ ในทุกข้อคำถาม คำว่า “คู่หมั้น” ในแบบสำรวจอาจใช้ได้กับผู้ที่ท่านคิดว่าอาจจะแต่งงานด้วยหรือผู้ที่ท่านคิดว่าจะเลือกเป็นคู่ครอง อย่าคะเนจิตใจของ “คู่หมั้น” แล้วตอบแทนเขาเสียเองถ้าท่านอยากให้เขาตอบแบบสำรวจด้วย จงให้เขาเขียนตอบในกระดาษอีกแผ่นต่างหาก เมื่อตอบแล้วจงดูคำแนะนำในการคิดคะแนนข้างท้ายแบบสำรวจ เพื่อการทำนายผล อนึ่งการที่เว้นให้เติมคำตอบเป็นสองช่อง โดยแยกเป็นหญิงและชาย ก็เพื่อจะได้นำเอาคำตอบของ “คู่หมั้น” มาเปรียบเทียบกับคำตอบของท่าน

แบบสำรวจความสำเร็จในชีวิตสมรส

คำถามและตัวเลือกของคำตอบ	รหัสคำตอบ	
	♂ ผู้ชาย	♀ ผู้หญิง
<p>1. เมื่อมีเวลาว่างท่านชอบทำอะไร ?</p> <p style="padding-left: 20px;"> 1. อยู่นานตลอดเวลาหรือเกือบตลอดเวลา 2. อยู่นานครึ่งต่อครึ่ง 3. มักจะอยู่นาน 4. มักออกไปข้างนอกตลอดเวลา 5. แล้วแต่ว่าจะเป็นผู้หญิงหรือผู้ชาย </p>	<p>ก</p> <p>ข</p> <p>ค</p> <p>ง</p> <p>จ</p>	<p>ก</p> <p>ข</p> <p>ค</p> <p>ง</p> <p>จ</p>
<p>2. ท่านและคู่หมั้นสนใจในกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันเพียงไร</p> <p style="padding-left: 20px;"> 1. เกือบตลอดเวลา 2. ส่วนมาก 3. มีบ้าง 4. น้อยครั้ง </p>	<p>ก</p> <p>ข</p> <p>ค</p> <p>ง</p>	<p>ก</p> <p>ข</p> <p>ค</p> <p>ง</p>
<p>3. ท่านไว้วางใจคู่หมั้นของท่านแค่ไหน</p> <p style="padding-left: 20px;"> 1. เกือบทุก ๆ เรื่อง 2. เป็นส่วนมาก 3. เป็นบางอย่าง 4. อื่น ๆ </p>	<p>ก</p> <p>ข</p> <p>ค</p> <p>ง</p>	<p>ก</p> <p>ข</p> <p>ค</p> <p>ง</p>
<p>4. คู่หมั้นของท่านไว้วางใจท่านเพียงไร</p> <p style="padding-left: 20px;"> 1. เกือบทุกเรื่อง 2. เป็นส่วนมาก 3. เป็นบางอย่าง 4. อื่น ๆ </p>	<p>ก</p> <p>ข</p> <p>ค</p> <p>ง</p>	<p>ก</p> <p>ข</p> <p>ค</p> <p>ง</p>

คำถามและตัวเลือกของคำตอบ	รหัสคำตอบ	
	ผู้ชาย	ผู้หญิง
5. ความถี่ของการแสดงความรักต่อกัน มีตลอดเวลา บ่อย ๆ เป็นครั้งคราว อื่น ๆ	ก ข ค ง	ก ข ค ง
6. ปริมาณของความรักรที่แสดงออกเป็นที่พอใจหรือไม่ พอใจกันทั้งสองฝ่าย คนหนึ่งพอใจ อีกคนยังต้องการอีก คนหนึ่งพอใจ อีกคนต้องการให้น้อยลง ทั้งคู่ต้องการเพิ่มขึ้น คนหนึ่งต้องการน้อย อีกคนต้องการมาก ทั้งคู่ต้องการให้น้อยลง	ก ข ง ง จ ฉ	ก ข ง ง จ ฉ

คำถามข้อ 7 – 17 เป็นเรื่องของอาการเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยในด้านความสัมพันธ์ต่าง ๆ จึงตอบคำถามเหล่านี้ตามรหัสที่แจ้งไว้ข้างล่างนี้ ด้วยการเขียนวงกลมล้อมรอบตัวอักษรของรหัสที่เป็นคำตอบซึ่งท่านต้องการในแต่ละข้อคำถาม

	รหัสของคำตอบ	
	ชาย	หญิง
เห็นพ้องกันเสมอ	ก	ก
เห็นพ้องกันเป็นส่วนมาก	ข	ข
บางครั้งก็ไม่เห็นพ้องกัน	ค	ค
มักจะไม่เห็นพ้องกัน	ง	ง
ไม่เห็นพ้องกันเกือบตลอดเวลา	จ	จ
ไม่เห็นพ้องกันเกือบตลอดเวลา	ฉ	ฉ

7. ด้านการเงิน

ผู้ชาย
ผู้หญิง

ก	ข	ค	ง	จ	ฉ
ก	ข	ค	ง	จ	ฉ

8. การพักผ่อนหย่อนใจ

ผู้ชาย
ผู้หญิง

ก	ข	ค	ง	จ	ฉ
ก	ข	ค	ง	จ	ฉ

9. ศาสนา

ผู้ชาย
ผู้หญิง

ก	ข	ค	ง	จ	ฉ
ก	ข	ค	ง	จ	ฉ

10. การแสดงความรัก

ผู้ชาย
ผู้หญิง

ก	ข	ค	ง	จ	ฉ
ก	ข	ค	ง	จ	ฉ

11. เพื่อน

ผู้ชาย
ผู้หญิง

ก	ข	ค	ง	จ	ฉ
ก	ข	ค	ง	จ	ฉ

12. มรรยาทเวลานั่งโต๊ะ

ผู้ชาย
ผู้หญิง

ก	ข	ค	ง	จ	ฉ
ก	ข	ค	ง	จ	ฉ

13. การคิดประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ

ผู้ชาย	ก	ข	ค	ง	จ	ฉ
ผู้หญิง	ก	ข	ค	ง	จ	ฉ

14. ปรัชญาชีวิต

ผู้ชาย	ก	ข	ค	ง	จ	ฉ
ผู้หญิง	ก	ข	ค	ง	จ	ฉ

15. เรื่องที่เกี้ยวของกับครอบครัวของท่าน

ผู้ชาย	ก	ข	ค	ง	จ	ฉ
ผู้หญิง	ก	ข	ค	ง	จ	ฉ

16. การจัดเตรียมเกี่ยวกับการแต่งงาน

ผู้ชาย	ก	ข	ค	ง	จ	ฉ
ผู้หญิง	ก	ข	ค	ง	จ	ฉ

17. การนัดพบเพื่อนต่างเพศ

ผู้ชาย	ก	ข	ค	ง	จ	ฉ
ผู้หญิง	ก	ข	ค	ง	จ	ฉ

คำถามและตัวเลือกของคำตอบ	รหัสคำตอบ	
	ผู้ชาย	ผู้หญิง
18. ท่านเคยอยากให้ท่านยังไม่เป็นคู่หมั้นของใครไหม ?		
ไม่เคย	ก	ก
เคยครั้งหนึ่ง	ข	ข
เป็นบางครั้งบางคราว	ค	ค
บ่อยๆ	ง	ง
19. ท่านเคยคิดจะถอนหมั้นไหม ?		
ไม่เคย	ก	ก
เคยครั้งหนึ่ง	ข	ข
เป็นบางครั้งบางคราว	ค	ค
บ่อยๆ	ง	ง
20. สิ่งที่ท่านรำคาญหรือไม่ชอบใจเกี่ยวกับการหมั้น		
ไม่มีเลย, พอใจทุกอย่าง	ก	ก
หนึ่งอย่าง	ค	ค
สองอย่าง	จ	จ
สามอย่างหรือมากกว่า	ฉ	ฉ
เฉพาะเวลาที่นานไป	ข	ข
เฉพาะที่ต้องอยู่แยกกัน	ค	ค
เวลาที่นานไปและอื่นๆ อีก 1 อย่าง	ค	ค
การอยู่แยกกัน และอื่นๆ อีก 1 อย่าง	ง	ง
เรื่องน่าเบื่อ 1 อย่าง และช่วงเวลาอันยาวนานและการอยู่แยกกัน	จ	จ
เรื่องน่าเบื่อ 2 อย่างหรือมากกว่า รวมทั้งเวลาที่ยาวนานและ / หรือ การอยู่แยกกัน	ฉ	ฉ

21. คุุ่หม่นของท่นเคยทำอะไรที่ท่นไม่ชอบใจ

ไม่มี	ก	ก
มี 1 อย่าง	ข	ข
มี 2 อย่าง	ค	ค
มี 3 อย่าง หรือมากกว่านั้น	ง	ง

22. ความสัมพันธ์ของท่นเคยแตกร้างชั่วครั้งชั่วคราวบ้างไหม

ไม่เคยเลย	ก	ก
เคยครั้งหนึ่ง	ข	ข
สองครั้ง	ค	ค
สามครั้ง หรือมากกว่านั้น	ง	ง

23. ถ้าท่นเลือกได้ ท่นอยากเปลี่ยนอะไรในตัวคุุ่หม่นของท่น

ลักษณะทางร่างกาย : .....

.....

.....

ด้านความคิด : .....

.....

.....

ด้านนิสัยส่วนตัว : .....

.....

.....

อื่น ๆ : .....

.....

.....

24. ถ้าทำได้, ท่านอยากเปลี่ยนแปลงอะไรในตัวท่านเอง

.....

.....

.....

หมายเหตุ ข้อ 23, 24 คำตอบที่ได้ควรให้รหัสเหมือนกับคำตอบเดียวในข้อก่อน ๆ คำตอบของท่านจากสองคำถามรวมกัน นำมารวมกันเข้าเป็นจำนวนคำตอบเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงในตัวท่านเองและคู่หูชั้น

ไม่ต้องการเปลี่ยนแปลง	ก	ก
ต้องการเปลี่ยน 1 อย่าง	ข	ข
ต้องการเปลี่ยน 2 อย่าง	ค	ค
ต้องการเปลี่ยน 3 อย่าง	ง	ง
ต้องการเปลี่ยน 4 อย่าง	จ	จ
ต้องการเปลี่ยน 5 อย่าง, หรือมากกว่านั้น	ฉ	ฉ

คำแนะนำในการคิดคะแนน

1. อักษรที่เป็นรหัสคำตอบแต่ละข้อ มีค่าคะแนนดังนี้

ก	=	4	ค	=	2	จ	=	0
ข	=	3	ง	=	1	ฉ	=	-1

2. แปลงรหัสเป็นคะแนนดังนี้

เอาคะแนนคูณด้วยจำนวนข้อที่เลือกตอบแล้วนำมารวมกัน คือ

จำนวนข้อ ก. ทั้งหมด $\times 4 = \dots\dots\dots$

จำนวนข้อ ข. ทั้งหมด $\times 3 = \dots\dots\dots$

จำนวนข้อ ค. ทั้งหมด $\times 2 = \dots\dots\dots$

จำนวนข้อ ง. ทั้งหมด $\times 1 = \dots\dots\dots$

จำนวนข้อ จ. ทั้งหมด $\times 0 = \dots\dots\dots$

จำนวนข้อ ฉ. ทั้งหมด $\times -1 = \dots\dots\dots$

รวม $= \dots\dots\dots$

การแปลผลของคะแนน

เนื่องจากคะแนนส่วนใหญ่มีค่าเชิงนิมิต (Positive) ดังนั้นผู้ได้คะแนนรวมสูง จึงมักเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จจากความสัมพันธ์ในระหว่างการเป็นคู่หมั้น คะแนนสูงสุดคือ 92 ท่านได้คะแนนรวมเท่าใดก็นำมาแปลงหาลำดับที่ของเปอร์เซ็นต์ไทล์ ดังตารางข้างล่างนี้

เกณฑ์ปกติของเปอร์เซ็นต์ไทล์			
ผู้ชาย		ผู้หญิง	
คะแนนดิบ	เปอร์เซ็นต์ไทล์	คะแนนดิบ	เปอร์เซ็นต์ไทล์
92	100	92	100
91	95	91	95
88	90	89	90
85	85	86	85
84	80	85	80
82	75	83	75
81	70	82	70
80	65	81	65
79	60	79	60
78	55	78	55
76	50	77	50
75	45	76	45
74	40	75	40
73	35	74	35
72	30	72	30
70	25	71	25
68	20	70	20
66	15	67	15
62	10	64	10
56	5	59	5
45	0	45	0

คะแนนดิบระหว่างเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 และ 75 เป็นช่วงที่พยากรณ์ไม่ได้ ส่วนในช่วงที่ต่ำหรือสูงกว่านี้ สามารถทำนายได้ค่อนข้างสูง ไม่ว่าจะเป็นการทำนายความสำเร็จในชีวิตสมรสหรือ ความล้มเหลวในการสมรส คะแนนที่สูงกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 เป็นคะแนนที่บ่งถึงความสำเร็จ ส่วนคะแนนที่ต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 เป็นคะแนนที่คู่สมรสมักประสบความล้มเหลว หากไม่พิจารณาคุณลักษณะของคู่ครองให้ดี อย่างไรก็ตามผู้สร้างแบบทดสอบนี้ได้นำเอาไว้ว่ายังมีองค์ประกอบอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากนี้ซึ่งมีอิทธิพลทำให้ชีวิตสมรสดำเนินไปอย่างไร้ราบรื่นหรือไม่ เท่าที่เขาทำเป็นเพียง 1 ใน 6 ของทั้งหมด นอกจากนั้นกลุ่มตัวอย่างที่เขาใช้กับที่เราเอามาใช้อาจแตกต่างกันไปบ้าง จึงไม่ควรยึดถือคะแนนที่ได้เป็นหลักตายตัวในการพิจารณาการตัดสินใจเสียทีเดียว หากเป็นเพียงแนวทางที่จะให้ข้อคิดหรือแนวปฏิบัติบางอย่างในการปรับตัวเข้าหากัน เพื่อความสำเร็จในชีวิตสมรส

บทที่ ๕

อารมณ์และแรงจูงใจ โปรแกรมการเรียนรู้

1. ความรู้สึกของคนเรา ทั้งในด้านเป็นสุขและเป็นทุกข์นั้นมีระดับความเข้มของอารมณ์แตกต่างกันไป ไม่ว่าจะรู้สึกมากหรือน้อยก็จัดเป็นเรื่องของอารมณ์ทั้งสิ้นตัวอย่างเช่น เวิร์ฟรู้สึกกรมอกครมใจในวันนี้ ส่วนบัณฑิตกลับมีความโกรธอย่างรุนแรง ความรู้สึกของทั้งสองคนแตกต่างกันอย่างมาก แต่ความรู้สึกทั้งสองก็จัดเป็นลักษณะของ อารมณ์
2. ระดับของอารมณ์มีตั้งแต่อ่อน ๆ จนถึงรุนแรง จากความรู้สึกที่เป็นสุข และเป็นทุกข์ เราวมเรียกลักษณะความรู้สึกทั้งหมดนั้นว่า.....
3. เป็นการยากที่จะระบุลงไปให้แน่ชัดว่า ความรู้สึกที่ก่อให้เกิดอารมณ์แต่ละอย่างเริ่มขึ้นที่จุดใด และจางหายไปตอนไหน จะทราบก็เพียงแต่ว่ามันมากหรือน้อย น่าชื่นชมยินดี หรือไม่น่าชื่นชมเลย
4. อารมณ์ก็คือภาวะที่เปลี่ยนแปลงไปของความรู้สึก ทั้งในด้านที่ทำให้เราเป็นสุข เช่นความปีติยินดี ความรัก และด้านที่ทำให้เราเป็นทุกข์ เช่น โกรธ กลัว เศร้า
5. ความเข้มของอารมณ์ก็ต่างกันไปตามระดับเล็กน้อยจนมากที่สุดขีด เช่นการโกรธถ้าเล็กน้อยก็เพียงฉิว ๆ เคียง ๆ บางครั้งก็มากที่สุดขีด ถึงกับร่างกายสั่นด้วยโทสะจริต

อารมณ์

6. อารมณ์ที่ร้อนแรงมาก ก็ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายมาก
ไปด้วย เช่น ความเครียดของกล้ามเนื้อ การมีหน้ามืดวิงเวียน
การครวญคราง ลักษณะพฤติกรรมเหล่านี้ จะถูกควบคุมโดย
ระบบประสาทส่วนกลาง (CNS) ส่วนการเปลี่ยนแปลงอื่น ๆ เช่น
อัตราเร็วในการเต้นของหัวใจ น้ำตาที่ไหลออกมา การปวดท้อง อยู่
ในความควบคุมของระบบประสาทอัตโนมัติ (ANS) การเปลี่ยน
แปลงบางอย่าง เช่น อัตราการหายใจ จะถูกควบคุมทั้งโดย
CNS และ.....

ANS

7. “วีระวรรณร้องไห้เมื่อเห็นน้องชายถูกรถชน” น้ำตาของวีระวรรณ
ที่ไหลออกมาถูกควบคุมโดย..... การร้องไห้สะอึกสะอื้น ครวญ
คร่ำคร่าพันทึ่แสดงถึงความเศร้าโศก ถูกควบคุมโดย.....

ANS

CNS

8. เนื่องจากอารมณ์มีระดับความแตกต่างกัน การแบ่งแยกอารมณ์อีก
วิธีหนึ่งจึงอาจสังเกตได้จาก การตอบสนองของร่างกายต่อภาวะ
การนั้น ๆ การที่คนโกรธจนหน้าแดง หายใจเร็ว แต่กลับหน้าซีด
หายใจช้า ๆ เมื่อเกิดความกลัว ก็เป็นลักษณะความแตกต่าง
จาก..... ของร่างกาย ซึ่งจะมีประโยชน์ต่างกัน
ในภาวะที่คนมีอารมณ์ต่างกัน คือโกรธ และ.....

การเปลี่ยนแปลง
กลัว

9. ลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายมิได้เป็นเครื่องกำหนดอารมณ์
ได้โดยสมบูรณ์ทั้งนี้เพราะร่างกายของแต่ละคนจะตอบสนองต่อ
อารมณ์แต่ละอย่างต่างกันไป เช่นบางคนเวลากลัวอาจหน้าแดงก็
ได้ ดังนั้น การที่เราเห็นคนหน้าแดง จึง..... เป็นเครื่อง
กำหนดของอารมณ์

มิได้

10. ปัญหาอีกประการหนึ่งก็คือ การระบุชนิดของอารมณ์จากการเปลี่ยนแปลง
แปลงของร่างกายมักได้อิทธิพลจากการเรียกชื่อลักษณะอาการของ

การแสดงพฤติกรรม ตัวอย่างเช่น ถ้าให้สมศักดิ์กินยาชนิดหนึ่งเข้าไป แล้วทำให้ร่างกายมีการเปลี่ยนแปลง เราจะเรียกชื่ออารมณ์ของสมศักดิ์ จากพฤติกรรมที่เขาแสดงตอนนั้น เช่นถ้าเขามีที่ท่าว่าเร็ง หัวเราะ สนุกสนาน เราก็บอกว่าเขามีอารมณ์สนุก แต่ถ้าเขาแสดงอาการกราดเกรี้ยว เราจะเรียกชื่ออารมณ์นั้นว่า.....

โกรธ

11. การเรียกชื่ออารมณ์จากการสังเกตความเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย จึงขึ้นกับภาวะการณ์ในขณะที่เกิดการเปลี่ยนแปลง และการที่จะระบุว่ามีอารมณ์อย่างไรก็ดูจากพฤติกรรมที่เขาแสดงออกมา
12. การแสดงออกของอารมณ์ยังขึ้นกับ*การรับรู้ การเรียนรู้* และ*วุฒิภาวะ*ของคนด้วย ตัวอย่างเช่น ถ้าเราเห็นแม่วิ่งตรงมาทางที่เรา ยืนอย่างรวดเร็ว เราจะรู้สึกกลัว ก็ต่อเมื่อเราคิดว่า แมวจะมาทำอันตรายเรา แต่ถ้าเราแน่ใจว่า การวิ่งของแมวเป็นกิจนิสัยที่เกิดขึ้นเสมอไม่มีอันตรายอะไร เราก็ไม่กลัว การมีอารมณ์กลัวหรือไม่ในกรณีนี้จึงเกิดจาก*การรับรู้* และการรับรู้จะต้องเกิดขึ้นก่อนการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย
13. คารณี่ไปเที่ยวที่บ้านญาติเป็นครั้งแรก ทันทีที่เธอลงจากรถ ก็มีสุนัขของญาติตรงรี่เข้ามา เธอจึงกระโดดเข้าไปในรถอีกด้วยความตกใจกลัว การกลัวของคารณี่ในกรณีนี้เกี่ยวข้องกับ..... และเธอรับรู้.....(ก่อน/หลัง) การกระโดดหนี
14. อารมณ์ยังเกี่ยวข้องกับ*วุฒิภาวะ*อีกด้วย ตัวอย่างเช่น ทารกแรกเกิดสามารถร้องไห้ การร้องไห้เป็นการแสดงออกทางอารมณ์ที่จิตตัวมาแต่กำเนิด ต่อมาเมื่อทารกอายุราว 5-6 เดือน ทารกก็สามารถหัวเราะต้ง ๆ ได้ เมื่อแม่มาเล่นทักขิมแยมด้วย การหัวเราะก็เป็นสิ่งที่ติดตัวมาโดยกำเนิด และเป็นการแสดงออกทางอารมณ์

การรับรู้,
ก่อน

วุฒิภาวะ

อย่างหนึ่ง หากแต่ต้องอาศัยการบรรลุ.....ก่อนจึงจะปรากฏให้เห็นได้

15. ทารกจะเกิดมาพร้อมกับความสามารถในการร้องไห้ และสามารถพัฒนาความสามารถในการหัวเราะเมื่อบรรลุวุฒิภาวะ อารมณ์อื่นๆ เกือบทั้งหมดก็ยังต้องอาศัยการเรียนรู้ด้วย

17. เมื่อเด็กเติบโตขึ้น ก็จะเรียนรู้ถึงโอกาส ที่ควรจจะร้องไห้ หรือหัวเราะ นั่นก็คือเขาจะต้องเรียนรู้ วิธีแสดงออกทางอารมณ์ให้เหมาะสมกับลักษณะของสังคมหรือวัฒนธรรมนั้น ตัวอย่างเช่น เด็กจะ.....การแสดงความโกรธด้วยการใช้ถ้อยคำมากกว่าการใช้กำลังเข้าทำร้ายผู้อื่น

เรียนรู้

17. ในสังคมของเราผู้หญิงมักแสดงความเสียใจโดยการร้องไห้ ส่วนผู้ชายมักต้องกลั้นน้ำตาไว้ พฤติกรรมเหล่านี้เป็นตัวอย่างของอิทธิพลของ.....ในการแสดงออกทางอารมณ์

การเรียนรู้

18. การแสดงออกทางอารมณ์นั้นอาจเป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด หรืออาจมีพัฒนาการผ่าน.....การร้องไห้ และการหัวเราะเป็นตัวอย่างการแสดงออกทางอารมณ์ที่.....อย่างไรก็ดี การเรียนรู้ก็เป็นส่วนสำคัญในการกำหนด..... ว่าเมื่อไรจึงควรแสดงอารมณ์แบบไหน และการแสดงออกทางอารมณ์ในลักษณะใดจึงจะเป็นที่ยอมรับของสังคม

วุฒิภาวะ

ติดตัวมาแต่กำเนิด

โอกาส

19. อารมณ์มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับ **แรงจูงใจ** ตัวอย่างในอารมณ์กลัว การแสดงออกเพื่อขจัดหรือลดความกลัว มักต้องเกิดจากการเรียนรู้ ตัวอย่างเช่น การทดลองเอาหนูขังไว้ในกล่องที่มีปุ่มให้กดสองอัน อันหนึ่งเมื่อกดจะโดนไฟฟ้าช๊อคอีกอันจะไม่มีอันตราย หนูจะเรียนรู้ในการหลีกเลี่ยงมิให้ถูกไฟฟ้าช๊อค โดยไม่ไปกดปุ่มนั้นอีก

ถึงแม้ว่าภายหลังมันจะพบว่าเมื่อakupressure นั้นจะไม่มีกระแสไฟส่งไป
ซ็อคือก็ก็ตาม การเรียนรู้เพื่อเลี้ยงความกลัวที่เกิดจาก **แรงขับ** ที่
ขจัดความกลัวหรือเป็นแรงขับที่เกิดจากการเรียนรู้

ความหวี

20. อารมณ์กลัวและพลังที่เกิดขึ้นเพื่อลดอารมณ์กลัวนั้นไม่เหมือนกับ
แรงขับของความหวี และพลังที่มาช่วยลด.....

แรงขับ

21. อารมณ์บางอย่างสามารถทำหน้าที่เป็น..... เพื่อไปจูงใจ
ให้เกิดพฤติกรรมขึ้น ประสพการณ์ทางอารมณ์อาจจัดเป็นเป้า
ประสงค์ได้เช่น เราเลือกไปคูนั่งตลก เพราะอยากหัวเราะและ
เบิกบานใจ อารมณ์ในแง่นี้ก็จัดเป็น.....

เป้าประสงค์

22. จีรเดชชอบขี่รถมอเตอร์ไซด์ผาดโผน เพราะรู้สึกสนุกในการเสี่ยง
อันตราย อารมณ์ของจีรเดชในแง่นี้ก็จัดเข้าในลักษณะของ.....

เป้าประสงค์

แรงขับ

23. ดั้งนั้นจึงเห็นได้ว่า อารมณ์ของคนเราอาจเป็นได้ทั้ง.....หรือ
.....

เป้าประสงค์

24. ปกติความกลัวมักจะมีจุดหมายพิเศษ แรงจูงใจที่ทำให้เกิดความ
กลัวในแต่ละบุคคลนั้นอาจเป็นในรูปของความอยากหนีไปจากสิ่งที่
น่ากลัว หรือเลี่ยงจากการที่จะเผชิญกับสิ่งนั้น โดยทั่วไปสิ่งที่เรากลัว
นั้นมักเป็นเรื่องจริง เช่น มีอันตราย น่าเกลียด ฯลฯ แต่บางคนก็อาจ
จะกลัวมากเกินไป หรือที่เรียกว่ากลัวจนเกินเหตุ ก็จัดเป็นเรื่องของ
ความผิดปกติที่เรียก **โฟเบีย (Phobia)** โฟเบียเป็นความกลัวอย่าง
รุนแรงในเรื่องที่ไม่ควรกลัว หรือเรื่องที่มีอันตรายอย่างแท้จริง
การที่เด็กชายบางคนมีความกลัวแมลงมดที่ไม่มีพิษ ก็อาจจัดเป็น
ลักษณะของ.....ได้ เนื่องจากแมลงมดนั้นมิได้มีอันตราย
อย่างแท้จริง

โฟเบีย

25. ป้อง กลัวที่จะต้องเข้าไปอยู่ในห้องซึ่งปิดประตู ถึงแม้ว่าจะไม่มีอันตรายใดๆ ในห้องนั้น ความกลัวของป้องจึงเข้าลักษณะของการโฟเบีย (Phobia), กลัว กลัวในชั้น..... (.....) คนส่วนมากมักจะ.....ๆ เพราะมันเป็นสัญวิพิษ
- เกินกว่าเหตุ
อันตราย
26. การกลัวของคนปกติมักจะมีต่อสิ่งที่เป็นอันตรายจริง ๆ แต่การกลัวที่เข้าลักษณะของโฟเบียนั้น มักมีลักษณะการกลัวที่.....และสิ่งที่กลัวก็มีได้มี.....จริง
27. ความรู้สึกที่ใกล้เคียงกับอารมณ์กลัว ก็คือความกังวลใจ ซึ่งอาจทำหน้าทีเสมือนเป็น แรงขับ ปกติสิ่งที่ทำให้คนเกิดความกังวลใจนั้น มักจะมีลักษณะเฉพาะเจาะจงน้อยกว่าสิ่งที่ทำให้เกิดอารมณ์กลัว ตัวอย่างเช่น โดยทั่วไปคนจะรู้สึกกลัวว่าจะมีอะไรเกิดขึ้น ถึงแม้ว่าจะไม่มีเหตุผลอันแท้จริงที่จะต้องรู้สึกเช่นนั้น ความรู้สึกดังกล่าวนี้ก็คือ.....
- ความกังวลใจ
28. ความกลัวมักมีจุดหมายที่เฉพาะเจาะจง ส่วนความกังวลใจนั้นมักจะมี (มี/ไม่มี) จุดมุ่งหมายเฉพาะเจาะจง
- ไม่มี
29. นักจิตวิทยาใช้คำ “ความกังวลใจ” (anxiety) แยกต่างกันไป แต่โดยทั่วไปแล้ว ก็หมายถึง *สภาวะ* ที่ทำให้คนมีความรู้สึกกลัวอย่างคลุมเครือ หรือกลัวโดยหาเหตุไม่ได้ว่าทำไมจึงกลัว ยุกานอนไม่หลับเกือบตลอดคืน เธอรู้สึกเป็นทุกข์สับสน และไม่อาจอธิบายได้ว่าทำไมจึงเป็นเช่นนั้น ความรู้สึกของยูพานอนเป็นความกลัวที่
- คลุมเครือ, ความกังวลใจที่..... จึงเรียกว่า.....
- คลุมเครือ
30. ภาวะที่ทำให้คนรู้สึกกลัวอย่าง.....หรือสับสน และไม่อาจหาสาเหตุที่แจ่มชัดได้นั้น ก็คือภาวะของความรู้สึก.....
- ความกังวลใจ

31. **Temperament** หมายถึง ระดับลักษณะของการมีปฏิริยาโต้ตอบทางอารมณ์ของบุคคล ส่วน **mood** นั้นเป็นภาวะชั่วคราวของปฏิริยาโต้ตอบทางอารมณ์ การที่คน ๆ หนึ่งมีความร่าเริงอยู่เป็นนิจ เราก็พูดว่าคนนั้นมีอารมณ์เบิกบานหรือเป็นคนร่าเริง (cheerful temperament) และเมื่อคน ๆ เดียวกันนั้นเกิดอารมณ์เสียในเช้าวันหนึ่ง เราก็พูดว่าวันนี้เขามี mood ไม่ดี

Temperament
mood

32. ....หมายถึงระดับคุณลักษณะของปฏิริยาโต้ตอบทางอารมณ์ของบุคคล.....หมายถึงภาวะชั่วคราวของปฏิริยาโต้ตอบทางอารมณ์

ชั่วคราว
คุณลักษณะ

33. mood เป็นภาวะ.....ของปฏิริยาโต้ตอบทางอารมณ์ ส่วน temperaments นั้น หมายถึงระดับ.....ของปฏิริยาโต้ตอบทางอารมณ์

34. โดยปกติ อารมณ์ทำให้ชีวิตมีรสชาดขึ้น แต่ถ้าคนต้องตกอยู่ในภาวะที่ต้องมีอารมณ์เครียดนาน ๆ หรือบ่อยเกินไปก็มักจะก่อให้เกิดการเจ็บป่วยได้ ความผิดปกติทางอารมณ์ที่เรียก “Psychosomatic disorders” ก็เป็นลักษณะการเจ็บป่วยทางร่างกาย ที่มีสาเหตุมาจากอารมณ์ของคนไข้เอง เช่น คาร์ดิ มีอาการอ่อนเพลียปวดท้องเสมอเมื่อจวนสอบ ทงนก็เพราะเธอมีอารมณ์เครียด กลัวจะทำข้อสอบ

Psychosomatic disorder ไม่ได้ อาการของคาร์ดิจึงจัดเข้าลักษณะของ.....

Psychosomatic
อารมณ์

35. .... disorders ก่อให้เกิดการเจ็บป่วยทางร่างกาย แต่มักมีสาเหตุเนื่องมาจาก.....ของคนไข้

36. การมีอาการเจ็บทางร่างกายเนื่องมาจากความเครียดของอารมณ์

Psychosomatic disorder เรียกว่า.....

Psychosomatic
disorder

37. การปวดศีรษะ ท้องเดิน อาเจียร ล้วนเป็นเรื่องของ.....
..... ถ้าหากว่าการเจ็บป่วยนั้นมีสาเหตุมาจากอารมณ์ของคนไข้

38. แรงจูงใจ หมายถึงสิ่งที่กระตุ้นให้อิทธิพลเกิดการกระทำ เช่น ความหิว ก็เป็นสิ่งที่ทำให้อิทธิพลแสดงอาการ หรือกระทำการบางอย่าง ความหิวจึงจัดเป็น.....

แรงจูงใจ

กระตุ้น

ทิศทาง

การกระทำ

ทิศทาง

แรงจูงใจ

ความต้องการของร่างกาย

Physiological

need

39. เมื่ออิทธิพลอยู่ในสภาพเฉยเฉย เราก็กล่าวว่าอิทธิพลยังไม่ถูกกระตุ้น และเมื่ออิทธิพลกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง เราก็กว่าเป็นเพราะเขาถูก.....

40. การจูงใจ หรือการกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมนั้นจะต้องมีทิศทาง เช่น คนที่หิวก็จะไม่แสดงพฤติกรรมอย่างสุ่ม ๆ หากแต่จะกระทำการใดสิ่งหนึ่งโดยมี.....มุ่งไปยังอาหาร

41. ดังนั้นแรงจูงใจเกี่ยวข้องกับตัวแปรสองอย่างคือ ..... และทิศทาง

42. สัตว์ที่ถูกกระตุ้นด้วยความกระหาย ก็จะเดินไปใน.....ที่มีน้ำ

43. พฤติกรรมใด ๆ ก็ตามที่เกี่ยวข้องกับการกระทำและทิศทาง จึงเรียกว่าพฤติกรรมที่ถูกกระตุ้น หรือมี.....

44. แรงจูงใจนี้มีรากฐานมาจากความต้องการทางร่างกาย เช่น ความหิวก็เกิดจากการที่ร่างกายมีสภาพขาดอาหาร ดังนั้นจึงจัดได้ว่า

ความหิวเป็นแรงจูงใจที่มีรากฐานจาก..... (Physiological motive)

45. ความกระหายเป็นผลจากการที่ปาก คอ แห้ง ผสมกับความต้องการของร่างกายที่อยู่ในสภาพเสียดสมคูลย์เพราะขาดน้ำ ความกระหายจึงจัดเป็น.....motive

46. เมื่อพูดถึง Physiological motives ก็ควรจะรู้ถึงความแตกต่างระหว่างความต้องการจำเป็น (need) และแรงขับ (drive) ความต้องการจำเป็น (need) หมายถึงการที่ร่างกายอยู่ในสภาพขาดแคลน เช่น ถ้าเราขาดอาหาร เราก็มีย need เกี่ยวกับอาหาร ถ้าร่างกายขาดน้ำ เราก็มีย.....เกี่ยวกับน้ำ

ขาดแคลน

47. การขาดอาหารทำให้ร่างกายอยู่ในสภาพ..... ซึ่งทำให้เกิดความต้องการจำเป็น (need)

need หรือความต้องการ
จำเป็น

48. การที่ร่างกายอยู่ในสภาวะของการขาดแคลน เช่น ขาดออกซิเจน ขาดน้ำ ขาดอาหารจัดว่าเป็นเรื่องที่ทำให้เราเกิดมี.....
.....ทั้งสิ้น

49. การต้องการอาหารเป็นเรื่องของความต้องการทางร่างกายมิใช่จิตใจ แต่ภาวะที่มีความต้องการจำเป็นทางร่างกายนั้น ก่อให้เกิดผลทางจิตตามมา ผลทางจิตที่ทำให้เกิดความต้องการขึ้นมาเรียกว่า **แรงขับ (drive)** ดังนั้น ความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับอาหารก็นำไปสู่แรงขับเกี่ยวกับเรื่องความหิว ความต้องการจำเป็นและแรงขับเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกัน แต่มิได้เป็นของอย่างเดียวกัน เช่น แรงขับไม่จำเป็นจะต้องทวีความรุนแรงขึ้น เมื่อความต้องการจำเป็นรุนแรงขึ้น คนอาจจะรายงานเกี่ยวกับความรู้สึกหิวได้ ว่าระยะใดหิวมากน้อยแค่ไหน ทั้งๆ ที่ความต้องการจำเป็นเรื่องอาหารยังคงมีเท่าเดิม ในบางครั้งแม้จะมีความต้องการอาหารอยู่ แต่ความรู้สึกต้องการอาหารซึ่งเป็น แรงขับ อาจไม่มีก็ได้ เช่น บางคนกำลังหิว เผอิญมีงานสำคัญเข้ามาทำให้วุ่นกับงานจนลืมกินก็ได้

จิตใจ

50. แรงขับ หมายถึง กระบวนการทาง.....ที่เป็นผลเนื่องมาจากความต้องการจำเป็น (need)

ไม่อยู่

51. ความเข้มของแรงขับสามารถวัดได้หลาย ๆ ทาง วิธีการหนึ่งคือ **วัดระดับการกระทำ**โดยทั่วไป สัตว์ที่หิวมักจะไม้อยู่นิ่ง ดังนั้นการวัดความเข้มของแรงขับของความหิวจึงวัดได้จากระดับการ (อยู่/ไม่อยู่) นิ่งของสัตว์

แรงขับ

52. ระดับความเคล่วคล่องว่องไว หรือการไม่อยู่นิ่งเป็นการวัดความ
 เข้มของ.....วิธีหนึ่ง การวัดอีกแบบหนึ่งก็คือการวัด *อัตราเร็ว*
 ในการกระทำ หรืออัตราเร็วในการเรียนรู้ ตัวอย่างเช่น หนูที่ถูกฝึก
 ให้กดคันเพื่อรับอาหาร หนูที่หิวจะกดคันในอัตราเร็วกว่าหนูที่ไม่
 หิว ดังนั้นการวัดความเข้มของแรงขับจากความหิว จึงอาจทำได้
 จาก.....ของการกดคัน

อัตราเร็ว

การกระทำโดย
 ทั่วไป อัตราเร็ว

53. การวัดแรงขับสองวิธีที่กล่าวมาแล้ว คือวัดจากระดับ .....
 .....และวัดจาก.....ของการกระทำจากการเรียนรู้

54. วิธีที่สามในการวัดความเข้มของแรงขับ คือ *การฝ่าฟันอุปสรรค*
 สัตว์ที่กระหายจะพยายามหาทางเอาชนะโดยการหาน้ำมากิน มันจะใช้
 ความพยายามมากกว่าสัตว์ที่กระหายในระดับปานกลาง หรือเล็กน้อย
 ถ้ามีแผ่นโลหะซึ่งปล่อยกระแสไฟอ่อน ๆ มาขวางอ่างน้ำไว้ ก็จะพบ
 ว่าสัตว์ที่กระหายน้ำมาก ๆ จะพยายามข้ามแผ่นโลหะเพื่อไปดื่มน้ำ
 บ่อยครั้งกว่าสัตว์ตัวที่ไม่กระหายมากนัก ดังนั้นระดับความพยายาม
 ของสัตว์ในการที่จะเอาชนะอุปสรรคจึงเป็นวิธีวัด.....ของความ
 กระหายอีกวิธีหนึ่ง

แรงขับ

55. วิธีที่สี่ของการวัดแรงขับ ก็คือ *ระบบตัวเลือก* (choice method)
 ถ้าแรงขับสองอย่างเกิดขึ้นพร้อม ๆ กัน เราจะให้สัตว์เลือกเอา
 เพียงอย่างเดียว ตัวเลือกที่สัตว์ระบุจึงเป็นเครื่องชี้ถึงความเข้ม
 ของแรงขับที่แรงกว่า

56. หนู ที่ถูกฝึกให้รับอาหารจากการเสี้ยวขวาในลานวิ่งรูปตัว T และ
 จะได้รับน้ำจากการเสี้ยวซ้าย ในลานเดียวกัน ถ้าปล่อยหนูที่หิว
 กระหายลงในลานรูปตัว T นี้ เราก็จะทราบได้ว่าหนูตัวใดมีแรง
 ขับจากความหิวมากกว่า และหนูตัวใดมีแรงขับจากความกระหาย

- ความกระหาย มากกว่า หนูตัวที่วิ่งไปดื่มน้ำย่อมมีแรงขับจาก.....
- ความหิว มากกว่าแรงขับจาก.....และโดยนัยกลับกัน หนูที่วิ่งไป
- แรงขับ, ทางขวาเพื่อกินอาหารก็มี.....จากความหิวมากกว่าตัวที่วิ่งไป
- ๕ ๕ ดมกลิ่น .....ตั้งนั้นการวัดแรงขับจึงอาจทำได้จาก ตัวเลือกของ สัตว์วิธี
- แรงขับ, ระบบตัวเลือก การแบบนี้เป็นการวัด.....ที่เรียกว่า.....
- การกระทำโดยทั่วไป 57. วิธีวัดความเข้มของแรงขับสัตว์ที่กล่าวมาคือ การวัดจากระดับ.....
- การกระทำ, อุปสรรค .....อัตราเร็วของ.....จากการเรียนรู้, การ
- พยายามเอาชนะ.....และระบบตัวเลือก
58. เราให้นิยามแรงขับว่าเป็นสภาพทาง จิตที่เป็นผล เนื่องมา จากความ
- ต้องการจำเป็นยิ่งไปกว่านั้น แรงขับยังเป็นภาวะเครียดที่กระตุ้นให้
- เกิดการกระทำจนกระทั่งบรรลุจุดหมาย หรือได้รับเครื่องล่อใจ ถ้า
- ความต้องการจำเป็นได้รับการสนองจนเป็นที่พอใจแล้ว เข้าประ
- สงค์นั้นก็จะลดแรงขับลง สัตว์ที่หิวจะมีความต้องการจำเป็น
- (need) เรื่องอาหารมากขึ้นทุกที และผลทางจิตใจก็ตามมา
- ๕๘ ก็คือ.....จากความหิว ซึ่งจะไปกระตุ้นให้สัตว์มีการ
- กระทำต่าง ๆ
59. สัตว์ที่หิวจะมองหาอาหาร เพื่อบรรเทาหรือลดแรงขับจากความหิว
- การกินก็เป็นตัวอย่างหนึ่งของการลด.....
60. ถ้าเรากระหายเราจะพยายามหาน้ำดื่ม การทำเช่นนี้เพื่อ.....
- แรงขับซึ่งเกิดจากความกระหาย
61. ความกระหายเป็นแรงขับที่มีรากฐานมาจากการขาดแคลนน้ำในร่างกาย
- ความต้องการ, ๖๕๕ ร่างกายเรามี.....น้ำ และผลของสภาพ
- แรงขับ จิตที่ตามมาคือ.....จากความกระหาย สิ่งเร้าที่ไป
- ขาด กระตุ้นแรงขับของการกระหายก็คือการ.....น้ำ

การขาดแคลน

62. สัตว์ที่ขาดอาหารก็จะถูกกระตุ้นให้แสวงหาอาหาร ความหิวจึงเป็นแรงขับอย่างหนึ่งที่มีพื้นฐานจาก.....

63. แรงขับมิได้สืบเนื่องมาจากความขาดแคลนแต่เพียงอย่างเดียว สิ่งเร้าที่เป็นอันตรายก็เป็นตัวกระตุ้นให้อินทรีย์มีการกระทำต่าง ๆ แรงขับในกรณีนี้จึงหมายถึงการกระทำที่มีแนวโน้มจะ *หลบหนี* อันตรายหรือ *หลีกเลี่ยง* ความเจ็บปวด

เป็นอันตราย

64. ถ้าเราเผชิญเอามือไปโดนเตารีดที่กำลังร้อน เราจะรีบกระตุกมือกลับทันที เพื่อหลีกเลี่ยงการถูกไฟช็อต หรือการเจ็บปวดจากความร้อน ดังนั้นการขาดแคลนและการหลีกเลี่ยงสิ่งเร้าที่..... จึงเป็นตัวกระตุ้นให้อินทรีย์ให้เกิดการกระทำได้ทั้งสองกรณี

แรงขับ

65. การขาดแคลนหรือสิ่งเร้าที่เป็นอันตราย ทำให้เกิดภาวะของความต้องการจำเป็น ผลทางจิตใจที่ตามมาก็คือ ความเครียด และพฤติกรรมที่มีจุดมุ่งหมาย ซึ่งก็คือ.....แรงขับจะไปกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรม ซึ่งเป็นการแสวงหาจุดมุ่งหมาย หรือมีเป้าหมายเป็นเครื่องนำทาง พฤติกรรมที่มีจุดมุ่งหมายนี้จะนำอินทรีย์เข้าไปสู่สิ่งที่มีอยู่ในสิ่งแวดล้อม สิ่งนั้นก็คือ *เครื่องล่อชนิดบวก*

ลด

(Positive incentive) ซึ่งจะช่วย.....แรงขับลงโดยการพยายามสนองความต้องการที่เกิดขึ้น

เครื่องล่อ

66. การเสริมกำลัง และการให้รางวัลล้วนจัดเป็น.....ชนิดบวกทั้งสิ้น

บวก

67. อาหารก็เป็นเครื่องล่อชนิด.....เพราะมันไปลดแรงขับที่เกิดจากความหิว

เครื่องล่อ

68. น้ำก็เป็น.....ชนิดบวก เพราะมันช่วยลด แรงขับที่เกิดจาก.....

ความกระหาย

69. เครื่องล่อเป็นตัวกระตุ้นให้พฤติกรรมบรรลุลุคหมาย การที่คนดื่มน้ำ หรือกินอาหารก็เป็นตัวอย่างของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นเพื่อก้าวไปสู่จุดหมายปลายทางในอันที่จะลด.....และทำให้พฤติกรรมที่ตามมานั้นไม่ถูกกระตุ้นหรือไม่ถูกจูงใจอีกต่อไป
70. เครื่องล่อชนิดบวกจะเป็นตัวช่วยลด.....โดยการไปสนองความต้องการ แต่มิได้หมายความว่า เครื่องล่อชนิดบวกทุกอย่างจะสามารถสนองความต้องการทางร่างกายได้ทั้งหมด ตัวอย่างเช่น เสียงคนตรีที่ไพเราะก็เป็นเครื่องล่อชนิดบวก แต่การฟังคนตรีนั้นมิได้เป็นการสนองความต้องการทางร่างกายแต่ประการใด
71. การกระทำที่ถูกกระตุ้นต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้ เป็นเรื่องที่เราอภิปรายกันในแนวทฤษฎี ความต้องการ-แรงขับ-เครื่องล่อ ซึ่งเน้นถึงเครื่องล่อชนิดบวก อินทรีย์จะเสาะแสวงหาเครื่องล่อชนิด..... เพื่อลดแรงขับโดยการสนองความต้องการ ซึ่งเป็นฐานของแรงขับนั้น ๆ แต่เครื่องล่อบางอย่าง อาจนำ พฤติกรรมเลว ออกไปจากตัวของมัน เครื่องล่อประเภทนี้คือ เครื่องล่อชนิดลบ(negative incentive)
72. เครื่องล่อชนิด.....หมายถึงสิ่งหรือสภาวะที่จะทำให้อินทรีย์มีการกระทำเพื่อถอยห่าง หรือหนีออกไป
73. เด็ก ๆ อาจตกใจเมื่อมองเห็นงู และต้องการวิ่งหนีไปให้พ้น ในกรณีนี้จึงเป็นเครื่องล่อชนิด.....เพราะ เด็กมีพฤติกรรมที่ต้องการหลีกเลี่ยง
74. หนูที่กัดคานแล้วโดนไฟฟ้าช็อก ภายหลังที่มันรู้สึกเจ็บปวดแล้วจนสนใจมันจะพยายามถอยหนีออกจากคานนั้น ดังนั้นสำหรับหนูตัวนี้แล้วคานก็คือ.....

บวก

75. สิ่งที่มาสนองความต้องการ และลดแรงขับ ก็คือ เครื่องล่อชนิด.....
ส่วนสิ่งหรือภาวะที่คาดหมายได้ว่าจะมีอันตราย และทำให้มีการ
กระทำแบบหลบหนีก็จัดเป็นเครื่องล่อชนิด.....

ลบ

76. ยังมีแรงจูงใจอีกประเภทหนึ่ง ซึ่งมีได้เริ่มมาจากความต้องการทาง
ร่างกาย และเป็นเรื่องที่อธิบายได้จากทฤษฎี “ความต้องการ
-แรงขับ-เครื่องล่อ” ตัวอย่างเช่น การที่ลิงสนุกกับการใช้มือไป
หยิบฉวย หรือกดปุ่มเครื่องจักร โดยที่มันไม่ได้รางวัลอะไรจาก
การกดปุ่มเหล่านั้นเลย พฤติกรรมแบบนี้ไม่อาจอธิบายได้ในรูป
ของการลดแรงขับ หรือความต้องการทางร่างกาย ดังนั้นการกด
ปุ่มเล่นก็เป็นแรงจูงใจในตัวของมันเอง ที่ทำให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่
อาจอธิบายได้ในแง่ของการลดแรงขับ

77. โดยทำนองเดียวกันธรรมชาติของสัตว์ที่ชอบทำอะไรบางอย่างก็เป็น
เรื่องเฉพาะตัวที่เกี่ยวกับความอยากรู้อยากเห็นในสิ่งแวดล้อม ทั้ง
กิจกรรมและการสำรวจ หรือการใช้มือหยิบฉวยไขว่คว้าของลิงจึง
ไม่อาจอธิบายได้จากทฤษฎี ความต้องการ-แรงขับ-เครื่องล่อ
เพราะการกระทำเหล่านั้นมิได้เกิดขึ้นเพื่อสนองความต้องการทาง
ร่างกาย หรือการลดแรงขับแต่ประการใด

78. สรุปรูป แรงจูงใจเกี่ยวข้องกับการกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมและทำให้
พฤติกรรมมีทิศทาง ทฤษฎีที่ อธิบายเรื่องนี้ เริ่ม ด้วยการ กล่าวถึง
ความต้องการจำเป็น เรื่องของ..... (.....)ซึ่งก่อให้เกิด.....

ความต้องการจำเป็น

(need) แรงขับ (drives) (.....) หรือภาวะที่เกิดความเครียดและนำไปสู่การ
กระทำต่าง ๆ

เครื่องล่อ

79. เป้าหมายของพฤติกรรมที่ถูกกระตุ้นตามทฤษฎีก็คือ.....ซึ่ง

แรงขับ, ความต้องการ

จะเป็นตัวล่อ..... ภาวะหรือสิ่งที่มาสนอง.....

บวก

และช่วยลดแรงขับเรียกว่าเครื่องล่อชนิด.....ข้อสำคัญ
ที่ควรจำอย่างหนึ่งก็คือ เครื่องล่อชนิดบวกทั้งหลายมิใช่จะมาสนอง
ความต้องการทางร่างกายได้เสมอไป เช่น คนที่ชอบฟังดนตรี
ก็มีได้มีพฤติกรรมดังกล่าวเพื่อสนองความต้องการทางร่างกาย หรือ
เพราะร่างกายขาดแคลน นอกจากนั้นพฤติกรรมทั้งหมดมิใช่ว่าจะ
สามารถอธิบายได้จากทฤษฎีของความต้องการ-แรงขับ-เครื่องล่อ
เพราะพฤติกรรมบางอย่าง เช่น การกระทำการสำรวจหรือการ
ค้นคว้าและการชอบใช้มือ ก็เป็นที่รู้กันว่ามิได้เกี่ยวกับความต้อ
งการทางร่างกาย

80. ข้อสำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ เครื่องล่อบางอย่างมิได้ช่วยลดแรง
ขับ แต่จะช่วยให้เกิดพฤติกรรมแบบหลีกเลี่ยงจากตัวมัน เครื่อง
ล่อดังกล่าวคือเครื่องล่อชนิด.....

ลบ

81. สำหรับมนุษย์แล้ว การที่เราจะเข้าใจถึงแรงจูงใจของเขาโดยดูจาก
พฤติกรรมเป็นเรื่องยาก ทั้งนี้เพราะแรงจูงใจหลาย ๆ อย่าง อาจ
ทำให้เกิดการกระทำอย่างเดียวกัน เช่น คาร์นิเข้าเรียนสถาปัตยกรรม
เพื่อให้คุณพ่อสบายใจและภาคภูมิใจ ส่วนพยนต์เข้าเรียนสถาปัตย-
กรรมเพราะต้องการจะแกล้งให้คุณพ่อผิดหวัง เพราะคุณพ่ออยาก
ให้เขาเรียนแพทย์ จากตัวอย่างนี้เราจะเห็นว่าเป็นการยากที่จะทราบ
ถึง.....ของบุคคลจากการเพียงแต่สังเกตพฤติกรรมของเขา

แรงจูงใจ

82. บัณฑิตออกไปชนบทร่วมกับหน่วยอาสาพัฒนาชนบท เพราะเขารู้
สึกว่าการช่วยเหลือคนในชนบทเป็นสิ่งสำคัญสำหรับประเทศ สมศักดิ์
ก็ออกชนบทไปด้วยกันกับบัณฑิต แต่เขาออกไปเพราะต้องการจะ
หนีสภาพทางบ้านที่พ่อแม่เข้มงวดกับเขาอย่างยิ่ง เราจะเห็นว่าทั้ง
บัณฑิต และสมศักดิ์มีพฤติกรรมอย่างเดียวกัน แต่มี.....ต่างกัน

แรงจูงใจ

พฤติกรรม

83. แรงจูงใจหรือการกระตุ้นอย่างเดียวกัน อาจทำให้บุคคลมีพฤติกรรมแตกต่างกันไปได้ เช่น ทังเมรี และภุซงค์ ต่างต้องการแสดงความโกรธต่อคุณพ่อ เมรีใช้การระบายอารมณ์ด้วยการวิพากษ์วิจารณ์ ส่วนภุซงค์กลับใช้วิธีเงียบเฉย มีนตัง จึงเห็นได้ว่าทั้งสองต่างมีเป้าประสงค์อย่างเดียวกัน แต่ก็มี.....แตกต่างกัน

แรงจูงใจ

84. ก้อย และ เก้ ต่างต้องการแสดงความรักต่อคุณแม่ ก้อยช้ช้อลูกกวาดให้คุณแม่หนึ่งกล่องในวันเกิด ส่วนเก้ใช้วิธีหอมแก้มและกล่าวคำอวยพร ถึงแม่เด็กทั้งสองจะมีพฤติกรรมต่างกัน แต่ก็มี.....อย่างเดียวกัน

85. ความยุ่งยากอีกประการหนึ่งในการศึกษาเรื่องแรงจูงใจจากพฤติกรรมของบุคคล ก็คือมนุษย์แต่ละคน จะมีการแสดงออกของแรงจูงใจต่างกันไปในแต่ละวัฒนธรรม และในแต่ละบุคคล บางวัฒนธรรมการแสดงความโกรธ ความก้าวร้าว อาจทำโดยการร้องเพลงว่าบุคคลที่ทำให้โกรธ ในบางวัฒนธรรมอาจใช้วิธีชกต่อย จึงเป็นการยากที่จะอ้างอิงถึงเรื่องของแรงจูงใจจากการแสดงออกทางพฤติกรรมของเขา แม้แต่ในบุคคลที่อยู่วัฒนธรรมเดียวกัน ก็ยังแสดงออกต่างกันไป

86. มีทฤษฎีต่าง ๆ ที่อธิบายเกี่ยวกับแรงจูงใจของมนุษย์มากมาย ในที่นี้จะยกมากล่าวสัก 3 ทฤษฎี คือ *ทฤษฎีจิตวิเคราะห์* (Psychoanalytic Theory) *ทฤษฎีพฤติกรรม* (Behavior Theory) และ *ทฤษฎีความรู้ความจำ* (Cognitive Theory) *ทฤษฎีจิตวิเคราะห์* ที่ฟรอยด์ (Freud) เป็นผู้ริเริ่มนี้เน้นถึงแรงจูงใจที่อยู่ใต้จิตสำนึกของคน และเน้นถึงเรื่อง*เพศ* และการ*ก้าวร้าว* (aggression) ว่าเป็นแรงจูงใจเบื้องต้นที่เป็นพื้นฐานพฤติกรรมของมนุษย์

87. “พฤติกรรมหลาย ๆ อย่างของคนเราสืบเนื่องมาจากจิตใต้สำนึก”
 จิตวิเคราะห์, การก้าวร้าว ข้อความนี้เป็นความเชื่อของทฤษฎี.....เพศ และ.....
 เป็นแรงจูงใจเบื้องต้นที่เป็นพื้นฐานพฤติกรรมของมนุษย์

88. การที่บุคคลมีพฤติกรรมบางอย่างโดยที่เขาไม่รู้สึกรู้หาหรือไม่มีเหตุผลที่
 แท้จริง ก็เนื่องมาจากแรงจูงใจที่อยู่ใต้จิตสำนึก การที่เราพบคน
 แปลกหน้าแล้วรู้สึกไม่ชอบเขาทันที ก็อาจจะเป็นเพราะแรงจูงใจ
 จิตใต้สำนึก ที่อยู่.....โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเราไม่รู้สึกรู้หา หรือ
 ไม่เข้าใจว่าทำไมเราจึงไม่ชอบเขา

89. แรงจูงใจที่อยู่ใต้จิตสำนึก แสดงออกได้หลาย ๆ ทาง เช่น ในความ
 ผัน ผู้ผ้นมักจะแสดงความต้องการออกมาโดยไม่ไ้ระวังตัว หรือ
 ไม่รู้สึกรู้หา ดังนั้นความผ้นจึงเป็นวิธีหนึ่งในการแสดงถึงแรงจูง
 จิตใต้สำนึก ใจจาก.....

90. การพูดพลั้งปาก ก็เป็นการแสดงให้เห็นถึงแรงจูงใจที่อยู่ใต้จิตสำนึก
 เจตน์พุดกับจิรา น้องสาวว่า “พี่เสียใจจริงที่น้องสบายขึ้นแล้ว” ทั้ง
 ที่เขาต้องการจะพุดว่า “พี่ดีใจจริงที่น้องสบายขึ้นแล้ว” การพูดพลั้ง
 ปากของเขาแสดงให้เห็นถึงความชิงชังที่มีต่อน้องสาวซึ่งอยู่.....
 .....ของเขา

91. แรงขับทางเพศเป็นผลจากความต้องการทางร่างกาย แต่เรื่องเพศ
 นี้ก็อาจเป็นแรงจูงใจของจิตใต้สำนึกได้ ถ้าคู่แข่งงานไม่ให้ความสุข
 ทางเพศแก่กันเพียงพอ ก็อาจทำให้อีกฝ่ายหนึ่งเกิดความรูสึกชิงชัง
 หรือ กลัว ได้ ซึ่งความรูสึกเหล่านี้มิได้เกิดจากภาวะทางร่างกายหาก
 แต่มีรากฐานมาจากความรูสึกที่อยู่.....

92. ภรรยาที่ต้องการให้สามีทำเนียบบทบาทเช่นคุณพ่อของเธอ อาจจะ
ปฏิบัติความสัมพันธ์ทางเพศกับสามี เพราะเธอมีความรู้สึกผิด รุ
สึกไม่ดีไม่เหมาะสม เพราะเธอมองสามีประหนึ่งคุณพ่อของเธอ
ได้จิตสำนึก จึงเห็นได้ว่าแรงจูงใจที่อยู่.....เป็นตัวเข้ามาขัด
ขวางกิจกรรมซึ่งควรจะเป็นที่นารักรมณ์ของบุคคลทั้งสอง
93. การที่วัฒนธรรมของเราไม่นิยมให้แสดงความก้าวร้าวออกมา การ
แรงจูงใจ เก็บกดความรู้สึกก้าวร้าว จึงอาจเป็นแหล่งของ .....
ที่อยู่ได้จิตสำนึก
94. วิชิตทุ่มเทเวลาให้กับลูกชายเล็ก ๆ อย่างตึงเครียดใจ จนบางครั้ง
จิตได้สำนึก กรุสึกโกรธเคืองที่ลูกมีพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง แต่เนื่องจากการแสดง
ความก้าวร้าว โกรธเคืองต่อลูกเล็ก ๆ เป็นสิ่งที่ผู้ใหญ่ไม่ควร
กระทำ เขาจึงต้องระงับใจไว้ ดังนั้นความโกรธความก้าวร้าวจึง
กลายเป็นเรื่องที่อยู่ใน.....วิชิตมักกวัดขั้นและเคร่งกระเบียบ
วินัยกับลูกบ่อย ๆ โดยอ้างว่าเพื่อเป็น “ผลดี” กับลูก ทั้งนี้อาจ
ก้าวร้าว, โกรธ เป็นเพราะเขากระตุ้นจากความรู้สึก.....ที่
อยู่ได้จิตสำนึก
95. ตามแนวคิดของ ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic theory)
เพศ, สิ่งสำคัญ 2 ประการในเรื่องของแรงจูงใจคือ.....
การก้าวร้าว และ.....
96. ทฤษฎีอีกอันหนึ่งที่อธิบายถึงเรื่อง แรงจูงใจของมนุษย์คือ ทฤษฎี
พฤติกรรม (Behavior theory) ซึ่งเน้นถึงความสัมพันธ์ระหว่าง
สิ่งเร้าและการตอบสนอง ในการเรียนรู้ของมนุษย์ ซึ่งสืบเนื่องมา
จากแรงจูงใจ ทฤษฎีนี้จะแยกแยะพฤติกรรมของผู้ใหญ่ออกเป็น
ชั้น ๆ ตามลำดับการพัฒนาการ เช่น ชั้น ปาก (oral), ทวาร

(anal), เพศ (sexual) การฟั่งฟงผู้อื่น และการก้าวร้าว แรงจูงใจของแต่ละชั้นที่ทำให้มีพฤติกรรมในชั้นเหล่านี้ สามารถดูได้จากวัยเด็ก และพฤติกรรมของผู้ใหญ่ส่วนมากก็สามารถทำนายได้จากวิธีการเรียนรู้ของแต่ละคนในการสนองแรงจูงใจเหล่านั้น

97. เด็กเรียนรู้หลาย ๆ สิ่งหลาย ๆ อย่างจากแม่ เราสามารถสืบดูได้จากนิสัยที่เด็กได้เรียนรู้มาตั้งแต่ตอนต้นของชีวิต ในสถานะต่าง ๆ เช่น เด็กได้รับความพึงพอใจหรือคับข้องใจในระยะพัฒนาการของความต้องการชั้นปาก (oral) โดยศึกษาจากวัฒนธรรมเปรียบเทียบกับวิธีที่ปฏิบัติในชีวิตจริง ว่าสอดคล้องกันหรือไม่ ก็จะทำให้ทราบถึงผลที่ตามมาในภายหลัง เช่น วัฒนธรรมบางอย่างอาจเข้มงวดในเรื่องวิธีการขบถ่าย ถ้าเราสืบย้อนหลังไปดูพฤติกรรมในระยะ anal ขณะอยู่ในวัยเด็กจนกระทั่งเป็นผู้ใหญ่ เราก็จะทราบถึงผลที่เกิดจากวิธีการขบถ่ายนั้น โดยทำนองเดียวกันวัฒนธรรมของชนบางกลุ่ม ก็เข้มงวดเรื่องพฤติกรรมทางเพศ บางพวกเมื่อเด็ก ๆ เล่นอวัยวะเพศผู้ใหญ่ก็ไม่สนใจ บางพวกถือเป็นความชั่ว ความผิด จะต้องลงโทษอย่างรุนแรง ดังนั้นพฤติกรรมทางเพศก็เป็นอีกแนวหนึ่งที่ทฤษฎีพฤติกรรมได้ให้สนใจในการสืบสาวเรื่องราวว่าพฤติกรรมในวัยเด็กนั้นส่งผลถึงตอนเป็นผู้ใหญ่อย่างไร
98. วัฒนธรรมยังแตกต่างกันในเรื่องของการให้คนแสดงความก้าวร้าวหรือการฟั่งฟงผู้อื่นด้วย ดังนั้นตามทฤษฎี.....เราจึงอาจสืบสาวราวเรื่องการพัฒนาการจากวัยทารกถึงผู้ใหญ่ในแง่ได้

oral

99. บทบาทของแม่ในการเลี้ยงดูลูกทำให้เกิดความผูกพันกัน และเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เกิดแรงจูงใจในด้านกาฟังฟัง หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ ผลจากการเลี้ยงดู หรือพฤติกรรมในค้ำ..... ทำให้เด็กมีพฤติกรรมในลักษณะของการฟังฟังต่อไป

น้อยกว่า
เกิน

100. ผลของการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ทารกที่ได้รับการสนองความต้องการในชั้น oral จะมีพฤติกรรมในรูปของการฟังฟังผู้อื่น (น้อยกว่า/มากกว่า)ทารกที่ถูกเลี้ยงอย่างเข้มงวดตามเวลา ดังนั้นความคับข้องใจที่เกิดจากการ.....ก็เป็นตัวแปรอันหนึ่งที่จะส่งผลไปยังพฤติกรรมของการฟังฟังผู้อื่นในภายหลัง

มากกว่า

101. ดังนั้น เราพอจะคาดได้ว่า เด็กที่ถูกปล่อยปละละเลยให้ร้องไห้เพราะความหิวเป็นเวลานานนั้น จะเป็นเด็กที่มีพฤติกรรมในการฟังฟังผู้อื่น (มากกว่า/น้อยกว่า) เด็กที่ได้รับอาหารในทันที

จิตวิเคราะห์

102. ทฤษฎีของแรงจูงใจอันที่สามก็คือ ทฤษฎีความรู้หรือความสามารถทางสมอง (Cognitive theory) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่เน้นถึงเรื่องความสามารถของคนในการวางแผน และในการดำเนินการไปสู่เป้าหมาย หรือจุดหมายปลายทาง ทั้งนี้ได้หมายความว่าเรื่องของจิตสำนึกและพลังต่าง ๆ ที่กล่าวไว้ในทฤษฎี.....

พฤติกรรม

หรือการพัฒนาการของพฤติกรรมตั้งแต่วัยเด็กที่หนักันมากในทฤษฎี.....จะไม่มีที่ยอมรับหากแต่มีอีกวิธีหนึ่ง ที่จะมองหรือทำความเข้าใจกับเรื่องของแรงจูงใจของมนุษย์

ความรู้

103. เมื่อบุคคลคิดวางแผน คำนวณ และดำเนินการตัดสินใจทำอะไรเพื่อก้าวไปสู่เป้าหมายนั้นเป็น เพราะเขาถูกกระตุ้น โดยการแสวงหาความรู้ ดังนั้น ใน ทฤษฎี.....จึงมีหลักการว่างานใด ๆ ที่เกี่ยวกับวางแผน และการตั้งเป้าหมายเป็นรากฐานของแรงจูงใจ

104. ในการดำเนินชีวิตของเรามีทั้งเป้าหมายระยะยาว และเป้าหมายระยะสั้น การเข้ามหาวิทยาลัย, การได้รับปริญญา, การชนะการแข่งขันกีฬา ล้วนเป็นตัวอย่างของเป้าหมายระยะยาวทั้งสิ้น การพยายามลดน้ำหนักให้ได้ 2 ก.ก. ในอาทิตย์ต่อไป หรือการพยายามสอบให้ได้ A ในวิชาจิตวิทยาสำหรับเทอมนี้ ก็เป็นตัวอย่างของการวางแผนเป้าหมายระยะ.....

สั้น

105. การวางแผนเป้าหมายระยะสั้นในบางครั้งก็เกี่ยวข้องกับ ระดับความทะเยอทะยานของบุคคล เช่น เมื่อเราเข้าเรียนวิชาใหม่ ๆ เมื่อต้นเทอมเราอาจตั้งความหวังไว้ว่า จะเอา A ให้ได้ ความตั้งใจเช่นนั้นจะช่วยสร้างเสริมระดับของ.....เพราะเราคิดว่าอยู่ในวิสัยที่เราจะทำได้

ความทะเยอทะยาน

106. คนเราส่วนมากตั้งเป้าหมายไว้ในเรื่องที่เราจะสามารถทำได้สำเร็จ นิสิตที่ตระหนักดีว่าตัวเองมีความอดุทนน้อย ไม่ค่อยตั้งใจเรียนพื้นฐานไม่ดี ก็มักจะตั้งระดับ.....เอาไว้ต่ำเช่นหวังว่าขอให้ได้ C ก็พอแล้ว

ความทะเยอทะยาน

107. คนส่วนใหญ่จะตั้งระดับความหวัง เอาไว้ในระดับที่เป็นไปได้คือไม่สูงจนทำไม่ได้ หรือ ไม่ต่ำจนกระทั่งไม่ทำให้ชื่นอกชื่นใจอะไรเมื่อทำได้สำเร็จ ถ้าท่านเป็นนิสิตในระดับ B หรือ A ท่านก็คงจะไม่ตั้งความหวังเอาไว้ต่ำ ๆ ว่าขอให้ได้แค่ C ในทุกวิชา

108. ในการทำงานด้านอื่น ๆ ก็เช่นกัน คนเราก็มักจะตั้งความหวัง หรือมีเป้าหมายของตนในระดับที่กะเนคอยู่แล้วว่าพอเหมาะกับความสามารถของตน ด้วยเหตุนี้ นักจิตวิทยาากลุ่มที่สนใจศึกษาเรื่องแรงจูงใจตามแนวคิดของทฤษฎีความรู้หรือความสามารถทางสมอง จึงสนใจศึกษาถึงระดับการตั้งความหวังหรือความทะเยอทะยานของคนเรา

ไฟส่องฤทธิ์

109. คนบางคนมีแรงจูงใจไฟส่องฤทธิ์สูง นั่นก็คือ เขามีแนวโน้มที่จะตั้งเป้าหมายชั้นสูงของมาตรฐานที่กำหนดไว้ เช่น หวังจะให้ผลงานของเขาออกมาดีเกินโดยสมบูรณ์ไม่ให้มีที่ติ นิสิตหวังจะได้ A ในการเรียนทุกวิชา มักมีแรงจูงใจ.....สูง

จิตใต้สำนึก

110. องค์ประกอบของแรงจูงใจไฟส่องฤทธิ์^{๕๕๕}ในระดับจิตสำนึกและจิตไร้สำนึก ถนุอยู่อย่างหนักเพื่อที่จะให้ได้คะแนนสูงสุดในชั้น โดยที่ตัวเขาเองก็ไม่เข้าใจว่าทำไมเขาจึงต้องการจะเป็นนิสิตที่ "ดีเกิน" ที่สุด พฤติกรรมของเขานับจึงจัดว่าเป็นพฤติกรรมที่เกิดจากแรงจูงใจในระดับ.....

เป็นจริง

111. คนบางคนมีแรงจูงใจไฟส่องฤทธิ์เนื่องจากมีความสุขที่จะได้ประสบความสำเร็จ แต่บางคนก็เป็นเพราะความกลัวที่จะล้มเหลว โดยทั่วไปคนที่มีความประวัติว่าผู้ประสบความสำเร็จมักจะตั้งเป้าหมาย^{๕๕๕}ที่เป็นจริง ให้กับตัวเอง ส่วนคนที่มีความประวัติว่าเป็นผู้ล้มเหลวก็มักจะตั้งเป้าหมายที่^{๕๕๕}ไม่เป็นจริง ถ้าเมื่อเคยประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ เขาก็คาดคะเนได้ว่า เขาได้ตั้งความหวังในการทำงานไว้ในระดับที่.....

ความเป็นจริง

112. ครรชิตมีประวัติของความล้มเหลวหลายครั้งในการทำสิ่งต่าง ๆ เราคะเนได้เลยว่าครรชิตคงจะได้ตั้งระดับความหวังไว้ห่างไกลจาก.....

ไม่เป็นจริง

113. คนที่มีประวัติของความล้มเหลวมักตั้งเป้าหมายที่..... ให้กับตัวเอง เช่น อาจตั้งเป้าหมายไว้สูงมาก หรือต่ำมาก

114. คนที่มีประวัติความล้มเหลวตั้งเป้าหมายเอาไว้ต่ำ ก็เพราะเขาต้องการเลี่ยงประสบการณ์ของความล้มเหลวที่จะเกิดขึ้นอีก และการที่เขาตั้งเป้าหมายเอาไว้สูงก็ไม่ใช่เพราะเขาไม่รู้สึกท้อถอยที่พลาดหวัง หาก

แต่เพราะเขาทะเยอทะยานที่จะเอาสิ่งซึ่งเหลือวิสัยสำหรับเขา จึงเห็น
ได้ว่าเหตุใดคนที่พลาดหวังจึงตั้งจุดหมายไว้สูงหรือต่ำเกินไป แต่ไม่
ว่าจะโดยทางใดก็เกิดมาจากการป้องกันความรู้สึกของตนเองเป็นปฐม

115. แรงจูงใจหลาย ๆ อย่างที่สามารถเข้าใจได้ เมื่อเรามองโดยโยงความ
สัมพันธ์ไปกับ *อັตมโนภาพ* หรือภาพพจน์ของตัวเอง (self image)
ส่วนสำคัญของอັตมโนภาพก็คือ ความเชื่อ ทศนคติ ซึ่งจะมีส่วน
สัมพันธ์กับพฤติกรรมที่เกิดจากการมองตนเอง

116. การที่มีความเชื่อ มีความคิดอย่างหนึ่ง และทำอีกอย่างหนึ่งนั้น
แสดงว่าเป็นคนที่ขาดความรู้ความเข้าใจในตน คนเราทุกคนจะต้อง
มีความคิดเกี่ยวกับตนเอง อย่างไม่อย่างหนึ่งและจะมีผลไปถึงการ
กระทำด้วย

117. วิชยึกคิดว่าตัวเองเป็นคนซื่อสัตย์ แต่มีอยู่ครั้งหนึ่งที่เขาได้ทุจริตใน
การสอบซึ่งไม่สลักสำคัญอะไร ทว่าเขาก็รู้สึกว้าวุ่นใจ เพราะความคิด
ความเชื่อของเขาและการกระทำของเขามันสวนทางกัน ดังนั้นเพื่อ

ความเชื่อหรือความคิด

ความสบายใจ เขาจึงต้องเลือกเอาระหว่างการเปลี่ยน.....
.....เกี่ยวกับตนเอง หรือไม่ ก็เปลี่ยนพฤติกรรม ถ้าวิชัย

ยอมรับว่าเขาเป็นคนไม่ซื่ออย่างที่เขาคิด เขาก็อาจลดความว้าวุ่นหรือ
ขัดแย้งใจได้ หรือถ้าเขายอมรับหรือไปสารภาพกับอาจารย์ว่าเขา
ทุจริตและรู้สึกว่าการจะต้องถูกลงโทษ ในการกระทำครั้งนั้นก็จะเป็น
การลดความไม่สบายใจของเขาได้เช่นกัน

118. ถ้าคนที่สับสนหวั่นใจอ่านถึงผลของการสับสนหวั่นใจกับการเป็น มะเร็งที่
ปอด เขาก็จะเกิดความขัดแย้งอยู่ในใจ เพราะเขาสับสนหวั่นใจจนเป็นนิสัย

ว้าวุ่นใจ, ไม่สบายใจ

จึงทำให้เกิดความ.....เขาอาจลดความรู้สึก
ดังกล่าวได้โดยการเลิกสับสนหวั่นใจ หรือไม่ก็ไม่เชื่อบทความนั้น

แบบฝึกหัด

จงเลือกคำตอบที่เหมาะสมที่สุด แล้วเขียนอักษรซึ่งกำกับหน้าตัวเลือกนั้น ลงในช่องว่างหน้าคำถามแต่ละข้อ

- ..... 1. พัฒนาการของการตอบสนองทางอารมณ์ในมนุษย์ทุกๆ คน เช่น การร้องไห้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบใดมากที่สุด
- อิทธิพลทางวัฒนธรรม
  - ประสบการณ์ของความตื่นเต้นตกใจ
  - วุฒิภาวะ
  - การเร้าในตอนแรก
- ..... 2. ทำไมเด็กเล็กๆ จึงกลัวคนแปลกหน้า ?
- เพราะเกิดการเรียนรู้จากการวางเงื่อนไซ
  - เป็นลักษณะเด่นของทารกในช่วง 6 เดือนแรก
  - เป็นสิ่งที่จะค่อยหายไป เมื่อทารกอายุ 10 เดือนไปแล้ว
  - เป็นเพราะเด็กมีความสามารถในการแยกแยะเพิ่มขึ้น
- ..... 3. อารมณ์แรกสุดของทารก คืออะไร
- ความดีใจ
  - ความกลัว
  - ความร่าเริงเบิกบาน
  - ความตื่นเต้น
- ..... 4. ความกลัวที่รุนแรงจนเกิดเหตุ คือ
- ไฟเบียด
  - ความวิตกกังวล
  - การหลบหนีความกังวล
  - แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

- ..... 5. ภาวะที่ร่างกายมีความขาดแคลน ทำให้เกิด
- แรงจูงใจ (motivation)
  - แรงขับ (drive)
  - ความต้องการจำเป็น (need)
  - เครื่องล่อ (incentive)
- ..... 6. เรื่องใดต่อไปนี้ที่อธิบายถึง need – drive – incentive ได้ น้อย ที่สุด
- ความอยาก رؤอยากเห็น, การใช้มือ
  - ความหิว, ความกระหาย
  - เรื่องเพศ
  - การหลีกเลี่ยงความเจ็บปวด
- ..... 7. ข้อความใดต่อไปนี้ที่อธิบายถึงการแสดงออกของแรงจูงใจของมนุษย์ได้ดีที่สุด
- เป็นเรื่องที่แตกต่างกันไปในแต่ละวัฒนธรรม และในแต่ละบุคคล
  - เป็นสัญชาตญาณของธรรมชาติ
  - เป็นเรื่องคล้ายคลึงกันในทุก ๆ วัฒนธรรม
  - ยังหาข้อยุติในการจัดประเภทไม่ได้
- ..... 8. ลัดดา กลัวความสูง วันหนึ่งเธอพบว่าตนเองยืนอยู่บนดาดฟ้าของตึกสูง 7 ชั้น ทำให้เธอถึงกับสวาทเบาเป็นลมจนเพื่อน ๆ ต้องคอย ๆ ประคองพาลงมาข้างล่าง เธอจึงรู้สึกตกใจ ถึงกระนั้นก็ยังหันมาพูด อารมณ์ของลัดดาจัดเข้าในลักษณะใด
- สัญชาตญาณ
  - แรงขับ
  - การตอบสนองจากการวางเงื่อนไข
  - ความต้องการจำเป็น

- ..... 9. ต่อพงษ์ เป็นนักกระโดดสูง เขาเคยกระโดดได้ในระดับ 6 ฟุต 5 นิ้ว, 6 ฟุต 9 นิ้ว และ 7 ฟุต 2 นิ้ว และเคยตกหรือข้ามไม่ได้ในระดับ 7 ฟุต กับ 7 ฟุต 5 นิ้ว ในการกระโดดครั้งต่อไป ท่านคิดว่าต่อพงษ์ควรจะประเมินตนเองว่าจะกระโดดได้สูงในระดับเท่าไร
- 7 ฟุต 1 นิ้ว
  - 7 ฟุต 9 นิ้ว
  - 6 ฟุต
  - 6 ฟุต 4 นิ้ว
- ..... 10. ถ้าท่านเป็นนิติระดับมหาวิทยาลัยและได้คะแนนจากการสอบจิตวิทยา 110 คะแนน ความทะเยอทะยานของท่านในการทำแบบทดสอบในวิชาที่คล้ายคลึงกันนั้น จะลดลงมากที่สุด ถ้าท่านได้ทราบว่.....
- นักจิตวิทยาที่ได้ปริญญาเอกสอบได้ 90 คะแนน
  - นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นสอบได้เฉลี่ย 90 คะแนน
  - นิสิตมหาวิทยาลัยอื่น ๆ สอบได้เฉลี่ย 90 คะแนน
  - นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสอบได้ 130 คะแนน
- ..... 11. แรงจูงใจที่อยู่ใต้จิตสำนึกจะปรากฏให้เห็นในรูปของ.....
- ความฝัน
  - การพูดพลั้งปาก
  - อาการของโรคประสาท
  - ทุกข้อที่กล่าวมาแล้ว
- ..... 12. ทารกที่เลี้ยงดูให้อาหารตามความต้องการของเด็ก กับทารกที่เลี้ยงดูอย่างเข้มงวดตามกำหนดเวลาของตารางการให้อาหาร จะแตกต่างกันในด้านใด
- เด็กคนแรกจะมีพฤติกรรมที่พึงพิงมากกว่า
  - เด็กคนแรกจะมีพฤติกรรมของการพึงพิงน้อยกว่า
  - เด็กคนแรกจะมีพฤติกรรมก้าวร้าว
  - เด็กคนแรกจะมีความคับข้องใจมากกว่า

- ..... 13. เรื่องใดต่อไปนี้มีพื้นฐานในด้านสรีรวิทยา
- เพศ และการก้าวร้าว
  - ความหิว และเพศ
  - เพศ และการฟังฟังผู้อื่น
  - การฟังฟังผู้อื่น และการก้าวร้าว
- ..... 14. “moods” แตกต่างจาก “emotions” อย่างไร
- mood เกิดในระยะเวลาสั้น ๆ และไม่รุนแรง
  - mood มีช่วงนานกว่าและรุนแรงกว่า
  - mood มักจะคลุมเครือ และมักจะครอบคลุมถึงพฤติกรรมอย่างกว้าง ๆ
  - mood ขึ้นกับสิ่งเร้าที่เกิดขึ้นในทันทีทันใด
- ..... 15. เหตุใดอารมณ์จึงจัดเป็นแรงจูงใจ ?
- เพราะเป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิดและมีอยู่ในทุก ๆ คน
  - เป็นตัวทำให้เกิดพฤติกรรมที่ดำเนินไปสู่เป้าหมาย
  - เป็นสิ่งที่ถูกควบคุมโดยสิ่งเร้าที่อยู่ในจิตสำนึก และมีจุดมุ่งหมาย
  - มีรากฐานมาจากความคับข้องใจอันเนื่องมาจากการต้องการจำเป็น
- ..... 16. อารมณ์ของมนุษย์เกี่ยวข้องกับการทำงานของอวัยวะส่วนใดมากที่สุด
- สมองทั้งหมดโดยเฉพาะเซเรบรัม
  - ต่อมไม่มีท่อ
  - ก้านสมองส่วนหน้า
  - ไฮโปทาลามัส

- ..... 17. ข้อความใดต่อไปนี้แสดงถึงกระบวนการของการเจริญงอกงามทางด้านอารมณ์
ได้ดีที่สุด
- การค่อย ๆ รู้จักเก็บกตการแสดงออกทางอารมณ์ทั้งหมด
  - การมีอารมณ์ใหม่ ๆ เกิดขึ้น
  - ชนิดต่าง ๆ ของอารมณ์มีมาอย่างครบถ้วนแล้วตั้งแต่เกิดไม่ต้องมาขยายเพิ่มเติมอีก
  - การค่อย ๆ รู้จักตอบสนองโดยใช้สติปัญญามากกว่าใช้อารมณ์
- ..... 18. สิ่งเราที่ช่วยให้เกิดอารมณ์กลัวโดยธรรมชาติได้มากที่สุดคืออะไร
- ชนสัตว์
  - ความมืด
  - การตกลงมา
  - สิ่งเร้าใด ๆ ที่รุนแรงและเกิดขึ้นอย่างไม่คาดฝัน
- ..... 19. สิ่งสำคัญที่เกี่ยวข้องกับความกลัว คืออะไร
- ความไม่ปลอดภัย
  - การยังไม่บรรลุพัฒนาภาวะ
  - การเคยถูกวางเงื่อนไข
  - ลักษณะเฉพาะตัวที่ไม่เหมาะสมของคนนั้น
- ..... 20. ความรักชนิดใดต่อไปนี้ถูกจัดเป็นพื้นฐานเบื้องต้นของพัฒนาการด้านความรัก
- การรักแม่
  - การรักพี่น้อง
  - การรักตัวเอง
  - การรักเพื่อนในวัยเดียวกัน

เฉลย

1. ก	6. ก	11. ง	16. ข
2. ง	7. ก	12. ข	17. ข
3. ง	8. ข	13. ง	18. ง
4. ก	9. ก	44 ก	19. ก
5. ก	10. ก	15. ข	20. ก

บทที่ 6

การเรียนรู้ การจำ และการลืม โปรแกรมการเรียนรู้

1. การเรียนรู้ คือการ **เปลี่ยนแปลง** อย่างถาวรของพฤติกรรมที่เป็นผล
เนื่องมาจากการฝึกฝนดังนั้นการเรียนรู้จึงมิใช่พฤติกรรมหากแต่เป็น
การเปลี่ยนแปลง .....ของพฤติกรรม
2. การเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นต่อเนื่องกันไป และการ
การเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมจะมีลักษณะ..... ดังนั้นการเปลี่ยนแปลง
พฤติกรรมที่เกิดการเมื่อล้มหรือจากการปรับตัวชั่วคราวจึงไม่
จัดเป็นการเรียนรู้
3. การเรียนรู้เป็นผลของ..... ดังนั้นการ
การฝึกฝน, (หรือ
การฝึกหัด) เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเนื่องมาจากภาวะ จึงไม่จัดเป็นการ
การเรียนรู้
4. จึงกล่าวได้ว่า การเรียนรู้ก็คือ.....
การเปลี่ยนแปลงที่
ต่อเนื่องกันไป,
พฤติกรรม
การฝึกหัด
อย่างถาวรของ ..... ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจาก
.....
5. การเรียนรู้เป็นปัญหาเบื้องต้นของจิตวิทยา และได้มีผู้พยายามอธิบาย
ถึงการเกิดการเรียนรู้ต่าง ๆ กันไป แต่จะขอยกมากล่าวรวม ๆ
เฉพาะที่สำคัญ ๆ สักสองแนวคิด
6. นักจิตวิทยาคนหนึ่งมีแนวคิดว่าการเรียนรู้เกิดจากการ **สร้างนิสัย**
กล่าวคือ คนเราจะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ไปทีละเล็กละน้อย ด้วยการโยง
ความสัมพันธ์ของสิ่งเร้าและการตอบสนองและโดยกระบวนการนี้
เอง จึงเป็นกระบวนการ.....ความสัมพันธ์

โยง

การโยงความสัมพันธ์
นิสัย

7. การเรียนรู้ชื่อสิ่งของต่าง ๆ เป็นตัวอย่างอันหนึ่งของการเรียนรู้แบบ .....ตัวอย่างเช่น เราอาจสร้าง..... ในการพูดว่า “ปากกา” หรือ “ดินสอ” เมื่อมีคนถามถึงชื่อของสิ่งที่ ใช้เขียนกระดาษ

สิ่งเร้า
สับบุหรี

8. นิสัยเกี่ยวเนื่องจากการโยงความสัมพันธ์ของสิ่งเร้าและการตอบ สอนอง ถ้าคนที่สับบุหรีชอบจุกบุหรี เมื่อเริ่มดื่มกาแฟทุกครั้ง ก็ แสดงว่าเขาโยงความสัมพันธ์ของ.....คือการดื่มกาแฟกับการ ตอบสนองโดยการ.....

โยงความสัมพันธ์

9. นิสัยบางอย่างก็เกี่ยวข้องกับการโยงความสัมพันธ์ของสิ่งเร้าหลาย ๆ อันกับการตอบสนองเพียงอย่างเดียว ถ้าคนที่สับบุหรีคนที่กล่าวมา ข้างต้นชอบจุกบุหรีเมื่อเห็นคนสับบุหรี (เท่า ๆ กับจะจุกเมื่อเริ่มจิบ กาแฟ) การ.....ของการเรียนรู้ของเขาก็เกิดจากการ ต่อเนื่องของสิ่งเร้ามากกว่าหนึ่งอย่าง แต่มีการตอบสนองอย่างเดียวกั น คือการสับบุหรี

นิสัย
โยงความสัมพันธ์

10. ถ้า *นิสัย* หมายถึงการต่อเนื่องระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง และ ถ้าการต่อเนื่องระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองถูกสร้างขึ้นโดยการ เรียนรู้แบบการโยงความสัมพันธ์เราก็ก้าวได้ว่า..... เป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นโดยการเรียนรู้แบบ.....

นิสัย

11. “ทุกครั้งที่วิชัยนั่งลงที่โต๊ะทำงานที่บริษัทของเขา เขาจะเอนตัว ฟิงพนักเก้าอี้แล้วเริ่มจุกบุหรีสูบ จากนั้นเริ่มเปิดอ่านจดหมายและ รายงานต่าง ๆ เราอาจกล่าวได้ว่า วิชัยได้สร้างความเกี่ยวพัน ระหว่าง สิ่งเร้าคือการนั่งที่โต๊ะทำงานและการตอบสนองด้วยการ เริ่มจุกบุหรีสูบ หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ เขาสร้าง.....ในการสับบุหรี ซึ่งเป็นการตอบสนองต่อสิ่งเร้าเฉพาะอย่าง โดยการเรียนรู้แบบ

โยงความสัมพันธ์

.....

12. นักจิตวิทยาอีกกลุ่มหนึ่งโต้แย้งว่า การอธิบายเรื่องของการเรียนรู้ว่า เกิดจากการสร้างนิสัยนั้นเป็นการไม่เพียงพอ โดยเฉพาะในการเรียนรู้ของมนุษย์ นักจิตวิทยาอีกกลุ่มหนึ่งเห็นด้วยในแง่ที่ว่าคนสามารถเรียนบทกลอนโดยเรียนรู้ จากการเอาคำมาเกี่ยวโยงต่อเนื่องกันคำแต่ละคำก็เป็นสิ่งเร้าสำหรับคำต่อไป ซึ่งจัดเป็นการตอบสนอง แต่เขาเห็นว่าคนเราอาจเข้าใจความหมายของบทกลอนด้วย ดังนั้นการเรียนรู้ของเขาจึงมิได้เกิดจากการโยงความสัมพันธ์แต่เพียงอย่างเดียว หากยังต้องอาศัยความ.....ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญยิ่งประการหนึ่งในกระบวนการของการเรียนรู้

เข้าใจ

13. นักจิตวิทยาอีกกลุ่มที่สองนี้ เชื่อว่า การรับรู้ และความรู้ความเข้าใจ ซึ่งเรียกกันว่ากระบวนการทางความคิด เป็นสิ่งจำเป็นในการเรียนรู้ด้วยความเข้าใจ กระบวนการทาง.....นี้จะนำไปสู่ความ.....ซึ่งช่วยส่งเสริมการเรียนรู้

ความคิด, เข้าใจ

14. ดังนั้นนักจิตวิทยาสองกลุ่มนี้จึงตีความในเรื่องของการเรียนรู้แตกต่างกันไป กลุ่มแรกคิดว่าการเรียนรู้เป็นเรื่องของการสร้างนิสัย ซึ่งเกิดขึ้นได้จากการเรียนรู้แบบการ..... ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งก็รู้สึกว่าการที่จะอธิบายถึงเรื่องของการเรียนรู้ทั้งหมดนั้น เราจะต้องพิจารณาถึงบทบาทของความเข้าใจ ซึ่งเป็นกระบวนการทาง.....

โยงความสัมพันธ์

ความคิด

15. ในการเรียนรู้แบบโยงความสัมพันธ์ นั้นมีการทดลองอันหนึ่งซึ่งมักนำเข้ามาใช้ประกอบการอธิบายอยู่เสมอ ๆ คือการทดลองกับสุนัข กล่าวคือ ถ้าเอาสุนัขมาควบคุมโดยใส่บังเหียนแบบม้า แล้วตั้งเครื่องมือที่ใช้วัดปริมาณน้ำลายที่มันหลั่งออกมา โดยเอาเนื้อมันวางบนลิ้นสุนัข เมื่อวัดปริมาณน้ำลายที่มันหลั่งแล้วก็จัดไว้ เรา

ก็จะทราบการตอบสนอง โดยการหลั่งน้ำลายของสุนัข ถึงแม้ว่าสุนัข
ตัวนั้นจะไม่เคยกินเนื้อมันมาก่อนก็ตาม การตอบสนองแบบนี้เป็น
การตอบสนองที่มีได้เกิดจากการเรียนรู้ แต่เป็นการตอบสนองที่
เรียกว่า ..... ที่มีได้เกิดจากการวางเงื่อนไข

การตอบสนอง

(Unconditioned response)

16. การกระพริบตาเมื่อถูกเป่าลมเข้าตากก็จัดเป็นการตอบสนองที่มีได้เกิด
จากการเรียนรู้ ดังนั้นเราจึงเรียกการตอบสนองแบบนี้ว่าเป็นการ
มิได้เกิดจากการวางเงื่อนไข ตอบสนองที่.....

17. การที่เอาขวคนมเหย้าเข้าไปในปากทารกแรกเกิดเป็นครั้งแรกแล้ว
การตอบสนองที่มีได้ ทำให้ทารกดูดหัวนมที่ขูดได้ การดูดของทารกก็จัดเป็น.....
เกิดจากการวางเงื่อนไข .....(UCR)

การเรียนรู้, การ 18. การตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่มีได้เกิดจาก.....
ตอบสนอง จัดได้ว่าเป็น..... ที่มีได้เกิดจากการวางเงื่อนไข

19. ถ้าการตอบสนองที่มีได้เกิดจากการเรียนรู้ เป็นการตอบสนองที่มีได้
มิได้วางเงื่อนไข เกิดจากการวางเงื่อนไข (UCR – unconditioned response) ดังนั้น
ที่มิได้วางเงื่อนไข ก็น่าจะเรียกสิ่งเร้าที่ก่อให้เกิดการตอบสนองนั้นว่าเป็นสิ่งเร้าที่
.....(Unconditioned stimulus: UCS)

20. จากตัวอย่าง การทดลองกับสุนัขที่กล่าวมาข้างต้น เนื้อมันทำให้
ที่มิได้วางเงื่อนไข สุนัขน้ำลายไหล เรียกว่าเป็นสิ่งเร้า.....(UCS)

21. สมมุติว่า สุนัขตัวที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ได้ยินเสียงกระดิ่งก่อนที่จะ
วางเนื้อมันบนลิ้นของมัน จะพบว่าถ้าทำเช่นนั้นบ่อยๆ เสียงกระดิ่งก็จะ
ก่อให้เกิดสุนัขน้ำลายไหลได้ ถึงแม้ว่ามันจะไม่ได้เนื้อมันเลยก็ตาม

22. ดังนั้นกระดิ่งจึงเป็นสิ่งเร้าที่ทำให้เกิดการตอบสนอง โดยการหลั่งน้ำ
ลายออกมา อย่างไรก็ตามเนื่องจากเสียงกระดิ่งตามลำพังมิได้เป็นสาเหตุ

การเรียนรู้

ให้นำลายไหล การเชื่อมโยงของเสียงกระดิ่งและการหลั่งน้ำลายของสุนัขจึงเป็นเรื่องของ.....

สิ่งเร้า

23. เสียงกระดิ่งจึงจัดเป็นสิ่งเร้าที่เกิดจากการเรียนรู้ และกล่าวได้ว่าเป็น.....ที่วางเงื่อนไข (conditioned stimulus : CS)

วางเงื่อนไข

24. สิ่งเร้าที่วางเงื่อนไข เป็นสิ่งที่ตัวของมันเองโดยลำพังแล้วจะไม่ทำให้เกิดพฤติกรรมที่ต้องการ แต่เกิดขึ้นได้จากการไปโยงความสัมพันธ์กับสิ่งเร้าที่ไม่ได้.....(UCS)

ขบวนการที่ทารกดูดนม

25. การเอาขวดนมใส่ปากทารกแล้วทารกก็ดูดนมนั้น เราแยกได้ว่าสิ่งเร้าที่มีได้วางเงื่อนไขก็คือ.....และการตอบสนองที่มีได้เกิดจากการวางเงื่อนไขก็คือ.....ต่อมาถ้าเด็กเริ่มดูดปากเมื่อเหลือบเห็นขวดนม สิ่งเร้าคือการเห็นขวดนมก็เรียกว่าเป็นสิ่งเร้า.....

ที่วางเงื่อนไข

26. สิ่งเร้าที่ก่อให้เกิดการตอบสนองเป็นครั้งแรก เมื่อนำสิ่งเร้าไปให้มิได้วางเงื่อนไข (UCS), จัดเป็นสิ่งเร้าที่..... (.....) และการตอบสนองนั้นก็เป็นการตอบสนองที่ (เกิด/ไม่เกิด) จากการวางเงื่อนไข(.....)

มิได้วางเงื่อนไข (UCS), ไม่เกิด. (UCR)

27. ถ้าเราโยงสิ่งเร้าอันหนึ่งเข้ากับสิ่งเร้าที่มีได้วางเงื่อนไขก่อนที่มันจะมีอำนาจก่อให้เกิดการตอบสนอง เราเรียกสิ่งเร้านั้นว่าเป็นสิ่งเร้าที่เกิดจากการเรียนรู้ ซึ่งจัดเป็นสิ่งเร้าที่..... (.....)

วางเงื่อนไข (CS)

28. จินตนาการที่สังเกตได้ว่า ถ้าการตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่ไม่ได้วางเงื่อนไขก็เรียกว่าการตอบสนองที่มีได้เกิดจากการวางเงื่อนไข ส่วนการ

ที่เกิดจากการวางเงื่อนไข

ตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขก็เป็นการตอบสนอง..... (CR) .....

(CR)

29. การเกี่ยวเนื่องกันระหว่างสิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขและการตอบสนองจากการวางเงื่อนไขจึงเป็นเรื่องของ.....

การเรียนรู้

การเรียนรู้

30. การเกี่ยวเนื่องกันระหว่างสิ่งเร้าที่มีได้วางเงื่อนไข และการตอบสนองที่มีได้วางเงื่อนไขคือสิ่งที่เป็นไปได้โดยธรรมชาติ มิใช่.....
31. การวางเงื่อนไขแบบดั้งเดิม (classical conditioning) เป็นวิธีการซึ่งอินทรีย์รับบริการต่อเนื่องระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองโดยการเรียนรู้แบบโยงความสัมพันธ์ หรืออาจกล่าวได้ว่า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขและการตอบสนองจากการวางเงื่อนไข โดยการเสนอสิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขซ้ำ ๆ กันควบคู่ไปกับสิ่งเร้าที่มีได้วางเงื่อนไข จนกระทั่งสิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขเพียงลำพังก็ก่อให้เกิดการตอบสนองแบบเดียวกับที่สิ่งเร้าซึ่งมีได้วางเงื่อนไขมากกระตุ้น

ดั้งเดิม, classical

32. การทดลองกับสุนัขที่กล่าวมาข้างต้น จึงเป็นตัวอย่างของการวางเงื่อนไขแบบ..... (.....conditioning)
33. สิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขยังสัมพันธ์กับสิ่งเร้าที่ไม่ได้วางเงื่อนไขบ่อยเท่าใด ก็ยิ่งทำให้สัตว์เรียนรู้การโยงความสัมพันธ์มากขึ้นเท่านั้น การจับคู่กันของสิ่งเร้าที่มีได้วางเงื่อนไขกับสิ่งเร้าที่.....เรียกว่า **การเสริมกำลัง (reinforcement)** เพราะว่าการจับคู่กันทำให้ได้การตอบสนองจากการวางเงื่อนไขมากขึ้น

วางเงื่อนไข

34. ถ้าเราให้กระดิ่ง (สิ่งเร้าจากการวางเงื่อนไข) กับเนือป่น (สิ่งเร้าที่มีได้วางเงื่อนไข) มาจับคู่กันยี่สิบครั้ง ก็จะพบว่าเกิดการเกิดน้ำลายไหล เนื่องจากเสียงกระดิ่งของสุนัขจะมีมากกว่า เมื่อเราให้กระดิ่งมาคู่กันกับเนือป่นเพียงสิบครั้ง ความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกระดิ่ง และปริมาณน้ำลาย มีมากขึ้น ก็เพราะการโยงความสัมพันธ์นั้นได้รับ.....บ่อยขึ้น

การเสริมกำลัง

35. การเสริมกำลัง (reinforcement) ก็คือการช่วยให้ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้าจากการวางเงื่อนไข และการตอบสนองจากการวางเงื่อนไขเข้มแข็งขึ้น ดังนั้นการที่เราทำสิ่งใด ๆ ให้การเรียนรู้ในการตอบสนองมีความเข้มมากขึ้น ก็เรียกการกระทำนั้น ๆ ว่า

การเสริมกำลัง

36. มีพฤติกรรมบางอย่างที่สิ่งเร้านำไปสู่การตอบสนอง แต่มิใช่จากการบังคับ เช่น การที่มีคนมากดกริงหน้าบ้านเรา เราจะรีบไปเปิดประตูทันที ถึงแม้ว่าเสียงกริงที่เบนสิ่งเร้านี้จะ (บังคับ / มิได้บังคับ) เรากก็ตาม

ไม่บังคับ

37. จากตัวอย่างที่กล่าวมานี้ ถ้าเราไม่ต้องการจะเปิดประตู เราก็ทำได้ การตอบสนองโดยการเปิดประตูนั้นเรียกว่า การตอบสนองแบบ **ปรับภาวะการกระทำ (operant)** เพราะการตอบสนองเหล่านั้นปกติจะเป็นการกระทำเพื่อปรับภาวะให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม

38. ถ้าเราเอาหนูหิว ๆ ใส่ในลานวงที่มีอาหาร หนูก็จะมี การตอบสนอง โดยการวิ่งไปที่อาหาร และถ้ามันจะต้องค้นห้อาหาร มันก็จะเรียนรู้วิธีการที่จะได้อาหารนั้น ๆ การตอบสนองแบบนี้เป็นการตอบ

ปรับภาวะการกระทำ (operant)

สนองแบบ.....เช่นกัน

39. เมื่อใดก็ตามที่อินทรีย์จะทำอะไรบางอย่างเพื่อหวังจะได้บางสิ่งบาง- การปรับภาวะการกระทำ อย่างจากสิ่งแวดล้อม การตอบสนองในลักษณะนั้นคือ.....

40. การวางเงื่อนไขแบบปรับภาวะ การกระทำ(operant conditioning) แตกต่างไปจากการวางเงื่อนไขแบบดั้งเดิม (classical conditioning) จากตัวอย่างที่แล้ว ๆ มา จะเห็นได้ว่า ในการวางเงื่อนไขแบบดั้งเดิมนั้น

มิได้วางเงื่อนไข

สัตว์มิได้ทำอะไรในการที่จะรับรู้สิ่งเร้าที่มิได้วางเงื่อนไข (การเสริมกำลัง) เมื่อเราสอนให้สัตว์หลั่งน้ำลาย จากการได้ยินกระดิ่ง โดยการให้เนือปน ซึ่งจัดเป็นสิ่งเร้าที่.....ควบคู่กันไป โดยสัตว์ไม่ต้องทำอะไรเป็นพิเศษ

41. การวางเงื่อนไขแบบปรับภาวนั้น สัตว์จะต้องทำอะไรบางอย่างจึงจะได้รับรางวัล หรือการเสริมกำลัง

42. ในการวางเงื่อนไขแบบดั้งเดิมนั้น สัตว์อาจจะอยู่เฉยๆ เฉื่อยๆ ก็ได้ และก็จะได้รับการเสริมกำลังเหมือนกัน แต่สำหรับการวางเงื่อนไข

การปรับภาวะ (operant) แบบ.....นั้นสัตว์จะต้องตื่นตัว แคล่วคล่อง ว่องไว จึงจะได้รับการเสริมกำลัง

การเสริมกำลัง

43. คุณพ่อต้องการให้จินตาคั่งใจศึกษาเล่าเรียน จึงให้รางวัล 100 บาท ทุกครั้งที่เธอสอบได้เกรดดีขึ้นไปทุกวิชา ปรากฏว่าเงินรางวัลนั้น ได้กระตุ้นให้จินตาศึกษาขยันเรียนขึ้นมาก ดังนั้นการให้เงินจึงเป็น..... ให้จินตาศึกษาขยันเล่าเรียน

การเสริมกำลัง

44. จงกลชอบวิ่งข้ามถนนโดยไม่ระมัดระวัง และโดยไม่สังเกตว่าเป็นทางข้ามหรือไม่ จนใคร ๆ พากันหวาดเสียว เกรงว่าเธออาจถูกรถชนเข้าสักวัน เพื่อที่จะให้เธอมีความรอบคอบในการข้ามถนนคุณแม่จึงตีเธอเมื่อเธอวิ่งตัดหน้ารถและเมื่อเธอผลิผลวมจะข้ามถนน โดยไม่ดูซ้ายขวา การตีของแม่จัดเป็น.....ของพฤติกรรมในการเพิ่มความรอบคอบให้จงกล

ชงักหรือยับยั้ง

45. หลักร่าง ๆ ในการวางเงื่อนไขแบบดั้งเดิมสามารถนำมาใช้กับการวางเงื่อนไขแบบปรับภาวะได้อย่างดี ตัวอย่างเช่น ถ้าคุณพ่อของจินตาค่อยๆ ให้เงิน ก็พบว่าเธอจะไม่ขยันเท่าที่ควร (ถ้าหากว่าเงินเป็นเหตุผลอย่างเดียวที่ทำให้เธอขยันเรียน) การเลิกเสริมกำลังจึงเป็นการ... ..การทำงานหนักของจินตา

เข้าใจ

46. เท่าที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นว่า การเรียนรู้ทั้งหลายมักเกิดจากการโยงความสัมพันธ์และนิสัย นักจิตวิทยาอีกกลุ่มหนึ่งเน้นถึง ความเข้าใจในการเรียนรู้จากการแก้ปัญหาซึ่งอาศัยการรับรู้ ความสัมพันธ์ของส่วนต่างๆ ในปัญหานั้นๆ การเรียนรู้ด้วยความ.....นี้เรียกว่า **การหยั่งเห็น (insight)**

การหยั่งเห็น

47. ในการแก้ปัญหาโดยอาศัยการหยั่งเห็นนั้น บุคคลจำเป็นต้องอาศัยความสัมพันธ์ภายในระหว่างส่วนต่างๆ ของปัญหา

คิดได้

48. การแก้ปัญหาโดยอาศัย.....นี้ต้อง อาศัยความเข้าใจปัญหาในส่วนต่างๆ มากกว่า เพียงแต่จะเกิดการโยงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง

49. ถ้าคุณกำลังทำโจทย์เรขาคณิต และทันใดนั้นก็เกิด.....ถึงวิธีแก้ปัญหา ความคิดแบบนกกจตเป็นการหยั่งเห็น

การหยั่งเห็น

50. เคียวเนเฟอร์นิเจอร์สมัยใหม่หลายๆ ชิ้นที่ทำเป็นชุดๆ ไว้ให้ผู้ซื้อประกอบชิ้นส่วนเองบางครั้งถ้าเข้าใจในการประกอบชิ้นส่วนไม่ละเอียดหรือไม่ชัดเจนพอ ก็มักทำให้ผู้ซื้อต้องใช้วิธีลองผิดลองถูกในการประกอบเฟอร์นิเจอร์นั้น ซึ่งมีบ่อยๆ ที่ขณะลองทำอยู่นั้น ผู้ทำเกิดมีความคิดแวบขึ้นมาว่าจะเอาชิ้นไหนต่อกันอย่างไรจึงจะเหมาะสม พฤติกรรมลักษณะนี้กจตเป็นการแก้ปัญหาโดยใช้.....

รายละเอียด

51. ความจำเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการเรียนรู้ ลักษณะการจำของเรามีหลายชนิด เช่น จำได้ทั้งเหตุการณ์และรายละเอียด เรียก **redintegration**

52. ความจำชนิด "redintegration" นี้ เป็นการจำทั้งเหตุการณ์และ.....ตัวอย่างเช่น เมื่อเราจัดตู้แล้วไปเจอเข็มกลัด ซึ่งเป็นที่ระลึกจากใครคนหนึ่ง เราก็จะนึกย้อนหลังถึงคราวที่มีเหตุการณ์นั้นได้อย่างแจ่มชัด

53. ความจำอีกประเภทหนึ่งเป็นความสามารถจะทำสิ่งที่เคยเรียนมาแล้วได้อย่างถูกต้อง เช่น การที่เรายังร้องเพลงซึ่งเคยเรียนตั้งแต่สมัยเด็ก ๆ ได้ ความจำแบบนี้จัดเป็นประเภท **ระลึกได้ (recall)**
- ระลึกได้
54. ความจำชนิด.....นั้น เราไม่จำเป็นจะต้องจำภาวะหรือเหตุการณ์ที่เกิดการเรียนรู้สิ่งนั้น
55. การระลึกได้เป็นความจำที่วัดได้ง่ายกว่าความจำแบบ redintegration และมักเป็นความจำที่ใช้ทดสอบกันในห้องปฏิบัติการ
56. การทดลองในห้องปฏิบัติการ ที่ให้คุณนุกรมเลขคณิต หรือลำดับอักษร แล้วให้ระลึกว่าจำอะไรได้บ้างนั้น เป็นการวัดความจำในแง่.....โดยดูจำนวนเปอร์เซ็นต์ของคำตอบที่ถูกต้อง การวัดความระลึกได้ซึ่งง่ายกว่าการวัดความจำแบบ.....
- การระลึกได้
redintegration
57. การจำอีกแบบหนึ่ง คือการ **จำได้ว่าเคยเห็นมาก่อน (recognition)** ตัวอย่างเช่น การเห็นข้อสอบบางฉบับที่เคยทำมาแล้ว พอเห็นก็นึกได้ว่าคุ้น ๆ ตา แต่ถ้าไม่เห็นข้อสอบนั้นก็นึกไม่ได้เลยว่ามีข้อสอบนั้น ๆ มีอะไรบ้าง
58. ข้อสอบแบบให้เลือกรู้โดยให้เลือกคำจากรายการคำ และข้อความที่สอดคล้องกับคำถามก็เป็นการวัดความจำแบบ.....
- recognition
59. การที่ตำรวจให้ชี้ตัวผู้ต้องหา ก็เป็นการทดสอบความจำของคนประเภท.....
- recognition
60. ความจำแบบ recognition นี้แตกต่างไปจาก recall และ redintegration ตรงที่ว่าความจำแบบนี้ อาศัย..... จากการเห็นสิ่งของหรือบุคคลนั้น
- ความคุ้นเคย
61. ความจำประเภท **“relearning”** เป็นความจำที่หลงเหลือจากการเรียนในครั้งก่อน ๆ ตัวอย่างเช่น เมื่อ 4 เดือนก่อน มาลีสามารถ

ห้องศัพท์ภาษาฝรั่งเศส 50 คำ ที่มีในตำราเรียนได้หมดโดยไม่ผิดพลาดเลย โดยใช้เวลาดังประมาณ 12 เที้ยว เมื่อมาห้องใหม่ตอนจวนสอบ เธอใช้เวลาห้องเพียง 3 เที้ยวก็จำได้หมดที่เป็นเช่นนั้นน่าจะเป็นเพราะเธอมี..... หลงเหลือจากการเรียนครั้งก่อน ๆ

ความจำ

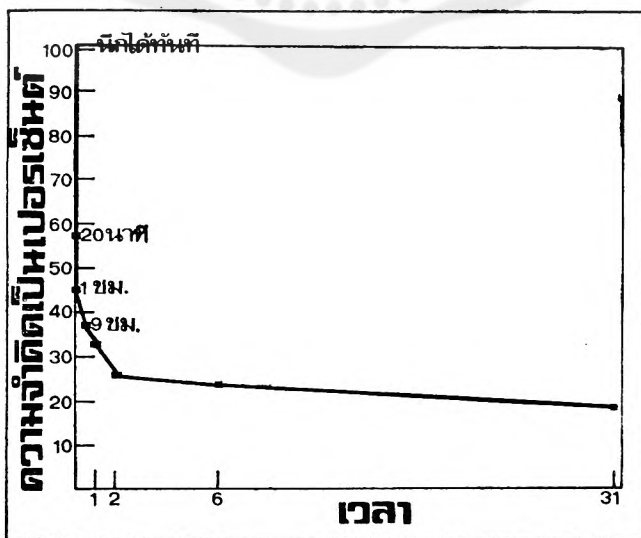
62. ในการคำนวณหาความจำแบบ “relearning” อาจทำได้โดยการคำนวณหาเปอร์เซ็นต์ของคะแนนที่ได้จากสูตร

$$\text{คะแนนที่ได้} = 100 \times \frac{\text{จำนวนครั้งในการทำให้จำได้ครั้งแรก} - \text{จำนวนครั้งที่ใช้ในการจำครั้งหลัง}}{\text{จำนวนครั้งในการทำให้จำได้ครั้งแรก}}$$

63. บวร ใช้ความพยายามในการเรียนรู้ คำไว้ความหมาย 25 คำ ถึง 25 เที้ยว ในการหัดจำครั้งแรก อีก 3 เดือนต่อมา เขาใช้เวลาเรียน 25 เที้ยวเท่ากัน ในกรณีนี้ บวรได้คะแนนความจำแบบ relearning = ...%

64. อุดมใช้เวลาห้องบทยานของชั้น ม.ศ. 1 ถึง 10 เที้ยว ในการเรียนครั้งแรกต่อมาอีก 1 เดือน เขาใช้เวลาห้องจำเพียง 2 เที้ยวเท่านั้น ความจำของอุดมในแง่ “relearning” = ...%

65. จงศึกษากราฟข้างล่าง ซึ่งเป็นกราฟเกี่ยวกับ *ความจำ*

0

80

66. คะแนนของความจำที่คิดเป็นเปอร์เซ็นต์จะชี้ให้เห็นว่าผู้เรียนสามารถ
คงความจำไว้ได้เท่าไร แล้วนำมาเขียนเป็นกราฟความจำ จะสังเกตเห็น
ได้ว่าโค้งความจำจะตกลงอย่างรวดเร็วในตอนแรก ๆ แล้วค่อย ๆ
ลดน้อยลงตามลำดับ
- รวดเร็ว 67. ถึงแม้ว่าโค้งความจำจะตกลงอย่าง.....ในตอนแรก ๆ และ
ค่อย ๆ ลดน้อยลง แต่อัตราการลึ้มที่เกิดขึ้นนั้นจะแตกต่างกันไป
แล้วแต่ชนิดของสิ่งที่เรียนและสภาวะที่ทำให้เกิดการจำ
- ความจำ 68. โคง.....จะตกลงอย่างรวดเร็วในการเรียนพยางค์ไว้ความหมาย
เรื่องที่ไม่ปะติดปะต่อ และเรื่องที่ไม่มีเหตุผล ดังนั้นถ้าเราต้อง
รวดเร็ว จำพยางค์ไว้ความหมาย โคงความจำก็จะตกลงอย่าง.....กว่าการ
ท่องจำ เรื่องที่มีสาระมีความหมาย
69. ในการเรียนรู้เรื่องที่มีความหมาย โคงความจำจะตกลงเร็ว้น้อยกว่า
การเรียนรู้เรื่องพยางค์ที่.....
- รู้ความหมาย 70. สาเหตุใหญ่ ๆ ของการลึ้มนั้นได้มีทฤษฎีอธิบายไว้ 4 ทฤษฎี สอง
ทฤษฎีอ้างถึงการ *เปลี่ยนแปลงรอยความจำในสมอง* ทฤษฎีหนึ่งเชื่อ
ว่าการลึ้มนั้นกับการเสื่อมของรอยความจำในสมองตามกาลเวลา ใน
เรื่องที่ไม่ได้ใช้
71. อีกทฤษฎีหนึ่งเชื่อว่า การเปลี่ยนรอยความจำในสมองของคนนั้น
เป็นไปโดย *อัตโนมัติ* ซึ่งจะเห็นได้จากเวลาที่กำลังเรียน
- การเปลี่ยนแปลง 72. การลึ้มของคนมีสาเหตุจาก ..... รอยความจำในสมอง
ซึ่งจะเสื่อมไปตามกาลเวลาถ้าไม่ได้ใช้ อีกทฤษฎีหนึ่งเชื่อว่าการ
รอยความจำ เปลี่ยนแปลง.....ของคนเป็นไปโดยอัตโนมัติ
73. ทั้งสองทฤษฎีที่กล่าวมาแล้วต่างก็พูดถึงความเปลี่ยนแปลงของรอย
ความจำในสมอง ทฤษฎีแรกเชื่อว่ารอยความจำในสมองของคนจะ

เสื่อม

.....ไปตามกาลเวลา ส่วนทฤษฎีที่สองเชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงตามลำดับในสิ่งต่าง ๆ ก็ทำให้รอยความจำในสมองเปลี่ยนไปโดยอัตโนมัติ

74. อย่างไรก็ดีทฤษฎีที่สำคัญของเรื่องการลืม คือ การลืมนที่เรียก Retroactive และ Proactive inhibition

Retroactive

75. Re.....inhibition ก็คือการลืมนของเก่าเนื่องจากได้เรียนรู้ของใหม่

76. สมมุติว่าเมื่อชั่วโมงที่แล้ว คุณท่องศัพท์ได้ 20 คำ ต่อมาคุณต้องเรียนภูมิศาสตร์ การเรียนภูมิศาสตร์ทำให้จำศัพท์ไปปนเป่าจำของเก่าไม่ได้ การลืมนแบบนี้เรียกว่า.....

Retroactive Inhibition

77. ถ้าสิ่งที่เรียนไว้ก่อนทำให้จำของใหม่ได้ยาก เรียก proactive inhibition

ของใหม่
ของเก่า

78. Retroactive inhibition นั้นว่า การเรียนรู้.....ทำให้ลืมนของเก่า ส่วน proactive inhibition ย้ำว่า การเรียนรู้.....ทำให้จำของใหม่ได้ยาก

retroactive

79. (1) กลุ่มทดลอง ให้เรียนวิชา ก. เรียนวิชา ข. แล้วทดสอบวิชา ก., กลุ่มควบคุม ให้เรียนวิชา ก.เรียนวิชา ก. พักผ่อน แล้วทดสอบวิชา ก. การทดสอบเช่นนี้ เป็นการทดสอบการลืมนประเภท..... inhibition (2) กลุ่มทดลอง ให้เรียนวิชา ก. เรียนวิชา ข. แล้วทดสอบวิชา ข., กลุ่มควบคุม พักผ่อนเรียนวิชา ข. แล้วทดสอบวิชา ข.

proactive

การทดสอบเช่นนี้เป็นการทดสอบการลืมนประเภท..... inhibition

80. ทฤษฎีเกี่ยวกับการลืมอีกทฤษฎี คือ การลืมเพราะผลของ*การเก็บกักความรูสึก* ทั้งนี้เพราะความทรงจำทำให้รูสึกไม่เป็นสุข ละอาย กระทบกระชวยใจ หรือรูสึกผิด โดยเฉพาะถ้าสิ่งนั้นเกิดจากการพูด หรือการกระทำที่ตรงข้ามกับอ้อมโนภาพ การลืมประเภทนี้เรียกว่า “motivated forgetting” เป็น อาการหลงลืม (amnesia)

เก็บกักความรูสึก

motivated forgetting

81. การที่บุคคลปฏิเสธความรูสึกผิดชอบ หรือไม่รับรู้ความจริงที่ขัดกับอ้อมโนภาพที่ทำให้เขารูสึกผิด ละอาย หรือกังวลใจ นั้นเป็น ขบวนการของการ.....และเป็นลักษณะการลืมตาม ทฤษฎีที่.....คือ.....

82. ถ้าท่านต้องการจะจำอะไรให้นาน ท่านก็ควรจะเรียนรูจนสามารถระลึกได้อย่างถูกต้อง ในระดับเกินขึ้นที่จำได้หมด (over learn)

83. ความจำสามารถช่วยได้จากการฝึกฝนตนเอง ในการระลึกถึงเรื่องที่เรียนไปแล้ว เช่นเวลาท่องหนังสือ ถ้าเราอ่านจบภายในครึ่ง ชั่วโมง แล้วก็ควรอ่านซ้ำอีก 3-4 เที้ยว แล้วลองตั้งคำถามถามตนเองเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านนั้น

ความจำ

84. การพยายามจดจำ การเรียนให้เกินขึ้นที่จำได้หมด และการหัดระลึกถึงสิ่งที่เรียนไปแล้วล้วนเป็นส่วนช่วยเรื่อง.....

การระลึกหรือการทบทวน ของ.....

85. คราวนี้ลองมาทบทวนกันอีกครั้ง ทฤษฎีเกี่ยวกับการลืมมีอยู่ 4 ทฤษฎีคือ

(1) การลืมเกิดจากความเสื่อมตามกาลเวลา เพราะไม่ได้ใช้สิ่งที่เรียนมา

(2) การลืมนึกจากการลบล้างของรอยความจำของสมองโดยอัตโนมัติ

(3) การลืมนึกที่เกิดเนื่องจากการเรียนรู้ของใหม่ และการลืมนึกเพราะความสับสนจากการจำของเก่าได้มาก ทำให้จำของใหม่ยาก

(4) การลืมนึกเพราะผลของการเก็บกดความรู้สึก เพราะสิ่งนั้นทำให้ใจไม่เป็นสุข

วิธีช่วยความจำมีหลายทาง วิธีที่ดีที่สุดคือ การตั้งใจจำโดยทำให้

สิ่งที่เรียนมีความหมายต่อผู้เรียน แล้วเรียนให้เกิน.....

แล้วฝึกฝนตนเองให้รู้จัก.....ถึงสิ่งที่เรียนมาแล้ว

หรือหมั่นทบทวนหลังจากเรียนรู้แล้ว ขั้นสุดท้ายคือพยายามหาเหตุผล

ให้เข้าใจ ไม่ใช่เอาแต่ท่องจำไปเรื่อยเฉื่อย เพราะการจำอย่างมี

เหตุผลจะทำให้จำได้นานกว่า เพราะสิ่งที่จำเป็นสิ่งที่มีความหมาย

สิ่งจำได้,
ระลึก

แบบฝึกหัด

จงเลือกคำตอบที่เหมาะสมที่สุด โดยการเขียนอักษรทักกับหน้าตัวเลขลงในช่องว่างที่เว้นไว้ในแต่ละข้อ

..... 1. นิมิตรเป่าลมไม้เตาเซลง เซลงรับกระพริบตาทันที การกระพริบตาของเซลงคือ....

- ก. สิ่งเร้าที่วางเงื่อนไข
- ข. การตอบสนองที่วางเงื่อนไข
- ค. สิ่งเร้าที่มิได้วางเงื่อนไข
- ง. การตอบสนองที่มิได้วางเงื่อนไข

- ..... 2. นักจิตวิทยากลุ่มใดที่ถือว่า การเรียนรู้และความรู้ความจำ เป็นสิ่งจำเป็นในการเรียนรู้ด้วยความเข้าใจ
- ทฤษฎีการวางนิตย
  - ทฤษฎีการโยงความสัมพันธ์ในการเรียนรู้
  - ทฤษฎีความสามารถทางสมอง
  - ทฤษฎีการโยงความสัมพันธ์ของสิ่งเร้าและการตอบสนอง
- ..... 3. ในการวางเงื่อนไขแบบปรับภาะนั้น การเสริมกำลังจะ.....
- ก่อให้เกิดการตอบสนอง
  - ให้ผลในทางบวกเสมอ
  - ติดตามการตอบสนองมา
  - ให้ผลในทางลบเสมอ
- ..... 4. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เป็นผลเนื่องมาจากความพยายามในการตอบสนองอย่างมีประสิทธิภาพกับสิ่งเร้าต่างๆ กัน คือ.....
- วุฒิภาวะ
  - การเรียนรู้
  - การวางเงื่อนไข
  - การเสริมกำลัง
- ..... 5. สิ่งที่นักจิตวิทยานำมาใช้ในการพิจารณาตัดสินว่าบุคคลได้เกิดการเรียนรู้หรือไม่ คืออะไร
- พฤติกรรมที่ได้รับการปรับปรุง
  - ความเร็วในการตอบสนอง
  - ความเข้าใจที่เพิ่มขึ้น
  - ความสามารถในการแก้ปัญหา

- ..... 6. ถึงแม้ว่าทฤษฎีการเรียนรู้ต่างๆ จะมีข้อแตกต่างกันไป แต่เรื่องต่างๆ ที่เห็นพ้องกันว่ามีความจำเป็นต่อการเรียนรู้ คือเรื่องอะไร
- จุดมุ่งหมาย
  - ความพร้อม
  - อุปสรรค
  - การเสริมกำลัง
- ..... 7. อุปสรรคที่มาจากวงกนความก้าวหน้าของแต่ละคนมิให้บรรลุเป้าหมายคืออะไร
- อุปสรรคทางร่างกาย
  - ความสามารถส่วนตัว
  - ข้อจำกัดต่างๆ ของสังคม
  - ทุกข้อที่กล่าวมาแล้ว
- ..... 8. เรื่องใดต่อไปนี้อยู่นอกเหนือลำดับขั้นของกระบวนการต่าง ๆ ขณะเกิดการเรียนรู้
- แรงจูงใจ
  - อุปสรรค
  - การเสริมกำลัง
  - เป้าประสงค์
- ..... 9. องค์ประกอบใดต่อไปนี้เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ น้อยที่สุด
- เครื่องมือ
  - ความร่วมมือของผู้เรียน
  - การเสริมกำลังเมื่อมีการตอบสนองที่ถูกต้อง
  - โอกาสในการเรียนรู้

..... 10. เรื่องใดต่อไปนี้เป็น **น้อย** ที่สุดในกระบวนการของการเรียนรู้

- ก. ความพร้อมที่เหมาะสม
- ข. การตอบสนองต่อสิ่งเร้า
- ค. การมองเห็นช่องทาง
- ง. การเสริมกำลังของการตอบสนอง

..... 11. พรรษาไม่ชอบวิชาพีชคณิต เพราะคุณครูที่สอนวิชานี้เข้มงวดและชอบให้ทำการบ้านซ้ำๆ ในแต่ละเรื่อง ทุกเรื่องอย่างน่าเบื่อ การไม่ชอบเรียนพีชคณิตของพรรษาเป็นตัวอย่างของหลักการใดต่อไป

- ก. การวางเงื่อนไข
- ข. ความรุนแรงของการกระตุ้น
- ค. การแก่งัด
- ง. แรงจูงใจ

..... 12. การวางเงื่อนไข ซึ่งเป็นวิธีหนึ่งของการเรียนรู้ มักมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องใด

- ก. ความสัมพันธ์
- ข. ทักษะคิด
- ค. ทักษะ
- ง. ความคิดรวบยอด

..... 13. เรื่องใดต่อไปนี้มีได้เป็นผลของการเรียนรู้

- ก. ทักษะคิด
- ข. ความรู้ความจำ
- ค. ทักษะ
- ง. วุฒิภาวะ

- ..... 14. การเผชิญพบลู่ทาง หรือมองเห็นความสัมพันธ์ของวัตถุหรือเหตุการณ์อย่าง
ทะลุปรุโปร่งเพื่อนำมาใช้แก้ปัญหาเรียกว่า.....
- การรับรู้ (perception)
  - สมมุติฐาน (hypothesis)
  - การหยั่งเห็น (insight)
  - สัญชาตญาณ (intuition)
- ..... 15. กฎแห่งการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ ที่มีส่วนช่วยอย่างมากในด้านจิตวิทยา คือกฎ
เกี่ยวกับอะไร
- กฎแห่งผล
  - กฎแห่งการฝึกหัด
  - การเสริมกำลัง
  - การเลือก การรับรู้
- ..... 16. กฎแห่งผลเกี่ยวข้องกับโรคจิตกับเรื่องใดต่อไปมากที่สุด
- การลดความเครียด
  - การเสริมกำลัง
  - การฝึกหัด
  - การวางเงื่อนไขการตอบสนอง
- ..... 17. กฎใดที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของความต้องการจำเป็นและแรงจูงใจมากที่สุด ?
- กฎของการฝึกหัด
  - กฎแห่งผล
  - กฎแห่งความพร้อม
  - ความเข้มของสิ่งเร้า
- ..... 18. การเรียนรู้แบบลองผิดลองถูกของคนและสัตว์ต่างกันในเรื่องใด
- พฤติกรรมที่แสดงออกภายนอก
  - ความรวดเร็วและผละกำลังในการกระทำ
  - การรู้จักใช้สัญลักษณ์
  - การหลีกเลี่ยงจากการหยั่งเห็น

..... 19. สุนัขสามารถท่องโคลงในนิราศนรินทร์ได้หลายบท แต่เธอไม่สามารถนึกได้ว่าเธอจำโคลงเหล่านั้นได้ตั้งแต่เมื่อไร ความจำของสุนัขในกรณีนี้จัดเข้าลักษณะใด

- ก. recognition
- ข. relarning
- ค. recall
- ง. redintegration

..... 20. ข้อความใดต่อไปนี้แสดงให้เห็นถึงการนำเอาความรู้เรื่องความสัมพันธ์ของอัตราการเรียนรู้และระยะเวลาการคงอยู่ของผลจากการเรียนรู้ได้ถูกต้องที่สุด

- ก. คนที่เรียนรู้อะไรได้เร็ว ก็เข้าลักษณะ “ได้ง่าย สบาย”
- ข. คนเรียนรู้ได้ช้า จะจำสิ่งที่เรียนรู้ได้นาน
- ค. อัตราเร็วของการเรียนรู้ และการจำสัมพันธ์กันน้อยมาก
- ง. คนเรียนรู้ได้เร็วก็มีแนวโน้มจะจำได้ดีที่สุด

เฉลย

1.	ง	6.	ข	11.	ก	16.	ข
2.	ค	7.	ง	12.	ข	17.	ข
3.	ค	8.	ง	13.	ง	18.	ค
4.	ข	9.	ก	14.	ค	19.	ค
5.	ก	10.	ค	15.	ก	20.	ง

บทที่ 7

บุคลิกภาพ

โปรแกรมการเรียนรู้

บุคลิกภาพ

ปรับตัว

บุคลิกภาพ

บุคลิกภาพ

บุคลิกภาพ

1. “**บุคลิกภาพ**” เป็นคำที่ให้คำนิยามได้ยากมาก บ้างก็ว่าถึงลักษณะท่าทาง ของคนนั้น บ้างก็ว่ากันในเรื่องของรูปร่าง และบ้างก็พูดถึงพฤติกรรมของแต่ละบุคคลในการปรับตัวต่อสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าเราจะพู่กันคนไหนในแง่ไหนทุกคนต่างก็มีบุคลิกภาพของตน
2. คุณลักษณะของแต่ละคน และแนวทางของพฤติกรรมตามแบบของเขาและวิธีการปรับตัวของแต่ละบุคคลต่อสิ่งแวดล้อม รวมกันแล้วทำให้เกิดเป็น.....ของคน ๆ นั้น
3. เมื่อพูดถึงบุคลิกภาพของสุปราณี เราก็หมายถึงคุณลักษณะและวิธีที่สุปราณีใช้ในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ซึ่งพฤติกรรมของเธอย่อมจะมีความเป็นเอกลักษณ์ที่จะสะท้อนให้เห็นถึงแนวทางที่เธอใช้ในการ.....
4. ....รวมเอาคุณลักษณะต่าง ๆ ที่สำคัญ ๆ ในการปรับตัวของแต่ละบุคคล
5. โครงสร้างของบุคลิกภาพหมายถึง ลักษณะที่ลึกซึ้งภายใต้วิธีการปรับตัวของบุคคล นักจิตวิทยาคลินิก พยายามจะศึกษาพฤติกรรมของคนใช้ในททุก ๆ แ่ง รวมทั้งอาการที่ทำให้คนใช้ไม่สบายใจ ประมวลกันเพื่อหาสิ่งที่ซ่อนอยู่เบื้องหลังพฤติกรรมเหล่านั้น โดยถือว่าสิ่งเหล่านั้นคือโครงสร้างของ.....ของคนใช้แต่ละคน
6. แต่ละคนจะมีลักษณะเฉพาะของตัวตลอดจนวิธีการที่ใช้ในการปรับตัวก็เช่นกันซึ่งสิ่งเหล่านี้จัดได้ว่าเป็นโครงสร้างของ.....

7. โอบาสถูกส่งไปรักษาทางจิตที่คลินิกนักจิตวิทยาแห่งหนึ่ง อาการของโอบาสเท่าที่ปรากฏให้เห็นคือ เป็นคนที่มีความใฝ่ฝันทะเยอทะยานอย่างแรงกล้า ชอบแก่งแย่งแข่งขัน และ รักษาผลประโยชน์ ผลจากการทดสอบทางจิตวิทยา แสดงให้เห็นว่าภายใต้ท่าทางที่ก้าวร้าวเกร่งของโอบาสนั้น เขาเป็นคนที่ระหยาความรัก และต้องการการยอมรับสนับสนุนจากคนอื่น ๆ คนทั่วไปจะมองโอบาสตรงข้ามกับที่นักจิตวิทยาแลเห็น สิ่งที่นักจิตวิทยาสามารถเข้าใจก็คือ สิ่งที่อยู่เบื้องหลัง และเป็นพื้นฐานของคุณลักษณะของโอบาส หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ นักจิตวิทยาสามารถเข้าใจถึง..... ของบุคลิกภาพซึ่งทำให้เข้าใจว่าทำไมเขาจึงปรับตัวในลักษณะเช่นนั้น

โครงสร้าง

8. ในการที่จะเข้าใจคุณลักษณะของโอบาส นักจิตวิทยาจะต้องเข้าใจถึงโครงสร้างของบุคลิกภาพของเขา ซึ่งเป็นสิ่งที่อยู่เบื้องหลังกริยาท่าทางที่เขาแสดงออกมาใน..... ต่อสิ่งแวดล้อม

การปรับตัว

9. ถ้านักจิตวิทยาคลินิกได้เรียนรู้จากการให้คำปรึกษาหรือว่า โอบาสเป็นคนที่มีความอับอายในเรื่องการพึ่งพาผู้อื่นอย่างลึกซึ้ง เขาต้องการทำหน้าที่ตามแบบของลูกผู้ชายที่เข้มแข็ง ผึ่งผาย ทะเยอทะยาน มีมานะบากบั่นในการแข่งขัน นักจิตวิทยาก็จะเข้าใจลึกซึ้งในเรื่องราวที่อยู่เบื้องหลังพฤติกรรมของเขา

10. ลักษณะเป็นคนอ่อนหวาน ช่างประจบ โดยเฉพาะกับคนที่มีอายุมากกว่า เธอจะประจบประแจงเอาอกเอาใจ แต่กับลูกสาวของเธอแล้วตรงกันข้ามทีเดียว เธอจะเข้มงวด เกรี้ยวกราดอยู่เป็นนิจ พฤติกรรมเช่นนี้ดูเผิน ๆ ก็คล้ายกับว่าเธอมีลักษณะไม่คงเส้นคงวา แต่ถ้าเราทราบถึงโครงสร้างของ..... เราจะเข้าใจถึงสิ่งที่อยู่เบื้องหลังพฤติกรรมอันไม่คงเส้นคงวาของเธอ

บุคลิกภาพ

- 11. มีทฤษฎีบุคลิกภาพหลายทฤษฎีที่ได้พยายามอธิบาย และพรรณนาถึงเรื่องบุคลิกภาพของมนุษย์ ทฤษฎีบุคลิกภาพกลุ่มหนึ่งก็ยึดเอา **คุณลักษณะ** ของบุคคลเป็นหลัก เรียก **“trait theory”** **“trait”** ก็คือคุณลักษณะประจำตัวของบุคคลที่สามารถวัดได้ ดังนั้นสติปัญญา ก็เป็น **“trait”** อย่างหนึ่ง ความก้าวร้าวก็เป็น.....อีกอันหนึ่ง
- 12. การที่เราพยายาม อธิบายบุคลิกลักษณะของคนโดยการศึกษาถึงคุณลักษณะที่เขามีอยู่และสามารถ.....ก็หมายความว่าเราใช้หลักการของทฤษฎีที่ใช้ **“trait”**
- 13. คุณลักษณะของ **“trait”** มีสองอย่างคือ จะต้องเป็นสิ่งที่.....และจะต้องวัดได้
- 14. การวัด trait ของบุคคลวิธีหนึ่งก็คือ การหาตำแหน่งของลักษณะของคนนั้นจากเกณฑ์ที่ตรงกันเพื่อวัด trait นั้น เช่น ถ้าต้องการวัดสติปัญญา ของคนก็โดยเอาไปเปรียบเทียบกับคนอื่น ๆ จากเกณฑ์ IQ
- 15. เมื่อเราวัด trait ของบุคคลในแง่ต่างๆ เพื่อศึกษาถึงบุคลิกภาพของเขา เช่นจากการให้ลำดับตำแหน่งบนเกณฑ์ที่สร้างขึ้นว่า เขามีคุณลักษณะนั้น ๆ มากน้อยแค่ไหนก็เป็นการศึกษาโดยใช้.....
- 16. Trait theories พยายามอธิบายถึงบุคคลโดยการวัดจากเกณฑ์เกี่ยวกับคุณลักษณะที่เขามีอยู่ ส่วนทฤษฎีอีกแบบหนึ่งจะจำแนกบุคคลออกเป็น **ชนิด** ตามลักษณะเด่น ๆ ของคนนั้น ดังนั้นถ้าเราพูดว่าคนนั้นชอบเก็บตัวหรือคนนั้นชอบแสดงตัวก็หมายความว่าเราจำแนกเขาโดยอาศัยลักษณะเด่น ๆ ทฤษฎีแบบนี้เรียก **“type theory”**
- 17. ทฤษฎีที่จำแนกบุคคลจากรูปร่างลักษณะก็เป็น..... theory อีกแบบหนึ่ง

trait

วัดได้

trait

มีอยู่เสมอ

trait

type

18. จุง (Jung) ได้จำแนกชนิดของบุคลิกลักษณะของเราไว้เป็น 2 พวกใหญ่ๆ คือพวก **เก็บตัว (introvert)** และพวก **แสดงตัว (extravert)** อย่างไรก็ตามมีคนส่วนมากมักมีลักษณะทั้งสองอย่าง **ซึ่ง** เป็นกลางๆ คือ (ambivert) แต่บางครั้งก็อาจค่อนข้างไปทางเก็บตัว หรือค่อนข้างไปทางแสดงตัวได้ ทฤษฎีของจุงเข้าประเภท..... theory

type

19. นักจิตวิทยาบางคนเอาเรื่องของ **ฮาร์มอนี** เข้ามาเกี่ยวในการแบ่ง ประเภทบุคลิกภาพเช่น **Eysenck** ซึ่งจำแนกบุคคลออกโดยคำนึงถึง ลักษณะทางฮาร์มอนีคือ **คงที่ - ไม่คงที่** และลักษณะการเก็บตัว - การแสดงตัว

20. ในด้านความคงที่ - ไม่คงที่ ตามทฤษฎีบุคลิกภาพของ **Eysenck** นี้ เป็นการคำนึงถึงระดับของ **การควบคุม** .....

ฮาร์มอนี

21. ลักษณะการเก็บตัว - การแสดงตัว นี้เป็นการคำนึงถึง **ความสนใจ** ของบุคคลที่มีต่อโลกภายนอก หรือที่มีต่อตนเอง พวกเก็บตัวมักชอบทำงานตามลำพัง และมักถอยหนีเมื่อเจอปัญหา ส่วนพวกแสดงตัวนั้น ชอบสังคมอยากทำงานร่วมกับคนอื่น

22. ทฤษฎีบุคลิกภาพของ **Eysenck** นี้คำนึงถึงบุคลิกภาพเป็น 4 ชนิดคือ **พวกคงที่ - แสดงตัว, คงที่ - เก็บตัว, ไม่คงที่ - แสดงตัว และ ไม่คงที่ - เก็บตัว**

23. **สกุณา** เป็นคนขี้อาย มีเพื่อนน้อย และมักหงุดหงิดง่าย ลักษณะของเธอ น่าจะอยู่ในประเภท.....

ไม่คงที่ - เก็บตัว

24. พี่ชายของ **สกุณา** คือ **ประชา** เป็นคนร่าเริง ชอบสังคม และเข้ากับใครๆ ได้ง่ายทั้งที่โดยส่วนตัวก็เป็นคนเยือกเย็น ไม่พูดมาก ประชา น่าจะจัดอยู่ในประเภท.....

คงที่ - แสดงตัว

type 25. ทฤษฎีของ Eysenck เป็นทฤษฎีประเภท..... theory ซึ่งจำแนก
 กงท์ – เก็บตัว, กงท์ – บุคลิกภาพของคนเป็น 4 พวก คือ.....
 แสดงตัว, ไม่กงท์ – เก็บตัว.....
 ไม่กงท์ – แสดงตัว

วัฒนธรรม

26. Type theories มักไม่คำนึงถึงอิทธิพลของวัฒนธรรมที่จะส่งผลถึง
 พฤติกรรมของแต่ละคน ถ้าเราพิจารณาว่าใครสักคนเป็นพวก
 กงท์ – แสดงตัว เราก็มักมีแนวโน้มที่จะเชื่อว่าเขาเป็นเช่นนั้น โดยไม่
 ได้คำนึงถึงอิทธิพลของ..... เลย

trait

type

27. เท่าที่กล่าวมาแล้ว เราได้กล่าวถึงทฤษฎีบุคลิกภาพสองแบบคือ
 ทฤษฎีที่อธิบายบุคลิกภาพ โดยการวัดลักษณะที่มีอยู่ของบุคคลจาก
 เกณฑ์ที่ตรงกัน เรียกว่า..... theories กับทฤษฎีที่จำแนกบุคคล
 จากลักษณะเด่น ๆ ของเขา เรียกว่า.....theories ทฤษฎี
 แบบที่สามคือ **ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (psychoanalytic theory)** ซึ่ง
 เป็นทฤษฎีที่คำนึงถึง **พัฒนาการ** ของบุคลิกภาพ อันจะส่งผลให้บุคคล
 มีลักษณะต่าง ๆ ดังที่เขาเป็นอยู่

จิตวิเคราะห์

psychoanalytic

28. การพัฒนาการของมนุษย์เป็นแง่หนึ่งของทฤษฎี.....
 (.....theory) ซึ่งย้มาถึงอิทธิพลของชีวิตในวัยเด็กว่าเป็นพื้นฐาน
 ในการสร้างบุคลิกภาพในวัยต่อไป กว่าที่เด็กจะก้าวไปสู่วุฒิภาวะ
 เขาก็ต้องเผชิญปัญหาต่าง ๆ ในแต่ละขั้นของการพัฒนาการ อาการ
 ที่เขาเรียนรู้เมื่อเผชิญปัญหาจะเป็นตัวกำหนดบุคลิกลักษณะของเขา
 เมื่อเขาเติบโตเป็นผู้ใหญ่

29. ทฤษฎีจิตวิเคราะห์กล่าวถึงความสำคัญของวัยเด็กไปจนถึงผู้ใหญ่
 โดยอิงหลักความสำคัญทางเพศเป็นสำคัญ จึงเรียก “**psychosexual
 development**” แหล่งสำราญของมนุษย์ตามลำดับขั้นของพัฒนาการ
 คือ oral, anal, phallic, latent และ genital stages ซึ่งเราได้
 เรียนมาแล้วในบทที่ 4

30. คนที่ไม่ได้รับความสำราญตามจังหวะที่ควรจะเป็น ก็จะเกิดการชงักในขั้นนั้น ๆ การชงักความสำราญ ในช่วงต่าง ๆ นี้เองจะส่งผลถึงโครงสร้างของบุคลิกภาพเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่
31. คนที่ถูกชงักความสำราญในขั้น anal มักเป็นคนตระหนี่ เจ้าระเบียบ และรักความสะอาดจนเกินเหตุ ดังนั้นถ้าเราพบคนในลักษณะนี้และสืบย้อนหลัง ไปพบว่าเขาถูกเข้มงวดในระยะพัฒนาการขั้น anal ก็แสดงว่าเราใช้วิธีการตามทฤษฎี..... development
32. ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ยังคำนึงถึงโครงสร้างของจิตด้วย เช่น ฟรอยด์ ได้อธิบายว่าบุคลิกภาพของคนเรานั้นขึ้นอยู่กับการทำงานของจิตซึ่งประกอบด้วย **id ego** และ **superego**
33. **id** เป็นตัวแสวงหา *ความสำราญ ความพึงพอใจ* ได้แก่สัญชาตญาณของมนุษย์ ถ้าใครแสดงความต้องการอย่างเปิดเผย ก็แสดงว่าเขามีบุคลิกที่เกิดจากพลังงานของ.....
34. แต่ในความเป็นจริงแล้ว คนเราจะต้องรู้จักหักห้ามความอยาก *การควบคุมพฤติกรรม* มิให้แสดงความต้องการออกมาตามสัญชาตญาณดั้งเดิม จึงตกเป็นหน้าที่ *ของ ego*
35. **id** เป็นบุคลิกภาพของคนในส่วนที่ไม่มีเหตุผล ไม่สนใจความเป็นจริงส่วน..... นั้น เป็นส่วนที่มีเหตุผล โดยยึดหลักความเป็นจริงไม่ได้ใช้แต่หลักของความพึงพอใจ แต่ถ้อยเดียว
36. การที่ **id** แสวงหาแต่ความสำราญ จึงได้ชื่อว่าเป็นตัวถูกควบคุมโดยหลักของความพึงพอใจ ส่วน..... นั้น ถูกควบคุมโดยหลักของความเป็นจริง
37. ส่วนที่สามของบุคลิกภาพตามทฤษฎีจิตวิเคราะห์คือ **superego** ซึ่งเป็นส่วนที่ *พัฒนา* ไปจากประสบการณ์ที่ต้องเกี่ยวข้องกับ **ego** ในแง่

psychosexual

id

ego

ego

ความเป็นจริงในสังคมและการควบคุมของพ่อแม่ คำสั่งสอนของ
พ่อแม่เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้ลูกพัฒนาความรู้สึกผิดชอบ เมื่อเขาทำ
ผิดจากกฎของสังคม พุทธิกนิยหนึ่งก็คือ *superego เป็นความรู้สึก
ผิดชอบ (conscience)* ของคนนั่นเอง

id

- 38. ตู๋ย รุ้สึกโกรธปั๋วเพื่อนร่วมห้องมาก และคิดว่า “ฉันอยากต่อยปั๋ว
หรือเตะปั๋วสักบ้างประโยชน์สะท้อนให้เห็นถึงการทำงานของ.....
แต่แล้วตู๋ยก็คิดได้ว่า “ปั๋วโตกว่า เขาอาจต่อยฉันล้มคว่ำไปเลย
ถ้าเกิดฉันไปต่อยหรือเตะเขาเข้า” ความคิดนี้เป็นการทำงานของ
..... และในที่สุดตู๋ยก็คิดได้ว่า “เอ. การชกต่อยกันมันก็ไม่ใช้
ของดีเลย.” นี่ก็เป็นการตัดสินของ.....

ego

superego

- 39. ทฤษฎีบุคลิกภาพที่กล่าวมาแล้วนั้นต่างก็เหมาเอาว่าแต่ละคนมีความ
คงที่ภายในตัวแต่มิหนัก จิตวิทยาบางกลุ่มที่เกิดความสงสัยในเรื่องนี้
และได้สนับสนุนทฤษฎี *พฤติกรรมสังคม (social behavior theory)*
ซึ่งถือว่าพฤติกรรมของบุคคลแต่ละอย่างขึ้นอยู่กับ *สถานการณ์* หรือ
สิ่ง *แวดล้อม* ที่เกิดมีพฤติกรรมนั้นๆ

ความซ้อสัตย์

สถานการณ์เฉพาะอย่าง

- 40. จำนงค์พิจารณาตนเองแล้วว่า ตัวเป็นคน “ซ้อสัตย์ เพราะเขาไม่เคย
ทุจริตในการสอบ ไม่เคยโกงภาษีเงินได้ แม้ในการทำงานก็ไม่เคย
ยกยอก อยู่มาวันหนึ่งเขาพบกระเป๋าใส่ตังค์ตกอยู่ตรงทางเท้า เขา
เก็บมันไว้โดยไม่คิดส่งคืนเจ้าของแม้จะมีสถานที่อยู่ติดอยู่ในกระเป๋า
ก็ตาม ตัวอย่างนี้แสดงให้เห็นว่าจำนงค์มี *trait* ของ.....
อยู่ แต่มิได้เป็นจริงในทุกสถานการณ์ ความซ้อสัตย์ของเขาขึ้นอยู่กับ.....

สถานการณ์

- 41. ทฤษฎีพฤติกรรมทางสังคม อธิบายถึงลักษณะบุคลิก ภาพว่าไม่คงที่
แต่จะขึ้นอยู่กับ.....เฉพาะอย่าง ที่เกิดพฤติกรรมนั้นๆ

42. กระบวนการสำคัญในการพัฒนาบุคลิกภาพของแต่ละคน ก็คือ การมีแบบฉบับของตน ในขณะที่เด็กเติบโตขึ้น เด็กก็จะยึดเอาบุคคลสำคัญที่เขาพบ เช่น แม่ พ่อ ครู พี่น้องมาเป็นแบบฉบับ เช่น เด็กเล็ก ๆ อาจเลียนท่าโกนหนวดของพ่อ หรือเด็กผู้หญิง แต่งหน้าแบบแม่ เอาเสื้อแม่มาใส่ ก็เป็นเพราะเด็กถือเอาพ่อและแม่มาเป็น.....ของตัว
43. เด็กผู้ชายจะเรียนรู้พฤติกรรมต่าง ๆ ที่เป็นบทบาทของเพศชาย โดยการเลียนแบบ จากพ่อ ส่วนเด็กผู้หญิงก็จะมีพฤติกรรมต่าง ๆ จากการ.....จากแม่
44. การที่คนเราจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ซึ่งมีเอกลักษณ์ของตัวเองก็ต้องเอาแบบฉบับต่าง ๆ ที่ตัวเคยพบเห็นมาแต่เยาว์วัยมารวมกันเข้า เพราะไม่มีใครจะเหมือน พ่อโดยสมบูรณ์ หรือเหมือนครูจนเป็นพิมพ์เดียวกันหากแต่จะต้องรวมเอาแบบอย่างต่าง ๆ ที่เคยพบมาแต่ตอนต้น ๆ ของชีวิตเข้าด้วยกัน
45. การมีเอกลักษณ์ของตนเอง แต่ละคนจะต้อง.....เอาแบบฉบับที่เคยพบแต่ด้วยต้น ๆ เข้าด้วยกัน
46. เด็กวัยรุ่นก็อยู่ในระยะสำรวจบทบาทต่าง ๆ ก่อนที่จะนำมา.....เป็นเอกลักษณ์ของตน
47. บางคนก็พบปัญหาจากการรวมแบบฉบับดังกล่าวเข้าด้วยกัน เช่น เด็กที่พ่อเป็นคนกร้าว หยาบ ส่วนแม่สุภาพ อ่อนโยน เด็กจะต้องพิจารณาว่าจะเอาใครเป็นแบบ ทำให้เกิดการแข่งขันระหว่างบทบาททั้งสองขึ้น เกิด *บทบาทพร่า ๆ (role diffusion)* ซึ่งทำให้แบบฉบับที่เด็กจะเลียนแบบไม่แจ่มชัด และมักส่งผลให้เด็กเกิดความไม่มั่นใจและรู้สึกไม่ปลอดภัยต่อการที่จะยึดเอาแบบอย่างนั้น ๆ มาเป็นบทบาทของตัว เมื่อเขาเป็นผู้ใหญ่ ก็จะเป็นพวกที่ไม่ประสบความสำเร็จในการสร้างเอกลักษณ์ของตน

แบบฉบับ

เลียนแบบ

รวม

รวมกัน

48. ในการวัดบุคลิกภาพของแต่ละคน นักจิตวิทยามักคำนึงอยู่ 2 ประเด็น คือด้าน *สรีร* เช่น ขนาดของร่างกาย กับรูปร่างลักษณะ ที่ปรากฏ เช่น ลักษณะตา จมูก ผม ฯลฯ การวัดบุคลิกภาพจากการดูรูปร่างลักษณะนั้นเป็นการวัดที่ทำได้ง่ายการวัดด้าน *สรีร* นั้นรวมถึงการวัดพลังงานที่ใช้ การเผาผลาญอาหาร ปฏิกริยาต่อสิ่งเร้า ที่ส่งผลต่อบุคลิกภาพ
49. การวัดบุคลิกภาพอีกแง่หนึ่งคือ *การวัดสติปัญญา* และความสามารถพิเศษเฉพาะอย่าง โดยการใช้แบบทดสอบสติปัญญาและแบบทดสอบบุคลิกภาพ
50. ลักษณะอีกประการหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการวัดบุคลิกภาพคือ *แรงจูงใจ* และความต้องการจำเป็นของคน เพราะทั้งสองอย่างนี้เป็นลักษณะเฉพาะคนที่จะส่งผลถึง.....
51. ปรีดามีความต้องการอย่างมากในด้านความสัมพันธ์ทางวิชาการ เหตุนี้เขาจึงมีแรงขับให้ทำพฤติกรรมเพื่อสนองความต้องการเราอาจวัดความต้องการของเขาซึ่งเป็นเสมือนลักษณะหนึ่งของบุคลิกภาพของปรีดา
52. ในการศึกษาบุคลิกภาพนั้น นอกจากจะวัดในด้านรูปร่างลักษณะ และ *สรีร*, *สติปัญญา* ความสามารถพิเศษแล้ว นักจิตวิทยายังพยายามวัด *แรงจูงใจ* ความต้องการจำเป็นของคนด้วย นอกจากนี้เขายังวัด *ความสนใจ* *ค่านิยม* และ *เจตคติต่อสังคม* ของคนด้วย
53. นักจิตวิทยาที่ใช้แบบทดสอบเพื่อวัดว่าท่านมักชอบทำกิจกรรมอะไร ก็คือเขาวัด.....และถ้าเขาถามว่าท่านมีความซาบซึ้งในเรื่องไหน หรือยึดหลักการอะไร ก็หมายความว่าท่านต้องการวัด..... เมื่อท่านตอบคำถามในแบบสอบถามเกี่ยวกับเรื่องพรรคการเมืองว่า

บุคลิกภาพ

ความสนใจ

ค่านิยม

เจตนาคติ

ท่านสนับสนุนพรรคใด ก็หมายความว่าท่านได้แสดง.....
ต่อสังคมออกไปแล้ว

54. ตัวแปรอีกแบบในการวัดบุคลิกภาพคือ การแสดงออก หรือแบบ
แผน คุณลักษณะของบุคคลในสถานการณ์ต่างๆ เช่น ในบางแห่ง
คนบางคนก็เป็นคนช่างพูด แต่คนเดียวกันนี้อาจเป็นคนขี้อาย
เจียบขีริมในอีกสถานการณ์ คุณลักษณะเหล่านี้เป็นแบบฉบับของ
แต่ละคนในการแสดงออก ซึ่งสามารถวัดเพื่อศึกษาถึงบุคลิกภาพ
ของเขาได้

55. การวัดบุคลิกภาพโดยนักจิตวิทยาเท่าที่กล่าวมาแล้วมี 5 แบบ คือ
รูปร่างลักษณะ, สรีร, (1) วัด.....และ..... (2) วัด.....และ
สติปัญญา, แรงจูงใจ, ความสามารถอื่น ๆ (3) วัด.....และความต้องการจำเป็น
การแสดงออก, แบบแผน (4) ความสนใจ,.....ทางสังคม และ (5).....

คุณลักษณะของบุคคลในสถานการณ์ต่างๆ

56. นักจิตวิทยาได้ใช้เทคนิคต่าง ๆ เพื่อศึกษาบุคลิกภาพสุดแต่ความ
เหมาะสม บางครั้งก็ยังใช้การสัมภาษณ์เข้าช่วย การสัมภาษณ์อาจทำ
อย่างเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการก็ได้

57. เทคนิคแบบหนึ่งที่ใช้ในการตัดสินลักษณะของบุคลิกภาพคือ *การ
ประเมินค่า (rating scale)* การประเมินค่าเป็นเครื่องมือที่ผู้วัดใช้
ตัดสินผู้อื่นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่ต้องการศึกษาตามเกณฑ์ที่กำหนด
ไว้ตัวอย่างเช่น “ท่านควบคุมอารมณ์ได้ดีเพียงไร” แล้วกำหนด
คำตอบให้ประเมินจาก “ดีมากที่สุด จนถึง ไม่ได้เลย” โดยกำหนด
ตัวเลขแสดงควมมากน้อย เช่น 1, 2, 3, 4, 5 จากมากที่สุด
การประเมินค่า ไปน้อยที่สุด วิธีการแบบนี้จัดเป็น.....

58. การวัดบุคลิกภาพอีกวิธีหนึ่งคือ **แบบสำรวจบุคลิกภาพ** ซึ่งมักประกอบด้วยข้อคำถามให้ผู้ตอบตอบรับ หรือปฏิเสธ เช่น ท่านฝันร้ายบ่อยไหม? ท่านปวดหัวเสมอ ๆ หรือ? เป็นต้น การวัดแบบนี้เป็น **แบบสำรวจบุคลิกภาพ** การประเมินผลตนเองหรือเป็นการวัดบุคลิกภาพที่เรียก.....
59. ยังมีการทดสอบบุคลิกภาพอีกแบบหนึ่งคือ **Projective tests** ซึ่งเป็นแบบทดสอบที่ใช้ภาพเคลื่อนไหว ๆ หรือภาพที่มีความหมายหลายนัย ให้ผู้ถูกทดสอบดูแล้วบอกว่า เห็นอะไรหรือไม่ก็เล่าเรื่องจากภาพนั้น ๆ แบบทดสอบลักษณะนี้ ได้แก่ ภาพหยดหมึก
60. แบบสำรวจบุคลิกภาพเป็นแบบทดสอบที่มีคำตอบ.....ส่วน **Projective tests** นั้น มีคำตอบ.....
61. **Projective tests** ต้องการให้ผู้ตอบเล่าเรื่องเกี่ยวกับตนเองโดยใช้.....
62. แบบทดสอบชนิด **Projective tests** ที่รู้จักกันแพร่หลายคือ **Ror-schach Inkblot และ Thematic Apperception test (TAT)**
63. **Rorschach Inkblot Test** ประกอบด้วยรูปซึ่งเกิดจากหยดหมึก ในลักษณะต่าง ๆ ผู้ตอบจะบอกว่าตนเห็นภาพนั้นเป็นรูปอะไร คำตอบเหล่านั้นจะสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะต่าง ๆ ตามบุคลิกภาพของเขา
64. **TAT** ประกอบด้วยภาพเคลื่อนไหว ๆ เมื่อผู้ตอบเห็นภาพนั้นแล้วเขาก็ถึงเรื่องอะไรก็ให้เล่าให้ผู้ทดสอบทราบ **TAT** ต่างกับ **Inkblot** ตรงที่ว่า **TAT** เป็นภาพชุดต่อกันผู้ถูกเป็นเรื่อง ส่วน **Inkblot** ใช้รูปหยดหมึกไว้ให้ผู้ตอบระลึกถึงสิ่งต่าง ๆ

ตายตัว

ไม่ตายตัว

ความคิดเห็น

- Projective
ไม่มี
65. ทั้ง TAT และ Inkblot ต่างก็เป็นการวัดบุคลิกภาพแบบ.....
.....tests ซึ่ง (มี/ไม่มี) คำตอบที่ตายตัว คำตอบที่ได้จะได้
รับการวิเคราะห์โดยนักจิตวิทยา
66. การวัดบุคลิกภาพอีกแบบหนึ่ง คือการสังเกตพฤติกรรมภายใต้ภาวะ
การณ้ควบคุมที่ไว้แล้วให้ผู้สังเกตที่มีทักษะมาดำเนินการแปลผล
67. ถ้าเราต้องการเลือกคนมาเป็นหัวหน้างานที่สำคัญบางอย่าง เราอาจ
คัดเลือกจากผู้สมัคร โดยการให้เขาพยายามแก้ปัญหาจากการสร้าง
สถานการณ์ ผู้สมัครต้องทำหน้าที่เป็นผู้นำ การทำแบบนี้เป็นตัว
ตัวอย่างของ การวัดบุคลิกภาพ โดยใช้การ.....พฤติกรรม
68. วิธีวัดบุคลิกภาพมักมีข้อจำกัด และมีจุดอ่อนตรงที่ความลำเอียง
หรือการมีแนวโน้มจะให้คะแนนสูงหรือต่ำไปหมด เนื่องจากความ
ประทับใจในลักษณะบางอย่าง เรียก halo effect โดยเฉพาะใน
การวัดแบบประเมินค่า ดังนั้นในการแปลผลจึงต้องคำนึงถึงเรื่อง
ด้วย การทดสอบแบบ Projective tests เช่น.....
และ Inkblot Test ก็ประเมินค่าความเที่ยงตรงได้ยาก และ มักต้อง
ใช้ผู้ที่ได้รับการฝึกฝนมาโดยเฉพาะ จึงจะเชื่อถือได้
69. ในการวัดบุคลิกภาพจากการสังเกตพฤติกรรมก็มีข้อจำกัดอยู่ที่ความ
ซื่อสัตย์ของผู้รายงาน ในแต่ละสถานการณ์เหล่านั้น
70. ดังนั้น จึงเห็นได้ว่า เทคนิคต่าง ๆ ที่ใช้วัดบุคลิกภาพต่างก็มีข้อ
จำกัด การประเมินค่าก็มีจุดอ่อนที่.....effect แบบสำรวจ
บุคลิกภาพที่มีแนวโน้มจะตอบตามความต้องการของสังคม Projective
Inkblot Test, TAT Tests เช่น.....และ..... ก็ขาด ความ เหมาะ
! ๑ ความเที่ยงตรง สมในด้าน.....การสังเกต พฤติกรรม ก็มีข้อจำกัด
สังเกต ตรงที่พฤติกรรมบางอย่าง ไม่อาจ.....ได้ในภาวะ
การณ้..... ๆ

แบบฝึกหัด

จงเลือกคำตอบที่เหมาะสมที่สุด โดยการเขียนอักษรที่กำกับหน้าตัวเลือกนั้นลงในช่องว่างที่เว้นไว้แต่ละข้อ

- ..... 1. ข้อจำกัดของทฤษฎีบุคลิกภาพประเภท 'trait theories' คืออะไร
- การมองข้ามสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมของบุคคลนั้น
  - ทดลองไม่ได้
  - มีคุณลักษณะหลาย ๆ อย่างที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน
  - มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกัน เกี่ยวกับ ความหมาย และ คุณลักษณะบางอย่าง
- ..... 2. ในการสังเกตบุคลิกลักษณะของประชากรกลุ่มใหญ่ ๆ เพื่อ จำแนกว่า ใคร เป็นพวกเก็บตัว (introvert) หรือใครเป็นพวกออกสังคม (extravert) นั้น เราพบว่า ส่วนใหญ่ประชากรที่พบมักเป็นพวกใด
- พวกออกสังคม (extravert)
  - พวกเก็บตัว (introvert)
  - พวกก้ำกึ่งกัน (ambivert)
  - บอกไม่ได้
- ..... 3. พฤติกรรมลักษณะใดต่อไปที่จัดเป็นลักษณะของการเก็บกด (repression) อย่างแท้จริง
- คนที่มีความรู้สึกอยากต่อใครสักคน แต่ผิดหวังเพราะทำไม่ได้
  - คนที่ถ่ายทอดความโกรธของตน ไปยังคนที่ไม่รู้เรื่องราว เพราะกลัวคนที่เห็นต้นเหตุให้ตนโกรธ
  - คนที่ทำเป็นไม่รู้ ไม่เห็นเรื่องราวต่าง ๆ
  - คนที่มีความรู้สึกไม่ตัวอย่างมากต่อบางสิ่งบางอย่างโดยที่ตัวเองไม่รู้สึกรู้สึ

- ..... 4. แม่ที่โศก และแสดงความห่วงใยอย่างมากต่อลูกบางครั้งรู้สึกเกลียดชังลูก
พฤติกรรมดังกล่าวนี้ จัดเข้าในลักษณะใด
- projection
  - reaction formation
  - sublimation
  - compensation
- ..... 5. กระบวนการที่แต่ละคนพยายามรักษาระดับสมดุลย์ของทางร่างกายและจิตใจคือ
อะไร
- การปรับตัว (adjustment)
  - กลไกในการปรับตัว (adjustment mechanism)
  - การเสริมสร้าง (reaction formation)
  - การรักษาสมดุลย์ (homeostasis)
- ..... 6. กนปกติ และผิดปกติแตกต่างกันในแง่ใด
- ระดับความมากน้อยของพฤติกรรม
  - ชนิดของพฤติกรรม
  - เป็นเรื่องของภาษาที่ใช้เรียกมากกว่าสภาพที่เป็นจริง
  - ข้อ ก. และข้อ ข.
- ..... 7. การคุยโม้เป็นการปรับตัวในรูปใด
- การก้าวร้าว (aggression)
  - การหาเหตุผล (rationalization)
  - การโยนความผิดให้คนอื่น (projection)
  - การชดเชย (compensation)

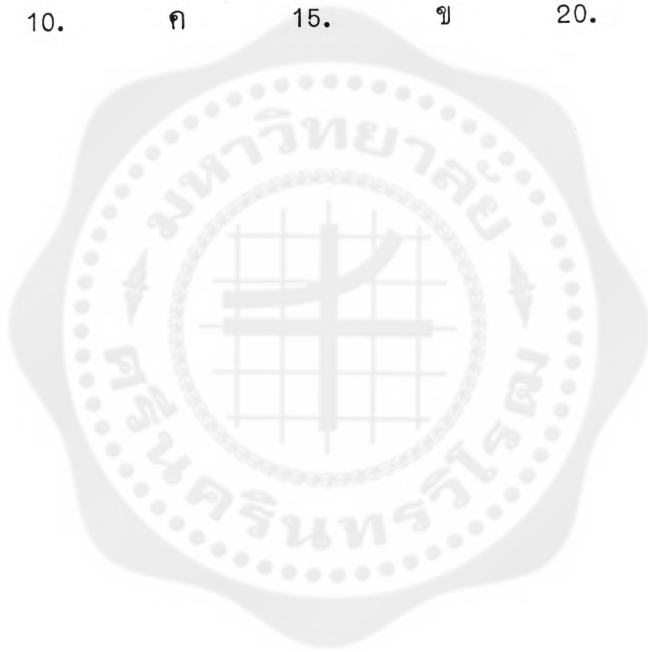
- ..... 8. เด็กที่ถูกพ่อแม่ละเลยมักแสดงพฤติกรรมในรูปแบบไหน
- ก. ก้าวร้าว
  - ข. เรียบร้อยเป็นเด็ก “ตัวอย่าง”
  - ค. กล้า ชอบผจญภัย
  - ง. เหลวไหล ไม่เอาถ่าน
- ..... 9. เด็กที่ถูกพ่อแม่โอบอ้อมหรือปกป้องมากเกินไป มักมีพฤติกรรมอย่างไร
- ก. ก้าวร้าว
  - ข. ยุกยาชฎากร
  - ค. ชอบทะเลาะกับเพื่อน
  - ง. เก็บตัว
- ..... 10. การรู้สึกผิดชอบของคนจากทฤษฎีของ فروยด์ คืออะไร
- ก. ego
  - ข. id
  - ค. supergo
  - ง. libido
- ..... 11. Rorschach test เป็นการวัดบุคลิกภาพแบบใด
- ก. Rating scale
  - ข. Behavioral observation
  - ค. Projective tests
  - ง. Personality inventories
- ..... 12. การวัดบุคลิกภาพในด้านที่อยู่ใต้จิตสำนึกนั้นมักใช้วิธีการแบบใด
- ก. projective tests
  - ข. personality inventories
  - ค. rating scales
  - ง. TAT

- ..... 13. ข้อความที่ว่า “ฉันชอบอ่านเรื่องนักสืบ” จะบ่งได้จากการวัดบุคลิกภาพแบบใด
- ก. projective test
  - ข. personality inventories
  - ค. rating scale
  - ง. behavioral observation
- ..... 14. ทฤษฎีบุคลิกภาพที่พยายามอธิบายถึงลักษณะของแต่ละบุคคลจากการวัดลักษณะต่าง ๆ ของเขา คือ ทฤษฎีประเภทใด
- ก. trait
  - ข. type
  - ค. psychoanalytic
  - ง. motivation
- ..... 15. ตามทฤษฎีของ فروยด์ ego ทำงานภายใต้หลักอะไร
- ก. หลักความพึงพอใจ
  - ข. หลักแห่งความจริง
  - ค. สัญชาติญาณของการต่อสู้
  - ง. การเอาตัวรอด
- ..... 16. คนที่ชอบกินจุบกินจิบ ตามทฤษฎีของ فروยด์ คือ บุคคลที่ถูกชะงักความสำราญในวัยเด็กขั้นไหน
- ก. oral
  - ข. anal
  - ค. phallic
  - ง. genital

- ..... 17. การจำแนกบุคลิกภาพของคนโดยแบ่งเป็นเอาลักษณะของอารมณ์และความสนใจต่อตัวเองและบุคคลภายนอกมาเป็นข้อประเมินคือทฤษฎีของใคร
- Freud
  - Jung
  - Eysenck
  - Fromm
- ..... 18. ทฤษฎีข้อใดที่เน้นถึงความต่อเนื่องของพฤติกรรมของบุคคล
- Type
  - Developmental
  - Trait
  - ทุกทฤษฎีที่กล่าวมาแล้ว
- ..... 19. ทฤษฎีใดต่อไปนี้ไม่คำนึงถึงอิทธิพลของวัฒนธรรม
- Trait
  - Type
  - ทั้ง ก. และ ข.
  - ไม่ใช่ทั้ง ก. และ ข.
- ..... 20. จุดมุ่งหมายที่สำคัญในการจัดบุคลิกภาพนั้นเราต้องการศึกษาบุคคลในสถานการณ์ใด
- ในภาวะที่เขากำลังทำอะไร ๆ ได้ดีที่สุด
  - ในภาวะที่เขากำลังแย่ที่สุด
  - ในระยะเวลาที่เขาตกอยู่ในอันตราย
  - ในสถานการณ์ทั่วไปเพื่อศึกษาคูณลักษณะของเขา

เฉลย

1.	ก	6.	ก	11.	ง	16.	ก
2.	ค	7.	ง	12.	ก	17.	ค
3.	ง	8.	ก	13.	ข	18.	ข
4.	ข	9.	ง	14.	ก	19.	ข
5.	ก	10.	ค	15.	ข	20.	ง

บทที่ 8

การรับรู้: องค์ประกอบด้านประสาทสัมผัส

โปรแกรมการเรียนรู้

รับความรู้สึก

1. เราทุกคนรับทราบเรื่องราวต่าง ๆ โดยอาศัยความรู้สึกจากประสาทสัมผัสต่าง ๆ ฉะนั้นถ้าเราไม่มี ตา หู จมูกและอวัยวะ..... แล้ว เราก็คงไม่รู้จักอะไรเลยเกี่ยวกับผู้คน ความคิด สิ่งของ เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโลกที่เราอาศัยอยู่นี้

รับความรู้สึก

2. เราอาศัยอวัยวะ.....ในการรับรู้สิ่งต่าง ๆ ในโลก เราเรียกความรู้สึกที่เกิดจากการนำ และแปลความหมายจากอวัยวะรับความรู้สึกว่า การรับรู้ ดังนั้น การรับรู้ ก็คือ การตีความหมาย ของสิ่งเร้า โดยผู้รับรู้นั่นเอง

การรับรู้

3. ถึงแม้ว่าสิ่งเร้าทั้งหมดจะผ่านไปยังอวัยวะรับความรู้สึกแต่ที่ผู้รับรู้จำเป็นต้องตีความของสิ่งเร้าที่ปรากฏนั้นเสียก่อน ดังนั้น..... จึงเป็นเรื่องของการตีความ สิ่งเร้าที่อวัยวะรับความรู้สึกของผู้รับรู้ได้รับทราบไป

การรับรู้

4. ....คือการตีความของสิ่งเร้าโดยผู้รับรู้ตัวอย่างเช่น คนสองคนเห็นกุหลาบดอกเดียวกันในเวลาเดียวกัน ดอกกุหลาบเป็นสีเร้าไปกระตุ้นการทำงานของอวัยวะ.....คือ ตา แต่ทั้งสองคนมีการรับรู้เกี่ยวกับ ดอกกุหลาบนั้นแตกต่างกันไป คนหนึ่ง ชอบกุหลาบมาก แต่อีกคนไม่ชอบอย่างแรงเพราะเมื่อเด็กเขาเคยโดนหนามกุหลาบเกี่ยวเอาเนื้อๆ ขณะวิ่งเล่นแถวพุ่มกุหลาบ จากตัวอย่าง

รับความรู้สึก

การตีความหมาย

นี้แสดงให้เห็นว่าสิ่งเร้าที่ปรากฏนั้นจำต้องได้รับ.....
จากอินทรีย์ก่อนจึงจะเกิด *การรับรู้* ได้

absolute

5. สิ่งเร้าที่น้อยที่สุดที่จะเร้าประสาทรับความรู้สึกได้ก่อนที่จะเกิดความรู้สึก คือ จุดที่เรียกว่า absolute threshold พุคคืออย่างหนึ่ง.....
threshold ก็คือจุดที่ความเข้มของสิ่งเร้าจะส่งผลหรือหยุดส่งผลอย่างมีประสิทธิภาพ

threshold

6. แสงสว่างเพียงจุดเดียวในห้องมืด จะต้องมีความเข้มมากพอที่จะวัดได้ ก่อนที่แต่ละคนจะสามารถแยกมันออกจากความมืด พุคคืออย่างหนึ่ง *ระดับ* ของความเข้มที่ทำให้เรา เห็นจุดสว่างก็คือ absolute threshold .....สำหรับคนนั้น

absolute

7. ในทำนองเดียวกัน เสียงที่ดังในห้องเก็บเสียงจะต้องมีความเข้มในระดับหนึ่งก่อนที่เราจะสามารถได้ยิน และความดังของเสียงซึ่งคนเริ่มได้ยินก็คือจุด..... threshold

absolute threshold

8. จากตัวอย่างที่กล่าวมาแล้วทั้งสองข้อข้างต้นเราจะเห็นได้ว่า สิ่งเร้าจะต้องมีความเข้ม จำนวนหนึ่งซึ่งมากพอที่จะเร้าอวัยวะรับความรู้สึก จุดที่ความเข้มน้อยที่สุดสามารถเร้าอวัยวะรับความรู้สึกได้ ก่อนจะเกิดความรู้สึกใดๆ ก็คือจุด.....

absolute threshold

9. การถูกเข็มแทงจะไม่สามารถทำให้รู้สึกได้ จนกว่า ความกดของเข็มบนผิวหนังจะมีความแรงมากพอ จุดที่ความแรงของแรงกดจากเข็มเริ่มทำให้คนรู้สึกได้ก็คือจุด.....

absolute threshold

10. จากตัวอย่างที่กล่าวมาข้างต้นนี้จะเห็นว่าไม่ว่าสิ่งเร้าจะเป็น แสงสว่าง เสียง หรือความเจ็บปวดต่างก็จะต้องมีความเข้มต่างกันไปตามจุดที่ความเข้มที่น้อยที่สุดของสิ่งเร้าสามารถไปกระตุ้นการทำงานของอวัยวะรับความรู้สึกก็คือจุด.....

11. ความแตกต่างที่น้อยที่สุดของสิ่งเร้า ที่จะทำให้แต่ละคนสามารถบอก
ได้ เรียกว่า **difference threshold** ดังนั้นเสียงสองเสียง จะต้อง
มีความแตกต่างกันมากก่อนที่เราจะสามารถบอกได้ว่าเสียงหนึ่งสูงกว่า
อีกเสียงหนึ่ง จุดที่เราสามารถบอกความแตกต่างได้คือ.....
difference threshold
12. จุด..... threshold ก็คือจุดหัวเลี้ยวหัวต่อระหว่างการรู้สึกและ
การไม่รู้สึกของคนเราส่วน..... threshold นั่นคือหัวเลี้ยว
หัวต่อของความแตกต่างและความไม่แตกต่าง
absolute difference
13. Threshold จะเปลี่ยนแปลงไปในแต่ละบุคคลและอาจขึ้น ๆ ลง ๆ
ได้ในคนเดียวกัน ดังนั้นถ้าเราพูดถึงการวัด threshold เราก็พูด
กันในรูปของค่าเฉลี่ยตามวิธีสถิติ นักจิตวิทยาที่สนใจศึกษาถึง
..... threshold อาจทดลองโดยการให้แยกแยะเสียงสองเสียง
ผลที่ได้จากการทดลองอาจจะต่างกันในเวลาที่ต่างกันโดยทำนอง
เดียวกัน 'threshold' ของท่านจากการทดลองก็อาจต่างกันไปกับ
.....ของคนอื่น
difference threshold
14. threshold ไม่เพียงแต่จะ.....จากคนหนึ่งไปยังอีกคนหนึ่ง
แต่อาจจะขึ้น ๆ ลง ๆ ได้ในคน ๆ เดียวกัน จากการทดสอบแต่ละ
ครั้ง
เปลี่ยนแปลง
15. การวัด threshold ควรคำนึงในแง่ของค่าเฉลี่ยนั่นก็คือ เรายอมรับ
ว่า threshold ของคน ๆ เดียวกันอาจ.....ไปได้จากเวลา
หนึ่ง ไปยังอีกเวลาหนึ่งและ.....ของแต่ละคนก็อาจแตกต่างกัน
กันไปด้วย
เปลี่ยนแปลง threshold
16. threshold ที่เรากล่าวมาตั้งแต่ข้างต้นนี้มีอยู่ 2 อย่างคือ.....
threshold ซึ่งหมายถึงหัวเลี้ยวหัวต่อระหว่างการไม่รู้สึก และการรู้สึก
กับ.....threshold ซึ่งหมายถึงหัวเลี้ยวหัวต่อของความ
absolute difference

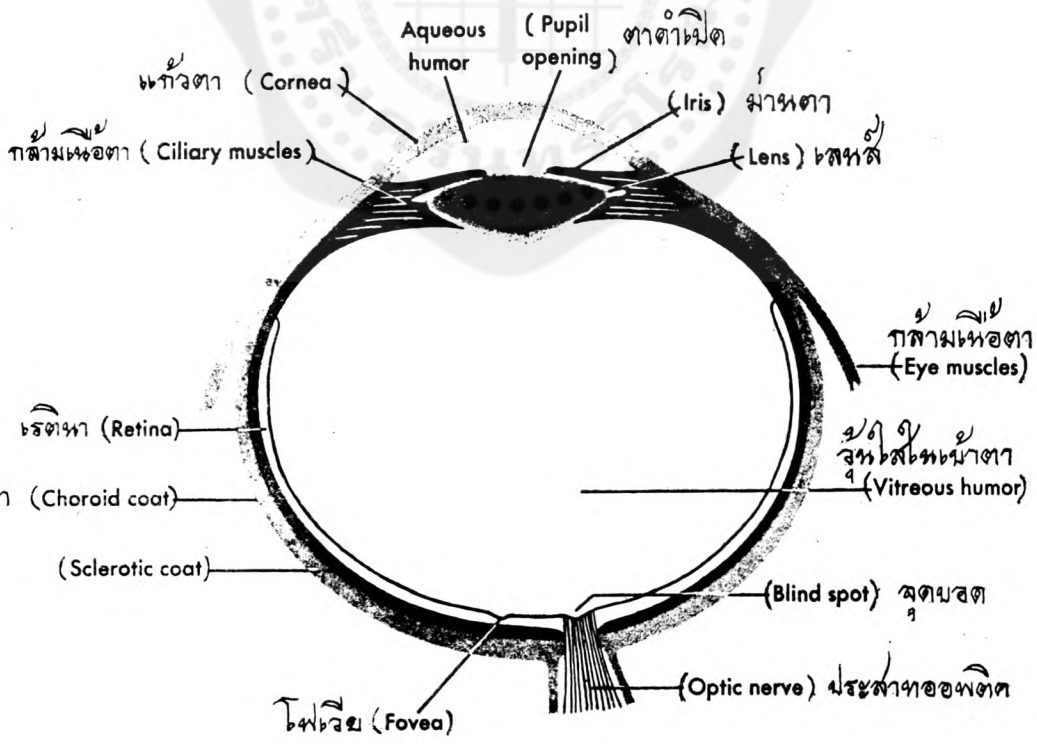
แตกต่าง
ชน ๆ ลง ๆ

แตกต่างและความไม่แตกต่าง threshold มักจะ.....กันไปในแต่ละคน และแม้แต่ในคนเดียววันก็ยัง.....ได้ในการทดสอบแต่ละครั้ง

17. นัยน์ตาของมนุษย์เป็นอวัยวะรับความรู้สึกที่สลับซับซ้อนมาก การที่เราเรียนรู้ การแปลความหมายของสิ่งเร้า ซึ่งจัดเป็นการรับรู้ส่วนใหญ่ก็จากการเห็นของดวงตาตัวเอง และในชีวิตประจำวันนั้น สิ่งที่เกี่ยวข้องก็คือ เรื่องของการรับรู้มากกว่าการรู้สึกจากอวัยวะรับความรู้สึก อย่างไรก็ตาม เนื่องจากนัยน์ตาเป็นอวัยวะสำคัญในการก่อให้เกิดการรับรู้ต่างๆ จึงมีผู้ให้ความสนใจศึกษา การเห็นของคนว่า เกิดขึ้นอย่างไร จากการศึกษารายละเอียดของดวงตา เช่น ส่วนประกอบ ที่ตั้ง และหน้าที่ตัวอย่าง เช่น การทำงานของแก้วตา (cornea) เมื่อมีแสงมาเข้าตา

แก้วตา, cornea

18. แสงเข้าสู่ นัยน์ตา โดยผ่าน..... (.....) จำนวนแสงจะถูกกำหนดโดยลูกตาคำ (pupil) ด้วยการปิดเปิดม่านตา (iris)

- ผ่าน
ตาดำ
ม่านตา
19. ส่วนของแก้วตา (cornea) จะเป็นทางที่ทำให้แสง.....เข้าสู่ลูกตา
จำนวนของแสงที่ผ่านเข้าสู่ตาจะถูกกำหนดโดย..... ด้วยการเปิด
.....
- แก้วตา (cornea)
ตาดำ (pupil), ม่านตา
20. หลังจากที่แสงผ่านเข้าสู่ดวงตาโดยผ่านทาง..... (.....) และ
ถูกปรับหรือกำหนดปริมาณโดย..... ด้วยการเปิด.....
แล้ว เลนส์จะโฟกัสแสงตรงบริเวณที่ไวที่สุดคือที่เยื่อภายในลูกตา
ซึ่งทำหน้าที่เสมือนจอ เรียกว่า *เรตินา* (retina)
- cornea,
ตาดำ, pupil, iris
เรตินา,
retina
21. ส่วนประกอบของนัยน์ตาเท่าที่กล่าวมาข้างต้นได้แก่แก้วตา (.....),
..... (.....), ม่านตา (.....) และ เลนส์ ซึ่งจะช่วยให้โฟกัส
แสงไปยังเยื่อภายในตาที่ทำหน้าที่เสมือนจอร์รับภาพ คือ.....
(.....)
22. ในดวงตายังมีน้ำหล่ออยู่ตามช่องว่างของส่วนต่าง ๆ เช่น ช่อง
ระหว่างแก้วตา (cornea) และเลนส์ ก็มีน้ำใส ๆ เรียก '*aqueous
humor*' และบริเวณช่องข้างใต้เลนส์ก็มีน้ำที่มีลักษณะเหมือนวุ้นใส ๆ
เรียก '*vitreous humor*' ดังนั้น.....humor จึงอยู่ในช่องว่าง
ที่ใหญ่กว่า.....humor
- vitreous
aqueous
23. '*vitreous humor*' อยู่ในช่องว่างของดวงตาภายใต้เลนส์ส่วน
.....humor นี้อยู่ในช่องว่างระหว่าง ..... (.....)
ซึ่งเป็นส่วนที่แสงผ่านเข้ามา กับ..... ซึ่งทำหน้าที่รวมแสงไปยัง
บริเวณที่ไวต่อรับภาพ คือ..... (... ..)
- aqueous, แก้วตา,
cornea, เลนส์
เรตินา, retina
เรตินา, retina
24. เลนส์จะรวมแสงไปยังบริเวณที่ไวต่อการรับภาพคือ..... (.....)
ซึ่งประกอบด้วย เซลล์ที่มีลักษณะพิเศษจำนวนมากมาย และที่
สำคัญที่สุดสองชนิด คือ rods และ cones ซึ่งมีหน้าที่แตกต่างกันไป
25. Rods และ cones เป็นเซลล์พิเศษที่มีหน้าที่แตกต่างกันไปและจะ
พบในบริเวณที่ไวต่อการรับภาพคือ ..... (.....)
- เรตินา, retina
26. เซลล์พิเศษ สองชนิดที่พบในเรตินาคือ.....และ.....
- rods, cones

27. cones ในเรตินาจะทำงานว่องไวในการมองเห็นสิ่งต่าง ๆ ท่ามกลางแสงสว่างในเวลากลางวัน และทำให้เราเห็นทั้งสีประเภท **achromatic** (คือมองเห็นเป็นสีขาว ดำ และเทาไม่แยกเป็นสีอื่น) และสีประเภท **chromatic** (คือสีต่าง ๆ เช่น แดง ส้ม น้ำเงิน ฯลฯ)..... และ rods เป็นเซลล์พิเศษซึ่งมีหน้าที่.....เซลล์ทั้งสองนี้จะพบในบริเวณที่ไวต่อการเรียงภาพในดวงตา คือ..... (.....)
28. 'achromatic, หมายถึง **'ไม่มีสี'** ได้แก่สีประเภท ขาวดำ และเทา ส่วน 'chromatic, นั้น คือสีต่าง ๆ ที่เรามักนึกถึงกันตามปกติ เช่น แดง น้ำเงิน เหลือง ฯลฯ cones ที่อยู่ในดวงตาของเราจะทำให้เราเห็นสีทั้งสองประเภทดังกล่าวแล้วคือ.....ซึ่งจะเห็นเป็นสีขาว ดำเทา ๆ กับสี.....ได้แก่สีแดง เขียว ส้ม ฯลฯ
29. rods ทำหน้าที่ตรงข้ามกับ cones คือทำให้เราเห็นสีพวก **achromatic** เท่านั้น หน้าที่ของ rods ในการเห็น ก็คือการมองเห็นสิ่งต่าง ๆ ในที่ที่ไม่สว่าง หรือมีแสงสลัว ๆ และทำหน้าที่เกี่ยวกับการเห็นในเวลากลางคืน ส่วน cones นั้นทำให้เราเห็นสีทั้ง.....และ.....
30. ปกติหน้าที่ของ cones ก็คือการมองเห็นสิ่งต่าง ๆ ในที่สว่างของเวลากลางวัน ส่วน rods นั้น ทำหน้าที่ช่วยให้มองเห็นได้ในที่สลัว ๆ หรือทำหน้าที่เกี่ยวกับการเห็นในเวลา.....
31. rods ทำให้เรามองเห็นสีประเภท.....และทำให้เราสามารถมองเห็นสิ่งต่าง ๆ ในที่.....หรือในเวลา.....
32. หน้าที่ของ cones คือการมองเห็นสิ่งต่าง ๆ ตามปกติในเวลา.....ส่วน rods นั้นช่วยให้มองเห็นในเวลา.....
33. เมื่อเราเดินเข้าไปในห้องมืด cones ในเรตินาจะสูญเสียความไวในการรับแสงไปชั่วคราว ส่วน rods จะพยายามปรับตัวเข้ากับความ

rods

แตกต่างกัน

เรตินา, retina

achromatic

chromatic

achromatic,

chromatic

กลางคืน

achromatic

สลัว ๆ, กลางคืน

กลางวัน

กลางคืน

มืด และจะทำให้เรามองเห็นสิ่งต่าง ๆ ได้ดีภายในเวลาประมาณ ครึ่งชั่วโมง ดังจะเห็นได้ว่า เวลาเราเข้าไปดูภาพยนตร์ หลังจาก นั่งไปสักครู่ เราจะสามารถมองเห็นสิ่งต่าง ๆ ได้ถนัด แสดง ว่า.....เริ่มทำงานแล้ว

rods

cones

34. .... จะหมดสมรรถภาพในการมองเห็นเนื่องจากต้องสูญเสีย ความไวในการรับแสงไปภายในเวลา 2-3 นาที หลังจากเข้าไปอยู่ในห้องมืด ทั้งนี้เพราะปกติ cones ทำหน้าที่ได้ดีที่สุดใน การมองเห็นสิ่งต่าง ๆ ในที่..... cones ทำให้เราสามารถมองเห็นทั้ง

สว่าง

achromatic, chromatic

มืด

achromatic

สีประเภท.....และ.....ส่วน rods นั้นทำหน้าที่ ช่วยให้เราเห็นเฉพาะในที่..... และเราจะสามารถแลเห็นเฉพาะ สีประเภท.....เท่านั้น

35. ส่วนที่ไวมากที่สุดของดวงตาในการมองเห็นสิ่งต่าง ๆ ในเวลากลางวัน ก็คือ บริเวณเล็กๆ ของ เรตินา เรียกว่า โฟเวีย (fovea) ซึ่งเป็น ส่วนที่จะรวมแสงที่เข้ามาจากศูนย์กลางของการเห็น โฟเวียต้องมี เซลล์ประเภท..... อยู่เป็นจำนวนมาก เนื่องจากมันมีหน้าที่ เกี่ยวกับการเห็น ในเวลากลางวัน

cone

rods cone

36. ส่วนอื่นๆ ของเรตินา ที่อยู่นอกเขตโฟเวียนี้มีทั้ง.....และ.....

37. ใกล้ ๆ กับโฟเวียแถว ๆ บริเวณที่ไวต่อการรับภาพเช่นกัน ยังมี ส่วน ที่ใยประสาทของเซลล์ของเรตินามารวมกันอยู่เป็นมัด จุดที่มารวม กันเรียก จุดบอด (blind spot) และมัดของประสาทตาตั้งกล่าวนั้น ก็คือ optic nerve การที่จุดรวมนั้นเป็นจุดบอดก็เพราะบริเวณนั้น ไม่มีทั้ง.....และ.....

rods, cones

38. ส่วนที่ไวต่อการรับภาพมากที่สุด ในที่สว่างตามปกติในเวลากลางวัน

โฟเวีย fovea, cones

บอด, blind spot

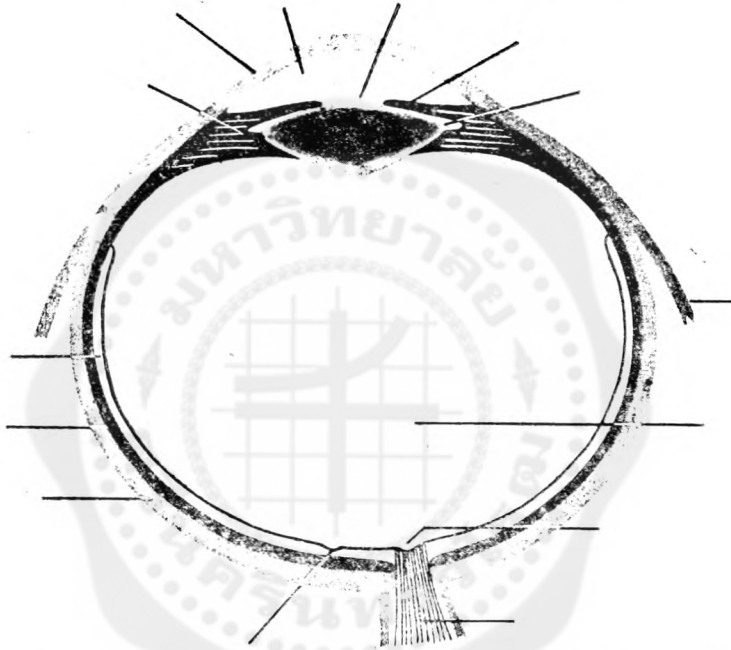
ก็คือ..... (.....) ซึ่งมีเฉพาะเซลล์..... เท่านั้น ส่วนบริเวณที่ไม่ไวต่อการรับภาพ เรียกว่า จุด..... (.....) ซึ่งเป็นที่ใยประสาทจากเซลล์ต่าง ๆ ของเรตินา มารวมกันเข้าเป็นมัด และเรียกว่าประสาท..... (..... nerve)

ออปติก, optic

39. โดยที่ไม่เปิดกลับไปดูภาพที่ผ่านมา ท่านคงเขียนชื่อส่วนต่างๆของ
 นัยน์ตาได้ลงเขียนอยู่แล้วกลับไปตรวจสอบกับภาพข้างต้นว่าถูกต้อง
 หรือไม่ (ในที่นี้ไม่ได้แสดงภาพ rods และ cones ไว้แต่ท่านก็ควร
 จะจำเอาไว้ว่า cone นั้นมีมากในบริเวณ..... (.....) ส่วน
 rod นั้นมีมากพบในบริเวณรอบนอกของ..... (.....)

โฟเวีย, fovea

โฟเวีย, fovea

chromatic

40. คราวนี้เราลองมาอภิปรายกันถึงเรื่องสี ท่านคงจะจำได้ว่าสีแดง
 นำเงิน ส้ม ฯลฯ นั้น เป็นสีประเภท.....เราสามารถทำ
 สีที่เราคุ้นเคยใน ลักษณะของสีรุ้งได้โดยให้แสงส่องผ่านแก้วปริซึม
 ลำแสงที่ผ่านออกมาจะแตกออกเป็นสีต่างๆ เหมือนสีรุ้งกินน้ำ
41. แสงจากดวงอาทิตย์ที่ส่องผ่านแก้วปริซึม จะแตกออกเป็นสีต่างๆ ที่
 เราเคยรู้จักกันดี เหมือนกับที่เรามองเห็นภาพ..... สีจะ
 สอดคล้องกับความยาวของคลื่น เช่นสีแดงที่ขอบของสีรุ้งเกิดจาก
 คลื่นแสงยาวส่วนสีม่วงก็เกิดจากคลื่นแสงสั้น ๆ
42. แสงอาทิตย์ที่ส่องผ่านแก้วปริซึมทำให้เกิดสีรุ้ง ซึ่งเรียกว่า solar
 spectrum สีที่เกิดขึ้นจะสอดคล้องกันกับความยาวของ.....แสง

รุ้งกินน้ำ

สี
คลื่น

๕
สน

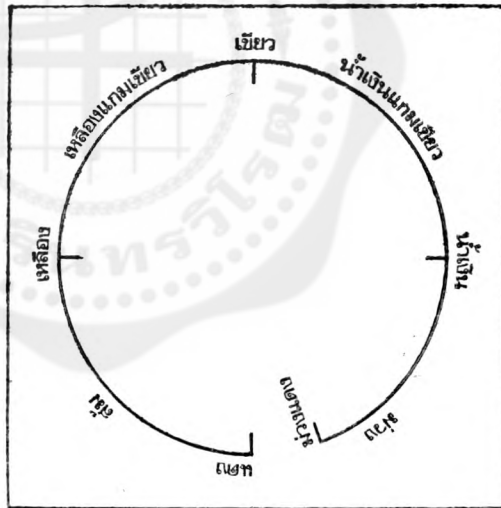
สีแดงที่อยู่ริมของสายรุ้ง เกิดจากคลื่นแสงยาว ส่วนสีม่วงที่อยู่อีกริม
หนึ่งเป็น เกิดจากคลื่นแสงที่.....

- 43. สีที่ได้จากการแยกเงา หรือสีรุ้งอาจนำมาเรียงกันในลักษณะของ
วงกลมได้ และ จากการทำเช่นนี้จะพบว่า มีบางสีที่อยู่ตรงข้ามกัน
เรียกว่า **สีคู่กัน (complementary)** ถ้าทำหน้าอ่านรายละเอียดเรื่องนี้
จากตำราจะพบว่า สีน้ำเงินอยู่ตรงข้ามกับสีเหลือง และ สีแดงก็อยู่

สีคู่กัน. complementary ตรงข้ามกับสีเขียว สีที่อยู่ตรงข้ามกันนี้เรียกว่า..... (.....)

- 44. สีน้ำเงินกับสีเหลือง และ สีแดงกับสีเขียว ต่างเป็นสีคู่กัน เนื่องจาก
มันจะปรากฏในทิศทางตรงกันข้ามจากการจัดสีรุ้งในลักษณะวงกลม
สีที่คู่กันนี้ ถ้านำมาผสมกันโดยใช้แสง (ไม่ใช่สี) มันจะหักล้างกันไป
ผลก็คือ จะปรากฏว่าไม่มีสี หรือเป็นสีเทา ๆ มัว ๆ สีรุ้งที่ได้จาก
การแยกเงาเมื่อจัดเป็นสีคู่กันจะต้องเป็นสีที่..... หากนำ
มาจัดเข้าเป็นวงกลม

๑
อยู่ตรงกันข้าม

- 45. สีที่ได้จากการแยกเงา จะคล้ายคลึงกับสีของรุ้งกินน้ำ ถ้ามันอยู่ในทิศ
ตรงกันข้าม เมื่อเราจัดสีเข้าเป็นรูปวงกลม สีตรงข้ามกันก็เป็น
.....

๑
สีคู่กัน

- 46. เขียว – น้ำเงิน และ ส้ม เป็นสีคู่กันเมื่อดูจากสีในวงกลมให้เราเอา
แสงที่มีสีเหล่านี้ผสมกันเข้า จะเกิดการ..... ผลก็คือจะ
ปรากฏเป็นสี.....

๑
หักล้างกัน
๑
สีเทา ๆ

เหลือง

สีเขียวเป็นสีคู่กับสีแดง ท่านคงจะจำได้ว่า สีน้ำเงิน และสีเหลืองนั้น เป็นสีคู่กัน ท่านลองจ้องวงกลมสีน้ำเงิน แล้วกลับไปมองรูปสีเหลือง ผืนผ้าสีเทา ท่านคิดว่าท่านน่าจะเห็นวงกลมสี..... บนสีเหลือง ผืนผ้านั้น

สีแดง, นัยน์ตาพร่า

negative

พร่า, negative

afterimage

รสชาติ, กลิ่น

54. ถ้าท่านมองวงกลมสีเขียว แล้วมองสีเหลืองผืนผ้าสีเทา ท่านจะเห็นวงกลม..... แสดงว่าท่านเกิด.....
(..... afterimage)
55. การเกิดนัยน์ตา..... มักเกิดจากการจ้องมองสีบางสีเป็นพิเศษ และสีนั้นเป็นสีคู่กันกับสีที่เรารับรู้ เมื่อหันไปมองสีเหลืองผืนผ้าสีเทา
56. การเห็นเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการรับรู้ความรู้สึกของมนุษย์ ซึ่งมีอยู่หลายอย่าง เรามักจะพูดติดปากกันว่า 'ประสาททั้ง 5' คือ เชื่อว่าคนเราสามารถรับรู้ความรู้สึกได้ 5 ทาง คือ การเห็น การได้ยิน..... และสัมผัส
57. ผู้ศึกษาจิตวิทยาควรระวังในการพูดถึงความรู้สึกของคนเรา จะเห็นได้ว่า การสัมผัสมิได้เป็นการรับรู้ความรู้สึกเพียงอย่างเดียวหากยังมีประสาทสัมผัสอื่น ๆ อีกที่ช่วยในการรับรู้ของคนเรา นอกจากนั้นเรายังมีความรู้สึกพิเศษอีก 2 อย่างคือ การทรงตัว และการเคลื่อนไหว ซึ่งช่วยให้เราสามารถอยู่ในสภาพสมดุลย์ได้ ฉะนั้นอาจจะไม่ถูกนักที่จะกล่าวว่ามนุษย์ มีประสาท ความรู้สึกเพียง 5 อย่าง
58. รสสัมผัส กลิ่น และความรู้สึกจากการสัมผัสทางผิวหนัง ก็ล้วนเป็นเรื่องสำคัญ ในชีวิตประจำวัน แม้จะมองไม่ชัดเหมือนการเห็นและการได้ยิน การเห็นและการได้ยินนั้นจัดเป็นประสาทสัมผัส ชั้นสูง ส่วน รส กลิ่น และสัมผัสนั้นมักคิดกันว่าเป็นประสาทสัมผัสที่ต่ำกว่า

59. นักจิตวิทยาได้จำแนกรสชาติขั้นมูลฐานไว้เป็น 4 จำพวก คือ หวาน เค็ม เปรี้ยว และ ขม แต่ประสบการณ์ด้านรสชาติอาจสับสน หรือ เต่าได้จากคุณภาพและประสบการณ์ความรู้สึกอื่นๆ ด้วย ตัวอย่าง เช่น รสชาติของปลาเค็มก็อาจเต่าได้จากกลิ่น หรือกลิ่นผักเผ็ดใบ กระเพราก็ชวนให้นึกถึง..... ได้

รสชาติ

เปรี้ยว หวาน เค็ม ขม (อันไหนก่อนก็ได้)

60. รสชาติขั้นมูลฐานมี 4 อย่างคือ.....และ.....นอกจากนี้ความรู้สึกอย่างอื่น ก็มีส่วนช่วยในเรื่อง..... เช่นกัน

รส

61. ในค่านกลิ่น ซึ่งมีส่วนช่วยคุณภาพของรสชาตินั้น มักเกิดจากความทรงจำของสมองมากกว่า ประสาทสัมผัสอื่น ๆ

กลิ่น

62. ประสาทสัมผัสเกี่ยวกับ..... เกี่ยวข้องโดยตรงกับรอยความจำในสมองมากกว่าประสาทสัมผัสอื่น ๆ และเป็นส่วนสำคัญ สำหรับชีวิต โดยเฉพาะในสัตว์ชั้นต่ำมากกว่าในมนุษย์

63. ค่านประสาทสัมผัสจากทางผิวหนัง เช่น ความคันเคย ต่อการจับต้อง หรือความรู้สึก เจ็บ ร้อน หนาว ต่างก็เป็นความรู้สึกที่อาศัยประสาทสัมผัสทาง.....ทั้งสิ้น

ผิวหนัง

64. การจับต้องมิได้เป็นประสาทสัมผัสทางผิวหนัง แต่เพียงอย่างเดียว การรู้สึกร้อน..... ก็จัดเป็นความรู้สึกประเภทหนึ่งด้วย

หนาว

66. ผิวหนังมีบริเวณที่ไวต่อการสัมผัส แตกต่างกันไป ไม่ว่าจะเป็นการจับต้อง ความเจ็บปวด หรือความร้อนหนาว

66. การได้ยิน หรือ โสตภาพ เป็นการรับรู้ที่จัดเป็นการทำงานของประสาทสัมผัสขั้นสูงอีกอย่างหนึ่ง สิ่งเราที่ทำให้เกิดการได้ยิน คือ กำลังงานที่เกิดขึ้น เพราะการสั่นสะเทือนของอากาศที่เคลื่อนที่ไป ช่วงคลื่นของการสั่นสะเทือนเปลี่ยนแปลงไปได้ 3 ประการ คือ ความ

เร็ว ของการสั่นสะเทือน *ส่วนสูง* ของช่วงคลื่นที่เคลื่อนไหวไปใน
อากาศ และลักษณะ *ความซับซ้อน* ของตัวคลื่น

ส่วนสูง
ซับซ้อน

67. องค์ประกอบของสิ่งเร้าที่ส่งกำลังงานให้แก่เครื่องรับในหูมี 3 ประ-
การคือ ก) ความเร็วของการสั่นสะเทือน ข) ..... ของช่วง-
คลื่นที่เคลื่อนไหวไปในอากาศ และ ค) ลักษณะความ .....
ของตัวคลื่น

68. ความเร็วของการสั่นสะเทือนทำให้เกิดเสียงสูงต่ำ ส่วนสูงของช่วงคลื่น
จะเกี่ยวข้องกับ *ความดัง* หรือความ *เบา* และความซับซ้อนของ
ตัวคลื่นจะบอกถึงลักษณะเฉพาะของเสียงนั้น

ซับซ้อน

69. เสียงไวโอลินจะมีความเร็วและส่วนสูงของช่วงคลื่น เหมือนกับเสียง
c ของขิม แต่เรารู้ว่าลักษณะเสียง c สองอันนี้ไม่เหมือนกันทั้งนี้
เพราะความ..... ของตัวคลื่นไม่เหมือนกัน

70. หูแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ หูชั้นนอก หูชั้นกลาง และหูชั้นใน หูชั้นนอก
ประกอบด้วย ใบหู และรูหู เรื่อยไป จุกเยื่อหู (Tympanic membrane)
ซึ่งภาษาสามัญเรียกว่า *แก้วหู*

นอก

71. ใบหูมีหน้าที่บ่งชี้ให้เสียงผ่านเข้าไปในช่องหู และช่วยให้เรารูทิศทาง
ของเสียงที่ได้ยิน

72. ใบหู รูหู จัดเป็นส่วนประกอบของหูชั้น..... ซึ่งมีหน้าที่เก็บเอา
คลื่นเสียงแล้วนำผ่านรูหูไปจนคลื่นเสียงกระทบกับเยื่อหู หูชั้นกลาง
เริ่มต้นจากเยื่อหูลึกเข้าไปถึงกระดูกหูตอนใน หูชั้นกลางเป็นรูๆหนึ่ง
ในกระโหลกศีรษะ

ชั้นกลาง

73. จากเยื่อหูไปจนถึงกระดูกหูตอนในเป็นส่วนของหู..... ซึ่งติดต่อกับ
กับคอหอย โดยทางหลอด *ยูสเตเคียน* (Eustachian Tube) หูชั้นกลาง

มีกระดูก 3 ชั้น เชื่อมต่อกันด้วยข้อต่อ คือ กระดูกรูปหม้อ กระดูกรูปทั่ง และ กระดูกรูปโกลน

- 74. กระดูกรูปหม้อ กระดูกรูปทั่ง และกระดูกรูปโกลนเป็นกระดูกเล็กๆ อยู่ในหู..... กระดูกหม้อ ยึดอยู่กับเยื่อหู ส่วนกระดูกรูปโกลนจ่ออยู่ที่ รูรี ในกระดูกหูตอนใน หัวกระดูกรูปหม้อยังติดอยู่กับกระดูกรูปทั่ง และกระดูกรูปทั่งก็ติดกับกระดูกรูปโกลน ดังภาพ

ชั้นกลาง

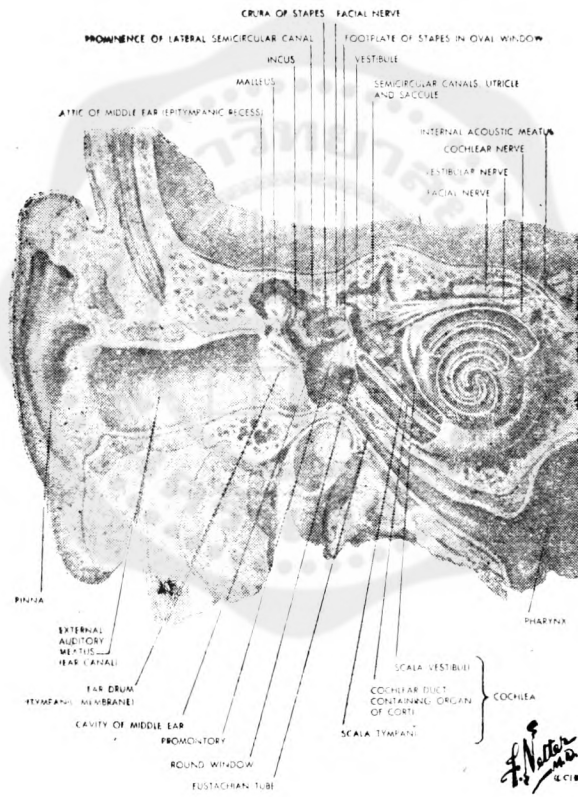

PLATE 1 PATHWAYS OF SOUND RECEPTION

ภาพแสดงส่วนประกอบของหู

- 75. คลื่นเสียงที่ผ่านหูชั้นนอกเข้ามา ก็จะเคลื่อนที่ไปตามลักษณะของคลื่นเสียงและกระดูก 3 อันนี้ก็จะสั่นกระเทือนไปตามจังหวะเดียวกัน
- 76. กระดูก 3 ชั้นในหู ตอนกลางคือ กระดูก.....รูป.....และรูป.....

หม้อ ทั่ง โกลน

77. กระจก รูปโกลน อยู่ในรูรีของกระจกหู ตอนใน ซึ่งมีน้ำหล่ออยู่ข้างใน การสั่นกระเทือนของกระจกหูทั้งจะส่งผลถึงการสั่นสะเทือนของน้ำซึ่งอยู่ที่หูตอน.....
78. กระจกหูตอนในมีรูปร่างขดวนเหมือน เปลือกหอย เรียกว่า ค็อกเคลีย (cochlea) ซึ่งมีระยะทางยาวประมาณ 4 ซม. และขดวนสองรอบครึ่งตอนในกลาง และวนตลอด
79. กระจกหูที่ขดวน เหมือนเปลือกหอยคือ.....(.....) ซึ่งอยู่ที่หูตอน.....
80. รูวนในค็อกเคลียแบ่งเป็น 2 ตอน สิ่งทกนผ่าศูนย์กลางรูนี้ เป็นกระจกและเนื้อเยื่อเรียก **Lamina Spiralis** และ **Basilar membrane**
81. ....spiralis คือกระจกที่กั้นช่องแบ่งภายในค็อกเคลีย ซึ่งซึ่งเป็นส่วนประกอบของหูชั้น.....และเนื้อเยื่อที่กั้นช่องนี้คือ.....
.....membrane
82. สิ่งสำคัญที่สุดบนเยื่อเนื้อคือ **Organ of corti** ซึ่งอยู่ติดกับเนื้อเยื่อ basilar การที่คนเราได้ยินเสียงก็เกิดจากการกระเพื่อมของน้ำที่อยู่ ในหูชั้นใน ทำให้เยื่อ.....ไหวและปลายประสาทที่ติดอยู่บนเยื่อเนื้อคือ Organ of.....จะเริ่มนำกระแสประสาท เคลื่อนที่ไปตามเส้นประสาทที่ติดต่อกัน โดยผ่านกระจก.....Spiralis ไปจนถึงศูนย์กลางการได้ยินที่คอร์เทกซ์
83. เสียงเดินทางผ่านหูชั้นนอก เข้าสู่หูชั้นกลางโดยผ่านเยื่อหู และกระจกหู 3 ชั้น คือ กระจกหู.....กระจกหู.....และกระจกหู.....การไหวตัวของกระจกจะส่งผลถึงการสั่นสะเทือนของ.....ที่อยู่ ในหูตอน.....คือค็อกเคลีย (cochlea) ปลายประสาทของหูตอนในกลุ่มที่เรียกว่า Organ of.....ซึ่งติดอยู่บนเยื่อจะ เริ่มนำ กระแส ประสาท และส่งผ่านกระจก L..... S.....ไปจนถึง ศูนย์ กลางการได้ยินคือ..... (.....)

ใน

ค็อกเคลีย cochlea

ใน

Lamina
ใน basilar

basilar
corti
Lamina

หมอน, ทั้ง
โกลน
น้ำ ใน

corti
Lamina Spiralis
คอร์เทกซ์ cortex

84. เครื่องมือที่ใช้วัดระดับการได้ยินคือ **ออดิโอมิเตอร์ (Audiometer)** และหน่วยที่ใช้ในการวัดความดังคือ **เดซิเบล** (อักษรย่อคือdB)
85. การวัดความสามารถในการฟังเสียงระดับต่าง ๆ ของคนอาจทำได้

ออดิโอมิเตอร์ (Audiometer) โดยใช้..... (.....) และหน่วยวัดความดังของเสียงคือ.....

เดซิเบล

86. ความดังของเสียงที่ใช้พูดกันในคนปกติ ประมาณ 30-40 เดซิเบล แต่ถ้าผู้ใดมีหูพิการ หรือมีการได้ยินที่ผิดปกติแล้วเขาจะได้ยินเสียงที่มีความดัง 30-40.....ไม่ชัดหรือไม่ได้ยินเลย นอกจากนี้คนปกติจะต้องได้ยินเสียงของตนเองพูดด้วยเสมอ ส่วนผู้มีหูพิการนั้นเมื่อพูดจะ..... (ได้ยิน, ไม่ได้ยิน) เสียงตัวเอง จึงมักพูดดังกว่าปกติ เพื่อให้ตัวเองได้ยินเสียงชัด ฉะนั้นคนที่ประสาทหูพิการจึงมักจะพูดด้วยเสียง.....กว่าคนปกติจนเห็นได้ชัด แต่คนที่พิการอันเนื่องจากการนำเสียง มักจะพูดเบากว่าปกติ เพราะเขาได้ยินเสียงตนเองชัดเจนนั่นเอง ทั้งที่ฟังเสียงคนอื่นไม่ชัด

เดซิเบล

ไม่ได้ยิน

ดัง

ไม่ได้ยิน

87. มนุษย์จะมีความสามารถและความอดทน ในการรับฟังเสียงในขอบเขตจำกัด ถ้าเสียงเบาไปก็จะ.....ถ้าดังเกินไปก็จะ.....เป็นอันตรายหรือมีอาการปวดหู เช่นเสียงจากเครื่องบินเจ็ทที่ดังเกินกว่า 140 เดซิเบล เป็นต้น คนที่ต้องฟังเสียงดังมาก ๆ จะทำให้มีอาการเหนื่อยอ่อน ผลก็คือจะรับฟังเสียงได้น้อยลง

ชั้นนอก

ชั้นกลาง ชั้นใน

รับฟังเสียง,

ควบคุมการทรงตัว

นำเสียง

รับเสียง

88. คราวฉลองมาทบทวนอีกครั้ง หูของมนุษย์มี 3 ชั้นคือ.....และ.....

89. หน้าที่ของหูมี 2 อย่างคือ 1)..... 2).....

90. หูชั้นนอก และหูชั้นกลางทำหน้าที่.....ส่วนหูชั้นในทำหน้าที่.....

91. หูชั้นในที่รับฟังเสียงนั้น มีลักษณะคล้ายกันหรือต่างกัน หูชั้นในส่วนล่างรับเสียงสูงได้ดี หูชั้นในส่วนบนรับเสียงต่ำได้ดี เครื่องมือที่ใช้วัด
 ออดิโอมิเตอร์, Audiometer ระดับการได้ยินเรียก..... (.....) และ
 เดซิเบล หน่วยวัดความดังคือ.....
- 30-40 92. เสียงพูดคุยตามปกติของมนุษย์มีความดังประมาณ.....เดซิเบล
- 140 93. เสียงที่มักทำให้ผู้ฟังรู้สึกปวดหูมีความดังประมาณ.....dB ขึ้นไป
94. ความไวของหูสามารถเปลี่ยนแปลงได้ แต่แตกต่างกันไปในแต่ละ
 คนอย่างไรก็ตามปกติ จะได้ยินเสียงที่ตนเองพูดเสมอ ส่วนคนที่
 หูพิการ จะไม่ได้ยินเสียงพูดของตนเองถนัดจึงมีแนวโน้มที่จะพูด
 ดังขึ้น, เบาลง .....หรือ.....กว่าปกติ

แบบฝึกหัด

จงเลือกคำตอบที่เหมาะสมที่สุด โดยการเขียนอักษรกำกับตัวเลือกนั้นลงในช่องว่างที่เว้นไว้แต่ละข้อ

..... 1. ปริมาณของสิ่งใดต่อไปนี้จะลดจำนวนลงในบริเวณศูนย์กลางของเรตินา

- ก. cones
- ข. rods
- ค. fovea
- ง. blind spot

..... 2. ส่วนใดของดวงตาที่ไวต่อการมองเห็นสิ่งต่างๆ ในที่สว่างตามปกติของเวลากลางวัน

- ก. fovea
- ข. retina
- ค. lens
- ง. pupil

..... 3. สีในข้อใดต่อไปนี้เป็นสีประเภท 'chromatic' เท่านั้น

- ก. น้ำเงิน เหลือง ขาว
- ข. แดง เขียว เทา
- ค. ดำ ม่วง ส้ม
- ง. ม่วง เหลือง แดง

..... 4. เมื่อเดินเข้าไปในทมด เช่น โรงภาพยนตร์ ครั้งแรกท่านจะรู้สึกลำบากในการมองหาที่นั่ง แต่สักครู่ เมื่อชินกับความมืดแล้ว ท่านก็จะมองหาที่นั่งได้และยังมองเห็นคนที่นั่งรอบๆตัวท่านได้ด้วย ด้วการที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้มากที่สุดคืออะไร

- ก. fovea
- ข. cones
- ค. rods
- ง. blind spot

..... 5. แม่สีทางจิตวิทยาคือสีใด

- ก. แดง น้ำเงิน เหลือง
- ข. แดง เหลือง เขียว น้ำเงิน
- ค. เทา แดง ขาว เขียว
- ง. เหลือง เขียว แดง

..... 6. กลิ่นเสียงทมความถี่เดียวคือเสียงประเภทใด

- ก. เสียงบริสุทธิ์
- ข. เสียงผสม
- ค. เสียงพยัญชนะต่าง ๆ
- ง. เสียงสระต่าง ๆ

- ..... 7. เกล็นส์ในดวงตามนุษย์ มีหน้าที่อะไร
- ยอมให้แสงผ่านเข้ามา
  - โฟกัสแสงที่เรตินา
  - บังคับหรือกำหนดปริมาณของแสง
  - บีบและขยายตา
- ..... 8. ลักษณะสำคัญ 2 ประการของคลื่นเสียงคืออะไร
- ระดับเสียงและลักษณะของเสียง (pitch and timbre)
  - ความถี่และช่วงกว้างของคลื่น (frequency and amplitude)
  - ความดังและช่วงกว้างของคลื่น (loudness and amplitude)
  - ความถี่และระดับเสียง (frequency and pitch)
- ..... 9. อวัยวะรับความรู้สึกด้านการทรงตัวตั้งอยู่ที่ไหน
- ค็อกเคลีย (cochlea)
  - กล้ามเนื้อ เอ็น ข้อต่อ
  - กระดูกรูปหอยของหูชั้นใน
  - กลีบสมองส่วนข้าง (temporal lobe)
- ..... 10. ผู้คิดทฤษฎีการได้ยินที่เรียก 'frequency theory' คือใคร
- Helmholtz
  - Max Meyer
  - Rutherford
  - Wever and Bray
- ..... 11. สมหมายออกมาจากห้องปรับอากาศ และรู้สึกร้อนเมื่อเข้ามาในห้องรับแขกที่มีได้ติดเครื่องปรับอากาศ ส่วนจิตราทำอาหารอยู่ในครัวเมื่อกลับเข้ามาในห้องรับแขกเช่นกันกลับรู้สึกว่าย่ำเย็นสบาย ตัวอย่างนี้แสดงถึงเรื่องใด
- absolute threshold
  - difference threshold
  - j. n. d.
  - sensory adaptation

- ..... 12. การที่นักจิตวิทยาเอาสิ่งเร้าให้แก่กลุ่มตัวอย่างเพื่อให้เขาบอกว่า เขาสังเกตเห็น
สิ่งเร้านั้นหรือไม่ แสดงว่านักจิตวิทยากำลังค้นหาอะไรจากกลุ่มตัวอย่าง
- difference threshold
  - absolute threshold
  - sensory acuity
  - sensory modalities
- ..... 13. บริเวณเปลือกนอกที่สัมผัสเกี่ยวกับกลิ่น มักพบว่ามีเปอร์เซ็นต์สูงใน
สมองของสัตว์ประเภทใด
- คน
  - สุนัข
  - ปลา
  - ลิง
- ..... 14. การเห็นสีม่วง เกิดจากส่วนไหนของนัยน์ตา
- rods
  - cornea
  - fovea
  - cones
- ..... 15. ข้อใดต่อไปนี้เป็นที่จัดอยู่ในเรื่องของประสาทสัมผัสทั้งห้า
- การจับต้อง การเจ็บปวด การคัน เสียงตึกตอก
  - การสัมผัส การเจ็บปวด ความอบอุ่น ความหนาว
  - การเจ็บปวด การคัน เสียงตึกตอก ความอบอุ่น
  - การเจ็บปวด การคัน เสียงตึกตอก และการสัมผัส

- ..... 16. คนที่มีประสาทหูพิการ จะได้ยินเสียงตนเองในลักษณะใด
- เบากว่าที่คนปกติควรจะได้ยิน
  - ดังกว่าที่คนปกติควรจะได้ยิน
  - เท่าคนปกติ
  - ก .หรือ ข.
- ..... 17. แก้วหู (tympanic membrane, Eardrum) อยู่ที่หูตอนใด
- ชั้นนอก
  - ชั้นกลาง
  - ชั้นใน
  - ระหว่าง ข และ ค
- ..... 18. ดวงตาไปรับบริการตรวจสภาพการได้ยินที่คลินิกโสตสัมผัสของโรงพยาบาลรามารับดี ผลปรากฏว่า สภาพการได้ยินของเธอเมื่อทำการวัดการได้ยินด้วยเสียงบริสุทธิ์ในความถี่ 500, 1000 และ 2000 รอบต่อวินาทีมีค่าเฉลี่ย 40 เดซิเบล . สภาพการได้ยินของดวงตาจัดอยู่ในประเภทใด
- ปกติ
  - หูตึงเล็กน้อย
  - หูตึงมาก
  - หูหนวก
- ..... 19. 'วิทยากับวีรุณ เดินไปพบสุนัขสีขาวตัวหนึ่งบนถนน วิทยาลอยห่างออกไปทันที ส่วนวีรุณกลับผิวปาก และ เรียกให้มันเดินมาหา' จากข้อความข้างต้นนี้ ท่านคิดว่า องค์ประกอบใดเป็นส่วนสำคัญที่สุดที่ทำให้การรับรู้และการแสดงออกของคนทั้งสองต่างกันออกไป
- อวัยวะรับความรู้สึก
  - การเรียนรู้ในอดีต
  - การตีความหมายของสิ่งเร้า
  - อารมณ์

..... 20. วีระจ๋องวงกลมสีแดงแล้วกลับไปมองฉากสีเทา ท่านคิดว่าถ้าให้วีระมองวงกลมอีกครั้งเขาจะเห็นวงกลมเป็นสีอะไร (ตาไม่บอดสี)

ก. สีแดง

ข. สีเทา

ค. สีขาว

ง. สีเขียว

เฉลย

1.	ก	6.	ก	11.	ง	16.	ก
2.	ก	7.	ก	12.	ข	17.	ก
3.	ง	8.	ข	13.	ค	18.	ข
4.	ค	9.	ค	14.	ก	19.	ค
5.	ข	10.	ค	15.	ข	20.	ง

บทที่ ๑

การรับรู้เรื่องราวและเหตุการณ์ต่าง ๆ

โปรแกรมการเรียนรู้

การเรียนรู้

รับความรู้สึก

รูปร่าง

สิ่งที่

วัตถุ

1. เพื่อที่จะสนองความต้องการ มนุษย์จะต้องมีความสามารถในการจดจำวัตถุต่างๆ ที่มาสนองความต้องการของตัว สิ่งเหล่านี้มิใช่จะทำได้มาแต่กำเนิด หากแต่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายหลัง จึงแสดงว่าอย่างน้อยที่สุด ส่วนหนึ่งของการรับรู้ก็เป็นเรื่องของ.....
2. อวัยวะรับความรู้สึกเป็นอวัยวะที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการรับรู้ เรารับรู้สิ่งต่างๆ จากการเห็น ดังนั้นตาจึงเป็นอวัยวะ.....
3. เรารับรู้เหรียญบาทในลักษณะการเดียวกันไม่ว่าจะมองจากมุมไหนไม่ว่าเราจะถือไว้ในมือหรือวางบนโต๊ะ เราก็ยังรับรู้เหรียญบาทในลักษณะของวัตถุกลมๆ หรือพูดอีกนัยหนึ่งก็คือ.....ของเหรียญบาทที่เรารับรู้มัน มีลักษณะคงที่ไม่ว่าจะมองจากมุมใด
4. ในทำนองเดียวกันกับการรับรู้ถึงสีสรรของสิ่งต่างๆ ไม่ว่าสีมันจะเข้มจางชัดอย่างไร เราก็รับรู้มันในสภาพคงที่ ตัวอย่างเช่น เราเห็นลูกบ๊องปองสีขาวตกอยู่ใต้ต้นไม้ แม้มัน จะเปลี่ยนโคลนกระดำกระด่าง เราก็ยังรับรู้ในสภาพที่ว่า ลูกบ๊องปองมีสีขาว การรับรู้เช่นนี้แสดงถึงการรับรู้ที่..... เกี่ยวกับสี
5. เรามีแนวโน้มที่จะรับรู้วัตถุต่างๆ ในสภาพที่คงที่ หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ *ความคงที่ของวัตถุ* เราจำรูปร่างลักษณะของกระป๋องนมได้ไม่ว่ามันจะบุบไปบ้าง หรือเห็นมันเพียงเสี้ยวเดียว นั่นก็คือตัวอย่างของความคงที่ของ.....

6. การที่เรา รู้สึกว่า วัตถุ มิได้เปลี่ยนแปลงไปแม้ว่า ภาพที่ปรากฏ จะเปลี่ยนแปลงไปจัดเป็นตัวอย่างในเรื่อง.....
7. นักจิตวิทยาได้จำแนกถึงชนิดของความคงที่ของวัตถุไว้หลายชนิด เช่น ความคงที่ในตำแหน่ง..... ซึ่งไม่ว่าเราจะมองจากมุมใดเราก็ยังรับรู้ว่าเป็นวัตถุชิ้นเดียวกัน
8. เมื่อเราเห็นใครคนหนึ่งในระยะใกล้ ๆ เราอาจจะเห็นว่าเขาสูงกว่า 6 ฟุต เมื่อเราเห็นคน ๆ หนึ่งอีกในระยะห่างไปสัก 10 หลา ภาพที่ปรากฏบนเรตินาในดวงตาของเรา ย่อมเล็กกว่าเมื่อเราเห็นเขาใกล้ๆ แต่เราก็ยังคงมีการรับรู้อย่างเดิม คือรับรู้ว่าเขาสูงราว ๆ 6 ฟุต ตัวอย่างนี้คือเรื่องของความคงที่ในตำแหน่ง.....
9. เรารับรู้ว่าการป้องกันมมีลักษณะเป็นรูปกระบอกทรงกลม ไม่ว่าจะอยู่ในทิศไหนก็เนื่องมาจากความคงที่ในตำแหน่ง.....
10. เรารับรู้เกี่ยวกับรั้วที่อยู่ไกลสุดว่าสูงเท่า ๆ กับที่ตรงประตูใกล้ตัวเราก็เพราะความคงที่ในตำแหน่ง.....
11. เราเห็นธงชาติไทยมี 3 สี แดง ขาว น้ำเงิน เสมอไม่ว่าธงนั้นจะเล็กหรือใหญ่ เก่าหรือใหม่ ก็เนื่องมาจากความคงที่ของ....
12. เมื่อพูดกันถึงเรื่องความคงที่ของวัตถุ ก็หมายถึงว่าเรากำลังพูดกันถึงแนวโน้มในการรับรู้สิ่งต่าง ๆ ในสภาพที่.....ไม่ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงของวัตถุให้ปรากฏแก่สายตา จากมุมใดในระยะแยะไหน หรือในสภาวะใด ๆ
13. เราเรียกสภาวะที่คนมีแนวโน้มในการรับรู้สิ่งต่าง ๆ ในสภาพคงที่ หรือเหมือนเดิมว่าสภาวะการรับรู้เกี่ยวกับ *ความคงที่ของวัตถุ*
14. จากที่กล่าวมาเราพอสรุปได้ว่า ชนิดของความคงที่ของวัตถุในแง่ของการรับรู้ได้แก่ความคงที่เกี่ยวกับ..... และ.....

ความคงที่ของวัตถุ

รูปร่าง

ขนาด

รูปร่าง

ขนาด

สี

คงที่

รูปร่าง, ขนาด, สี

- รูป
รูป,
figure, ^ขพื้น, ground
รูป – ^ขพื้น
15. เรารับรู้สิ่งต่างๆ ในลักษณะรวมๆ ถ้าเรามองไปรอบๆ ตัวเราจะสังเกตเห็นว่าวัตถุบางอย่างเด่นกว่าวัตถุอย่างอื่น เช่นเมื่อเรามองไปที่กระดานดำ เราจะเห็นตัวอักษรบนกระดานเด่นกว่าพื้นกระดาน ตัวอักษรที่เด่นออกมา เรียกว่า “รูป” (figure) และส่วนที่ไม่เด่น เรียกว่า ^ขพื้น (ground) เมื่อรวมทั้งรูปและพื้นเข้าด้วยกันก็จะเป็นความสัมพันธ์ระหว่าง.....และ^ขพื้น
16. เมื่อเรามองภาพคนยืนที่ชายทะเลจากภาพถ่าย ภาพคน ก็เป็น..... (.....) ส่วนทะเลที่เป็นฉากอยู่ในภาพ ก็คือ..... (.....)
17. การที่เราเห็นรูปเด่นออกมาจากพื้นก็จัดเป็นตัวอย่างของความสัมพันธ์ระหว่าง..... (figure-ground)
18. ในเรื่องของการรับรู้ยังมีปัญหาอีกหลายอย่างที่เรายังไม่เข้าใจ ปัญหาหนึ่งก็คือ ภาพลวงตา ซึ่งเราก็คพบเห็นกันเสมอๆ เช่น เรามักจะมองเห็นว่าเส้น ข. ยาวกว่าเส้น ก. ทั้งๆ ที่ทั้ง ก. และ ข. มีความยาวเท่ากัน นี่ก็เป็นตัวอย่างของ.....หรือ ^ขทัศนมายา
- ภาพลวงตา
19. นอกจากนั้นเราอาจเคยเห็นสัญญาณไฟฟ้าที่อยู่หนึ่งๆ แต่ลักษณะการปิดเปิดเพียงบางส่วนทำให้เรามองเห็นเหมือนกับมี ^ขการเคลื่อนไหว เช่น ภาพโฆษณาขายสุรา เป็นต้น ภาพลวงตาในลักษณะดังกล่าวนี้เป็น^ขทัศนมายา หรือ ภาพลวงตาของ.....
- การเคลื่อนไหว
20. ถ้าเราให้คนดูภาพต่างๆ ซึ่งแต่ละภาพจะค่อยๆ เปลี่ยนอิริยาบถไปที่ละน้อยโดยสัดส่วนที่พอเหมาะ เราก็จะเห็นภาพนั้นเป็นภาพที่เคลื่อนไหวได้ เช่น ภาพยนตร์การ์ตูน และภาพยนตร์ที่เราดูกันอยู่ทุกวันนี้ ก็เกิดจากการถ่ายภาพในอัตราต่างๆ แล้วนำมาเรียงต่อกันจนเกิดเห็นเป็นภาพเคลื่อนไหวไปได้ ตัวอย่างนี้ก็เป็น ภาพลวงตาของ..... (stroboscopic motion)
- การเคลื่อนไหว

21. ถ้าเราเอาไฟส่องควางห่างกันประมาณ 4 นิ้ว ในห้องมืดแล้วผลัดกันปิดเปิดไฟทั้งสองดวงในอัตราเร็วที่พอเหมาะ เราจะเห็นภาพดวงไฟวิ่งวนไปวนมา ภาพลวงตานี้เรียกว่า phi phenomenon จัดเป็นอีกตัวอย่างหนึ่งของภาพลวงตาต้านการเคลื่อนไหว (..... motion)
22. ปัญหาอีกประการหนึ่งในเรื่องของการรับรู้ก็คือ เรื่องการรับรู้ด้านความลึก พื้นที่ของเรตินามีเพียง 2 มิติ แต่เราสามารถรับรู้ภาพเชิง..... มิติได้
23. ถึงแม้ว่าเราไม่อาจจะอธิบายได้เต็มที่ว่า เรารับรู้ภาพ 3 มิติ ได้อย่างไร แต่เรารู้ว่า เรามี.....ตา ซึ่งมองเห็นสิ่งต่างๆ แยกกัน
24. ตาแต่ละข้างของเราเห็นภาพต่างๆ ผิดแปลกไปจากกันเล็กน้อย เมื่อมารวมกันเข้าก็เกิดผลคือทำให้เห็น **ส่วนลึก** ของวัตถุที่เรียก **stereoscopic vision** เมื่อเราใช้กล้องถ่ายรูปที่มีเลนส์สองอันถ่ายภาพของวัตถุชิ้นหนึ่งออกมาสองภาพ จะเห็นว่า แต่ละภาพจะแตกต่างกันเล็กน้อย เนื่องจากถ่ายจากมุมที่ต่างกันเมื่อเอาภาพทั้งสองมามองด้วยกล้องสองตาที่ใช้สองมองภาพ เราก็จะเห็นส่วนลึกของภาพนั้น การทำเช่นนี้มนุษย์ได้ขอกิจจากเรื่องของ..... vision
25. ผลจากการเห็นตามธรรมชาติที่เรียก stereoscopic นั้น ขึ้นอยู่กับหลักความจริงที่ว่า มนุษย์เรามีตาสองข้าง แต่ละข้างจะมองภาพ.....กัน ไปเล็กน้อย
26. เรื่องทำนองเดียวกับการเห็นความลึกของภาพนั้นก็พบในเรื่องของการได้ยินด้วยกล่าวคือ เรามีหูสองหู หูแต่ละข้างก็ได้ยินแตกต่างกันไปเล็กน้อย หรือได้ยินเสียงเดียวกัน ในเวลาที่แตกต่างกันเล็กน้อย เราเรียกผลจากการได้ยินทำนองนี้ว่า **stereophonic effect**

stroboscopic

3

สอง

stereoscopic

แตกต่าง

27. เครื่องสเตอริโอ ไฮไฟที่มีลำโพงแยกสองตัววางไว้ห่างกันทำให้เรา
รับฟังเสียงรอบทิศทางได้ ก็เป็นการที่มนุษย์ เลียนแบบธรรมชาติจาก
stereophonic เรื่องของ.....effect
28. การเห็นแบบ stereoscopic ทำให้เราเห็นส่วนลึกของภาพ ส่วนผลจาก
stereophonic .....effect ช่วยทำให้เรารับฟังเสียงได้รอบทิศทาง
29. เมื่อคนเราเติบโตเป็นผู้ใหญ่แล้ว เราก็มารู้ว่าเราสามารถรับรู้เรื่องบาง
อย่างได้ดีกว่าที่เป็นเช่นนั้นก็ไม่ได้ทำให้เราทราบว่า การรับรู้เช่นนั้น
เกิดจากการเรียนรู้ หรือเป็นความสามารถที่ติดตัวมาแต่กำเนิด คน
ที่คิดว่าเกิดจากการเรียนรู้จัดเป็นพวกที่เชื่อว่าต้องอาศัยประสบการณ์
ความชำนาญ (empiricists) ส่วนคนที่รู้สึกว่าคุณเกิดมาพร้อมกับ
ความสามารถในการรับรู้เรียกว่า พวกธรรมชาตินิยม (nativists) ซึ่ง
เป็นพวกที่ถือสิ่งที่ได้มาแต่กำเนิด ดังนั้นผู้ที่คิดว่าเรื่องของความ
คงที่ในการรับรู้สิ่งต่างๆ นั้น เป็นเรื่องของการเรียนรู้ก็หมายความว่า
ว่าเขาเห็นด้วยกับพวกที่ต้อง..... (.....)
30. พวก empiricists รู้สึกว่า เราต้องเรียนรู้ที่จะรับรู้สิ่งต่างๆ ในโลก
nativists ดังที่เรารับรู้ทุกวันนี้ ส่วนพวก.....แย้งว่า ความสามารถ
ดังกล่าวนี้เป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด
31. นักจิตวิทยาส่วนมากเห็นพ้องกันว่า หลายๆ สิ่ง หลายๆ อย่างที่เรา
รับรู้กันอยู่ทุกวันนี้ เป็นเรื่องของ การเรียนรู้ ปัญหาที่เหลื่อมคือว่า
เราเกิดมาพร้อมกับความสามารถ ที่จะรับรู้สิ่งต่างๆ อยู่บ้างหรือว่า
ทุกๆ อย่างล้วนแต่เป็นเรื่องของการเรียนรู้ อย่างไรก็ตามสิ่งที่นักจิต
วิทยาส่วนมากเห็นพ้องกันนั้น ก็เป็นสิ่งที่สอดคล้องกับความเห็น
empiricists ของพวก.....

nativists

32. ผลจากการวิจัยที่ผ่านมา แสดงให้เห็นว่า ถึงแม้ว่าการ เรียนรู้ จะมี ส่วนสำคัญเกี่ยวกับบทบาทต่าง ๆ ของการรับรู้ แต่ก็มีบางอย่างที่ อาศัยพื้นฐาน ซึ่งมีมาแต่กำเนิด ดังนั้นความเห็นของพวกเขา..... ก็มิได้ผิดพลาดเลยทีเดียว

เตรียมตัว

33. การรับรู้ เป็นเรื่องของ การเลือกสรร เราให้ความสนใจต่อสิ่งเร้า ต่างๆ ที่มีอยู่มากมายเพียงบางเรื่อง ปัญหาจึงมีว่า “อะไรเป็นตัว กำหนดว่าเราจะให้ความสนใจสิ่งเร้าอันไหนในเวลาหนึ่งๆ” ตัว แปรที่สำคัญอันหนึ่งก็คือ การเตรียมพร้อม ซึ่งเราอาจจะทราบได้ จากการบอกเล่า ตัวอย่างเช่นเมื่อโฆษกบอกเราว่า เราจะได้ ฟังเพลงไทยเดิม ก็หมายความว่าเขาได้ให้ผู้ฟังมีการ..... ล่วง หน้าก่อน

เตรียมตัว
รับรู้

34. เมื่อใดก็ตามที่เราพร้อมที่จะรับรู้ สิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่งมากกว่า อย่างอื่นแสดงว่าเรามีการ.....ล่วงหน้า การเตรียมตัวล่วงหน้า ทำให้เรามีความพร้อมที่จะ.....สิ่งเร้าอย่างใดหนึ่งมากกว่าอย่าง อื่นๆ ในสภาวะการณ์ที่กำหนดให้

ความรู้สึ

35. เมื่อพูดถึงการรับรู้ เราก็มักพูดถึง เรื่องของความรู้สึกในการรับรู้ หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ การรับรู้ จะเกิดขึ้นโดยผ่าน.....แต่เคยมี การกล่าวกันถึงเรื่องการรับรู้ที่ไม่อาศัยประสาทสัมผัส หรือที่เรียก กันว่าการรับรู้โดย *ประสาทพิเศษ (extra-sensory perception)* ที่เรียกย่อๆ ว่า ESP

36. ได้มีการวิจัยกันถึงการรับรู้โดยอาศัยประสาทพิเศษเป็นเวลาหลายปี และได้มีการพยายามจะยืนยันต่อนักจิตวิทยาว่า เรื่องนี้เป็นเรื่องที่ มีอยู่จริง แต่อย่างไรก็ตามนักจิตวิทยาส่วนมากก็ยัง ไม่ค่อยเชื่อถือ

37. เรื่องของ ESP นั้นมีหลายอย่างเช่น **โทรจิต (Telepathy)** หรือการติดต่อกันทางจิต หรือการอ่านใจคน

โทรจิต, telepathy

38. คนที่อ้างว่าสามารถส่งกระแสความคิดของเขาไปยังใครอีกคนที่อยู่ห่างไกลออกไป เพื่อส่งข่าวว่า เขากำลังคิดอะไร แสดงว่าคุณคนนั้นกำลัง ใช้วิธี.....(tele.....)และคนที่อ้างว่าสามารถรับรู้ความคิดนั้นๆเช่นกัน

clairvoyance

39. วิธีการอันหนึ่งที่ใช้กันมากในการวิจัยถึงเรื่องของ ESP ก็คือการทายไฟ ผู้ทดลองจะถามผู้ทายว่า ไฟตัวที่เขาแอบไว้ในช่องคือไฟตัวไหน โดยที่ไม่มีใครรู้เลยว่าเป็นไฟใบใด คนที่สามารถทายได้ก็เข้าลักษณะของ **หมอดู** หรือ **ผู้วิเศษ (clairvoyance)** ในกรณีหมอดู.....จะต้องรับรู้เกี่ยวกับสิ่งของหรือเหตุการณ์ที่ไม่มีส่วนจะได้รับอิทธิพลจากประสาทสัมผัส หรือความรู้สึก อย่างไรก็ตามคนที่สามารถทายไฟได้ถูกนั้นจะจัดให้เป็นหมอดู (clairvoyance) หรือนักโทรจิต.....ก็ เพราะเขาอาจรับรู้ว่ามีไฟใบนั้นเป็นเลขอะไรลักษณะไหนได้โดยตรงหรืออ่านจากความคิดของคนที่ยูู้ได้

telepathy

รูล่วงหน้า

40. ESP อีกชนิดคือ **พวกที่รูล่วงหน้า** หรือ **นักพยากรณ์ (precognition)** หรือมี**สังหรณ์** พวกนี้จะสามารถรับรู้เหตุการณ์ต่าง ๆ ซึ่งจะเกิดขึ้นได้ล่วงหน้า พุทธิกนิยหนึ่งก็คือ สามารถทำนาย หรือพยากรณ์เหตุการณ์ในอนาคตได้ สำหรับพวกที่ชอบแทงม้า หรือนักเลงม้าการ.....น่าจะเป็นสิ่งที่มีค่าอย่างยิ่ง ในบรรดา ESP ทั้งหลาย หรือแม้แต่ประชาชนทั่วไป ถ้าได้รูว่าวงวดไหนลอตเตอรีจะออกเลขอะไร

- โทรจิต, 41. คนที่พูดพาดพิงถึงการถ่ายทอดความคิดก็จัดเป็นพวก.....
 นักพยากรณ์ (.....)การรับรู้ถึงเหตุการณ์ในอนาคตก็จัดเป็นพวก.....
 telepathy precognition (.....)และพวกที่รับรู้เกี่ยวกับสิ่งของ หรือ เหตุการณ์ที่มี
 หมอดู clairvoyance ได้มีอิทธิพลมาจากประสาทสัมผัสก็คือพวก.....(.....)
 ถ้าสิ่งเหล่านั้นเป็นเรื่องที่มีอยู่จริง ก็แสดงว่า เขามีประสาทพิเศษไป
 จากที่คนทั้งปวงมีอยู่ในปัจจุบัน
42. ความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดจากอิทธิพลของอำนาจ
 จิตหรือการบังคับทางสมองโดยไม่ต้องใช้ร่างกายเลย เช่น เราตั้ง
 ความปรารถนาว่าให้ลูกเต๋าขึ้นที่แต้ม 6 หรืออยากให้อาจารย์บนโต๊ะ
 ไปวางอยู่บนหลังโทรทัศน์ แล้วก็เกิดเหตุการณ์ดังปรารถนา เรียกว่า
 การใช้อำนาจจิตในการเคลื่อนไหววัตถุ (psychokinesis)
43. เป็นที่น่าสังเกตว่า ใครที่รู้สึกว่าจะ เล่นลูกเต๋า ได้ดีกว่าคนอื่น (ยก
 เว้นพวกที่โกง) มักจะมีความเชื่อเกี่ยวกับการใช้อำนาจจิตในการ
 เคลื่อนไหววัตถุ(.....) มิเช่นนั้นแล้วก็น่าจะยอมรับ
 ว่าโอกาสที่ลูกเต๋าจะพลิกไปหน้าใด ๆ นั้นมีเท่า ๆ กัน และในการ
 เล่นลูกเต๋า ผู้เล่นทุกคนก็มีโอกาสเท่า ๆ กัน

psychokinesis

แบบฝึกหัด

จงเลือกคำตอบที่เหมาะสมที่สุด โดยการเขียนอักษรกำกับหน้าตัวเลขลง
 ในช่องว่างที่เว้นไว้ในแต่ละข้อ

..... 1. เรื่องใดต่อไปนี้เป็นส่วนหนึ่งของจิตวิทยาเชิงวิทยาศาสตร์

- ก. โทรจิต (telepathy)
- ข. หมอดู (clairvoyance)
- ค. การใช้อำนาจจิต (psychokinesis)
- ง. ไม่ใช่ทั้ง ก, ข, และ ค

- ..... 2. คนที่ตาเดียวจะสูญเสียความเฉียบแหลมจากการรับรู้เกี่ยวกับเรื่องใดต่อไป
- สี
  - ความสดใส
  - รูปร่าง
  - ความลึก
- ..... 3. การเปรียบเทียบขนาด เส้นที่ตัดกัน และประสานกัน ภาพที่มองได้หลายนัย มักเกี่ยวข้องกับเรื่องใดต่อไป
- ใช้ในการศึกษาการรับรู้ด้านการเคลื่อนไหว
  - ใช้ในการแยกแยะการมองด้วยตาทั้งสองข้าง และการมองด้วยตาข้างเดียว
  - เป็นตัวอย่างที่แสดงว่า สิ่งที่ปรากฏแก่สายตาย่อมเชื่อถือได้
  - เป็นสาเหตุของภาพลวงตา หรือ ทัศนมายา
- ..... 4. การที่เรามองเห็นว่าใบไม้สีเขียวแม้แต่ในเวลากลางวัน จัดเป็นตัวอย่างแสดงถึงเรื่องใด
- ความคงที่ของการรับรู้
  - การรับรู้เป็นชุด ๆ
  - ภาพลวงตาที่เรียก phi phenomenon
  - การมองเห็นภาพจากดวงตาทั้งสองของมนุษย์
- ..... 5. การทดลองของสเตรทตัน (Stratton) ที่ให้สวมแว่นซึ่งมีเลนส์พิเศษให้ภาพปรากฏในเรตินาตามที่แท้จริง แสดงให้เห็นถึง .....
- ความสำคัญของขบวนการรับรู้ที่ติดตัวมาแต่กำเนิด
  - กระบวนการการรับรู้ที่เกิดขึ้นโดยที่เราไม่อาจหาความแน่นอนอะไรได้
  - ความสำคัญของประสบการณ์ในอดีตที่มีการต่อการรับรู้
  - วิธีที่เราจัดเรียงเรียงวิธีการรับรู้

..... 6. การศึกษาจากผู้ใหญ่ที่หายตาบอดทันทีทันใดชี้ให้เห็นว่า.....

- ก. การรับรู้ส่วนมากเป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด
- ข. ความสัมพันธ์ของภาพ-พื้นเป็นเรื่องพื้นฐานที่สุดในการแยกแยะสิ่งต่าง ๆ
- ค. ความคงที่ รูปร่าง และขนาด มักถูกกำหนดโดยองค์ประกอบที่ติดตัวมาแต่กำเนิด
- ง. ความคงที่ สี และความสดใสเป็นอิสระจากการเรียนรู้

..... 7. คนที่มีหูตาดูเดียว มักจะ.....

- ก. ต่ำกว่าคนที่มีหูตีสองข้าง
- ข. สามารถได้ยินเรื่องราวต่างๆ เกือบทั้งหมด
- ค. การรับฟังในหูแต่ละข้างที่ไม่เหมือนกันมีมากขึ้น
- ง. มีความบกพร่องในเรื่องของทิศทางอย่างเห็นได้ชัด

..... 8. เมื่อเปรียบเทียบระหว่างพื้น(ground), กับภาพ (figure) จะปรากฏให้เห็นอย่างไร

- ก. โดดกว่า
- ข. เคลื่อนไหวได้
- ค. เป็นสองนัย
- ง. ไกลกว่า

..... 9. การที่เราสามารถจำเพื่อนของเราได้ ไม่ว่า จะเห็นเขาจากข้างหลังข้าง ๆ หรือข้างหน้า จัดเป็นตัวอย่างของการรับรู้ในด้านใด

- ก. ขนาดที่ได้ส่วนลึก (perspective size)
- ข. ความคงที่ของวัตถุ (object constancy)
- ค. การรับรู้ภาพสองนัย (ambiguous)
- ง. ขนาดของวัตถุ (object size)

- ..... 10. บุญมีตั้งความปรารถนาเอาไว้ว่า เมื่อเขาโยนลูกเต๋าค้างใด ขอให้ชนทหน้า
1 จากข้อความแสดงว่า บุญมีความเชื่อในเรื่องใด
- โทรจิต
  - การรู้เหตุการณ์ล่วงหน้า
  - การใช้อำนาจจิต
  - หมอดู
- ..... 11. การตัดสินขนาดของสิ่งต่าง ๆ มักมีพื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องใด
- การประนีประนอมระหว่างขนาดของวัตถุจริง ๆ และขนาดส่วนสัคที่ปรากฏแก่สายตา
  - ขนาดของวัตถุจริง
  - ส่วนสัคของวัตถุที่ปรากฏแก่สายตา
  - เส้นแสดงรูปร่าง
- ..... 12. ภาพสองนัยของเมื่อยายและภรรยาเป็นภาพที่ใช้ในการศึกษาผลของ.....
- ประสพการณ์เก่า ๆ ที่มีผลต่อการรับรู้ในระยะต่อมา
  - ความต้องการจำเป็นและค่านิยม
  - ส่วนรวมจากส่วนย่อย
  - การเปรียบเทียบขนาด
- ..... 13. ชื่อของบุคคลกลุ่มใดต่อไปน้จัดเป็นพวกชาตินิยม (nativists) ในการอธิบายเรื่องการรับรู้
- Berkley, Locke, Helmholtz
  - Descartes, Kant, Hering
  - Molineaux, Riesen, Stratton
  - Berkley, Descartes, Molineaux

- ..... 14. ขนาดภาพที่เรารับรู้ จะใกล้เคียงกับขนาดภาพตามส่วนสัดส่วน.....
- เราดูรายละเอียดของสิ่งนั้นมากที่สุด
  - วัตถุนั้นมีขนาดเล็ก
  - ดูรายละเอียดของสิ่งนั้นน้อยที่สุด
  - มีประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งนั้นมาพอสมควร
- ..... 15. ภาษิตที่ว่า 'สิบปากว่า ไม่เท่าตาเห็น' แสดงถึงตัวอย่างในการรับรู้ ของคนใน
ด้านใด
- ความคิดเกี่ยวกับตนเอง
  - การเลือกสรรในการรับรู้
  - การรับรู้ในทัศนของพวกเกสตัลท์
  - ความคงที่ในการรับรู้
- ..... 16. เรื่องใดต่อไปที่มความสำคัญ น้อย ที่สุดเกี่ยวกับการเลือกสรรการรับรู้
- ความเข้มของสิ่งเร้า
  - การปรากฏซ้ำ ๆ ของสิ่งเร้า
  - ความใกล้ชิดของสิ่งเร้า
  - แรงจูงใจของผู้รับรู้
- ..... 17. ความรู้ สักทำให้เรา รู้ สักตัว และเป็นสิ่งที่มีความหมายคือ .....
- ความคิดรวบยอด
  - สิ่งเร้า
  - ความซาบซึ้ง
  - การรับรู้
- ..... 18. เรื่องใดต่อไปนี้ ซึ่งเบนทอมรบักันมากเกี่ยวกับการนำเอาความรู้เรื่องการรับรู้
ไปสัมพันธ์ กับ ประสิทธิภาพของการเรียนรู้
- เด็กที่ไม่อาจตอบสนองโดยการ ใช้ประสาทตา และประสาทหู ได้ดี มัก
จะตอบสนองโดยการ ใช้ประสาทสัมผัส ได้ดี

- ข. การได้ยินช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากกว่าการเห็น
- ค. การใช้ประสาทสัมผัส จะช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพถาวรที่สุด
- ง. การเสนอสิ่งเร้าให้ผู้เรียน ทางสายตาจะให้ผลดีเหนือกว่าวิธีอื่นใด

..... 19. ข้อความใดต่อไปนี้เป็นความจริงในเรื่องของประสบการณ์ และการรับรู้

- ก. ประสบการณ์เป็นรากฐานของการรับรู้
- ข. ประสบการณ์มักทำให้การรับรู้ บิดเบือนไป
- ค. ทั้งประสบการณ์และการรับรู้เกี่ยวพันกันอย่างใกล้ชิดกับอ้อมโนภาพ
- ง. ไม่ใช่ทั้ง กขค เพราะทุกข้อล้วนเป็นจริง

..... 20. ภาพยนตร์ที่เราดูกันทุกวันนี้ใช้หลักการรับรู้ด้านใด

- ก. ภาพลวงตาของการเคลื่อนไหว (stroboscopic motion)
- ข. การมองเห็นวัตถุจากตาทั้งสองข้าง (stereoscopic vision)
- ค. การเห็นส่วนลึกของภาพ และการฟังเสียงได้รอบทิศทาง (stereoscopic และ stereophonic)
- ง. ทุกข้อที่กล่าวมาแล้ว

เฉลย

1. ง	6. ข	11. ก	16. ค
2. ง	7. ข	12. ก	17. ง
3. ง	8. ง	13. ข	18. ก
4. ก	9. ข	14. ค	19. ง
5. ค	10. ค	15. ข	20. ก

บทที่ 10

ความขัดแย้งและการปรับตัว

โปรแกรมการเรียนรู้

1. **ความคับข้องใจ** และ **ความขัดแย้ง** เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตที่จำเป็นต้องเผชิญ ภาวะของความคับข้องใจจะแปรเปลี่ยนไปจากการรำคาญนิด ๆ หน่อย ๆ ไปจนถึงการรู้สึกผิดหวัง พ่ายแพ้อย่างใหญ่หลวง เหตุการณ์ที่ทำให้เกิดความคับข้องใจนั้นก็คือ เหตุการณ์ที่ไม่อาจดำเนินไปถึงเป้าประสงค์ได้ หรือต้องล่าช้าไป เร็วเกินไป หรืออาจมีอุปสรรคขัดขวาง เช่น อากาศไม่ดี มาถึงไม่อาจกลับไปเยี่ยมคุณแม่ซึ่งป่วยหนักอยู่ที่ภูก็ได้ เพราะเครื่องบินไปไม่ได้ ต้องเลื่อนกำหนดเวลา มาถึงถูกยบยั้งหรือขัดขวางความตั้งใจในการไปเยี่ยมคุณแม่ไปชั่วระยะหนึ่ง ทำให้เธอตกอยู่ในเหตุการณ์ซึ่งทำให้เกิดภาวะของความ.....

คับข้องใจ

เป้าประสงค์

2. ภาวะที่ทำให้เกิดความคับข้องใจก็คือภาวะที่..... ของกิจกรรมใด ๆ ถูกขัดขวาง ถูกทำให้ล่าช้า หรือถูกรบกวน ถ้าพฤติกรรมที่จะเสาะแสวงหาเป้าประสงค์ยังคงมี และต้นตออยู่ แต่มีอุปสรรคขัดขวาง ก็จะทำให้เสียความพึงพอใจ ภาวะนั้น ๆ ก็เรียกว่าภาวะของ..... ปัญหาของความคับข้องใจเกิดขึ้นจากการมีอุปสรรคความบกพร่อง และความขัดแย้ง ภาวะอากาศที่ไม่ดีจนทำให้มาไม่ถึง อาจเดินทางไปเยี่ยมมารดาที่ภูได้ในเที่ยวบินที่ตั้งใจไว้ก็จัดเป็นอุปสรรคต่อพฤติกรรมของการเสาะแสวงหาเป้าประสงค์ของเธอ

ความคับข้องใจ

ทำงานเกี่ยวกับพี่เขาหรือแม่นาก็เป็นอุปสรรคขวางกั้นการเดินทาง
ของคนในยุคก่อน ๆ

3. ความบกพร่อง อุปสรรค และข้อขัดแย้งต่าง ๆ ล้วนเป็นสาเหตุของ
ความคับข้องใจ, ความ การเกิด.....คนพิการ ตาบอด หูหนวก ก็มี.....
บกพร่อง .....ที่เป็นสาเหตุก่อให้เกิดความคับข้องใจ

4. การขัดแย้งก็เป็นสาเหตุของความคับข้องใจ การขัดแย้งเป็นภาวะ
ที่มีความต้องการสองอย่างขึ้นไปเกิดขึ้นพร้อม ๆ กัน หรือมีแนว
โน้มที่จะมีเหตุการณ์ ซึ่งมีความรุนแรงพอ ๆ กันจะเกิดขึ้น เช่นเมื่อ
เราพูดว่า “วันห้ามไม่ให้กินอาหาร ที่นำมาจากบ้าน”
ข้อขัดแย้ง ก็คือการทำให้ผู้ฟังเกิด.....ได้

5. ปัญหาที่ทำให้เกิดความคับข้องใจนั้นมักเกิดขึ้นเมื่อมี.....
ความบกพร่อง, ข้อขัดแย้ง ..... และ .....

6. ข้อขัดแย้งมักเกี่ยวข้องกับ การตัดสินใจเลือกตัวเลือกที่มีอยู่หลาย
อย่างถ้าเราพิจารณาเพียงสองอย่าง เราก็อาจอธิบาย ข้อขัดแย้งที่เกิด
ได้ 3 ชนิดคือ **อยากได้ทั้งสองอย่าง (approach - approach conflict)**
อยากเลี่ยงทั้งสองอย่าง (avoidance - avoidance conflict) และ
อยากได้อยากเลี่ยง (approach - avoidance conflict) คนที่อยู่ใน
ภาวะที่ทำให้เกิดข้อขัดแย้งนี้ มักมีความต้องการหรือแนวโน้มที่จะ
ตัดสินใจเลือกของทั้งสองอย่างด้วยความรุนแรงพอ ๆ กัน

7. เมื่อคนเรามีความปรารถนาตั้งแต่สองอย่างขึ้นไป แต่มีจุดหมาย
ปลายทางเพียงอย่างเดียว เขาก็จำต้องเลือกเอา แต่เนื่องจากของทั้ง
สองอย่างที่เขามีความปรารถนานั้นเป็นสิ่งล่อใจเขาพอ ๆ กัน เขาก็เลย
เกิดข้อขัดแย้งอันเนื่องจากการอยากได้ไว้ทั้งสองอย่าง เช่น การที่
ผู้ชายต้องเลือกแต่งงานกับหญิงคนใดคนหนึ่งโดยที่เขารักทั้งสองคน

และอยากได้ทั้งสองคน แต่มีสิทธิแต่งงานได้เพียงคนเดียว ฉะนั้น
อยากได้ทั้งสองอย่าง เขาก็เกิดข้อขัดแย้งในรูปของการ.....

8. คุณแม่ให้เจียบเลือกระหว่าง แอปเปิ้ล กับ ไอศกรีม เพียงอย่างเดียว
แต่เจียบอยากกินทั้งสองอย่าง แม่จะอย่างละชนิดก็ยังดี การที่ต้อง
ตัดสินใจเลือกเพียงอย่างเดียวทำให้ เจียบวุ่นวายใจ เพราะเกิด

ข้อขัดแย้ง อยากได้ทั้งคู่ ..... แบบ .....

9. บางครั้งเราต้องเลือกของที่ไม่อยากได้ทั้งคู่ ซึ่งทำให้เกิดข้อขัดแย้ง
อยู่ในใจเช่นกัน แต่เป็นข้อขัดแย้งชนิดที่ *อยากเลี่ยงเสียทั้งคู่*
(avoidance - avoidance conflict) ตัวอย่างเช่น แม่ให้เจียบเลือก
การถูกลงโทษเพราะการกระทำผิดโดยการงดดูโทรทัศน์เป็นเวลา 1
อาทิตย์หรือ ไม่ให้ออกไปเล่นกับเพื่อนบ้าน (ซึ่งเจียบโปรดปราน)
เป็นเวลา 1 อาทิตย์ เจียบไม่ชอบทั้งสองอย่างแต่ก็ต้องเลือก ทำให้

ข้อขัดแย้ง, อยากเลี่ยง เกิด.....แบบ .....

ทั้งคู่

10. ป้องต้องเลือกระหว่างการทนปวดฟันกับการไปให้หมอดอนฟันที่ผ
นั้น ป้องเกิดข้อขัดแย้งในรูปของ..... เช่นกัน

การอยากเลี่ยงทั้งคู่

11. บางครั้งเครื่องล่ออาจเป็นที่พึงปรารถนา และไม่เป็นที่พึงปรารถนา
ภาวะเช่นนี้ทำให้เกิดความลังเลใจคือ มีความขัดแย้งใจในรูป *ทั้ง*
อยากได้และไม่อยากได้ (approach avoidance conflict) เช่น รุจา
ไม่อยากอ้วนและต้องการควบคุมทรวงตรง แต่ขณะเดียวกันก็ชอบ
ไอศกรีมเป็นชีวิตจิตใจ เธอจึงเกิดข้อขัดแย้งใจทุกครั้งที่ยากิน
ไอศกรีมเพราะอยากลดน้ำหนัก ข้อขัดแย้งในรูปนี้คือ ข้อขัด

อยากได้และอยากเลี่ยง แย้งแบบ.....

ก้าวร้าวโดยตรงหากแต่เป็น *การก้าวร้าวโดยทางอ้อม (displaced aggression)*

17. การที่คนเราไม่อาจแสดงการก้าวร้าวโดยตรงต่อสิ่งที่ทำให้เกิดความ
 คับข้องใจได้ ก็ทำให้เกิดพฤติกรรมแบบเลียง คือ ไปแสดงออกกับ
 สิ่งอื่น ตัวอย่างเช่น จันทรทิพย์โกรธคุณพ่อ เลยไปตีหมวแทน
 ก็แสดงว่า จันทรทิพย์มีอาการก้าวร้าว.....
 โดยทางอ้อม
18. นักเรียนที่ถูกครูตีเนื่องจากประพฤติดีแล้วมีความคับข้องใจเมื่อ
 การก้าวร้าวโดยทางอ้อม กลับมานั่งที่เดิมแล้วเอาสมุดขึ้นมาฉีก ก็เป็นตัวอย่างของ.....
 displaccd ..... (..... aggression)
19. บางครั้งเมื่อเกิดความคับข้องใจคนเราอาจแสดงพฤติกรรมออกมาได้
 หลายๆ อย่างต่างๆ กันไป บางคนอาจใช้วิธีเลียง ไปจากเหตุการณ์
 เช่น มีพฤติกรรมในรูปของการแสดงการเฉยเมย หรือไม่แยแส
 (apathy) ตัวอย่างเช่น ปทุมพรไม่ได้รับอนุญาตให้ไปคูหนึ่งกับ
 เพื่อนๆ แต่เธอก็ไม่แสดงการก้าวร้าวกับใครทั้งสิ้น ไม่ว่าจะโดยทาง
 ตรงหรือทางอ้อม แต่เธอกลับเดินเข้าห้องไปนั่งโกรธอยู่คนเดียว
 พฤติกรรมของปทุมพรจึงจัดอยู่ในรูปของการแสดงการเฉยเมยไม่
 แยแส (.....) ซึ่งตรงข้ามกับการแสดงการก้าวร้าว
 apathy
20. ผลที่ตามมาในทันทีทันใดจากการเกิดความคับข้องใจเท่าที่กล่าวมา
 แล้ว ก็ได้แก่การกระวนกระวายใจ และ..... การก้าวร้าว
 การเครียด โดยทางตรงหรือทาง..... และการ..... (.....)
 อ้อม, เฉยเมย, apathy
21. เมื่อมีปัญหาต่างๆ ประดังเข้ามามากมายจนเกินไป บางครั้งเราก็อาจ
 แก้ปัญหาโดยการหนีไปอยู่ในโลกฝัน (fantasy) แทนที่จะเผชิญ
 ความจริง ความพ้อฝัน หรือ ความคิดฝันนั้นเป็นสิ่งที่ยากต่อการ
 สังเกตมากกว่า การแสดงการก้าวร้าว

หนีไปอยู่ในโลกฝัน
fanatsy

22. จุมพลทราบว่า เพื่อนร่วมงานคนหนึ่งของเขา ได้รับการขึ้นเงินเดือน และเลื่อนตำแหน่งไปเป็นหัวหน้าแผนกที่เขาหมายตาไว้ และคะเนว่าเขาหน้าจะเป็นผู้ ได้ตำแหน่งนั้น ถ้าจุมพลนั่งเหม่อฝันกลางวัน ถึงภาพตัวเองในตำแหน่งนั้น ก็แสดงว่าเขากำลังใช้วิธี.....
(.....)

ความเคร่งเครียด

ความก้าวร้าว การเฉยเมย หรือ.....

การหนีไปในโลกฝัน หรือ.....

23. ประดับผลัดวันประกันพรุ่งด้านการเรียนเรื่อยมา จนกระทั่งถึงคืนก่อนสอบไล่ เธอจึงมุดหนังสือ แต่ดูไม่ทันเลยสอบตก และต้องออกจากโรงเรียน เมื่อทราบผลเธอก็กลับเข้าห้องปิดประตูขังตัวเอง และนั่งเฝ้ายามจ้องเหม่อมองไปนอกหน้าต่าง จากการสังเกตพฤติกรรมของเธอเท่าที่ปรากฏก็อาจกล่าวได้ว่า พฤติกรรมที่เป็นผลต่อเนื่องมาจากความคับข้องใจในกรณีของประดับมิได้เป็น เรื่องของ..... หากแต่อาจจะเป็นในรูปของ .....

stereotype

24. ผลต่อเนื่องจากการเกิดความคับข้องใจอีกแบบหนึ่งก็คือ การแสดงพฤติกรรมเหมือน ๆ กัน (stereotype) กล่าวคือมีแนวโน้มที่จะทำอะไรซ้ำ ๆ แสดงพฤติกรรมโง่ ๆ จนเป็นเหตุก่อให้เกิดความคับข้องใจซ้ำซ้อนขึ้นมาอีก กลายเป็นคนที่ไม่มีความยืดหยุ่นในการแก้ปัญหา บางรายเกิดมีอาการตาบอด พฤติกรรมเหล่านี้มักพบในสัตว์มากกว่า ในมนุษย์ตรงกันข้ามกับการแสดงอาการก้าวร้าวทั้งโดยทางตรงหรือทางอ้อมนั้นมักเป็นเรื่องที่สังเกตได้ง่ายในมนุษย์

25. แนวโน้มที่จะมีอาการตาบอด ทำอะไรซ้ำ ๆ หรือมีพฤติกรรมที่ซ้ำกันนั้น เรียกว่า..... เป็นพฤติกรรมที่มักเกิดตามมาหลังจากการเกิดการคับข้องใจ

26. พฤติกรรมในการ ตอบ สนอง ต่อ ความคับข้องใจมัก แสดง ออกใน ลักษณะแบบเดียวกับเด็ก ๆ ซึ่งเป็นการแสดงพฤติกรรมที่ถอยกลับ ไปเหมือนเมื่อเขายังเด็ก ๆ จึงเรียกว่า *การถดถอย (regression)* การกลับไปคุดนิ้วมือ หรือ บัสสาวะรดที่นอน รดกางเกงก็เป็น ตัวอย่างของการถดถอยซึ่งเป็นพฤติกรรมต่อเนื่องจาก.....
27. พฤติกรรม 6 อย่างที่กล่าวมาแล้วเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในทันทีทันใด หลังจากการเกิดความคับข้องใจ ก็คือ การไม่อยู่สุข และ..... ตรง, อ้อม, เฉยเมย การก้าวร้าวไม่ว่าจะโดยทาง..... หรือทาง ....., การ..... หนีไปในโลกฝัน, การถดถอย การ....., stereotype และ.....
28. กลไกในการป้องกันตัว เป็นสิ่งที่นำมาใช้ในการปรับตัว เพื่อป้องกัน ตัวเราเมื่อต้องต่อสู้กับความรู้สึกนับถือตนเอง และต่อสู้กับความกระ ววนกระวายใจเมื่อเราต้องเผชิญกับความคับข้องใจที่ประดังกันเข้ามา วิตุรย์เล่นแบตมินตันแพ้มาจากการแข่งขันระหว่างโรงเรียน เมื่อ เขาพูดว่าเขาแพ้ เพราะกรรมกรรมไม่ยุติธรรม ไม่ชอบเขา แสดงว่า เขากำลัง ใช้..... ที่เรียกว่า *การหาเหตุผลเข้าข้าง ตนเอง (rationalization)*
29. กลไกในการป้องกันตัวเป็นวิธีการที่ใช้ในการปรับตัว เพื่อป้องกัน ตัวในด้านความรู้สึกนับถือตนเอง และป้องกันในแง่ที่ช่วยเราต่อสู้ กับความ.....เมื่อเราต้องเผชิญหน้ากับความคับข้องใจ ที่ประดังกันเข้ามา
30. กลไกในการป้องกันตัว ทำหน้าที่ที่มีประโยชน์สำคัญ สองประการ คือ (1) ป้องกัน..... (2) ต่อสู้กับ..... ความนับถือตนเอง ความกระวนกระวายใจ .....

ความคับข้องใจ

การตั้งเครียด

ตรง, อ้อม, เฉยเมย

หนีไปในโลกฝัน, การถดถอย

กลไกในการป้องกันตัว

กระวนกระวายใจ

ความนับถือตนเอง

ความกระวนกระวายใจ

กระวนกระวายใจ

ปฏิเสธไม่ยอมรับ

ปฏิเสธไม่ยอมรับ,
กลบเกลื่อนแกล้งทำ

31. กลไกในการป้องกันตัวทุกแบบมีส่วนร่วมที่เหมือนกันอยู่คือ การหลอกตนเองซึ่งมีลักษณะ 2 ประการคือ การปฏิเสธไม่ยอมรับ (denial) และการแกล้งทำหรือกลบเกลื่อน (disguise) เราใช้กลไกในการป้องกันตัวเพื่อป้องกันตัวเราในแง่ของความนับถือตนเอง และเพื่อต่อสู้กับความ.....
32. การหลอกตนเองเป็นคุณลักษณะของกลไกในการป้องกันตัวทุกแบบ การหลอกตนเอง จะแสดงได้ใน 2 ลักษณะคือ การ.....
.....และการแกล้งทำหรือกลบเกลื่อน
33. กลไกในการป้องกันตัวที่หลอกตัวเราเองในค่านิยมชาติของความจริง จำ พลัง หรือการกระทำซึ่งอาจก่อให้เกิดความกระวนกระวายใจ หรือทำให้เราต้องเสียความรู้สึกการนับถือตนเอง เราก็มักหลอกตนเองโดยการ.....ความจริงนั้น หรือโดยการ.....
34. เราอาจจำแนกกลไกในการป้องกันตัวได้เป็น 7 ชนิดคือ (1) การหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง (rationalization) (2) การโยนความผิดไปให้ผู้อื่น (projection) (3) การเลียนแบบ (identification) (4) การแกล้งทำ (reaction-formation) (5) การแยกตัวออกห่าง (dissociation) (6) การเก็บกด (repression) และ (7) การทดแทน (substitution) ซึ่งต่างก็มีความหมายต่างกันไปดังที่ท่านจะได้เรียนรู้ไปแต่ละอย่างในข้อต่อ ๆ ไป
35. การหาเหตุผลที่ดูสมจริง และเป็นไปได้มาเป็นข้อแก้ตัวนั้นก็คือ กลไกชนิดแรก หรือการหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง (rationalization) ตัวอย่างเช่น การที่พูดว่า “ผมน่าจะมาทันเวลาพอดี แต่นาฬิกา

หาเหตุผลเข้าข้างตนเอง มีเหตุผลเกิดขึ้นตั้งแต่ก่อนไหนๆไม่ทราบ” ก็จัดเป็นการ.....
rationalization (.....)

36. บ่อม ไม่อยากแบ่งลูกกวาดให้ ปีกน้องสาววัย 3 ขวบ โดยให้เหตุผล
ว่า “ถ้าบ่อมให้ลูกกวาดปีก ปีกก็จะฟันบ่อม” เหตุผลที่บ่อมยกขึ้นมา
อ้างนั้นเป็นเหตุผลที่ดี แต่ก็มีสาเหตุที่แท้จริงของการที่บ่อมไม่
อยากแบ่งลูกกวาดให้ การกระทำ ของบ่อมเข้าหลักการใช้กลไกใน

การหาเหตุผลเข้าข้างตนเองการป้องกันตัวแบบ.....

หาเหตุผลเข้าข้างตนเอง 37. เมื่อเลิกถามที่เราใช้วิธีการ.....เรามักจะให้เหตุ
ผลที่ดีหากแต่ไม่ใช่เป็นเหตุผลที่ **แท้จริง** ต่อการแสดงพฤติกรรม
นั้นๆ

38. ในการโยนความผิดไปให้คนอื่น (projection) เราป้องกันตัวเอง
จากสิ่งที่เราไม่ต้องการ โดยการโยนสิ่งนั้นไปให้แก่คนอื่นในปริมาณ
ที่มากมายเกินความเป็นจริง เช่น การพูดว่า คนที่นี้คุณไว้วางใจใคร
ไม่ได้เลยทั้งนี้อาจเป็นเพราะตัวผู้พูดเองเคยถูกกล่าวหาว่าเป็นคนไม่
ซื่อในอดีตจึงได้พยายามป้องกันตนเองจากสำนักก่อนนั้น โดยใช้

โยนความผิดให้คนอื่น กลไกในการป้องกันตัวด้วยวิธี.....
projection (.....)

39. การที่เรามีลักษณะที่ไม่ต้องการทำให้เราต้องใช้กลไกในการป้องกัน
ตัวชนิด.....

โยนความผิดให้ผู้อื่น

40. สุมาลีเป็นคนเกียจคร้าน แต่ไม่ยอมยกยอมรับความจริงในข้อนี้ เธอ
เคยได้ยินใครๆพูดกันว่า คนลาวเกียจคร้าน สุมาลีจึงสนับสนุน
คำกล่าววนนแทนที่จะระวังว่าตนเองขี้เกียจ การกระทำของสุมาลีก็

การโยนความผิดให้คนอื่นจัดเป็นการใช้กลไกในการป้องกันตัวแบบ.....

ไม่ต้องการ

41. การโยนความผิดไปให้คนอื่นนั้น เป็นกลวิธีที่เรา บ่อนักตนเอง จากการต้องยอมรับในสิ่งที่เรา.....โดยโยนเรื่องนั้น ไปให้คนอื่นในปริมาณที่เกินความเป็นจริง

โยนความผิดให้คนอื่น

42. “นักเรียนส่วนใหญ่ก็โกงกันทั้งนี้เวลาสอบไล่” เมื่ออรุณพูดเช่นนั้น แทนที่จะยอมรับว่าตัวเองโกง กลับกลายเป็นคนอื่น ๆ แทบทุกคน โกงกันหมด แสดงว่าอรุณใช้กลวิธีในการป้องกันตัวเองแบบ.....

การสร้างทำ
reaction

43. ในด้านการสร้างทำนั้น เรามักปกปิดความประสงค์ของตัวเอง โดยการแสดงออกไปในทางตรงข้าม ภรรยาที่ไม่พอใจกับงานบ้าน และอยากกลับไปทำงานนอกบ้านอีกนั้น อาจเป็นคนที่คู่แค้นได้ เรียบร้อยหมดจดเป็นอย่างยิ่ง การสร้างทำในรูปนี้เพราะเธอต้องการปกปิดความประสงค์ที่แท้จริงของเธอ

การปกปิด
ตรงข้าม

44. การปกปิดความประสงค์ของตัวเองด้วยการแสดงออกไปในทางตรงข้ามเป็นการใช้กลไกในการป้องกันตัวเอง.....
(.....formation)

การสร้างทำ

45. ....ความประสงค์ด้วยการแสดงออกไปในทาง.....เป็นการใช้กลไกในการป้องกันตัวเองแบบการสร้างทำ

46. สามารถเป็นคนดีมีสุราจัดแต่แล้วเขากลับแสดงตัวเป็นคนไม่ตะแคงของมีนเมา และกระตือรือร้นต่อการชักชวนคนอื่น ๆ ให้ละเว้นการดื่มสุรา หรือของมีนเมาทั้งปวง เขาอาจจะกระทำเช่นนั้น จากการใช้กลไกในการป้องกันตัวเอง.....ก็ได้

47. ในด้านการแยกตัวออกห่าง (dissociation) นั้นมีลักษณะ 2 อย่าง
ที่มักเกิดควบคู่กันไป เช่น เมื่อบางคนทำร้ายเรา เราจะรู้สึกโกรธ
และทำร้ายตอบ แต่ในกรณีของการแยกตัวออกห่างนั้นเรามักควบ
คุมตัวเองไว้ไม่ให้อารมณ์โกรธ
48. ลักษณะของการแยกตัวออกห่างมักปรากฏในลักษณะของการบังคับ
หรือการพยายามสะกดกลืนความรู้สึกที่มักจะเกิดขึ้น และมักปรากฏ
ในลักษณะของการใช้หลักการหรือทฤษฎีต่างๆ มากเกินไป ทำนอง
“แก้ทฤษฎี”
49. ลักษณะที่สำคัญของการแยกตัวออกห่าง (dissociation) คือ การ
บังคับความรู้สึก และการแก้.....
50. กลไกของการป้องกันตัวด้วยการหาเหตุผลที่ สมเหตุสมผล หรือเป็น
ไปได้มาอ้างนั้นคือ.....(rationalization/projection)
ซึ่งมีลักษณะหลอกตนเองอยู่ด้วย
51. บุคคลที่เลี้ยงไม่ยอมรับลักษณะที่ตนไม่ต้องการ ด้วยการยกไปให้
เป็นของผู้อื่นคือ พวกที่ใช้กลไกในการป้องกันตัวแบบ.....
(reaction-formation, projection)
52. กลไกที่แสดงให้เห็นถึงการ แบ่งแยก พฤติกรรม เป็น สองแง่ และมัก
เกิดควบคู่กันไป คือ.....
53. ในการเก็บกด (repression) นั้น พลังหรือความจำที่จะมากระ
ตุ้นความรู้สึกผิดชอบจะถูกปฏิเสธโดยสิ้นเชิง และจะสูญหายไป
จากความรู้สึก นาย ก. เมานักเมื่อคืนก่อน และทำอะไร ๆ หลาย
อย่างที่เป็นการทำลายความรู้สึกนับถือตนเอง เมื่อสร้างเมานะไม่
อาจจำได้ว่าตนได้ทำ หรือพูดอะไรไปบ้าง กรณีเช่นนี้จัดเป็น

ทฤษฎี

rationalization

projection

dissociation

เก็บกด เรื่องของการใช้กลไกในการป้องกันตัวในรูปของการ.....
 repression (.....)

54. เด็กผู้ชายอายุ 10 ขวบ คนหนึ่งมีความเกลียดชังพ่ออย่างรุนแรง แต่ถูกเลี้ยงมาในครอบครัวที่สอนให้เคารพรักพ่อแม่ เพื่อไม่ให้ตนเองรู้สึกบาป เขาจึงขจัดความเกลียดชังนั้นเสีย และไม่คิดว่ามันจะยังฝังใจอยู่โดยพยายามลืมและไม่นึกถึง การป้องกันตัวในแง่หนึ่งคือ

การเก็บกด .....

55. การเก็บกดก็คือการทำให้พลังงานหรือความทรงจำที่อาจไปกระตุ้น
 ปฏิเสธ (ไม่ยอมรับ) ความรู้สึกบาป หรือรู้สึกผิดที่ตน.....หายไป

56. กลไกในการป้องกันตัวแบบที่เราพยายามปกปิดสิ่งที่ตัวประสงค์โดย
 การแสวงหา แสดงออกไปในทางตรงข้ามก็คือ.....

57. กลไกในการป้องกันตัวประการสุดท้ายคือการทดแทน (substitution) เป็นการที่จุดมุ่งหมายที่ยอมรับจะถูกนำเข้ามาแทนที่จุดมุ่งหมายที่ไม่ยอมรับ และกิจกรรมที่ประสพกับความสำเร็จจะเข้ามาแทนที่กิจกรรมซึ่งล้มเหลว ลักษณะของการทดแทนอาจจำแนกได้เป็น 2 แบบคือ **การทดแทน** (sublimation) และ **การชดเชย** (compensation) ตัวอย่างเช่น เด็กนักเรียนที่เรียนอ่อนในด้านวิชาการ อาจหันไปเอาดีในด้านกีฬาเพื่อ.....ความรู้สึกที่ตนเป็นคนเรียนอ่อน

58. การเขียนบทกลอนเกี่ยวกับความรัก แทนที่จะมีความสัมพันธ์ทางเพศ ก็อาจเป็นการกระทำในรูปของการใช้กลไกในการป้องกันตัว

ทดแทน substitution แบบ.....(.....) ในแบบที่เรียกว่า การทดแทน (sublimation)

59. การใช้การทดแทนนั้น มักเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของตน เป็นสิ่งที่สังคมไม่ยอมรับ จึงไปหาทางแสดงออกไปในรูป

ที่สังคมยอมรับ เช่นการแสดงความต้องการทางเพศมักเป็นเรื่องต้องห้ามในสังคมส่วนใหญ่ ทำให้เกิดวัยรุ่นส่วนใหญ่ ไม่กล้าแสดงความสัมพันธ์ทางเพศอย่างโจ่งแจ้ง

60. การเขียน การวาด หรือกิจกรรมทางศิลปะอื่น ๆ มักเป็น เรื่องที่ใช้การทดเทอด, sublimation อธิบาย ความต้องการในรูป.....(.....) ของความต้องการทางเพศ แต่ก็อาจเป็นเรื่องที่แสดงในลักษณะการชดเชย, substitution ของ..... (.....) ก็ได้ คือเป็นการแสดงออกเพื่อทดแทนความล้มเหลวหรือจุดอ่อนในด้านอื่น

การทดแทน
ไม่เป็นที่ยอมรับ
สำเร็จ

61. ^๕ ทงการทดเทอด และการชดเชยล้วนเป็น^๕ เรื่องของกลไกในการป้องกันตัวแบบ.....ซึ่งจุดมุ่งหมายที่เป็นที่ยอมรับจะถูกนำมาทดแทนจุดมุ่งหมายซึ่ง.....และกิจกรรมที่มีทางจะประสบความ.....จะเข้ามาแทนที่กิจกรรมซึ่งจะต้องล้มเหลวเหลวพ่ายแพ้

สู้ หรือจัดการ

62. ^๕ เรื่องของกลไกในการป้องกันตัวนั้นมุ่งขจัด และข้อเสียเมื่อเกิดความขัดแย้งขึ้น กลไกในการป้องกันตัวนั้นพยายามต่อสู้หรือจัดการกับข้อขัดแย้งนั้น ^๕ จัดเป็นวิถีทางของการแก้ปัญหา ^๕ ฉะนั้นกลไกในการป้องกันตัวจึงทำหน้าที่ช่วยให้เราสามารถ.....กับปัญหาและข้อขัดแย้งต่าง ๆ

จัดการ

63. ถึงแม้ว่ากลไกในการป้องกันตัว อาจมิใช่วิถีทางที่ดีที่สุดในการ.....กับปัญหาหรือข้อขัดแย้ง แต่ก็ยังเป็นหนทางที่ดีที่สุด ซึ่งแต่ละคนสามารถจะทำได้ในขณะนั้น

จัดการ

64 การประเมินสุขภาพจิตของคนวิธีหนึ่งก็คือ การประเมินอัตราส่วนของเวลาที่แต่ละคน ใช้กลไกในการป้องกันตัวในแง่ตีมา.....แก้ปัญหามากกว่าที่จะมาใช้ในลักษณะของการต่อสู้ป้องกัน

ผลัด

65. กลไกในการป้องกันตัวมีทั้ง.....และผลเสีย ในแง่ดีก็คือ มันจะ
ช่วยเราในการ.....กับข้อขัดแย้งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น แต่ถ้าใช้มาก
จนจนถึงขนาดไม่ยอมรับความเป็นจริงก็ย่อมเป็นผลเสียได้เช่นกัน

จัดการ

แบบฝึกหัด

จงเลือกคำตอบที่เหมาะสมที่สุด แล้วเขียนตัวอักษรที่กำกับหน้าตัวเลือกนั้นลงใน
ช่องว่างที่เว้นไว้หน้าข้อนี้ ๆ

..... 1. บดอยากแต่งงานกับอรนุช แต่เกรงว่าจะเรียนไม่สำเร็จ เพราะฐานะทาง
การเงินไม่สู้จะดีนัก ความรู้สึกของบดจัดอยู่ในลักษณะใดต่อไปนี

- ก. ความรู้สึกขัดแย้งแบบอยากได้ทั้งคู
- ข. ความรู้สึกขัดแย้ง แบบอยากเลี้ยงทั้งคู่
- ค. ความรู้สึกขัดแย้ง แบบอยากได้และอยากเลี้ยง
- ง. ไม่จำเป็นต้องมีความรู้สึกขัดแย้งคงที่กล่าวมา

..... 2. ธานีตรู้ถูกหัวหน้างานตำหนิอย่างรุนแรงตั้งแต่เช้า เขาจึงไปไล่เบยเอากับ
ลูกน้องตลอดวัน การกระทำของธานีตรู้เป็นตัวอย่างของพฤติกรรมแบบใด

- ก. การสร้างทำ (reaction formation)
- ข. การแสดงความก้าวร้าวโดยทางอ้อม (displaced aggression)
- ค. การโยนความผิดไปให้ผู้อื่น (projection)
- ง. การทดทעות (sublimation)

..... 3. ความขัดแย้งหมายความว่าอะไร

- ก. พฤติกรรมที่ขาดความเป็นระเบียบ
- ข. ไกล่จะเป็นโรคประสาท
- ค. ขาดความรู้สึกปลอดภัย
- ง. ขาดความสอดคล้องกันในด้านความต้องการ และจุดหมายปลายทาง

- ..... 4. การกระทำที่บังคับไว้และมีกระทำในแบบของคนแก่ทฤษฎี เป็นตัวอย่าง
ของพฤติกรรมแบบใด
- ก. การถดถอย (regression)
  - ข. การโยนความผิดให้ผู้อื่น (projection)
  - ค. การแยกตัวออกห่าง (dissociation)
  - ง. การทดแทน (sublimation)
- ..... 5. เมื่อไรการเก็บกด (repression) จะเป็นความรู้สึกที่แท้จริง
- ก. การที่คนบางคนชอบต่อยตีคนอื่นแล้วมาเสียใจในการกระทำของตัวเอง
  - ข. การที่คนเรามีความรู้สึกไม่ตัวอย่างรุนแรงแต่ก็ไม่รู้สึกว่าเป็นเช่นนั้น
  - ค. การที่คนแสดงอาการก้าวร้าวผู้อื่นที่ไม่รู้เรื่องราวเพื่อทดแทนความรู้สึกของตน
  - ง. การที่คนแสดงพฤติกรรมโดยไร้เหตุผล หรือมุ่งงามเหมือนตาบอด
- ..... 6. การทดแทน จะแสดงออกในรูปใดได้บ้าง
- ก. การเก็บกดและการถดถอย
  - ข. การก้าวร้าวโดยทางอ้อม และการชดเชย
  - ค. การทดแทน และ การชดเชย
  - ง. การแยกตัวออกห่าง และการหาเหตุผลเข้าข้างตัวเอง
- ..... เล่ากันว่า เซลซึ่กออเมริกันในค่ายกักกันของพวกเวียตนามได้รับการทรมาน
บางคนต้องตกอยู่ในภาวะของความคับข้องใจเป็นระยะเวลาานาน การเผชิญกับ
สภาพเช่นนี้ ทำให้เกิดความเครียดทางอารมณ์จนหลาย ๆ คนมักจะมีพฤติกรรม
แบบใด
- ก. เฉยเมย ไม่แยแส (apathetic)
  - ข. ชอบโยนความผิดให้ผู้อื่น (projection)
  - ค. ชอบคิดเข้าข้างตัวเอง (excessive rationalizers)
  - ง. ชอบแสวงหา (reaction formation)

8. ข้อความใดต่อไปนี้เป็นทฤษฎีหรือแสดงลักษณะของ กลไกในการป้องกันตัว
ได้มากที่สุด

- ก. เป็นสิ่งซึ่งสามารถนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์เพื่อจุดหมายที่ประสงค์
- ข. เป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจ
- ค. เป็นสิ่งที่ขัดขวางการแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผลของบุคคล
- ง. เป็นสิ่งที่ทำลายสุขภาพจิต

..... 9. เมื่อบุคคลรู้สึกคับข้องใจแล้วบุคคลมีแนวโน้มที่จะหักห้ามการทำซ้ำ หรือ
พฤติกรรมที่หยุดชะงักไปนั้น คือการใช้กลวิธีแบบใด

- ก. fantasy
- ข. apathy
- ค. stereotype
- ง. aggression

..... 10. แม่ที่โศกและเข้มงวดกับลูกอย่างมากบางครั้งก็มีความรู้สึกซึ่งฝังอยู่ในจิตไว้
สำนึกการแสดงออกที่ประจักษ์นั้นเป็นผลจากการใช้กลวิธีแบบใด

- ก. การโยนความผิดให้ผู้อื่น (projection)
- ข. การแสรังทำ (reaction formation)
- ค. การทดแทน (sublimation)
- ง. การชดเชย (compensation)

..... 11. ความขัดแย้งประเภทใดต่อไปนี้มีแนวโน้มไปสู่การหลบหนี

- ก. ความขัดแย้งระหว่างแรงจูงใจที่พึงปรารถนาทั้งสองอย่าง
- ข. ความขัดแย้งภายในตัวบุคคล
- ค. ความขัดแย้งระหว่างแรงจูงใจที่พึงปรารถนา และแรงจูงใจที่ไม่พึงปรารถนา
- ง. ความขัดแย้งระหว่างเครื่องล่อที่ไม่พึงปรารถนาทั้งสองอย่าง

- ..... 12. ศิริณีตัดสินใจไม่ดูว่าจะสวมชุดใดไปงานราตรีคืนนี้ เพราะมีชุดโปรดอยู่ถึง 2 ชุด ศิริณีมีความรู้สึกขัดแย้งแบบใด
- ความขัดแย้งแบบขากใต้ทั้งคู่
  - ความขัดแย้งแบบอยากได้ และอยากเลี้ยง
  - ความขัดแย้งแบบอยากเลี้ยงทั้งคู่
  - เป็นความคับข้องใจมากกว่าการขัดแย้ง
- ..... 13. การสร้างทำ (reaction-formation) หมายความว่าอย่างไร
- การเลือกจุดหมายที่ยอมรับแทนจุดมุ่งหมายซึ่งไม่เป็นที่ยอมรับ
  - การที่บุคคลปกปิดความปรารถนาของตัวเอง โดยการแสดงออกไปในทางตรงข้าม
  - การที่บุคคลให้เหตุผลที่ดี แต่ไม่จำเป็นจะต้องเป็นเหตุผลที่แท้จริงสำหรับพฤติกรรมที่เขาแสดงออกมา
  - การไม่ให้ความร่วมมือต่อบุคคลที่ตนชื่นชมยกย่อง
- ..... 14 การโยนความผิดไปให้ผู้อื่น (projection) หมายความว่าอย่างไร ?
- การให้คำตอบที่สมเหตุผลต่อพฤติกรรมที่แสดงออก
  - การยกเอาความไม่พึงปรารถนาของตัวเองไปเป็นของคนอื่น
  - การแสดงออกถึงแรงจูงใจที่ต้องการปกปิด
  - เป็นลักษณะหนึ่งของการสร้างทำ
- ..... 15. การปรับตัวแบบใดต่อไปในที่สุดที่เห็นถึงความรู้สึกขาดความปลอดภัยน้อยที่สุด
- การคุยโม้ และเรียกร้องความสนใจ
  - การแสดงความสนใจในรายละเอียดซ้ำ ๆ
  - การต่อต้านชัดเจนต่อคำสั่งของกลุ่ม
  - การทำตามความต้องการของกลุ่มทุกประการ

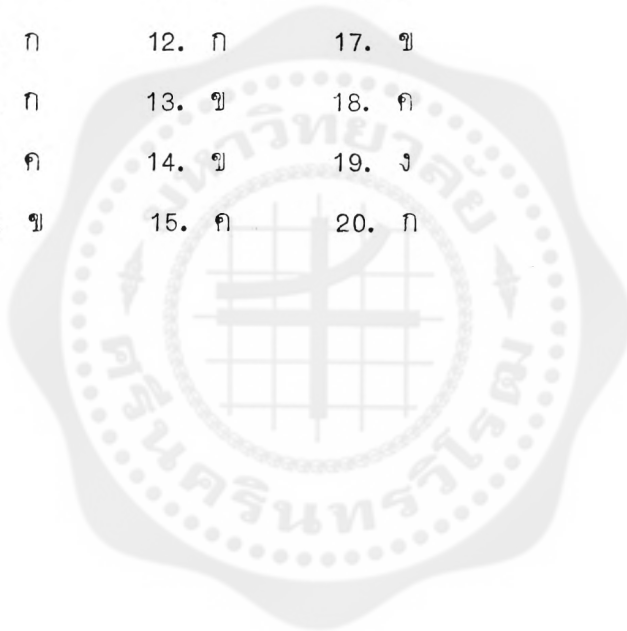
- ..... 16. “แพะรับบาป” เกี่ยวเนื่องกับการปรับตัวแบบใดของบุคคล
- ก. การชดเชย (compensation)
  - ข. การก้าวร้าวผิดที่ (displaced aggression)
  - ค. การโยนความผิดให้ผู้อื่น (projection)
  - ง. การหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง (rationalization)
- ..... 17. “การคุยโม้” เป็นการใช้กลวิธีแบบใด
- ก. การก้าวร้าว
  - ข. การชดเชย
  - ค. การหาเหตุผลเข้าข้างตัวเอง
  - ง. การโยนความผิดให้ผู้อื่น
- ..... 18. อรอนงค์สอบวิชาวิทยาศาสตร์ได้เกรด D จึงบ่นกับเพื่อน ๆ ว่า เธอได้เกรดต่ำ เพราะแบบทดสอบไม่ยุติธรรม ทั้ง ๆ ที่คนอื่น ๆ ก็มองไม่เห็นเหตุผลว่าไม่ยุติธรรมอย่างไร พฤติกรรมของเธอน่าจะมีรากฐานมาจากการปรับตัวแบบใด
- ก. การชดเชยจนเกินกว่าเหตุ
  - ข. การโยนความผิดให้ผู้อื่น
  - ค. การหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง
  - ง. การตกเป็นแพะรับบาป
- ..... 19. ข้อความใดต่อไปที่แสดงให้เห็นถึงตัวอย่างของการปรับตัว โดยวิธีโยนความผิดไปให้ผู้อื่น
- ก. ฉันไม่ชอบเบญจมาศ
  - ข. เขาชิงชังคนที่เก่งพอจะเป็นคู่แข่งกับเขาได้
  - ค. เมื่อเห็นเกรดของฉัน เพื่อน ๆ ร่วมห้องมักอิจฉา
  - ง. คนต่างค้ำวักไม่พอใจฉัน

..... ๒๐. “การเป็นลูกแห่งตดพ่อแม่ หรือผู้ใหญ่” คืออาการของบุคลิกประเภทใด

- ก. ขาคฤฬภาวะ
- ข. เป็นโรคประสาท
- ค. ชิงชังสังคม
- ง. ต้องการความถูกต้องสมบูรณ์ (perfectionism)

เฉลย

1. ก	6. ค	11. ง	16. ข
2. ข	7. ก	12. ก	17. ข
3. ง	8. ก	13. ข	18. ค
4. ค	9. ค	14. ข	19. ง
5. ข	10. ข	15. ค	20. ก

บทที่ 11

การวัดความสามารถและสติปัญญา

โปรแกรมการเรียน

1. มนุษย์ทุกคนมีความคล้ายคลึงกันหลาย ๆ ด้าน ทว่าแต่ละคนก็มีลักษณะเฉพาะตัวที่ไม่ซ้ำแบบกัน ไม่ว่าจะเป็นลักษณะทางร่างกาย นิสัยใจคอ ทักษะสติ ความเข้าใจ หรือลักษณะประจำตัวอื่น ๆ ดังนั้น เมื่อนักจิตวิทยาต้องการศึกษาใครเป็นรายบุคคล เขาก็จะสนใจคุณลักษณะต่าง ๆ ทุกอย่างประกอบขึ้นเป็นบุคคลนั้นว่า ลักษณะเหล่านั้นมีความ.....ไปจากคนอื่น ๆ อย่างไรบ้าง
2. จิตรากรู้เช่นเดียวกับคนอื่น ๆ ที่มีลักษณะเฉพาะตัวของเธอ ดังที่เราคงเคยได้ยินเสมอ ๆ ถึงคำว่า *เอกลักษณ์* หรือ *ความแตกต่างระหว่างบุคคล* (individual differences) ซึ่งมักนำมาใช้เพื่อหมายความถึงลักษณะนิสัย ทักษะสติ ลักษณะทางร่างกาย ความเข้าใจ และลักษณะประจำตัวอื่น ๆ ดังนั้นจิตรากรู้จึงมีความ..... จากคนอื่นด้วยลักษณะดังกล่าวนี้
3. มนุษย์ทุกคนมีทั้งส่วนคล้ายคลึง และแตกต่างกันในแง่ต่าง ๆ ลักษณะสำคัญประการหนึ่ง ที่ทำให้มนุษย์เราผิดแผกกันไปก็คือความสามารถ การทดสอบความสามารถจึงเป็นวิธีหนึ่งในการวัดความรู้ ทักษะ ความถนัด และผลสัมฤทธิ์ของแต่ละคน ดังนั้น ถ้านักจิตวิทยาสนใจมาดีที่ว่าเธอมีผลสัมฤทธิ์ ความถนัด ทักษะ และความรู้แตกต่างจากคนอื่นอย่างไร เขาก็จะทำการทดสอบ..... ทว่า ๆ ไปของเธอ

แตกต่าง

แตกต่าง

ความสามารถ

4. การศึกษาถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลในค่านักทัศนะ **ความรู้**
ผลสัมฤทธิ์ และความถนัดของบุคคลมักทำได้โดยใช้แบบทดสอบ
ความสามารถ วัด.....
5. ในการพยายามวัดความสามารถของบุคคลนั้น นักจิตวิทยาจะแยก
 แยะระหว่างสิ่งที่คนสามารถทำได้ในขณะนั้น และสิ่งที่เขาอาจจะทำ
 ได้หากได้รับการฝึกหัด การทดสอบเพื่อแยกแยะว่า ท่านสามารถ
 ทำอะไรได้บ้างในปัจจุบัน หรือ ท่านได้เรียนรู้ทักษะอะไรมาแล้ว
 บ้างก็คือ การวัดผลสัมฤทธิ์ (achievement test) สุกจิตเรียน
ผลสัมฤทธิ์ พิมพ์ตีตมา 2 ปี ตั้งแต่เธอเรียนอยู่ในโรงเรียนมัธยมแห่งหนึ่ง เมื่อ
 นักจิตวิทยาสนใจว่าเธอจะพิมพ์ได้รวดเร็ว และถูกต้องแม่นยำแค่ไหน
 ในปัจจุบัน เขาก็จะใช้แบบทดสอบการวัด.....แก่เธอ
6. เมื่อท่านสอบไล่วิชาจิตวิทยาทั่วไป อาจารย์ที่สอนก็จะใช้แบบทดสอบ
ผลสัมฤทธิ์ การวัด..... เพื่อประเมินว่า ท่านมีความรู้ในเรื่องต่าง ๆ
 ตลอดจนการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ทั้งจากการอ่านตำรา และจากการฟังคำบรรยาย
 ในชั้นเรียน มาใช้ได้ดีเพียงไร
7. แบบทดสอบที่ใช้วัดสมรรถวิสัยในการเรียนรู้ ก็คือแบบทดสอบที่จะ
 ใช้ทำนายความสามารถของท่าน ว่าหากได้รับการฝึกฝนแล้ว จะสามารถเรียนรู้ได้
ผลสัมฤทธิ์ เพียงไร เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า **แบบทดสอบความถนัด** แบบทดสอบที่ใช้วัดทักษะต่าง ๆ
 ที่ฝึกฝนมาแล้ว หรือวัดสิ่งที่บุคคลสามารถทำได้ในปัจจุบัน เรียกว่าแบบทดสอบ.....
8. สมมุติว่าที่บริษัทแห่งหนึ่ง ผู้สมัครเข้าทำงานด้านจักรกล โดยที่ผู้สมัครเหล่านั้น
 ยังไม่มีทักษะในการใช้เครื่องจักรมาก่อน แต่บริษัทประสงค์จะคัดเลือกเอาไว้สัก 10 คน
ความถนัด เพื่อฝึกฝนให้ ในกรณีนี้นักจิตวิทยาอุตสาหกรรมของบริษัทก็จะต้องใช้แบบทดสอบ.....
 เพื่อคัดเลือกผู้สมัครว่าผู้ใดจะมีความถนัดเชิงจักรกลมากกว่ากัน

ความถนัด
สมรรถวิสัย
การฝึกฝน

- 9. แบบทดสอบที่ใช้วัดสมรรถวิสัยในการเรียนรู้ เพื่อทำนายถึงสิ่งที่คุณจะสามารถประสบความสำเร็จจากการฝึกฝน คือ แบบทดสอบ.....
- 10. แบบทดสอบความถนัด เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัด.....ที่จะเรียนรู้ เพื่อใช้ทำนายว่าใครจะสามารถประสบความสำเร็จ หากได้รับ.....

ผลสัมฤทธิ์

- 11. ก่อนที่ผู้ได้รับปริญญาตรีศาสตรบัณฑิต จะได้รับการแต่งตั้งเป็นอาจารย์ หรือผู้พิพากษาได้นั้น เขาจะต้องผ่านการสอบความรู้ความเข้าใจประมวลกฎหมายต่าง ๆ การทดสอบแบบนี้ คือ การทดสอบ..... (ความถนัด/ผลสัมฤทธิ์)

ความถนัด, สมรรถวิสัย

- 12. คณะทันตแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดลต้องการรับนิสิตใหม่ประจำปี 2519 จำนวน 100 คน ในการคัดเลือกนิสิตดังกล่าว ทางมหาวิทยาลัยจะใช้แบบทดสอบ.....เพื่อวัด.....

ผลสัมฤทธิ์

- ในการเรียนรู้เมื่อนิสิตผู้นั้นได้รับการฝึกฝนให้เป็นที่ทันตแพทย์

ความถนัด

- 13. แบบทดสอบที่ใช้วัดทักษะที่เคยได้รับการฝึกมาแล้ว คือ แบบทดสอบ ..... แบบทดสอบที่ใช้ทำนายถึงความสำเร็จของบุคคล หากได้รับการฝึกหัด หรือการวัดสมรรถวิสัยในการเรียนรู้ คือแบบทดสอบ.....

ความสามารถ

- 14. ทั้งแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ และแบบทดสอบความถนัดต่างก็เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัด.....หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ เป็นการทดสอบสิ่งที่คุณสามารถทำได้ในปัจจุบัน และสิ่งที่คุณอาจจะทำได้ถ้าได้รับการฝึกหัด

ความสามารถ

- 15. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัด.....

การฝึกหัด,
ความสามารถ

- ที่บุคคลกระทำได้ในปัจจุบัน และแบบทดสอบความถนัดจะวัดสิ่งซึ่งบุคคลอาจกระทำได้หลังจากที่เขาได้รับ.....แบบทดสอบทั้งสองนต่างก็เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัด.....ของคุณ

ไม่มี

ความเที่ยงตรง, validity

ความเที่ยงตรง

ความเชื่อถือได้

ความเชื่อถือได้,

reliability

16. คะแนนที่ได้จากแบบทดสอบนั้น หากจะนำไปใช้ ให้เป็นประโยชน์ในเชิงวิทยาศาสตร์ก็จำเป็นต้องเป็นคะแนนที่เชื่อถือไว้วางใจได้ การนำไปใช้เชิงวิทยาศาสตร์นี้หมายถึงลักษณะที่จำต้องมี 2 ประการคือ *ความเชื่อถือได้ (reliability)* และ *ความเที่ยงตรง (validity)* ดังนั้น หากคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบไม่มีลักษณะที่จะเชื่อถือไว้วางใจได้ก็จะ.....(มี/ไม่มี) ลักษณะดังกล่าวนี้ และไม่อาจนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงวิทยาศาสตร์ได้
17. คะแนนใดที่จะเป็นคะแนนซึ่งน่าเชื่อถือไว้วางใจได้ และเป็นประโยชน์ในเชิงวิทยาศาสตร์นั้น จำต้องมีลักษณะที่จำเป็น 2 ประการ คือ *ความเที่ยงตรง, validity* มีค่าความเชื่อถือได้ (reliability) และมีค่า..... (.....)
18. ค่าความเชื่อถือได้ และค่าความเที่ยงตรงหมายความว่าอย่างไร? แยกต่างกันอย่างใด ค่าความเชื่อถือได้นั้น หมายถึงว่าคะแนนที่ได้มาจะต้องมีความคงที่ไม่ว่าจะวัดอีกกี่ครั้งก็ตาม อย่างไรก็ดีคะแนนที่จะเชื่อถือไว้วางใจได้นั้นจะต้องเป็นคะแนนที่มีทั้งค่าความเชื่อถือได้ และค่า.....
19. คะแนนที่ได้จากแบบทดสอบ ที่วัดออกมาได้คงที่นั้น ถือว่าเป็นคะแนนที่มีลักษณะของ..... เพราะคะแนนที่ได้นั้น เป็นคะแนนที่วางใจได้และจะวัดอีกกี่ครั้งก็จะเป็นไปในทำนองนี้
20. คงจะมีน้อยคนที่ต้องการใช้บันทึซึ่งทำด้วยดินน้ำมัน เพราะบันทึชนิดนั้น จะให้ผลการวัดที่ไม่คงที่จากการวัดหลายๆ ครั้ง ผลที่ได้ ออกมาก็ทำให้เกิดความลังเลว่าจะเชื่อในค่าใดดี การวัดแบบนี้จึงขาดคุณลักษณะของ..... (.....)

ความเชื่อถือได้

21. บันทึกที่ทำด้วยเหล็กหรือไม้ จะให้ค่าที่คงที่วงใจได้มากกว่า แม้จะวัดหลาย ๆ ครั้ง จะเห็นการวัดแบบหนึ่งจะมีคุณลักษณะของ.....

ความเชื่อถือได้

22. นักจิตวิทยาคนหนึ่ง ได้สร้างแบบทดสอบซึ่งใช้วัดสติปัญญาของมนุษย์ขึ้น และนำไปใช้กับนิสิตกลุ่มใหญ่ ๆ เขานำข้อสอบนี้ไปสอบกับนิสิตกลุ่มเดียวกัน 2 ครั้ง และพบว่า คะแนนที่ได้จากการทดสอบทั้งสองครั้งมีแบบแผน (pattern) ทำนองเดียวกับผลที่ได้ ซึ่งมีลักษณะคงที่ เช่น น้อยอมแสดงให้เห็นว่าแบบทดสอบของเขาเป็นแบบทดสอบที่เชื่อถือได้ไว้วางใจได้ หรือมีลักษณะของ.....

คงที่

23. ค่าความเชื่อถือได้ หมายถึง คะแนนที่วางใจได้ และค่าที่ได้จากการวัดหลาย ๆ ครั้งก็มีลักษณะ.....

ความเที่ยงตรง, validity

24. ค่าความเที่ยงตรง (validity) หมายถึงคะแนนที่ได้ จากแบบทดสอบนั้นสามารถวัด ในสิ่งที่ต้องการวัด เช่น ถ้าผู้สอนต้องการวัดถึงสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนวิชาที่เขาสอนไป และถ้าแบบทดสอบของเขาเป็นแบบทดสอบการวัดผลสัมฤทธิ์ที่แท้จริงแล้ว ก็หมายความว่า แบบทดสอบของเขามีลักษณะของ..... (.....)

ความเที่ยงตรง

25. อาจารย์คณิตศาสตร์ท่านหนึ่งต้องการวัดความรู้ด้าน คณิตศาสตร์ที่นิสิตในชั้น ได้รับในภาคเรียนนั้น แต่แบบทดสอบที่ท่านนำมาวัดนั้น กลับเป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดสติปัญญามากกว่าที่จะวัดผลสัมฤทธิ์ ก็แสดงว่า ท่านมิได้วัดในสิ่งที่ท่านต้องการหรือ ตั้งใจจะวัด จะเห็นแบบทดสอบนั้นก็มีลักษณะของ.....

ตั้งใจ

26. ค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบหมายถึง ค่าคะแนนที่วัดได้เป็นคะแนนซึ่งเกิดจากการวัดในสิ่งที่ผู้วัด ตั้งใจจะวัด หรือเป็นคะแนนที่เป็นตัวแทนแสดงถึงซึ่งผู้วัด..... จะให้เป็นตัวแทนหรือต้องการให้แสดง

เชื่อถือได้
เที่ยงตรง

27. ค่าความ.....หมายถึงคะแนนที่วัดออกมาที่มีความคงที่ไม่ว่าจะวัดกี่ครั้งก็ตาม ส่วนค่าความ.....นี้หมายถึงคะแนนที่ได้จากการวัดซึ่งผู้วัดตั้งใจจะวัด

ตั้งใจ

28. แบบทดสอบที่มีค่าความเชื่อถือได้ จะขาดลักษณะของความเที่ยงตรงได้หรือไม่ แน่แน่นอน ย่อมเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ นั่นก็คือ แบบทดสอบชุดนั้น อาจมีค่าคงที่จากการทดสอบหลายๆ ครั้ง หากแต่มีได้วัดในสิ่งที่ผู้วัด.....จะวัด

สามารถ

29. แบบทดสอบใดๆ ก็ดี..... (สามารถ/ไม่สามารถ) จะมีลักษณะของความเชื่อถือได้ โดยไม่มีความเที่ยงตรง

ความเที่ยงตรง

30. สมมติว่า นักจิตวิทยาท่านหนึ่งได้สร้างแบบทดสอบการวัดสติปัญญาชุดใหม่ขึ้นมา แล้วนำไปใช้กับนิสิตคนหนึ่ง สองครั้งในวาระที่ต่างกัน และพบว่า คะแนนที่ได้จากการทดสอบทั้งสองครั้งมีค่าคงที่แต่ผลที่ได้นี้นักกลับมีค่าสหสัมพันธ์ต่ำกับ แบบทดสอบสติปัญญาฉบับที่มีมาตรฐานดี ก็แสดงว่า แบบทดสอบชุดนี้มีค่าความเชื่อถือได้ หากแต่อาจจะขาดลักษณะของ.....

31. การที่นักจิตวิทยาต้องการทราบว่า แบบทดสอบของเขามีค่าความเชื่อถือได้ หรือมีค่าความเชื่อมั่นเพียงไรนั้น ก็ทำได้โดยนำแบบทดสอบนั้นไปสอบกับนิสิตคนเดิม หรือ นิสิตกลุ่มเดิม 2 ครั้ง แล้วนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบทั้งสองครั้งมาคำนวณหาระดับความสัมพันธ์กัน ค่าระดับความสัมพันธ์ที่ได้ก็คือค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อถือได้ (reliability coefficient) ซึ่งการคำนวณก็ดำเนินไปในทำนองเดียวกันกับการหาค่า สัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ (correlation coefficient) ของคะแนนสองชุด

ความเชื่อถือได้
reliability

.90

เกณฑ์

เกณฑ์

32. ในการที่จะทราบถึงระดับความสัมพันธ์ของคะแนน 2 ชุด เพื่อดูว่าแบบทดสอบนั้นมีค่าความเชื่อถือได้ในระดับใดนั้น เราจำเป็นต้องคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์ของ..... (..... coefficient)
33. แบบทดสอบการวัดความสามารถที่สร้างขึ้น มีค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อถือได้ตั้งแต่ .90 ขึ้นไป ($r = .90$) ดังนั้น ถ้านักจิตวิทยาท่านหนึ่งสร้างแบบทดสอบวัดสติปัญญาชุดใหม่ขึ้นมา แบบทดสอบชุดนั้นก็ควรมีค่า r ตั้งแต่.....ขึ้นไปจึงจะได้ชื่อว่าเป็นแบบทดสอบที่มีค่าความเชื่อถือได้เพียงพอแบบทดสอบวัดความสามารถที่ระดับอื่นๆ
34. ในการวัดค่าความเที่ยงตรงนั้น เราจำเป็นต้องมีคะแนน 2 ชุด จากแต่ละคนเช่นกันคะแนนชุดหนึ่งเป็นคะแนนที่ได้จากการทำข้อสอบชุดนั้น ส่วนคะแนนอีกชุดหนึ่งเป็นคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการวัด ตัวอย่างเช่น ถ้าเราสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการขายประกัน และได้คะแนนมาชุดหนึ่งเราก็จะต้องหา รวมของการประเมินค่าคะแนนอีกชุด ซึ่งจะใช้เป็น.....ซึ่งอาจเป็นคะแนนจากคะแนนต่างๆ ที่ได้จากนโยบายการขายประกัน
35. ถ้าเราต้องการวัดค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ เราจำเป็นต้องมีคะแนนจากการทดสอบของแต่ละคน และคะแนนที่ได้จากสิ่งซึ่งนำมาเป็น.....ในการวัด
36. ในการวัดค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ เราจำเป็นต้องหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจากแบบทดสอบนั้น และคะแนนจากสิ่งที่ใช้เป็นเกณฑ์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ได้นี้ก็คือ ค่าสัมประสิทธิ์

ของค่าความเที่ยงตรง (validity coefficient) ค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้นั้น จะบอกให้ทราบว่าแบบทดสอบชุดนั้นจะสามารถวัดในสิ่งที่ต้องการวัดเพียงไร

เกณฑ์

ความเที่ยงตรง

37. สิ่งที่จะนำมาเป็นเกณฑ์นั้น ต้องเป็นสิ่งที่คัดเลือกมาแล้ว และมีความเป็นมาตรฐาน หรือเป็นจุดหมายของการวัด ตัวอย่างเช่น ถ้าจะถือว่าพนักงานขายประกันชีวิตที่ทำงานได้มีประสิทธิภาพที่สุดคือผู้ที่ขายประกันได้อย่างน้อยปีละ 1 ล้านบาท ก็แสดงว่า ปริมาณการขายที่วัด คือ.....หรือมาตรฐานที่ต้องการ
38. เมื่อเราหาระดับความสัมพันธ์ของคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบ และจากเกณฑ์การวัด ค่าที่คำนวณได้ก็คือค่าสัมประสิทธิ์.....
39. ในการคัดเลือกนิสิต นักจิตวิทยาจะใช้คะแนนที่อยู่ในเกณฑ์ ซึ่งได้จากการทดลองเพื่อจุดมุ่งหมายใด จุดมุ่งหมายหนึ่ง ผู้อยู่นอกระดับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ก็จะถูกคัดออกไป เช่นผู้ที่ได้คะแนนจากแบบทดสอบความถนัดทางการเรียนต่ำ ก็จะไม่ถูกคัดเลือกเข้าเรียน
40. ผู้สมัครเข้าเรียนที่วิทยาลัยแห่งหนึ่ง จะต้องสอบได้คะแนนตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ มาตรฐานที่ตั้งก็คือ เกณฑ์
41. คำว่า “สติปัญญา” อาจให้นิยามได้ว่า หมายถึงสิ่งซึ่งแบบทดสอบการวัดสติปัญญาวัดออกมา ฉะนั้น ถ้าเราเอาแบบทดสอบสติปัญญาไปให้เด็กกลุ่มหนึ่งทำก็หมายความว่า เรากำลังวัด.....ของเด็กพวกนั้น
42. แบบทดสอบสติปัญญา วัดสติปัญญาของบุคคล ฉะนั้น สติปัญญาของคนก็คือสิ่งซึ่งแบบทดสอบ.....ได้.....ออกมา
43. คำนิยามในลักษณะนี้ เหมาะเอาว่า ผู้ที่ทำแบบทดสอบสติปัญญา มีบางสิ่งบางอย่างอยู่ในใจ เมื่อสร้างแบบทดสอบนี้ และไม่ตั้งใจจะเรียก

สติปัญญา

สติปัญญา, วัด

ชื่อแบบทดสอบนั้นว่าอย่างไร ตัวอย่างเช่น เมื่อบิเนต์สร้างแบบทดสอบวัดสติปัญญา เขาก็มีสิ่งที่ต้องการจะวัดอยู่ในใจ 3 อย่าง สิ่งแรกก็คือ แนวโน้มของการใช้ *ความพยายาม* ในทิศทางที่ต้องการอย่างไม่วอกแวก ฉะนั้น ความหมายหนึ่งในลักษณะของสติปัญญาตามทัศนะของบิเนต์ก็คือ *ความเพียร หรือความอดุสาหะ*

ความพยายาม

44. ลักษณะประการที่สองที่บิเนต์ ต้องการวัดก็คือ สมรรถวิสัย ใน *การปรับตัว* ให้เข้าสู่ จุดหมายปลายทางที่ต้องการ ส่วนลักษณะแรก ที่กล่าวมาแล้วคือ.....

จุดหมายปลายทาง

45. ลักษณะประการที่สาม คือ สมรรถวิสัย ในการ *วิพากษ์วิจารณ์ตนเอง* ความไม่พึงพอใจ กับวิธีแก้ปัญหาบางอย่าง ซึ่งไม่อาจช่วยแก้ปัญหาได้อย่างแท้จริงเสมอไป ลักษณะที่สอง คือ สมรรถวิสัยในการปรับตัวให้เข้าสู่.....

ความพยายาม

จุดหมายปลายทาง,

วิพากษ์วิจารณ์ตนเอง

วิธีแก้ปัญหา

46. ฉะนั้น นิยามของสติปัญญาที่กล่าวมาแล้ว ก็คือ สิ่งซึ่งแบบทดสอบสติปัญญาวัดออกมา และสิ่งนี้มีคุณลักษณะพื้นฐานอยู่ สามประการ คือ (1) ..... (2) สมรรถวิสัยในการปรับตัวให้เข้าสู่ ..... (3) สมรรถวิสัยในการ..... ความไม่พึงพอใจกับ.....ซึ่งไม่ช่วยในการแก้ปัญหาอย่างแท้จริง

47. บิเนต์ได้สร้างแบบทดสอบวัดสติปัญญา และตั้งเกณฑ์เกี่ยวกับอายุ สมองขึ้น ตามวิธีการของบิเนต์ซึ่งนักจิตวิทยาคนอื่น ๆ นำมาขยายความกันอีกทีนั้นอายุสมอง (M. A.) โดยเฉลี่ยมีลักษณะเช่นเดียวกับอายุตามปฏิทิน (C. A.) ดังนั้น เด็กอายุ 10 ขวบที่มีสติปัญญาในระดับปกติก็จะมีอายุสมอง 10 ขวบด้วย

13 ปี

ตามปฏิทิน

อายุตามปฏิทิน

ต่ำกว่า

สมอง

100

80

140

อัจฉริยะ

70

140

48. เด็กที่มีอายุตามปฏิทิน 13 ปีและมีระดับสติปัญญาปกติก็จะมีอายุสมอง
.....
49. เด็กคนใดที่มีระดับสติปัญญาตามปกติ จะมีอายุสมองทำนองเดียวกัน
กับอายุ.....
50. .... หมายถึงอายุที่นับจากวันแรกเกิด
51. เด็กฉลาดจะมีอายุสมองเหนืออายุตามปฏิทิน ฉะนั้นพอจะหาได้ว่า
เด็กโง่ก็ย่อมจะมีอายุสมอง..... อายุตามปฏิทิน
52. เด็กปัญญาอ่อน จะมีอายุ..... ต่ำกว่าอายุตามปฏิทิน
53. ระดับสติปัญญาของคน หรือค่า IQ ซึ่งย่อมาจากคำว่า **Intelligence
quotient** นั้น คำนวณได้จากการเอาอายุสมองหารด้วยอายุจริงแล้ว
คูณด้วย 100 เพื่อให้ได้ตัวเลข เป็นจำนวนเต็ม ฉะนั้นถ้าเด็กอายุ 9
ขวบคนหนึ่งมีอายุ 9 ขวบ เขาก็จะมีระดับ IQ = ...
54. $IQ = 100 \times \frac{Ma}{Ca}$ ถ้าอรุณมีอายุสมอง 8 ปี และอายุตามปฏิทิน 10 ปี
เธอจะมี IQ = ...
55. ถ้าเด็กคนหนึ่งมี IQ ต่ำกว่า 70 ก็จะถูกจัดว่าเป็นเด็กปัญญาอ่อน ส่วน
เด็กอีกคนมี IQ 140 ขึ้นไป ก็จะถูกจัดเป็นเด็กอัจฉริยะ จ้อยอายุสมอง
14 ปี อายุตามปฏิทิน 10 ปี IQ ของจ้อย = ... และจ้อยก็ควรจะ
ถูกจัดเป็นเด็กประเภท.....
56. บุคคลใดที่มี IQ ต่ำกว่า..... จะถูกจัดเป็นพวกปัญญาอ่อน แต่ถ้ามี
IQ ..... หรือมากกว่านั้นก็จะถูกจัดเป็นพวกอัจฉริยะ
57. เป็นที่น่าสงสัยว่า สติปัญญาของคนนั้น เป็นความสามารถเดี่ยว ๆ
หรือเป็นความสามารถหลาย ๆ ด้านมารวมกัน การวิเคราะห์หัวข้อประ-
กอบจึงเข้ามามีบทบาทในการตอบปัญหาผู้ที่นำมาใช้คือ เรอร์สโตน

(Thurstone) เฮอร์สโตนได้พยายามตอบคำถามที่ว่าสติปัญญาของคนเรานั้นเป็นเรื่องของความสามารถเดี่ยว ๆ หรือเป็นผลรวมของความสามารถหลาย ๆ ด้าน

58. เฮอร์สโตน ได้ทำการทดสอบเด็กคนเดียวกันหลาย ๆ ครั้ง แบบทดสอบแต่ละชุด ประกอบด้วยข้อคำถามทำนองเดียวกัน คะแนนที่ได้จากแบบทดสอบทุกฉบับจึงสัมพันธ์กัน ถ้าแบบทดสอบ 2 ฉบับสัมพันธ์กัน และมีค่าสหสัมพันธ์สูงก็แสดงว่า แบบทดสอบนั้นมีตัวร่วมกันอยู่ในการศึกษาของเฮอร์สโตนนั้นแบบทดสอบที่สัมพันธ์กันสูง จะมีองค์ประกอบที่เป็น..... กันอยู่มาก

ตัวรวม

59. จากการศึกษาของเฮอร์สโตนแบบทดสอบที่สัมพันธ์กันต่ำ แสดงว่ามีองค์ประกอบที่เป็นตัวร่วมกันอยู่..... (น้อย / มาก)

น้อย

60. วิธีการดังกล่าวนี้ คือพื้นฐานของการวิเคราะห์องค์ประกอบ และเราจะหาตัวประกอบร่วมได้จาก การหาค่าสหสัมพันธ์ของคะแนนจากแบบทดสอบ

61. การวิเคราะห์ตัวประกอบเป็นการพยายามค้นหา คุณลักษณะ หรือความสามารถที่ร่วมกันของบุคคล ว่ามีอะไรบางอย่างที่ทำให้ได้ผลการทดสอบเช่นนั้น จาก การศึกษาของเฮอร์สโตนเขาได้พยายามค้นหาว่า สติปัญญาของคนเรานั้นประกอบไปด้วย องค์ประกอบชนิดใดบ้าง และเป็นเรื่องของความสามารถเดี่ยว ๆ หรือเป็นเรื่องของความสามารถหลาย ๆ ด้านรวมกันเข้า

62. ผลที่ได้จากการศึกษา เฮอร์สโตนสรุปว่า องค์ประกอบที่สำคัญของสติปัญญาของมนุษย์นั้น มาจากความสามารถชน พื้นฐาน 7 อย่าง และความสามารถชนพื้นฐานดังกล่าวนี้ ก็เป็นองค์ประกอบที่เขาได้มา จากการวิเคราะห์.....

ตัวประกอบ

แบบฝึกหัด

จงเลือกคำตอบที่เหมาะสมที่สุด แล้วเขียนอักษรที่กำกับหน้าตัวเลือกนั้นลงในช่องว่างทวนไว้ หน้าข้อนี้ ๆ

- ..... 1. ข้อความใดต่อไปนี้เป็นที่ตรงกับเรื่องของ แบบทดสอบสำหรับวัดความสามารถ
ขั้นพื้นฐานทางสมองของบุคคล
- แบบทดสอบที่เทอร์แมนทำขึ้น
  - แบบทดสอบที่มีใช้ ใช้วัดสติปัญญา
  - แบบทดสอบที่มีรากฐานจากการวิเคราะห์ตัวประกอบ
  - แบบทดสอบที่ใช้วัดทักษะในการรับรู้
- ..... 2. บินต์ ทดสอบข้อคำถามของเขาด้วยวิธีใด
- การวิเคราะห์ตัวประกอบ
  - คัดเลือกข้อคำถามที่วัดทักษะทางการเคลื่อนไหว
  - คัดเลือกข้อคำถามที่ไม่มีอิทธิพลค่านิยมวัฒนธรรมมาเกี่ยว
  - ศึกษาอัตราส่วนการเปลี่ยนแปลงของคำตอบที่ถูกของเด็กในระดับอายุต่างๆ
- ..... 3. แบบทดสอบสติปัญญาฉบับหนึ่ง มีค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น = 0.94
และสัมประสิทธิ์ของค่าความเที่ยงตรง = 0.20 ท่านจะสรุปว่าอย่างไร
- คงมีข้อผิดพลาดในการคำนวณ เพราะค่าสัมประสิทธิ์ทั้งสองอย่างควรเหมือนกัน
  - แบบทดสอบนี้น่าจะไว้วางใจได้ยาก เพราะวัดสติปัญญาได้จริง
  - สิ่งที่นำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการหาค่าความเที่ยงตรงน่าจะไม่เหมาะสม
  - แบบทดสอบนี้น่าจะเป็นแบบทดสอบ ในการวัดสติปัญญาของคนต่างชาติ

- ..... 4. เมื่อไรจึงจำเป็นต้องหา “เกณฑ์” มาประกอบการพิจารณาว่า แบบทดสอบ
ที่สร้างขึ้น เป็นแบบทดสอบที่ดีหรือไม่
- เมื่อต้องการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
  - เมื่อต้องการคำนวณค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ
  - ทั้ง ก และ ข
  - ไม่ใช่ทั้ง ก และ ข
- ..... 5. เมื่อมีการนำเอาแบบทดสอบสติปัญญามาใช้ทดสอบเพื่อทำนายว่า นิสิตผู้นั้น
จะเรียนได้ดีเพียงไร หากได้มีโอกาสเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยแล้ว แบบทดสอบ
ฉบับนั้นถือได้ว่าเป็นแบบทดสอบประเภทใด
- แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์
  - แบบทดสอบสติปัญญา
  - แบบทดสอบความถนัด
  - แบบทดสอบสมรรถภาพทางสมองขั้นพื้นฐาน
- ..... 6. ใครเป็นคนคิดสร้างแบบทดสอบที่ใช้วัดสติปัญญาเป็นคนแรก
- บินเน็ต (Binet)
  - เทอร์แมน (Terman)
  - เวชลเลอร์ (Wechsler)
  - สแตนฟอร์ด (Stanford)
- ..... 7. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ และแบบทดสอบความถนัดเป็นไปในทำนองเดียวกับ
ข้อความใดข้างล่างนี้
- ความรู้ : สติปัญญา
  - สมรรถวิสัยที่จะเรียน : สิ่งที่เรียนรู้ไปแล้ว
  - ความจำ : ความสามารถโดยธรรมชาติ
  - สิ่งที่เรียนรู้มาแล้ว : สมรรถวิสัยที่จะเรียน

- ..... 8. แบบทดสอบใดก็ตามที่สามารถวัดในสิ่งที่ต้องการวัด แสดงว่าแบบทดสอบชุดนั้นมี คุณลักษณะด้านใด
- ความเชื่อมั่น
  - ความเที่ยงตรง
  - เป็นปรนัย
  - วิเคราะห์ได้
- ..... 9. เมื่ออายุสมองเท่ากับอายุตามปฏิทินค่าของ IQ จะเป็นลักษณะใด
- สูงสุด
  - ต่ำสุด
  - เท่ากับ 100
  - ไม่อาจกำหนดได้
- ..... 10. สูตร $\frac{MA}{CA} \times 100$ คือค่าอะไร
- อายุสมองขณะเริ่มต้น
  - ระดับสติปัญญา
  - ค่าความฉลาด
  - คะแนนความถนัด
- ..... 11. สติปัญญาของมนุษย์ที่เรียก 'Fluid intelligence' คืออะไร
- สิ่งที่ขึ้นกับนิสัยเก่า ๆ
  - ไม่ขึ้นกับการเรียนรู้แต่หนหลัง
  - สิ่งซึ่งสามารถวัดได้จากแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์
  - สิ่งซึ่งขึ้นกับอิทธิพลด้านวัฒนธรรม

- ..... 12. อายุสมองขั้นต้น (basal mental age) คัดจากความสามารถของเด็กในระดับใด
- ตอบข้อคำถามได้ถูก 25 %
  - ตอบข้อคำถามได้ถูก 50 %
  - ตอบข้อคำถามได้ถูก 75 %
  - ตอบข้อคำถามได้ถูก 100 %
- ..... 13. ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถด้านความคิดริเริ่มกับ IQ เกี่ยวข้องกัน
ในลักษณะใด
- เด็กที่มี IQ สูง จะมีความคิดริเริ่มสูงด้วย
  - เด็กที่ได้คะแนนจากการวัดความคิดริเริ่มสูง มักมี IQ ต่ำ
  - การมี IQ สูงมิได้เป็นเครื่องประกันว่า จะต้องได้คะแนนด้าน
ความคิดริเริ่มสูงด้วย
  - เด็กที่ได้คะแนนจากความริเริ่มต่ำมักจะได้ IQ ในระดับปานกลาง
- ..... 14. การสอบไล่เมื่อจบการศึกษา เป็นการวัดองค์ใดเรียนมาแล้วตลอดปี แบบ
ทดสอบที่ชี้แจงจัดเป็นแบบทดสอบประเภทใด
- แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์
  - แบบทดสอบความถนัด
  - แบบทดสอบสติปัญญา
  - ทุกข้อที่กล่าวมาแล้ว
- ..... 15. การกระจายของ IQ ของมนุษย์ เป็นไปในลักษณะใด
- รูปกระดิ่ง
  - รูปตัว U
  - รูปตัว J
  - รูปตัว S

- ..... 16. จากการศึกษาของเทอร์แมน (Terman) เด็กอัจฉริยะ มักมีลักษณะอย่างไร เมื่อเปรียบเทียบกับเพื่อนร่วมชั้น
- มักมีร่างกายอ่อนแอกว่า
  - มักไม่ค่อยประสบความสำเร็จในชีวิตเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่
  - มักปรับตัวทางสังคมไม่ค่อยได้
  - มักมีความสามารถในการเป็นผู้นำที่ดี
- ..... 17. ข้อความใดต่อไปนี้เป็นที่กล่าวถึงเด็กปัญญาอ่อนได้ถูกต้องที่สุด
- เป็นเด็กที่ขาดความสามารถในการเห็นการณ์ไกลจากการกระทำของตัวเอง
  - เป็นเด็กที่สมองถูกทำลาย
  - เป็นเด็กที่อาจต้องใช้ชีวิตส่วนใหญ่ในสถานเลี้ยงดูหรือที่โรงพยาบาลปัญญาอ่อน
  - เป็นเด็กที่มีอายุสมองต่ำกว่าอายุตามปฏิทิน
- ..... 18. ข้อความใดต่อไปนี้เป็นที่แสดงลักษณะของแบบทดสอบการวัดสติปัญญาของ เวชเลอร์ (Wechsler) ได้ดีที่สุด
- เป็นแบบทดสอบที่ใช้ได้กับผู้ใหญ่ทุกคน
  - ข้อสอบบางข้อต่างออกไปจากข้อสอบของบินด์ท์โดยสิ้นเชิง
  - มีเกณฑ์การวัดทั้งภาคที่ใช้ภาษา และภาคปฏิบัติ
  - ไม่สามารถวัดสติปัญญาได้ดีเท่าแบบทดสอบของบินด์ท์
- ..... 19. จุดมุ่งหมายเบื้องต้นในการสร้าง แบบทดสอบความถนัดคืออะไร
- วัดความสามารถของบุคคลโดยทั่วไป
  - วัดความชำนาญ คล่องแคล่วของบุคคล
  - วัดระดับความสามารถที่จะเป็นไปได้ของบุคคล
  - วัดระดับความชำนาญที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

- ..... 20. แบบทดสอบความพร้อม จัดเข้าลักษณะของแบบทดสอบประเภทใดต่อไปนั้
- ก. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ (achievement)
  - ข. แบบทดสอบความถนัด (aptitude)
  - ค. แบบสำรวจ (survey)
  - ง. แบบทดสอบเพื่อทำนาย (prognostic)

เฉลย

1. ก	6. ก	11. ข	16. ง
2. ง	7. ง	12. ง	17. ง
3. ข	8. ข	13. ค	18. ค
4. ข	9. ค	14. ก	19. ค
5. ค	10. ข	15. ก	20. ง

บทที่ 12

สุขภาพจิต และพฤติกรรมที่เป็นปัญหา โปรแกรมการเรียนรู้

1. เรื่องของสุขภาพจิตเป็นเรื่องของการปรับตัวที่กระทำต่อเนื่องกันไป และพฤติกรรมทั้งหลายที่แสดงออกมากล้นเป็นผลจากการได้ปรับสภาพแล้ว เหตุนี้จึงเห็นได้ว่าผลที่แสดงออกมาเป็นพฤติกรรมทั้งหลายจึงเสมือนมีอยู่สองปลาย ปลายหนึ่งเป็นพฤติกรรมที่ไม่ต้องการความช่วยเหลือใด ๆ อีกปลายหนึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความพ่ายแพ้ถึงขั้นช่วยตัวเองไม่ได้เลย อย่างไรก็ตามมีคนส่วนมากมิได้เป็นผู้มีสุขภาพจิตดี 100 % หรือสุขภาพจิตเสื่อมจนช่วยตัวเองไม่ได้ 100 % หากแต่จะอยู่กลาง ๆ และอาจค่อนข้างไปทางปลายใดปลายหนึ่งบ้างในบางครั้ง
2. เพื่อที่จะทำความเข้าใจกับเรื่องของสุขภาพจิต เราควรจะเข้าใจถึงความหมายของคำ ๆ นี้เสียก่อน คนที่มีสุขภาพจิตดีก็คือ *คนที่ปรับตัวได้* ทั้งนี้ได้หมายความว่า บุคคลนั้นจะไม่เคยมีข้อขัดแย้งเลย หากแต่จะเป็นไปในทำนองที่ว่า เขาสามารถจัดการกับข้อขัดแย้งต่าง ๆ ได้โดยไม่เป็นทุกข์มากนัก บุคคลที่สามารถจัดการกับข้อขัดแย้งได้ในลักษณะตามที่เป็นอย่างจริงถือว่าเป็นบุคคลที่.....
3. คนที่ปรับตัวไม่ได้มักพยายามแก้ปัญหาโดยการเลี่ยงหรือปฏิเสธปัญหาต่าง ๆ ส่วนคนที่.....จะเผชิญหน้าและยอมรับปัญหาเหล่านั้น

ปรับตัวได้

ปรับตัวได้

ปรับตัวได้

4. คนที่ปรับตัวได้ไม่จำเป็นจะต้องเป็นผู้ที่คล้อยตามสังคมเสมอไป เขาอาจเป็นคนที่คล้อยตาม หรือ ปฏิรูปสังคมก็ได้ เช่นเดียวกับคนที่ปรับตัวไม่ได้ก็อาจเป็นคนที่มีลักษณะของผู้ปฏิรูปสังคมหรือ คล้อยตามสังคมก็ได้ ความแตกต่างของบุคคลสองประเภทนี้อยู่ที่ว่า คนที่..... นั้นจะเผชิญหน้ากับข้อขัดแย้งต่าง ๆ ตามลักษณะของความเป็นจริง

ปรับตัวได้

5. คนที่ปรับตัวได้ จะยอมรับตนเอง และข้อบกพร่องของผู้อื่น ทั้งยังเผชิญหน้ากับปัญหาในลักษณะการของ.....

ผู้ผลิต

6. คนที่มีสุขภาพจิตดียังมีลักษณะของ ผู้ผลิต หรือ ผู้ก่อประโยชน์ อีกด้วยไม่ว่าจะเป็นการทำงานหรือการเล่น เขาก็มักจะมีลักษณะของการเป็นผู้มีความคิดริเริ่มโดยธรรมชาติหากได้ใช้ศักยภาพทั้งหมดที่มีอยู่เขาอาจไม่ใช่คนเฉื่อยฉาบหรือมีความสามารถเป็นพิเศษหากแต่ว่าในระดับความสามารถของเขานั้น เขาจะไม่ยอมเสียเวลาไปกังวลกับเรื่องที่เขาทำไม่ได้ หรือ ไม่อาจช่วยเหลือได้

ผู้ผลิต

7. บุคคลที่มีลักษณะของ..... มักจะใช้คุณสมบัติของเขาไม่ว่ามากหรือน้อยมาทำกิจกรรมต่าง ๆ ในการสร้างสรรค์หรือ ผลิตสิ่งต่าง ๆ ขึ้น

8. บุคคลที่มีลักษณะของ..... ในกรณีนี้ไม่จำเป็นจะต้องเป็นผู้ประสบความสำเร็จระดับโลก หากแต่เขาจะเป็นคนที่มีความคิดริเริ่มและจะรับผิดชอบในการทำงานของเขาอย่างเหมาะสม

สนุก

9. คนที่มีสุขภาพจิตดีจะมีชีวิตเต็มไปด้วยความสนุก เขาจะไม่ต้องคอยกระตุ้นตัวเองให้ทำในสิ่งที่เขาควรจะทำ เขาจะมีพลังงานมากมายในการที่จะทำงานหนักโดยที่ยังคงความกระตือรือร้น บุคคลที่ปราศจากความหือถอย มีพลังงานมากมายในการทำงาน มีความกระตือรือร้นหรือมีศรัทธาอย่างแรงกล้าที่จะทำสิ่งต่าง ๆ จัดได้ว่าเป็นผู้ที่ดำเนินชีวิตอย่าง.....

10. บุคคลบางคนเป็นผู้ที่กระตือรือร้นจนเกินไปในอันที่จะหลีกเลี่ยงจากข้อขัดแย้งเมื่อเป็นเช่นนั้น พฤติกรรมที่เขาแสดงออกมา ก็มักจะเป็นไปในเชิงบังคับ หรือแสดงถึงความเครียดอย่างมากมาย ตรงข้ามพฤติกรรมที่มีชีวิตชีวาเต็มไปด้วยความสนุกสนานนั้น จะไม่มีลักษณะการของการถูกบังคับ หรือ ..... อย่างมากมาย

การตั้งเครียด

11. คนที่มีสุขภาพจิตดีจะมีสมรรถวิสัยในด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่างสนิทสนมและเป็นที่รักใคร่ ท่านคงจะจำเรื่องที่ท่าน ผ่าน มา ในบทสั้น ๆ ได้ว่าสมรรถวิสัย ในการไว้วางใจผู้อื่น ตลอดจนการสร้าง ความสัมพันธ์อันเกื้อหนุนกันนั้นเป็นเรื่องของการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นใน ..... (ตอนต้น / ตอนปลาย) ของชีวิต

ตอนต้น

12. ลักษณะของผู้มีสุขภาพจิตดีประการหนึ่งก็คือ ต้องเป็นผู้สามารถสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น ได้อย่าง..... และเป็นที่.....

สนิทสนม, รักใคร่

13. ดังนั้นบุคคลที่มีสุขภาพจิตดีจะมีลักษณะ 4 ประการที่คนซึ่งมีสุขภาพจิตไม่ดีจะขาดลักษณะเหล่านี้คือ 1) เป็นผู้..... ซึ่งสามารถ

ปรับตัวได้

ผู้ผลิต

เผชิญหน้ากับข้อขัดแย้งต่าง ๆ ได้ตามสภาพที่เป็นจริง 2) เป็น..... ซึ่งหมายความว่าเขาสามารถใช้ศักยภาพ และพลังของเขาให้เป็นประโยชน์ 3) เป็นผู้ใช้ชีวิตอย่าง.....และมีความกระตือรือร้น มีศรัทธาแก่กล้าในการกระทำสิ่งต่าง ๆ และ 4) มีสมรรถวิสัยในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น ได้อย่าง.....และเป็นที่.....

สนุก

สนิทสนม, รักใคร่

14. ลองหันมาพิจารณาถึงคำนิยามของ 'ความผิดปกติ' (abnormality) คำนิยาม ซึ่งใช้รากฐานทางสถิติเข้ามาเกี่ยว ก็คือ สิ่งใดที่เป็นเรื่องปกติก็คือสิ่งที่ตกอยู่ในช่วงปกติ และสิ่งที่เบี่ยงเบนไปจากปกติ หรือ เป็นเรื่องที่น่า..... ครึ่งจึงจะมีก็จัดว่าเป็น.....

ความผิดปกติ

สถิติ

15. จึงเป็นที่ประจักษ์ชัดว่า คำนิยามที่ยึดเอาความดีทางด้าน.....เข้า
มาเกี่ยวจะพูดถึงความผิดปกติกี่จำกัดอยู่ในแง่ที่คนส่วนน้อยกระทำ
หรือเป็นไป เช่นคนอัจฉริยะ หรือ คนโง่มาก ๆ ก็เป็นเรื่องที่เกิดขึ้น
น้อย จึงจัดเป็นเรื่องของ.....

ความผิดปกติ

16. วิธีแยกแยะพฤติกรรมที่ผิดปกติอีกแห่งหนึ่งก็คือ การนำเอาพฤติกรรม
นั้นไปเทียบเคียงกับมาตรฐานของสังคม จากการศึกษาของนัก
มนุษยวิทยาพบว่าสิ่งที่ถือว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดาในสังคมหนึ่งอาจ
จะถูกจัดว่าเป็นเรื่องผิดปกติในอีกสังคม หรือ อีควัฒนธรรมหนึ่ง
ดังนั้น คำจำกัดความของ 'ความผิดปกติ' จะแตกต่างกันไปตาม
สภาพของสังคม และวัฒนธรรมเป็นเหตุให้มีข้อจำกัด เช่น การ
รักร่วมเพศ อาจเป็นเรื่องปกติธรรมดาของสังคมหนึ่ง แต่ในสังคม
ไทยเรายังถือว่าเป็นเรื่อง.....เกินกว่าจะนำมาปฏิบัติได้ในคน
ทั่วไป

ผิดปกติ

สถิติ

17. คำนิยามของ 'ความผิดปกติ' ที่ยึดเกณฑ์ความดีทาง.....ยังไม่เป็น
ที่พอใจกันนักเนื่องจากว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์บางประการอาจ
อยู่นอกช่วงปกติได้ และในทำนองเดียวกัน คำนิยามที่ยึดเอาความ
พอใจของสังคมเป็นหลักก็เป็นเรื่องที่มีข้อบกพร่องเพราะมาตรฐาน
ของความผิดปกติในแต่ละสังคมย่อมแตกต่างกันไป

18. บางทีคำนิยาม ที่สำคัญที่สุดของความผิดปกติ จะไปเกี่ยวข้องกับ
'ความบกพร่อง' ในหน้าที่ทางจิตใจหรือร่างกาย (หรือทั้งสองอย่าง)
ซึ่งจะทำให้บุคคลไม่อาจช่วยตัวเองได้กับการเผชิญปัญหาประจำวัน
จนที่รู้สึกเสียใจ และหมกหมองถึงขนาดทำลายชีวิตตนเอง จึงถูกจัด
เป็นผู้มีสุขภาพจิต..... (ปกติ, ผิดปกติ)

ผิดปกติ

19. ในทำนองเดียวกัน บุคคลที่มีความบกพร่องอย่างรุนแรงในด้านความสัมพันธ์ทางสังคมกับคนอื่น ถึงขนาดที่อยู่ แต่ในโลกฝันของตัวเอง ก็จัดเป็นคน..... (ปกติ, ผิดปกติ)

ผิดปกติ

20. 'ความผิดปกติ' อาจนิยามได้ 3 แนวคือ (1) ยึด *ความถี่* ทางสถิติ (2) ยึดเกณฑ์ของ *สังคม* และ (3) ยึดเอา *ความบกพร่อง* ทั้ง 3 แง่นิยามที่ยึดเอาค่า.....คุณจะเป็นนิยามที่ดีที่สุด เพราะสามารถจะพรรณนาให้เห็นภาพบุคคลที่พิการทางจิตใจ หรือร่างกายที่เป็นผลมาจากข้อขัดแย้งและความกังวลใจ หรือความยุ่งยากด้านสมองที่เขาไม่อาจช่วยตนเองในการเผชิญปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้

ความบกพร่อง

21. คนที่ป่วยทางใจมักจะมีความคิดเป็นสองประเภท ขึ้นกับระดับความมากน้อยประเภทแรกคือ *โรคประสาท (neurosis)* และประเภทที่สองคือ *โรคจิต (psychoses)* คนที่เป็นโรคประสาทมักมีความคิดรุนแรงเกี่ยวกับการใช้กลไกในการป้องกันตนเอง และเป็นพวกที่อยู่ตรงกลางระหว่างคนที่มีความสุขจิตปกติ กับคนที่เป็นโรคจิต พวกคนที่เป็นโรคประสาทจะพยายามแก้ไขข้อขัดแย้งต่าง ๆ ภายในใจของเขา แต่ด้วยความหวัหวัทรมาน. เพราะวิธีการต่อสู้ของเขาไม่เหมาะสมเมื่อคนไม่อาจจัดการกับข้อขัดแย้งของตัวเอง ก็จะค่อย ๆ สร้างสมอาการของอารมณ์ผิดปกติอย่างอ่อน ๆ วัเรื่อย ๆ และจะมีความหวัหวัทรมานจากอาการทาง.....

ประสาท

22. คนเราทุกคน จะต้องเคยใช้กลไกในการป้องกันตัวมาแล้วด้วยกันทั้งสิ้น เมื่อกลไกเหล่านั้นไม่เหมาะสม และเมื่อมันกลายเป็นลักษณะเด่นของการแก้ปัญหา ก็จะทำให้เกิดความยุ่งยาก และเป็นลักษณะของคนที่เป็น.....

โรคประสาท

โรคประสาท

23. การใช้กลไกป้องกันตัวที่ไม่เหมาะสมจะเป็นหนทางนำไปสู่การเป็นโรคประสาท.....

ความกังวลใจ

ความกลัว

24. อาการของโรคประสาทอย่างหนึ่ง เรียกว่า ปฏิกริยาของความกังวลใจ (anxiety reaction) อาการดังกล่าวเป็นเรื่องของความ กลัว โดยไม่มีสิ่งที่กลัวอยู่จริง เช่น กลัวว่าจะไม่มีใครแก้ปัญหาของตัวได้ เป็นความกังวลใจที่เลือนลอยเพราะความสับสน และไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งใดโดยเฉพาะ การที่ใครรู้สึกวังกำลังจะมีสิ่งที่น่ากลัวเกิดขึ้นกับเขา แต่เขาไม่อาจบอกได้ว่าอะไร ก็แสดงว่าเขากำลังทนทุกข์ทรมานจากปฏิกริยาของ.....

ความกังวลใจ

แปรรูป, conversion

แปรรูป

25. ปฏิกริยาของความกังวลใจเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับ..... ในสิ่งที่ไม่มีตัวตนเป็นสิ่งที่บุคคลนั้นไม่อาจทราบได้ว่าอะไรมาทำให้เขาเกิดความรู้สึกววกวาระสุดท้ายกำลังมาถึง

26. นवलผจงรู้สึกหวาดกลัวบางสิ่งบางอย่าง เมื่อย้ายมาอยู่ที่บ้านหลังใหม่ โดยที่เรอบอกไม่ได้ว่ากลัวอะไร แสดงว่านवलผจงกำลังมีความทุกข์อันเนื่องมาจากปฏิกริยาของ.....

27. ในเรื่องปฏิกริยา *แปรรูป* (conversion reactions) ความกังวลใจของบุคคลอาจไปปรากฏที่ปฏิกริยาทางร่างกาย ซึ่งตัวผู้ป่วยเองก็ไม่ตั้งใจตัวอย่างเช่น คนไข้ที่กลัวการผ่าตัด รู้สึกเป็นอัมพาตที่แขนขวาในทันทีทันใด โดยที่สภาพแขนขวามีได้เสียหายแต่อย่างใด ก็อาจสันนิษฐานได้ว่า ปฏิกริยาเช่นนั้น คือเรื่องของ ปฏิกริยา..... (..... reaction)

28. เคยมีบางกรณีๆ คนบางคนเกิดตามอดโดยไม่มีบาดแผล หรือความเสียหายของอวัยวะนั้นๆ เลย ทั้งนี้เพราะว่าเกิดมีบางอย่างที่เขากลัวจะต้องเห็นกรณีเช่นนี้จัดเป็นเรื่องของปฏิกริยา..... เช่นกัน

- conversion
ร่างกาย 29. ในเรื่องของปฏิกิริยาแปรรูป (..... reactions) นั้นพบว่า
ความกังวลใจของบุคคลอาจเปลี่ยนสภาพโดยไปแสดงออกทาง.....
ได้ และอาการนั้นมักจะจะเป็นไปโดยที่ไม่ตั้งใจหรือไม่คิดจะให้
เป็นเช่นนั้น
- anxiety 30. ในเรื่องปฏิกิริยาของความกังวลใจ (..... reaction) นั้น เป็น
เรื่องทีบุคคลเกิดความกลัวอย่างเลื่อนลอย หรือไม่ชัดเจน ส่วน
anxiety ปฏิกิริยา (..... reaction) นั้นความกังวลใจที่เกิดขึ้นจะมีลักษณะ
ที่แตกต่างกันออกไป กล่าวคือ ผู้ที่มีปฏิกิริยาแปรรูปมักจะต้องทน
ทุกข์กับความพิการทางร่างกายด้านใดด้านหนึ่งแทนความรู้สึกกังวล
ใจที่มีอยู่ท่วมท้น
- ความกังวลใจ 31. อาการหลักในโรคประสาททุกประเภทก็คือ.....ซึ่งอาจเกิด
ในรูปที่เลื่อนลอย แปรรูป ผิดที่หรือชะงักงัน แล้วแสดงออกโดย
การกระทำหรือความคิดแบบ ผื่น ๆ บังคับไว้ หรือทำซ้ำ ๆ
32. ปฏิกิริยาของความหวาดกลัว (Phobic reactions) คือความหวาด
ผวาเกินกว่าเหตุ เช่น บางคนรู้สึกกลัวที่จะเข้าไปในลิฟท์เลยเดิน
ขึ้นบันไดไปจนถึงชั้นที่ 15 เช่นนี้ ก็น่าสงสัยว่าคนนั้นจะมีปฏิกิริยา
หวาดกลัว, phobic ของความ.....(.....reactions)
33. จูริย์กลัวที่สูง ๆ เธอจึงไม่ยอมขึ้นไปสูงกว่าชั้นสองไม่ว่าจะไปตึก
ไหน และถึงแม้จะมีใครต่อใครช่วยกันปลอบเธอว่ามันไม่มีอันตราย
หรือ ด้วยวิธีใด ๆ ก็ตาม เธอเองก็รู้ดี และรู้ว่าไม่ควรกลัวความสูง
แต่ก็ช่วยไม่ได้และไม่เข้าใจเหมือนกันว่าทำไมเธอยังคงกลัว พฤติ-
ความหวาดกลัว, phobic กรรมของจูริย์เป็นตัวอย่างของ.....(.....reactions)
- ไม่มี 34. Phobic reactions เป็นความกลัวที่เกินกว่าเหตุคือกลัวในสิ่งที่.....
อันตรายอย่างแท้จริง ปฏิกิริยาของความหวาดกลัวนั้นเป็นความกังวล

ใจที่มีได้เกิดขึ้นอย่างเลื่อนลอย หรือแสดงอาการแลกเปลี่ยนไปยัง
อาการทางร่างกายแต่อย่างใด หากแต่เป็นความกังวลใจที่มักจะมีเกิด
ผิดที่ (displaced)

35. เท่าที่กล่าวมาแล้วตั้งแต่ต้น พอสรุปได้ว่า เราได้กล่าวถึงอาการ
ความกังวลใจ anxiety ของโรคประสาทสามชนิดคือ .....(.....reactions)

ซึ่งเป็นความกังวลใจที่เลื่อนลอย และเป็นสิ่งที่มีอยู่ท่วมท้นมากมาย
แปรรูป, conversion (2) ปฏิกริยา..... (.....reactions) ซึ่งเป็น
เรื่องที่คุณกลได้แปรสภาพความกลัว ความกังวลใจ ไปยังการ
แสดงออกของสภาพทางร่างกายด้านใดด้านหนึ่ง (3) ปฏิกริยา
ของความหวาดกลัว .....(.....reactions) เป็นเรื่องของ
phobic

บุคคลซึ่งเคยมีประสบการณ์บางอย่างจนเกิดความกลัว รุนแรงเกินกว่า
เหตุ หรือกลัวในสิ่งที่มีอันตรายจริงจังกอย่างทุกกลัว อาการของ
โรคประสาทชนิดที่สี่คือ ปฏิกริยา ย้ำคิดย้ำทำ **obsessive-com
pulsive reaction**)

obsessive 36. ปฏิกริยาย้ำคิดย้ำทำ (.....compulsive reaction) แสดง
ออกได้ 3 ลักษณะคือ (1) การย้ำคิดหรือคิดซ้ำ ๆ (2) การย้ำทำ
หรือการกระทำซ้ำ ๆ เป็นการกระทำที่เป็นไปเหมือนถูกบังคับ
(compulsive acts) และ (3) เป็นผลรวมจากความคิดซ้ำ ๆ ที่
สิงใจและการกระทำซ้ำ ๆ ที่เป็นไปเหมือนถูกบังคับ ท่านคงจะเดา
ซ้ำ ๆ ได้ว่าบุคคลที่มีความคิด.....นั้นจะมีความคิดบางอย่างคอยรบกวน
จิตใจ เช่น มีภาพหลอนซึ่งไม่น่ายินดีติดตามใจอยู่ และ
บุคคลที่มีการกระทำที่เป็นไปเหมือนถูกบังคับก็มักถูกรบกวน จาก
การกระทำซ้ำ ๆ หรือการกระทำที่เป็นกิจวัตร

37. เนื่องจากความคิดที่สิ่งใจ หรือการกระทำที่เป็นไปเหมือนถูกบังคับ มักเกี่ยวข้องกับกรก้าวร้าวหรือ แรงกระกระตุ้นทางเพศซึ่งเป็นสิ่งต้องห้ามสำหรับเขา และเขาจะรู้สึกกระวนกระวายใจเมื่อแสดงออกมา เขาอาจต่อสู้ป้องกันตนเองต่อการกระทำต่าง ๆ โดยการแสดงว่ายึดมั่นตามจารีตประเพณี หรือแสดงพฤติกรรมซ้ำ ๆ เหมือนมีบางสิ่งคอยสิงใจอยู่
38. ถ้าท่านเคยอ่านบทละครของเชกสเปียร์เรื่องแมคเบธ ท่านคงจะจำได้ถึงการกระทำซึ่งเป็นไปเหมือนถูกบังคับของเลดีแมคเบธเกี่ยวกับการล้างมือได้การล้างมือซ้ำ ๆ ซาก ๆ ของเธอเป็นกระทำในลักษณะเหมือน.....(.....act)ก็เพื่อป้องกันตัวเธอ จากความรู้สึกผิดในการที่เธอได้มีส่วนร่วมกระทำฆาตกรรม ดังนั้น การล้างมือของเธอจึง เป็น สัญลักษณ์ของการ พยายามทำ ความสะอาดมือของเธอที่ได้กระทำสิ่งที่แปดเปื้อนในอึดใจ ด้วยเหตุที่เธอยังมองเห็นมือของเธอเปื้อนเลือดตลอดเวลา
39. เราได้อภิปรายกันมาแล้วถึงลักษณะของโรคประสาท 4 ชนิด ซึ่งต่างก็มีรากฐานมาจากความกังวลใจ คือ (1) ปฏิกริยาของความกังวลใจ, anxiety .....(.....reactions) (2) ปฏิกริยาแปรรูป, conversion .....(.....reactions) ซึ่งความกังวลใจ ให้อุถูกแปรสภาพไป (3) ปฏิกริยาความ.....(.....reaction) ซึ่งเกิดจากการกลัวที่เกินกว่าเหตุ และกลัวในสิ่งที่มีสติสิ่งใจ-ดิ่งดูดใจ เชนงบังคับ อันตรายอย่างแท้จริงและ (4) ปฏิกริยา.....(.....obsessive—compulsive reactions) ซึ่งเป็นปฏิกริยาที่บุคคลซึ่งมีความรู้สึกนึกคิด ไม่สบายใจ ไม่เป็นสุข เนื่องมาจากความคิดบางอย่าง ที่ยังฝังแน่นอยู่ในใจ ถึงแม้จะได้พยายามขับไล่ก็ไม่สำเร็จ ความคิดนั้นจึงทำให้

ผู้หนึ่งทำสิ่งต่าง ๆ ซ้ำ ๆ ซาก ๆ เพื่อลบล้างความรู้สึก บางคนถึงกับอยากทำพิธีต่าง ๆ ทางศาสนาเพื่อขจัดความรู้สึกอันก้าวร้าวแรงกระตุ่นทางเพศที่ตนไม่ต้องการให้ใครรู้ว่ามียู

40. “**ความผิดปกติทางจิต**” (psychotic disorders) เป็นเรื่องที่น่ารุนแรงกว่าการเป็นโรคประสาทที่ได้กล่าวมาแล้วมากนัก เพราะบุคคลที่เป็นโรคจิตนั้นจะมีบุคลิกภาพที่ผิดปกติไป จนไม่อาจดำรงชีวิตอยู่ในสังคมเยี่ยงภาวะปกติได้ ความผิดปกติที่ปรากฏมักต้องอาศัยความช่วยเหลือจากทางโรงพยาบาล เมื่อใดก็ตามที่บุคคลมีความทุกข์อย่างมากต่อการพยายามดำรงชีวิตและต่อสู้กับข้อขัดแย้งในใจจนเสียบุคลิกภาพไป ก็แสดงว่าเขาต้องทนทุกข์ทรมาน จากความผิดปกติ.....มากกว่าความผิดปกติจากการเป็นโรคประสาท

ทางจิต

41. โรคจิตบางประเภท เป็นผลเสียต่อสภาพทางร่างกาย หรือ ทำให้ร่างกายทำหน้าที่ผิดปกติไป สภาพเช่นนี้ เรียกกันว่าความผิดปกติทางกาย (organic disorders) ส่วนความผิดปกติที่ไม่มีรากฐานทางร่างกายเข้ามาเกี่ยววั้นั้น เรียกว่า ความผิดปกติในหน้าที่ของจิต (functional disorders)

42. อาการเศร้าซึมเรียก manic-depressive เป็นลักษณะหนึ่งของโรคจิตซึ่งเกิดจากการมีอารมณ์ผันผวนอย่างรุนแรง กว่าปกติบ่อย ๆ เช่นมีความเศร้า หรือ ตื่นเต้นดีใจจนสุดขีด หากบุคคลใดมีความรู้สึกว่าคุณเองเป็นคนไร้ค่าโดยสิ้นเชิง เราอาจตั้งข้อสงสัยได้ว่าบุคคลนั้นกำลังอยู่ในภาวะเศร้าหมองของอาการโรคจิตแบบ.....

manic-depressive

43. บุคคลบางคนที่ต้องทนทุกข์ทรมาน จากปฏิกิริยาแบบ manic depressive อาจจะไม่แสดงพฤติกรรมทั้งสองอย่างคือ ทั้ง เศร้า

manic-depressive โศกและดีใจ หากเพียงแต่จะมีอารมณ์ผันผวนจากภาวะปกติไปสู่
 ความเศร้าโศก หรือตื่นเต้นยินดีอย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้น คนที่มี
 ลักษณะเช่นนี้ ก็ยังคงจัดเป็น พวกโรคจิตประเภท.....
 เช่นกัน

schizophrenic 44. ปฏิกริยาของโรคจิตอีกแบบหนึ่งคือ **schizophrenic** เป็นอาการที่
 เกิดจากความแตกแยกของอารมณ์ และการปฏิบัติตัว ตัวอย่างเช่น
 พฤติกรรมก้าวร้าวซึ่งมักเกิดควบคู่ไปกับอารมณ์โกรธ กลับไป
 ควบคู่กับอารมณ์อย่างอื่น ซึ่งไม่สอดคล้องกับการกระทำ การถอย
 หนีจากความเป็นจริงไปในโลกของตนก็เป็นอาการอีกอย่างหนึ่งของ
 บุคคลที่มีอาการโรคจิตแบบ.....

schizophrenic 45. คนที่มีปฏิกริยาโรคจิตแบบ sch..... นั้น มักจะมีภาพ
 หลอน เช่นอาจได้ยินเสียง หรือ เห็นภาพ ซึ่งมีได้ปรากฏอยู่ ในที่
 นั้น บุคคลที่ต้องทนทุกข์ทรมานจากความผิดปกติเหล่านี้มักจะ
 พยายามหลีกเลี่ยงจากความเป็นจริง เพื่อสร้างโลกใหม่ในลักษณะ
 ที่ตนปรารถนา

เกิดภาพหลอน 46. นอกจากนั้นคนที่มีอาการของ schizophrenic อาจมีความคิดที่ **หลงผิด**
 (**delusion**) เช่นมีความเชื่อผิด ๆ ในลักษณะที่ตรงข้ามกับความเป็น
 จริงและยึดเกาะอยู่กับเหตุการณ์ และสามัญสำนึกบางอย่าง การหลง
 ผิดนี้แตกต่างกับการ..... (hallucinations) เช่นการ
 ได้ยินเสียงซึ่งหมายถึงการรับรู้ที่ผิด ๆ เพราะมิได้มีสิ่งเร้าภายนอกที่
 เหมาะสมเข้ามาเกี่ยว

หลงผิด, delusion 47. อชยา คิดว่าตัวเองเป็นพระเจ้ามาเกิดเพื่อช่วยเหลือมวลมนุษย์ใน
 โลกแสดงว่าอชยาที่มีความ..... (.....) เนื่องจากมีความ
 ผูกพันอยู่กับความเชื่อที่ผิด ๆ ส่วนปริต้ามักได้ยินคำขู่จะฆ่าตัวเขา

โดยที่ไม่มีคนอื่น ๆ ได้ยินเลย แสดงว่าเขาอาจมีอาการของการ
เกิดภาพหลอน, ... (.....)

hallucination

การเกิดภาพหลอน 48. การหลงผิด (delusions) เป็นความเชื่อที่หลงผิด ส่วน.....
hallucination (.....) เป็นความผิดพลาดของความรู้สึกด้านการรับรู้

49. เท่าที่กล่าวมาแล้ว แสดงว่าคนที่มีอาการของ schizophrenic นั้น
เกิดจากการถูกระทบกระเทือนใจ เนื่องจากมีอารมณ์ที่ไม่เหมาะสม
จนอาจทำให้เกิดการหลงผิด หรืออาจต้องทนทุกข์ทรมานจากการ
เกิดภาพหลอน บุคคลพวกนี้อาจเป็น ออทิสติก autistic ซึ่งหมายถึง
ถึงพวกที่พบว่าโลกส่วนตัวของเขาตามแบบที่เขาเห็นนั้น น่าฟัง
พอใจกว่าโลกของความเป็นจริง คนพวกนี้จึงมักแสดงพฤติกรรมที่
ประหลาด ๆ เช่น มีท่าทางการเคลื่อนไหวที่แปลกประหลาด และมัก
ทำซ้ำ ๆ กัน การพูดการเขียนของคนพวกนี้ก็จะสื่อให้เห็นถึง
กระบวนการของความคิดที่สับสนวุ่นวาย อาการทั้งหมดของโรคจิต
แบบนี้ เรียกว่า.....

schizophrenic

50. บุคคลที่รู้สึกว่ามีโลกในความคิดฝัน หรือโลกส่วนตัวของเขาที่น่าฟังพอ
ใจมากกว่าโลกของความเป็นจริงที่แวดล้อมเขาอยู่ แสดงว่าบุคคล
schizophrenic นั้นมีอาการของ.....ที่เรียกว่า ออทิสซึม (autism)

schizophrenic

Autism

51. ....เป็นอาการอย่างหนึ่งของ schizophrenic บุคคลประเภทนี้
จะถอยหนีไปจากโลกของความเป็นจริง โดยหันไปหาโลกตามความ
การเกิดภาพหลอน
การหลงผิด
คิดของตัวโดยเฉพาะ อาการอย่างอื่น ๆ ที่มักเกิดควบคู่ไปกับการ
ถอยหนี หรือขาดความสนใจต่อสิ่งแวดล้อม คือ.....
ซึ่งหมายถึงเกิดมีการรับรู้ที่ผิดปกติหรือ..... โดยแสดง
พฤติกรรมต่าง ๆ ที่ประหลาด ๆ โดยสื่อให้เห็นถึงความคิดที่ผิดปกติ

การเกิดภาพหลอน

การหลงผิด

52. โรคจิตแบบ schizophrenia นั้น อาจจำแนกได้เป็น 2 แบบ โดยยึดเอาการปรับตัวของคนใช้ว่ากินเวลามากน้อยอย่างไร แบบแรกคือ **Process schizophrenia** หรือ schizophrenia ชนิด **เรื้อรัง** เป็นประเภทที่ต้องใช้เวลาในการปรับตัว และตามประวัติพบว่าคนพวกนี้ จะมีการปรับตัวที่ค่อย ๆ เสื่อมลง เนื่องจากการเจ็บป่วยที่กินเวลานานนี้เอง เราจึงอาจเดาได้ว่า schizophrenia ชนิดเรื้อรังนี้ย่อมมีอาการของโรคในขั้น..... (ดี/เลว)

เลว

53. schizophrenia อีกแบบหนึ่งคือ พวกที่เคยมีประวัติว่าเป็นคนปรับตัวได้ดี หากแต่มีเหตุการณ์บางอย่างที่รุนแรงหรือเกิดขึ้นอย่างกระทันหันจนทำให้เขาปรับตัวไม่ได้ เช่น การสูญเสียคนรัก การตกงาน ฯลฯ ท่านคงเดาได้ว่าอาการของ schizophrenia ชนิด **เฉียบพลัน (Reactive schizophrenia)** นี้จะมีอาการของโรคในขั้น..... (ดี/เลว) สำหรับการรักษาให้หาย

ดี

Process

54. .... schizophrenia มักเป็นพวกที่มีประวัติของการปรับตัวที่ไม่ดีมาเป็นเวลานาน ดังนั้นอาการของโรคจึงมัก..... ส่วน..... schizophrenia นั้นมักเป็นพวกที่มีประวัติของการปรับตัวดี หากแต่เกิดมีภาวะบางอย่างที่เกิดขึ้นอย่างรุนแรงหรือกระทันหันจนปรับตัวไม่ได้ อาการของพวกนี้จึงมักค่อนข้าง.....

เลว, Reactive

ดี

schizophrenia

55. เราได้กล่าวถึงอาการของโรคจิต ชนิด ๆ ใหญ่ ๆ มาแล้ว 2 ชนิด คือ.....ซึ่งมักมีอาการของการหลบหนีไปจากโลกของความเป็นจริง และพวก..... ซึ่งเป็นพวกที่มีความผันผวนทางอารมณ์

เศร้าซึม (depressive)

56. ลักษณะของ ความผิดปกติมักเกี่ยวข้องกับ การแสดงออกของพฤติกรรม พวกที่มีลักษณะผิดปกติอย่างรุนแรงมากที่สุด คือ พวกที่

เรียกว่า psychopathic ซึ่งมีลักษณะแตกต่างไปจากผู้ที่ป่วยเป็นโรคประสาท และโรคจิต ในแง่ที่ว่ามันเกี่ยวข้องกับประวัติชีวิตต้น ๆ ในด้านการสังคมกับผู้อื่น พวกนี้มักเป็นพวกไม่ชอบสังคม หรือมีความวิตกกังวลในการสังคม เนื่องจาก psychopath เป็นพวกต่อต้านสังคม จึงมักพบว่า มีบ่อย ๆ ที่พวกนี้ไปก่ออาชญากรรม และมักพบบุคคลเหล่านี้ได้ใน..... (โรงพยาบาล/คุก)

คุก

57. อาการที่สำคัญของคนที่เป็น psychopathic ก็คือ การที่บุคคลต้องทนทุกข์ทรมาน จากความไม่เป็นระเบียบ อันเนื่องมาจากขาดพัฒนาการด้านความรู้สึกผิดชอบชั่วดี บุคคลพวกนี้มักมีความรู้สึกหุนหัน จับโน่นผสมนี่ ประจบประแจง แสวงหาสิ่งที่จะมาสนองความต้องการของตัว และมีความอดทนต่อความคับข้องใจต่ำ “ฉันอยากได้สิ่งที่ฉันต้องการเหมือนฉันต้องการ” คือลักษณะพฤติกรรมของคนซึ่งเป็น.....

psychopathic

psychopathic,

ความรู้สึกผิดชอบ

58. อาการที่สำคัญของคนที่เป็น..... คือการขาด..... หรือขาดพัฒนาการของอภิปกติกา * (superego) พวกนี้จะแสดงพฤติกรรมหุนหันแบบเด็กเล็ก ๆ มีความอดทนต่อ.....ต่ำและมักเสาะแสวงหาสิ่งที่จะมาสนองความต้องการให้ได้ในทันทีทันใดเพื่อความอึดอึดใจของตน

ความคับข้องใจ

59. เมื่อพูดถึงถึงปฏิกิริยาของคนเป็นโรคประสาท เราก็มุ่งถึงลักษณะของความกระวนกระวายใจที่จะส่งผลมาถึงอาการทางร่างกาย ความกังวลใจแบบหนักคือ..... reaction หรือ ปฏิกิริยาแปรรูป ความขัดแย้งภายในใจจะส่งผลให้เกิด อาการผิดปกติหรือเจ็บป่วยทางร่างกายได้

conversion

* superego = อภิปกติกา เป็นศัพท์บัญญัติวิชาการศึกษาของกรมวิชาการ พ.ศ. 2518

Psychosomatic

64. กลุ่มสุดท้ายของพวกที่มีพฤติกรรมผิดปกติคือพวกที่มีปัญหาทางองค์ประกอบด้านจิตใจเป็นปฐม หากแต่ผลร้ายที่เกิดจะไปแสดงกับทางร่างกาย เช่น เกิดลำไส้เป็นแผล กระเพาะอาหารเป็นแผล ฯลฯ จึงเรียกพวกนี้ว่า เป็นพวกผิดปกติด้าน..... (soma = ร่างกาย) อย่างไรก็ตามเราต้องไม่เอาไปสับสนกับพวกมีความผิดปกติทางจิต ประเภท psychoses เนื่องจากบุคคลเหล่านี้แม้จะต้องทนทุกข์ทรมานจากโรคต่างๆ ที่มีพื้นฐานมาจากสาเหตุทางอารมณ์ แต่บุคคลเหล่านั้นยังสามารถ ดำรงชีวิตในสังคมอย่างเหมาะสมโดยไม่เป็นภัยต่อทั้งตนเองและผู้อื่น

แบบฝึกหัด

จงเลือกคำตอบที่เหมาะสมที่สุด แล้วเขียนอักษรทากับหน้าตัวเลือกนั้นลงในช่องว่างที่เว้นไว้หน้าข้อนั้นๆ

- ..... 1. เหตุใดจึงเรียกความวิตกกังวลบางอย่างเป็นความกังวลที่ 'เลือนลอย'
  - ก. เพราะความวิตกแบบนั้นได้ทำให้ผู้ป่วยรู้สึกไม่สบายมากนัก
  - ข. เพราะมิได้ทำให้ร่างกายอยู่ในสภาพอันตรายหรือมิได้รับกวนร่างกายแต่อย่างใด
  - ค. เพราะมิได้เกี่ยวข้องกับสิ่งเร้าหรือวัตถุใดโดยเฉพาะ
  - ง. เพราะมิได้ ไปขัดขวางสมรรถภาพการทำงานในชีวิตประจำวันของผู้ป่วย

- ..... 2. ลักษณะของความวิตกกังวลในบุคคลที่มี phobic reactions จะเป็นในรูปใด
  - ก. มีความวิตกมากเป็นระยะๆ
  - ข. มีความวิตกกังวลที่เลือนลอย
  - ค. เป็นความวิตกกังวลที่กว้างขวางไม่มีที่สิ้นสุด
  - ง. เป็นความวิตกกังวลที่แปรรูป

- ..... 3. ข้อความใดต่อไปนี้เป็นลักษณะของผู้ที่เป็นโรคประสาท
- คนที่ใช้กลไกในการป้องกันตัวมากเกินไป
  - คนที่ต้องปรับตัวอย่างมากเป็นกรณีพิเศษสำหรับภาวะการณ์บางอย่าง
  - สามารถสังเกตถึงความแตกต่างจากคนปกติได้ง่าย
  - มักมีความวิตกกังวลในระดับเดียวกันไม่ว่าจะเป็นชนิดใด
- ..... 4. ลักษณะใดต่อไปที่คนซึ่งมีการปรับตัวได้ดีจะไม่มี
- เป็นผู้ผลิต
  - เผชิญปัญหาตามสภาพที่เป็นจริง
  - เป็นผู้คล้อยตามสังคม
  - มีสมรรถภาพในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น
- ..... 5. ข้อความใดต่อไปนี้ที่แสดงถึงลักษณะของ ความผิดปกติในหน้าที่ของจิต (Functional psychoses)
- มีรากฐานของสาเหตุทางร่างกาย
  - มีรากฐานของสาเหตุทางจิตใจโดยไม่ปรากฏสาเหตุทางร่างกาย
  - มีอาการแบบโรคประสาท
  - ไม่จำเป็นต้องไปโรงพยาบาล เพราะบุคคลเหล่านั้นสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้ตามปกติ
- ..... 6. ข้อความใดต่อไปนี้เป็นที่แสดงถึงเรื่องของผู้มีสุขภาพจิตดี และผู้มีสุขภาพจิตไม่ดี
- คนที่มีสุขภาพจิตดีต่างกับคนที่มีสุขภาพจิตไม่ดี ในแง่ของการใช้กลไกในการป้องกันตัว
  - ไม่มีเขตแบ่งที่ตายตัวระหว่างคนมีสุขภาพจิตดีและคนมีสุขภาพจิตไม่ดี
  - คนที่มีสุขภาพจิตดี จะไม่มีวันป่วยทางใจ
  - คนที่สามารถปรับตัวได้อย่างปกติจะ ใช้กลไกในการปรับตัวรุนแรงพอๆ กันกับคนที่มีอาการป่วยทางใจ

..... 7. อาการใดที่มักปรากฏในผู้ป่วยที่เป็นโรคประสาทมากที่สุด

- ก. obsessive - compulsive reaction
- ข. phobic reaction
- ค. conversion - reaction
- ง. anxiety reaction

..... 8. อาการที่สำคัญของผู้ป่วยเป็นโรคประสาท ทุกประเภทคืออะไร

- ก. ความวิตกกังวล
- ข. ความเศร้าซึม
- ค. ความอึดเอิบปลานปล้ม
- ง. การกระทำซ้ำ ๆ

..... 9. การเพ้อเจ้อเหมือนคนบ้า มักพบในผู้ป่วยแบบใด

- ก. hypomania
- ข. hypermania
- ค. depressivc reactions
- ง. schizophrenia

..... 10. ทหารที่มีอาการเหมือนคนเป็นอัมพาตขาทั้งสองข้าง แสดงถึงความผิดปกติแบบใด

- ก. obsessive - compulsive reaction
- ข. anxiety reaction
- ค. phobic reaction
- ง. conversion reaction

- ..... 11. อะไรเป็นสาเหตุที่สัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องกับ การมีปฏิกิริยาแบบแปรรูป (conversion reaction)
- การพยายามหลีกเลี่ยงหลบหนีจากภาวะที่ไม่น่าชื่นชมยินดี
  - การมีความวิตกกังวลอย่างมาก
  - ความกลัวที่ไม่รู้สาเหตุ
  - ความรู้สึกทางเห็น และแยกตัว
- ..... 12. การกลุ้มใจ การถอยหนี การเกิดภาพหลอน หรือการเกิดหลงผิดและการพอใจในโลกของตนเองมากกว่าโลกของความเป็นจริง ล้วนเป็นอาการของพวกใด
- paranoia
  - schizophrenia
  - manic depression
  - conversion - reaction
- ..... 13. หลักเกณฑ์ 3 ประการที่ใช้อ้างอิงในการให้คำจำกัดความที่ใช้ในการอธิบายถึงความผิดปกติ คืออะไรบ้าง
- สภาพร่างกาย สถิติ และสังคม
  - สภาพร่างกาย จิตวิทยา และสังคม
  - สถิติ สังคม และระดับความบกพร่อง
  - สภาพทางจิตใจ สังคม และระดับความบกพร่อง
- ..... 14. ข้อความใดต่อไปนี้แสดงลักษณะของ reactive schizophrenia ได้เหมาะสมที่สุด
- มักเกิดขึ้นเนื่องจากภาวะกดดันที่เกิดขึ้นโดยปัจจุบันทันด่วน
  - มักมีประวัติว่าผู้ป่วยมีการปรับตัวที่เลวลงเรื่อยๆ เป็นเวลานาน
  - มักรักษาให้หายได้ยาก
  - มักเกิดขึ้นกับบุคคลในวัยปลาย 40 ขึ้นไป

- ..... 15. นิตี มีประวัติว่า เคยเป็นยูวอาชญากร และเคยถูกจับในฐานะเป็นอาชญากรใน เวลาต่อมา เขามักมีอาการใจร้อน หนัสนั้น มักวิตกกังวลและชอบทำอะไรตาม ใจตัวเองโดยไม่คำนึงถึงใคร ๆ ทั้งสิ้น เหมือนคนไม่รู้จักยับยั้งใจทั้งที่เป็นคน มีสติปัญญาดี และสามารถทำงานกับผู้อื่นได้ ลักษณะของนิตีน่าจะเป็นอาการ ของผู้มีปัญหาแบบใด
- schizophrenic
  - paranoia
  - psychopathic
  - manic - depression
- ..... 16. ข้อความใดต่อไปที่^{๕๕}เหมาะสมกับ^{๕๖}เรื่องของ phobic reactions^{๕๗}ที่สุด
- สามารถวางใจลงใจ ปฏิกริยาจากความกลัวนั้นได้โดยง่าย
  - ไม่สามารถรักษาให้หายได้
  - มีความกลัวต่อสิ่งแวดล้อมเป็นส่วนใหญ่
  - มักเกิดในภาวะที่มีอันตรายอย่างร้ายแรง
- ..... 17. สวัสดิ์รู้สึกไม่สบายใจ นอกจากจะได้ล้างมือเกือบทุก ๆ ๓๐ นาที อาการของ สวัสดิ์จัดเข้าลักษณะความผิดปกติแบบใด
- anxiety reaction
  - conversion reaction
  - phobic reaction
  - obsessive - compulsive reaction
- ..... 18. อาการ manic - depressive มักเกิดกับ^{๕๘}ผู้ใดมากที่สุด
- บุคคลที่มีฐานะทางสังคมชั้นสูง
  - เด็กวัยรุ่น
  - คนที่ต้องทำงานซึ่งมีความกดดันทางใจสูง
  - บุตร - ธิดาของผู้ป่วยที่เป็น manic - depressive มาก่อน

- ..... 19. วิจิตรกล่าวว่า ไผ่ทงผู้เป็นนางเพื่อนและญาติจะวางยาพิษ เขาเล่าว่าเขามัก ถูก
 สกตรอยตลอดเวลาไม่ว่าจะอย่างไรไป ณ ที่ใด ทั้ง ๆ ที่ไม่มีสาเหตุดังที่เขา
 กล่าวอ้างเลย จึงน่าจะสงสัยว่าวิจิตรจะมีอาการของพวกผิดปกติแบบใด
- ก. autistic
 ข. paranoia
 ค. hypermanic
 ง. neurotic
- ..... 20. จิตรามมีความกลัวอย่างมาก หากต้องอยู่ในบ้านหรือในห้องที่ปิดประตูแสดงว่า
 จิตรามต้องทนทุกข์ทรมาน จากอาการของความผิดปกติแบบใด
- ก. obsessive - compulsive reaction
 ข. phobic reaction
 ค. anxiety reaction
 ง. conversion reaction

เฉลย

1. ค	6. ข	11. ก	16. ก
2. ค	7. ง	12. ข	17. ง
3. ก	8. ก	13. ค	18. ง
4. ค	9. ข	14. ก	19. ข
5. ข	10. ง	15. ค	20. ข

บทที่ ๑๓

เทคนิคต่าง ๆ ในการบำบัดทางจิต โปรแกรมการเรียนรู้

1. เมื่อบุคคลใดมีสุขภาพจิตเสื่อมหรือมีอาการผิดปกติ จะต้องแก้ไขอย่างไร ? **การบำบัดทางจิต (Psychotherapy)** ก็เป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่ใช้ในการรักษาผู้ป่วยประเภทนี้ ถ้าท่านเข้าใจความหมายของคำว่า “therapy” ซึ่งก็คือการบำบัด หรือการรักษา ท่านก็คงจะเดาได้ถึงความหมายของคำว่า Psychotherapy ว่าหมายถึงการรักษาหรือ การบำบัดจิตใจนั่นเอง ส่วน **Somatotherapy** ก็คือการบำบัดหรือการรักษาทาง.....โดยการให้ยา ผ่าตัด ใช้กระแสไฟฟ้าช็อค ฯลฯ

ร่างกาย

Somatotherapy

psychotherapy

2. การบำบัดรักษาทางกาย (Som.....) จะดำเนินการโดยบุคคลผู้มีวุฒิทางการแพทย์ และมีความสนใจทางด้านจิตวิทยาน้อยกว่าพวกนักจิตบำบัด (psy.....) ทั้งนี้เพราะแพทย์ผู้ให้การรักษาทางกายจะเกี่ยวข้องกับการให้ยา การผ่าตัด การทำช็อคด้วยไฟฟ้า ฯลฯ ส่วนนักจิตบำบัดนั้น จะทำงานเกี่ยวข้องกับทางด้านจิตวิทยา

Psychotherapy

ยา, ผ่าตัด

3. ....เป็นวิธีการรักษาโดยอาศัยวิธีการทางจิตวิทยา ส่วน Somatotherapy นั้นเป็นการรักษาด้านร่างกายโดยใช้.....

การใช้กระแสไฟฟ้าทำช็อค.....และ.....

- 4. ผู้ทำหน้าที่ เกี่ยวข้องกับการบำบัดหรือการรักษาทางจิต ได้แก่ พวกผู้ชำนาญโรคจิต หรือจิตแพทย์ (Psychiatrist) ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับการฝึกฝนเป็นพิเศษในด้านนี้ นักจิตวิทยาคลินิก นักจิตวิทยา และนักสังคมสงเคราะห์ และพยาบาลที่ได้รับการฝึกฝนด้านจิตเวช โดยเฉพาะ แต่บุคคลที่จะรับผิดชอบกับผู้ป่วยทางด้านการบำบัดรักษา ด้านการแพทย์ในฐานะที่ได้รับการฝึกฝนมาเป็นพิเศษก็คือ ผู้ช้

จิตแพทย์ psychiatrist โรคจิตหรือ.....(.....)

- 5. จิตแพทย์บางคนเป็นนักวิเคราะห์จิต (psychoanalysts) และทำการบำบัดรักษาโดยการ เจริญรอยตามวิธีการของฟรอยด์ แต่จิตแพทย์บางคนมิได้รับการฝึกฝนในด้านนี้ จึงใช้วิธีอื่นในการบำบัดรักษา เช่นการให้ยาการผ่าตัด และการทำช็อคด้วยกระแสไฟฟ้า ซึ่งท่านควรระลึกได้ว่า เราเรียกวิธีการบำบัดรักษา แบบนี้ว่า....

Somatotherapy .....

ไม่จำเป็น

- 6. นักจิตวิเคราะห์ในปัจจุบันล้วนเป็นจิตแพทย์เสียเกือบทั้งหมด แต่จิตแพทย์.....(จำเป็น/ไม่จำเป็น) จะต้องเป็นนักจิตวิเคราะห์เสมอไป เพราะอาจใช้การบำบัดรักษาทางกาย คือวิธี somatotherapy เข้ามาช่วยก็ได้

ให้ยา

- 7. นักจิตวิทยาคลินิก มักมีวุฒิปริญญาเอก (PhD) และได้รับการฝึกฝนมาในสาขาการวิเคราะห์การทดสอบ จิตบำบัด และ การวิจัย แต่มิได้รับการฝึกฝนด้านการแพทย์ หรือด้านการบำบัดโรคด้วยการใช้ยา ดังนั้นพวกนักจิตวิทยาคลินิกจึงไม่สามารถรับผิดชอบเกี่ยวกับการ.....แก่ผู้ป่วยได้
- 8. นักจิตบำบัด และนักสังคมสงเคราะห์มักได้วุฒิปริญญาโทในสาขาสังคมสงเคราะห์ และได้รับการฝึกฝนเป็นพิเศษเกี่ยวกับวิธีการสัม-

ภาษาณ์ การเขียนประวัติรายบุคคล และการแนะนำ วิธีการรักษา หรือช่วยเหลือในครอบครัวและชุมชน ไม่ว่าจะป็นนักจิตบำบัดหรือนักสังคมสงเคราะห์ หรือนักจิตวิทยาคลินิกล้วนป็นพวกที่มิได้รับการฝึกฝนทางการแพทย์ทั้งสิ้น ฉะนั้นบุคคลเหล่านี้จึง (สามารถ/ไม่สามารถ) รับผิดชอบต่อการให้ยาแก่ผู้ป่วย

ไม่สามารถ

- 9. พวกที่ทำหน้าที่วิเคราะห์จิตโดยใช้แบบทดสอบต่างๆ เช่น Rorschach และแบบสำรวจบุคลิกภาพเช่น Minnesota Multiphasic personality Inventory) มาทดสอบผู้ป่วย และนำผลไปประกอบการวินิจฉัยก็คือพวก....., ... และ.....

นักจิตวิทยาคลินิก

นักจิตบำบัด

นักสังคมสงเคราะห์

- 10. พวกนักจิตวิทยาคลินิก นักจิตบำบัด และนักสังคมสงเคราะห์มักจะเป็นผู้กระทำประวัติผู้ป่วย เป็นรายบุคคลตลอดจนถึงกระบวนการที่จะบำบัดรักษา ซึ่งจะต้งนำไปปฏิบัติที่บ้านหรือชุมชน
- 11. ในโรงพยาบาลโรคจิต พยาบาลที่ทำหน้าที่ด้านจิตเวชนั้นมีความสำคัญมาก เพราะเป็นผู้ที่ได้รับการฝึกฝนเป็นพิเศษในการพยาบาลเท่าๆ กับการควบคุมคนไข้โรคจิต และเป็นผู้ช่วยเหลืออย่างมากแก่..... ผู้ซึ่งจะต้งรับผิดชอบต่อการให้ยาตามใบสั่งแพทย์

จิตแพทย์

- 12. ท่านคงจะจำได้ถึงการวิเคราะห์จิตซึ่งได้กล่าวมาแล้ว ในบทที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีบุคลิกภาพ คราวนี้เราลองมาพิจารณาการวิเคราะห์จิตในฐานะที่เป็นวิธีการหนึ่งของการบำบัดทางจิต พื้นฐานอย่างหนึ่งของวิธีการนี้ เรียกว่า การโยงความสัมพันธ์โดยอิสระ (free association) วิธีนี้เขาจะให้ผู้ป่วยพูดเรื่องอะไรก็ได้โดยเสรี เท่าที่ใจจะนึกถึง ทั้งนี้เพื่อจะศึกษาว่าผู้ป่วยได้เก็บกดอะไรเอาไว้บ้างโดย

จากความคิดที่พูดออกมา นักจิตวิเคราะห์จะขอให้คนไข้พูดไปเรื่อย ๆ โดยไม่ต้องไปคิดอะไรมากกับข้อความที่พูดออกมา และพูดโดยไม่ต้องกลัว ไม่ต้องเก็บกดอะไรทั้งสิ้น เทคนิคแบบนี้ คือ เทคนิค

โยงความสัมพันธ์โดยอิสระของการ..... (free association)

เก็บกด

13. แนวคิดของการโยงความสัมพันธ์ โดยอิสระ นี้มุ่งจะให้ คนไข้ นำเอาความคิดที่.....เอาไว้ออกมา เพื่อที่จิตแพทย์และคนไข้ จะสามารถทำงานร่วมกันในด้านการบำบัดรักษาได้ง่ายขึ้น

เก็บกด

14. การที่ใคร ๆ ก็ตามพูดคำใดออกมา ก็มักจะไปโยงกับคำใหม่ที่เคยมีประสบการณ์มาในอดีต ตัวอย่างเช่น การที่ใครสักคนพูดว่า “หญา” ก็อาจทำให้เขานึกแวบขึ้นมาในใจ ถึงคำว่า “สี่เขียว” เป็นต้น ถ้าหากผู้ป่วยได้รับอนุญาต ให้คิดโยงความสัมพันธ์โดยเสรี โดยไม่มีการห้ามปรามใด ๆ เขาก็พูดถึงความรู้สึกความคิดที่ได้.....เอาไว้ วิธีการนี้คือเทคนิคของ

โยงความสัมพันธ์โดยอิสระ การ.....

free association 15.

เทคนิคของการโยงความสัมพันธ์โดยอิสระ(.....) นั้นเหมาะเอาว่า เมื่อคนไข้พูดโดยไม่ต้องคำนึงว่าตนได้พูดเรื่องอะไรเขาก็จะพูดคำและความรู้สึกที่เกี่ยวข้องกับปัญหาซึ่งจะทำให้สามารถนำมาวิเคราะห์และในที่สุด เรื่องราวต่าง ๆ ของคนไข้ก็จะถูกเปิดเผยออกมา ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการรักษา เมื่อทราบถึงความต้องการของเขา

จิตไร้สำนึก

16. หากคนไข้เก็บกดความคิด ความรู้สึก การกระตุ้นไว้ สิ่งเหล่านี้จะตกอยู่ใน..... (จิตสำนึก / จิตไร้สำนึก) นักจิตวิเคราะห์ก็จะใช้เทคนิคของการโยงความสัมพันธ์โดยเสรีมาช่วยคนไข้ให้ตระหนักถึงสิ่งซึ่งเขาได้แสดงออกมาโดยไม่รู้สึกตัว

- 17. คนที่มารับการรักษาหมักจะเก็บกตความรู้สึกนึกคิดไว้เพราะเหตุว่า
ความรู้สึกนึกคิดเหล่านั้นทำให้เขาไม่สบายใจ เขาจึงพยายามลืม และ
เมื่อใช้วิธีการวิเคราะห์จิตโดยการให้นึกถึงเรื่องต่าง ๆ เขาก็มักจะมี
อาการต่อต้าน ท่านคงพอจะเดาได้ว่า งานชิ้นหนึ่งของนักวิเคราะห์จิต
คือ การช่วยคนไข้ให้เอาชนะการต่อต้านนั้น จนสามารถทำงาน
ร่วมกันทั้งสองฝ่ายในการเอาชนะความรู้สึกไม่เป็นสุขที่ฝังลึกอยู่ในใจ
- 18. บรรารหมักจะมาสายกว่าที่นัดไว้เสมอ และเมื่อมาถึงเขาก็มักจะทำบอกว่า
เขาไม่สามารถทำอะไรได้ นึกอะไรไม่ออก แม้อยากจะให้ความ
ร่วมมือกับนักจิตวิเคราะห์ พฤติกรรมของบรรารหมักจัดเป็นตัวอย่างที่
แสดงให้เห็นถึงความรู้สึก.....

ต่อต้าน

- 19. ในการช่วยเหลือผู้ป่วยให้เอาชนะการต่อต้าน และเพื่อให้เข้าใจตนเอง
ดีขึ้นนั้น นักจิตวิเคราะห์จะต้องแปลความหมายจากพฤติกรรมของ
ผู้ป่วย เช่นอาจเรียกชื่อผู้ป่วย และบอกให้เขาตั้งใจ อย่าพยายามมา
สายหรือผัดวันประกันพรุ่ง และการบ่นบ่น และอาจเตือนเขาเมื่อไม่ให้ความ
ร่วมมือในการบำบัดด้วยการ 'นึกอะไรไม่ออก' เพราะการกระทำ
เช่นนั้นนักวิเคราะห์หมายถึงการ..... ของผู้ป่วย

ต่อต้าน

- การแปลความหมาย 20. นักจิตวิเคราะห์ใช้..... มาช่วยคนไข้ในการเอาชนะ
การต่อต้านต่อการบำบัดรักษา และช่วยให้คนไข้เข้าใจตัวเองดียิ่งขึ้น
- 21. นักจิตวิเคราะห์ช่วยผู้ป่วยให้เข้าใจความหมายที่ลึกซึ้งของการที่เขาให้
จากการโยงความสัมพันธ์โดยอิสระ เท่า ๆ กับจากการเล่าความฝัน
ของเขา นักจิตวิเคราะห์ จะช่วยผู้ป่วยให้รู้จักตีความจากพฤติกรรม
ของเขา ตัวอย่างเช่นคนไข้บางคนคิดว่าเมื่อคืนก่อนเขานอนละเมอ
ฝันร้าย แต่ไม่อาจเข้าใจความหมายหรือเนื้อหาของความฝันได้ด้วย

แปลความ

ความช่วยเหลือของนักจิตวิเคราะห์ผู้ช่วยอาจ..... ได้ว่า
ความฝันของเขานั้นน่าจะหมายความว่าอะไร

22. การแปลความหมายของความฝัน มักนำมาใช้กันบ่อย ๆ พอ ๆ กับวิธี
การโยงความสัมพันธ์โดยอิสระ หากผู้ช่วยรายงานว่า เขาฝันแปลก
ประหลาดเมื่อคืนก่อน แต่ไม่อาจนึกได้ว่า ฝันอะไร นอกจากจะจำ
ได้ว่ามันเป็นฝันร้าย เราก็อาจตั้งข้อสงสัยไว้ได้ว่า ในจิตไร้สำนึก
ของผู้ช่วยคงจะมีการ..... อยู่ มิเช่นนั้นแล้วผู้ช่วยคงจะนึก
เรื่องที่ฝันได้หากต้องการจะนึก

ต่อต้าน

23. นักจิตบำบัดอาจถามผู้ช่วยว่า เขานึกอะไรได้บ้างจากความฝัน ไม่ว่าจะ
จะในแง่ใด ๆ ก็ตาม หากผู้ช่วยบอกว่า “ครับ ผมพอจะนึกได้ว่าผม
กำลังว่ายน้ำอยู่ ทันใดนั้นเองผมมองเห็นเครื่องบินตกลงมาในน้ำ”
นักจิตบำบัดก็อาจใช้วิธีการโยงความสัมพันธ์โดย..... จากคำว่า
ว่ายน้ำ และเครื่องบิน เพื่อช่วยคนไข้ในการ.....
ของสิ่งที่เขาฝัน

อิสระ

แปลความหมาย

ต่อต้าน

24. ปกติคนไข้มักจะมีอาการ..... ต่อการบำบัดรักษาอยู่เสมอเพราะ
การทำเช่นนั้นทำให้เขาเจ็บปวด เครื่องเคียดน้อยกว่าการยอมรับ
ความเป็นจริง ซึ่งเขามีความรู้สึกขัดแย้งต่าง ๆ อยู่ ในการช่วยเหลือ
คนไข้ให้นึกถึงเรื่องที่ได้เก็บกดไว้เหล่านี้ นักวิเคราะห์อาจใช้วิธีการ

โยงความสัมพันธ์, แปลความหมาย ..... โดยอิสระ และช่วย.....

ในสิ่งที่ลึกซึ้ง ไม่ว่าจะเป็นการโยงความสัมพันธ์ หรือ จากความ
ฝัน

25. ในระดับของจิตสำนึก ผู้ช่วยมักต้องการหาย และอยากมีความรู้สึกที่
สบายดี แต่ในระดับของจิตไร้สำนึก ผู้ช่วยอาจแสดง.....

การต่อต้าน

ต่อการรักษา เช่นมาผิคนัต มาสายกว่านัต หรือมักชงงักความคิด
ต่าง ๆ ในอันที่จะต้องเกี่ยวข้องกับนักบำบัดทางจิต

26. เมื่อผู้ป่วยเข้าใจถึงรากฐานของข้อขัดแย้งต่างๆ ของเขา นักวิเคราะห์
ก็จะจัดว่าผู้ป่วยคนนั้นเกิดการเข้าใจลึกซึ้ง หรือเกิดการหยั่งเห็น
(insight) ตัวอย่างเช่น สุรียเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่าง อาการ
บางอย่างของเธอในปัจจุบัน กับประสบการณ์ตอนต้นของชีวิตบาง
อย่าง หรือพูดอีกนัยหนึ่งว่า สุรียประสบความสำเร็จในการ.....
ต่อความยุ่งยากของเธอเอง

เข้าใจลึกซึ้ง

27. เคียวนสะทั้นเข้าใจแล้วว่า ทำไมเขาจึงรู้สึกชิงชังต่อคนที่ดูแล และ
นำเขาในฐานะผู้มีอำนาจเหนือกว่า เพราะว่า เมื่อเป็นเด็กเขาถูก
บังคับอย่างเข้มงวดจากพ่อ ครั้นเมื่อโตขึ้นก็ถูกบังคับและได้รับการ
ดูหมิ่นดูแคลนจากนายจ้างอย่างไรเมตตาธรรม เราอาจกล่าวได้ว่า
เคียวนสะทั้นเข้าใจอย่างลึกซึ้ง หรือเกิดการ..... ว่าเหตุใด
เขาจึงเกลียดชังคนที่มีอำนาจ

หยั่งเห็น

28. คุณพ่อของจินตนา ทอดทิ้งครอบครัวไป เมื่อเธออายุได้ราว 6 ขวบ
เธอไม่เข้าใจว่าทำไมเธอจึงรู้สึกไม่สบายใจ ทุกครั้ง เมื่อสามีต้องการ
จะไปตกปลา ล่าสัตว์ หรือไปทัศนจร ยิ่งที่บางแห่งหลาย ๆ วันถ้า
หากเธอจะเข้าใจถึงความสัมพันธ์บางอย่าง ระหว่างสิ่งที่เกิดขึ้นกับ
เธอเมื่อเธออายุ 6 ขวบ และความรู้สึกไม่สบายใจเมื่อสามีต้องการ
เธอไปไหนหลาย ๆ วันแล้ว ก็แสดงว่าเธอมีความเข้าใจที่.....
หรือเกิดการ.....

ลึกซึ้ง

หยั่งเห็น

29. ในขณะที่ทำการบำบัดรักษาอยู่นั้น ผู้ป่วยมักถ่ายทอดอารมณ์ความ
รู้สึกต่าง ๆ ซึ่งเขาเคยมีต่อบุคคลที่มีความสำคัญกับเขาไปยังผู้
วิเคราะห์ด้วยแนวโน้มเช่นนี้ เรียกว่า การถ่ายทอด หรือ การถ่ายโอน

transference) เมื่อวิเคราะห์ปฏิกิริยาแบบนี้ ซึ่งมักเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสมต่อความสัมพันธ์ของผู้วิเคราะห์และผู้ป่วยแล้ว ผู้วิเคราะห์ก็จะได้ค่าแห่งความยุ่งยากของผู้ป่วย

30. หากปรากฏว่าผู้ป่วยแสดงกริยาหรือมีพฤติกรรมใดๆ ต่อผู้วิเคราะห์เป็นแบบเดียวกับที่เขาแสดงต่อ พ่อแม่ หรือคนสำคัญอื่นๆ ในชีวิตของเขาแล้ว เราเรียกการกระทำแบบนี้ว่า..... หรือ

การถ่ายทอด
การถ่ายโยง, (transference) .....

31. บางครั้งผู้ป่วยอาจแสดงกริยาซึ่งผู้วิเคราะห์อย่างมาก ทั้งที่ผู้วิเคราะห์เองก็มองไม่เห็นเหตุผล ว่าทำไมผู้ป่วยจึงทำเช่นนั้น พฤติกรรมแบบนี้อาจแปลได้ว่า ได้เกิดการ..... หรือ การ.....ขึ้น เพราะผู้ป่วยได้แสดงอารมณ์ต่อผู้วิเคราะห์เสมือนผู้วิเคราะห์เป็นบุคคลบางคน ที่เขาชิงชัง

ถ่ายทอด,
ถ่ายโยง

32. นักวิเคราะห์มักพยายามสร้างภาวะการณ์ที่ผู้ป่วยรู้สึกสบายใจคือปล่อยให้เขาตามอำเภอใจ ผู้ป่วยจะไม่ต้องรู้สึกกลัวเกรง เพราะจะไม่มี การลงโทษใดๆ ทั้งสิ้น ในภาวะเช่นนี้บางครั้งผู้ป่วยจะสามารถปลดปล่อยอารมณ์ที่เคยมีในอดีต แต่ยังไม่เคยมีโอกาสดูแลแสดงออกมาโดยอิสระมาก่อน การกระบวนการณ์เช่นนี้เรียก “การระบายอารมณ์ (abreaction) ซึ่งมักจะช่วยให้ผู้ป่วยรู้สึกโล่งใจจากภาวะความตึงเครียดของตน หากผู้ป่วยเคยอยู่ในภาวะที่มิพ้อคุดและไม่ให้ความยุติธรรมแก่เขา แล้วเขารู้สึกโกรธแต่ไม่อาจแสดงความรู้สึกออกมาได้ เขาอาจจะมาแสดงความรู้สึกโกรธในสำนักงานของนักบำบัดทางจิต พฤติกรรมเช่นนี้เรียกว่า.....

การระบายอารมณ์
abreaction

(.....)

อิสระเสรี

- 33. การระบายอารมณ์ (abreaction) หมายถึงการแสดงอารมณ์ที่เคยรู้สึกแต่ไม่เคยได้แสดงออกมาอย่าง.....
- 34. ประทับใจที่รู้สึกเศร้าโศกอย่างมากในระหว่างงานศพคุณพ่อของเขาหากแต่ได้เก็บกดความรู้สึกนั้นไว้ เมื่อเขามารับการบำบัดทางจิต และนึกถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ในอดีต เขาได้แสดงความรู้สึกที่เก็บกดไว้นั้นออกมาโดยการร้องไห้ และสะอึกสะอื้นอย่างมากมายด้วยรู้สึกว่ามันน่าบำบัดทางจิตจะเข้าใจและยอมรับความรู้สึกอันนี้ ในขณะที่คนอื่น ๆ คิดว่าการกระทำเช่นนั้นเป็นเรื่องไม่สมควร เพราะไม่ใช่ลูกผู้ชายที่เข้มแข็ง เราอาจกล่าวได้ว่าเกี่ยวพันประทีปได้มีประสพการณ์ตามวิธีของนักจิตวิเคราะห์ที่เรียกว่า .....

การระบายอารมณ์

abreaction

(.....)

- 35. การระบายอารมณ์ abreaction ก็คล้ายคลึงกันกับการปลดปล่อย (catharsis) ซึ่งเป็นการปลดปล่อยอารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ อย่างเสรีในสถานที่ที่ขอรับการกระทำนั้นๆเช่นกัน แต่คำว่า abreaction มักนิยมใช้กันในหมู่นักจิตวิเคราะห์มากกว่า คำว่า catharsis ซึ่งมักใช้กันโดยทั่วไป

abreaction

- 36. การระบายอารมณ์ที่นักจิตวิเคราะห์เรียกว่า..... บางครั้งก็เกิดขึ้นในขณะที่ทำการบำบัดรักษา และมักช่วยให้ผู้ป่วยมีความตึงเครียดลดน้อยลง แต่วิธีการนมิได้จุดสาเหตุที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งต่าง ๆ ถึงแม้ว่าผู้ป่วยอาจรู้สึกโล่งใจขึ้น หรือรู้สึกดีขึ้นก็ตาม

- 37. ในระหว่างการบำบัดรักษานั้น ผู้ป่วยจะค่อย ๆ ปรับตัวไปเรื่อย ๆ เขาจะเผชิญหน้ากับข้อขัดแย้งต่างๆ ซ้ำแล้วซ้ำเล่าด้วยพยายามจะเรียนรู้ถึงวิธีเผชิญหน้ากับความทุกข์ยากเหล่านั้นในวิธีการของผู้มีวุฒิภาวะ วิธีการเช่นนั้นเป็นลักษณะของการเผชิญปัญหาที่ดิ้นรนดังที่เราได้เรียนมาแต่ต้น เพราะเป็นวิธีที่เผชิญกับความ.....

เป็นจริง

38. เนื่องจากผู้ป่วยมักจะเผชิญปัญหาต่างๆ ซ้ำแล้วซ้ำอีกในช่วงเวลาที่นอกเหนือจากในคลินิกที่เขามารับการบำบัดรักษาทางจิตการปรับตัวที่ค่อย ๆ เป็นค่อย ๆ ไปในชีวิตประจำวัน จึงมีบทบาทสำคัญมากกว่าช่วงเวลาที่อยู่ในคลินิก

การบำบัดทางจิต psychotherapy

39. การวิเคราะห์ทางจิตเป็นวิธีการหนึ่งของ..... (.....)ซึ่งเน้นถึงตัวกำหนดบุคลิกภาพในระดับจิตไร้สำนึก

40. วิธีการของการบำบัดทางจิต (psychotherapy) นั้นแตกต่างจากการวิเคราะห์ทางจิตที่เรียก การบำบัดโดยยึดคนไข้เป็นศูนย์กลาง (Client-centered therapy) การบำบัดแบบนี้หมายความว่า ผู้ป่วยสามารถแก้ปัญหของตนได้หากผู้บำบัดจะช่วย สร้างบรรยากาศทางจิตวิทยาที่ถูกต้องเหมาะสม ดังนั้นนักแก้ไขบำบัดก็จะพยายามสะท้อนความรู้สึกของผู้ป่วย ทำให้ผู้ป่วยเข้าใจแจ่มแจ้ง ถึงความรู้สึกและปัญหาในทัศนของเขา นักแก้ไขบำบัดจะยอมรับ ผู้ป่วยและสิ่งที่เขาพูดตลอดจนความรู้สึก ดังนั้นผู้ป่วยก็อาจเริ่มสามารถมีความรู้สึกในเชิงที่จะ.....ตนเอง

ยอมรับ

คนไข้เป็นศูนย์กลาง Client-Centered

41. ในการบำบัดแบบที่เรียก การบำบัดโดยการยึดเอา..... (.....therapy) นักแก้ไขบำบัดมักจะยอมรับความรู้สึกสะท้อนความรู้สึก และทำความเข้าใจกับความรู้สึกนั้นให้แจ่มแจ้งตามทัศนของผู้ป่วย เพื่อว่าผู้ป่วยจะได้สามารถเข้าใจ.....ได้ดียิ่งขึ้น

ตนเอง

มากขึ้น

42. เนื่องจากนักบำบัดทางจิต ยอมรับผู้ป่วยและแสดงให้เขาเห็นว่าเขาเป็นที่ยอมรับ ผู้ป่วยจึงมักยอมรับตนเอง..... (มากขึ้น / น้อยลง) ในระยะปลายของการบำบัดรักษา เมื่อเทียบกับตอนเริ่มแรกที่ผู้ป่วยมารับการบำบัด

Client – centered 43. สมมุติฐานของการบำบัดชนิดยึดเอาคนไข้เป็นศูนย์กลาง (..... therapy) มีอยู่ว่า ผู้ป่วยมีสมรรถภาพที่จะเผชิญกับภาวะทางจิตใจด้วยตัวของเขาเอง

ผู้ป่วย

44. หลักที่สำคัญอีกประการหนึ่งของ Client – centered therapy ก็คือ ผู้บำบัดรักษาจะต้องพยายามรับเอาหลักการของผู้ป่วยซึ่งหมายความว่า เขาจะต้องพยายามมองสิ่งต่าง ๆ ตามแนวที่..... มองเห็น

จิตวิเคราะห์ psychoanalysis

45. เท่าที่กล่าวมาแล้วเราได้พูดถึงการบำบัดทางจิต 2 แบบคือการทำจิตวิเคราะห์ psychoanalysis ..... (psycho .....) ซึ่งเป็นวิธีการรักษาทางจิตวิทยาโดยนักแก้ไขบำบัด โดยใช้เทคนิคของการโยกความสัมพันธ์อย่างอิสระ และการตีความหมายของความฝัน ส่วนการบำบัดรักษาแบบยึดเอาคนไข้เป็น.....

ศูนย์กลาง

Client - centered therapy (client - .....) นั้น ผู้บำบัดรักษาจะต้องพยายามยอมรับ เอาหลักการของผู้ป่วยเข้ามาแล้วสะท้อน หรือทำให้เขาเข้าใจแจ่มแจ้ง ถึงความรู้สึกของเขาเอง การทำเช่นนี้สมมุติฐานอยู่ที่ว่า การบำบัดรักษาแบบนี้ ผู้ป่วยจะสามารถแก้ไขปัญหาของเขาเองในวิถีทางซึ่งเป็นที่ยอมรับของผู้ดูแลได้

client - centered

เข้าใจแจ่มแจ้ง

46. นักแก้ไขบำบัดแบบที่ยึดเอาคนไข้เป็นศูนย์กลาง (..... therapy) จะพยายามรับเอาหลักการต่าง ๆ หรือทัศนต่าง ๆ ของผู้ป่วย โดยพยายามสะท้อน และทำให้เขา..... ถึงความรู้สึกของตนเอง

47. วิธีการบำบัดทางจิตชนิดที่สามเรียกว่า **วิธีแก้ไขพฤติกรรม (behavior therapy)** วิธีนี้แตกต่างจากสองวิธีที่กล่าวมาแล้ว ในแง่ที่ว่าวิธีนี้ยึดหลักการจากทฤษฎีการเรียนรู้

48. พฤติกรรมซึ่งแสดงถึงการปรับตัวไม่ได้ หรือ ปรับตัวได้ไม่เหมาะสม
 นั้นอาจเป็นผลมาจากความล้มเหลวของการเรียนรู้บางอย่างที่จำเป็น
 ของบุคคลนั้นจึงก่อให้เกิดผลในรูปของ ความวิตกกังวล ข้อขัดแย้ง
 ยุ่งยากใจต่าง ๆ เนื่องจากเราต้องการจะเปลี่ยนพฤติกรรม ซึ่งแสดง
 ถึงการปรับตัวไม่ได้ หรือ ปรับตัวได้ไม่ดีนี้ โดยอาศัยหลักการของการ
 ..... จึงเรียกรวีกการนี้ว่า วิธีแก้ไขพฤติกรรม หรือวิธี *จำกัด*
ควบคุมพฤติกรรม (..... therapy)

เรียนรู้
 behavior

49. ถ้าแมวตัวหนึ่งถูกช็อคอย่างแรงทุกครั้งที่เราใส่จานอาหาร ท่านก็
 คงจะเดาได้ว่า ผลจะเป็นอย่างไร แมวก็ต้องกลายเป็นสัตว์ที่มีความ
 หวาดกลัว และไม่อาจปรับตัวได้ เพราะมันต้องการอาหารด้วยความ
 ความหิว แต่ก็กลัวความเจ็บปวดจากการถูกกระแสไฟดูดแมวตัวนั้น
 อาจมีพฤติกรรมของผู้เป็น..... ได้เนื่องจากความหวาดกลัว

โรคประสาท

50. ปฏิกริยาจากความหวาดกลัว หรือวิตกกังวลจนปรับตัวไม่ได้ดังที่
 แมวได้รับ หรือเกิดการเรียนรู้ ในภาวะการณ์หนึ่งภาวะการณ์ใด
 ก็อาจนำเอาไปใช้ในภาวะการณ์อื่นๆ ได้ ดังนั้น แมวที่เป็นโรค
 ประสาทนั้นก็จะมีความ..... และ/หรือ..... จนไม่ยอม
 กินอาหารซึ่งไม่เพียงแต่ในภาวะที่ทำการทดลอง หากแม้แต่นอกห้อง
 ทดลองก็เป็นเช่นนั้นด้วย ถึงแม้ว่าภายนอกห้องทดลอง จะปลอดภัย
 ก็ตาม พฤติกรรมเช่นนี้ของแมวจึงจัดเป็นเรื่องของ.....
 หรือมีความผิดปกติในการปรับตัว ทั้งนี้เพราะแม้เมื่อมันหิว มันก็ไม่
 ยอมกินแม้แต่ในที่ที่ปลอดภัย

วิตก, หวาดกลัว

การปรับตัวไม่ได้

51. ในการบำบัดรักษา แมวที่เป็นโรคประสาทตัวนี้ เราก็มุ่งหวังที่จะ
 ขจัดพฤติกรรม ที่เกิดจากการปรับตัวไม่ได้นี้ออกไป ด้วยการนำเอา

หลักของการเรียนรู้มาใช้ เพราะแมวเกิดมีพฤติกรรมที่ผิดปกตินี้ก็ด้วยการเรียนรู้จากการวางเงื่อนไข วิธีแก้จึงพยายามใช้ *การวางเงื่อนไขในการเรียนรู้แบบตรงกันข้าม* (counter conditioning) โดยวิธีที่ทำให้เกิดการตอบสนองแบบใหม่ หรือ ขจัดการตอบสนองที่ไม่พึงประสงค์ออกไปหรือทำให้เกิดน้อยลง

counter

52. นักจิตวิทยาใช้วิธีการวางเงื่อนไขแบบตรงกันข้าม(..... conditioning) เพื่อช่วยขจัดการตอบสนองที่ปรับตัวไม่ได้ หรือปรับตัวแบบผิดปกติดังนั้น อินทรีจะเรียนรู้วิธีตอบสนองแบบใหม่ โดยการขจัดหรือลดการตอบสนองที่ผิดปกติที่เคยมีมาก่อน

ขจัด

53. ขั้นแรกของการวางเงื่อนไขแบบตรงกันข้ามคือ การทำลายหรือ.....การตอบสนองที่เต็มไปด้วย ความวิตกกังวล หรือการตอบสนองที่ผิดปกติ โดยพยายามให้เกิดการตอบสนองที่ปกติ เช่นกรณีของแมวที่กล่าวมาข้างต้น ก็พยายามทำให้แมวกินอาหารเมื่อหิว

ไปใช้

54. เนื่องจากแมวมีความ หวาด กลัวจึง ไม่ยอมกิน อาหาร ไม่ว่าจะอยู่ในหรือนอกห้องทดลอง แสดงว่าแมวได้นำเอาความรู้ สึกหวาดกลัวที่เคยมีในห้องทดลอง.....กับภาวะอื่น ๆ นอกห้องทดลองเราอาจทำให้แมวกินอาหารใหม่ได้อีกครั้ง หากเราวางอาหารไว้.....(ใกล้ ๆ / ไกล ๆ) จากที่กินอาหารครั้งแรก

ไกล ๆ

หวาดกลัว

55. เมื่อแมวได้ลองกินอาหารที่ใหม่สักครั้งโดยไม่ต้องพบกับความเจ็บปวด มันก็จะเกิดการเรียนรู้ และสามารถเอาชนะความรู้ สึก.....ได้

56. เมื่อแมวกล้าที่จะกินอาหารสักครั้งแล้ว หากเราเอาจานอาหารอยห่างออกไป ทีละน้อยโดยเอาใกล้ ที่ซึ่งเคยเป็น ที่วาง อาหาร ครั้งแรก

ณ ห้อง ทดลอง แมวกี จะยังยอมกินแต่ถ้าหากแมวลองกินอาหารที่
ให้ใหม่ได้ครั้งหนึ่งแล้วเราเลื่อนจานไปยัง ที่เดิม โดยทันที แมวกี
จะยังคง..... และมีพฤติกรรมแบบ.....

กลัว

ปรับตัวไม่ได้

.....อยู่เช่นเดิม

57. หากแมวได้ลองกินอาหารในจานซึ่งวางอยู่ในที่เดิม (ที่ซึ่งเคยวาง
ในการทดลองครั้งแรกและถูกช็อค) แล้วไม่แสดงอาการหวาดผวาก็
ก็อาจกล่าวได้ว่า เรารักษาความหวาดกลัวของแมวได้แล้วด้วยวิธี
การวางเงื่อนไขแบบตรงกันข้าม (.....conditioning)
หรือพูดได้อีกทางหนึ่งว่า เราสามารถจัดพฤติกรรม ที่เนื่องมา
จากความหวาดวิตกหรือพฤติกรรมที่ปรับตัวไม่ได้ที่แมวได้เคยเรียน
รู้มาก่อน

counter

58. เราอาจขอให้เพื่อน ๆ ช่วยจัดรายการ ชนิดของภาวะการณ์ที่ทำให้
เกิดความวิตกกังวล และหวาดกลัว แก่ตัวเขา แล้วเอามาเรียงลำดับ
สภาวะการณ์เหล่านั้นจากน้อยไปหามาก เราก็จะได้ ลำดับชั้น
ของภาวะการณ์ที่ก่อให้เกิดความหวาดวิตก เราอาจเรียกรายการนี้
ว่า ลำดับชั้นของภาวะการณ์แห่งความหวาดวิตก เพราะเราได้
เรียงลำดับภาวะการณ์ต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดความหวาดวิตกจาก มากที่
สุดไปยัง.....

น้อยที่สุด

59. เมื่อนักบำบัดทางจิต จัดลำดับภาวะการณ์ที่ก่อให้เกิดผู้่วยเกิดความ
วิตกกังวล จากมากที่สุดไปยังน้อยที่สุดแล้ว ก็แสดงว่าเขา ได้จัด
.....ของภาวะการณ์แห่งความหวาดวิตก

ลำดับชั้น

60. จากที่กล่าวมาแล้วเกี่ยวกับเรื่อง การเรียนรู้ในการแก้ไขพฤติกรรม
ดังตัวอย่างของแมวที่ปรับตัวต่อภาวะการกินไม่ได้ เราอาจเฝ้าได้

ว่าเมื่อเราศึกษาถึงลำดับขั้นของภาวะการณ^๕ที่ก่อให้เกิดความวิตกกังวล เราจะเริ่มแก้ไขพฤติกรรม จากภาวะการณ^๕ที่ก่อให้เกิดความวิตก .....(มากที่สุด/น้อยที่สุด)

น้อยที่สุด

วิตกกังวล

61. เราอาจขอ^๕ร้องให้ผู้ช่วย^๕พักผ่อน และบอกให้เขามองหาภาวะการณ^๕ที่ก่อให้เกิดความ.....น้อยที่สุด ถ้าหากเขายังคงอยู่ในภาวะหย่อนอารมณ์ และไม่มี^๕ความวิตกกังวล เราก็อาจค่อย ๆ เพิ่มภาวะการณ^๕ที่ก่อให้เกิดความวิตกกังวลในลำดับถัดไปได้

62. เราจะยังคงทำเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งถึงภาวะการณ^๕ที่ก่อให้เกิดความวิตกกังวลมากที่สุด แต่ผู้ช่วยก็ยังคงมีอาการปกติ ไม่กลัวหรือเครียดอีกต่อไป เมื่อมาถึงขั้นนี้เท่ากับเราได้วางเงื่อนไขใหม่ให้กับผู้ช่วยคือให้เขาตอบสนองภาวะการณ^๕นั้นในสภาพปกติ ปราศจากความหวาดกลัวหรือเคร่งเครียด ดังที่เป็นในครั้งแรก

behavior

63. ตัวอย่างที่กล่าวมาข้างต้น^๕คือวิธีบำบัดโดย วิธีแก้ไขพฤติกรรม หรือวิธีจำกัดควบคุมพฤติกรรม (..... therapy) ซึ่งใช้วิธีการวางเงื่อนไขไปในทางตรงข้ามกับการวางเงื่อนไขตอนแรก

group

64. เนื่องจากคนเราต้องอยู่รวมกันในฐานะเป็นสมาชิกของกลุ่ม ดังนั้นการบำบัดรักษาทางจิตจึงอาจทำเป็นกลุ่มก็ได้ เพราะประหยัดเวลา และยังทำให้ผู้ช่วย^๕รู้สึกว่ามี^๕แค่เฉพาะตนเองเท่านั้นที่มีปัญหาหากยังมีคนอื่น ๆ ที่มีปัญหาเหมือนอยู่ในเรือลำเดียวกัน วิธีบำบัดแบบนี้จึงเรียกว่า การบำบัดแบบกลุ่ม (..... therapy)

กลุ่ม

เวลา

65. หากการบำบัดรักษาดำเนินไปโดยมีนักบำบัดรักษา 1 คน และมีผู้ช่วยมากกว่า 1 คน เราก็เรียกการบำบัดชนิดนี้ว่าการบำบัดแบบ.....

66. การบำบัดแบบกลุ่ม ช่วยประหยัด..... ของนักบำบัด และสมาชิกของกลุ่ม ทั้งยังช่วยเสริมประสพการณ^๕ ในการติดต่อกับผู้อื่น ซึ่งเป็นสถานะที่ไม่อาจหา^๕ได้ ในการบำบัดรักษาตามปกติ

67. Chemotherapy เป็นการรักษาความวิตกกังวลด้วยการใช้ยาคั่งนั้น
 วิทยานำบททางจิตแบบนั้น จึงน่าจะเป็นลักษณะของการบำบัดทาง.....
 somato therapy (So .....) เพราะผู้รักษาหวังว่ายา จะเข้าไปมีผลต่อ
 ร่างกาย ซึ่งจะทำให้ผู้ป่วยรู้สึกหายเครียด หรือรู้สึกสบายขึ้น

แบบฝึกหัด

จงเลือกคำตอบที่เหมาะสมที่สุด แล้วเขียนอักษรที่กำกับหน้าตัวเลือกลงในช่องว่าง
 ที่เว้นไว้หน้าข้อนั้น ๆ

- ..... 1. วิธีการใดต่อไปนี้จัดเป็นวิธีการของการบำบัดรักษาประเภท somatotherapy ?
- free association
  - chemotherapy
  - psychosurgery
  - hypnosis
- ..... 2. การนำเอาหลักการทฤษฎีการเรียนรู้มาใช้ในการบำบัดรักษาทางจิตได้ผลดี
 กับผู้ป่วยประเภทใด
- พวกโรคจิต
  - พวกโรคประสาท
  - ทั้ง ก. และ ข.
  - ไม่ใช่ทั้ง ก. และ ข.
- ..... 3. “เมธีเข้าใจแล้วว่าทำไมเขาจึงมีภรรยาไม่ชอบหน้าผู้หญิงสวย ๆ ทุกคนทันทีที่
 เห็น เพราะเขามานึกได้ว่า คุณพ่อของเขาชอบมีภรรยาสาว ๆ หลายคน จนเป็น
 เหตุให้คุณแม่เขาต้องทุกข์ทรมานเสมอมา” ถ้าท่านเป็นนักจิตบำบัด ท่านจะ
 สรุปพฤติกรรมของเมธีในรูปใด

- ก. เมธี เกิดการหยั่งเห็นถึงสาเหตุการเกลียดชังผู้หญิง
- ข. เมธี มีความรู้สึกต่อต้านอยู่ในจิตใจสำนัก
- ค. เมธี ให้ความร่วมมือในการโยงความสัมพันธ์
- ง. เมธี ใช้หลักการเรียนรู้มาแก้ไขพฤติกรรม

..... 4. วิธีการใดต่อไปนี้ที่นักจิตวิเคราะห์ห้ได้นำมาใช้

- ก. การโยงความสัมพันธ์โดยอิสระ
- ข. การใช้กระแสไฟฟ้าทำช็อค
- ค. การแปลความหมายจากความฝัน
- ง. การถ่ายทอด หรือ การถ่ายโยง

..... 5. การบำบัดแบบกลุมจะได้ผลดีกับผู้ป่วยประเภทใด

- ก. ผู้ที่รู้สึกว่าเหวโศกเดียว
- ข. ผู้ป่วยประเภท schizophrenic
- ค. ผู้ป่วยที่มีปฏิกิริยาจากความวิตกกังวลใจ
- ง. ผู้ป่วยประเภท paranoid

..... 6. ลักษณะการใดที่ผู้ป่วยมีแนวโน้มที่จะยึดเอานักบำบัดทางจิตเป็นที่รองรับอารมณ์ประหนึ่งว่าผู้บำบัดเป็นใครบางคนที่เคยผ่านเข้ามาในชีวิตของเขา

- ก. abreaction
- ข. resistance
- ค. transference
- ง. interpretation

..... 7. ข้อความใดต่อไปนี้ที่จัดเป็นวิธีการของ client centered therapy

- ก. พยายามโยงความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาของผู้ป่วยกับประสบการณ์ตอนต้นของชีวิต

- ข. พยายามชักนำความสนใจของผู้ป่วยตรงไปยังเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ
- ค. รวบรวมประวัติ หรือสิ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวประวัติเพื่อสวดแก้การทำ ความเข้าใจผู้ป่วย
- ง. จัดการประชุมพบปะกัน เพื่อให้ผู้ป่วยได้เกิดการหยั่งเห็น ปัญหาของตน และสามารถตัดสินใจได้ด้วยตัวเอง

..... 8. จุดมุ่งหมายของการให้ผู้ป่วยทำการโยงความสัมพันธ์ คืออะไร

- ก. ให้ความคิด ความรู้สึกที่ถูกเก็บกดไว้ขึ้นมาอยู่ในระดับจิตสำนึก
- ข. วิเคราะห์กระบวนการความคิดต่างๆ ที่รบกวนผู้ป่วย
- ค. สืบสวนดูว่าผู้ป่วยมีอาการที่เป็นอันตรายต่อตนเอง หรือผู้อื่นหรือไม่
- ง. ช่วยให้การวิเคราะห์ดำเนินไปอย่างถูกต้องแม่นยำ

..... 9. วิธีการใดต่อไปนี้จะไม่ใช้ในการบำบัดแบบกลุ่ม (group therapy)

- ก. การเล่นละคร
- ข. การเล่นโดยสวมบทบาทเป็นคนอื่น
- ค. การบำบัดแบบครอบครัว
- ง. การบำบัดโดยการแก้ไขพฤติกรรม

..... 10. เมื่อผู้ป่วย แสดงอาการชงก ลิ้มหน้า หรือพยายามเปลี่ยนเรื่องทสนทนากันนัก วิเคราะห์จิตเข้าใจว่าอย่างไร

- ก. ผู้ป่วยมีการต่อต้านต่อการบำบัด
- ข. ผู้ป่วยกำลังจะปิดบังเรื่องราวบางอย่าง
- ค. ผู้ป่วยกำลังพัฒนาการถ้อยโยงในทางตรงข้าม
- ง. ควรแนะนำให้ผู้ป่วยใช้ยา เพื่อจะได้ระบายเรื่องที่ปกปิดไว้

..... 11. ในการบำบัดทางจิตโดยอาศัยหลักการของทฤษฎีการเรียนรู้เข้ามาเกี่ยวพัน ถ้าบุคคลใดมีประสบการณ์จากความวิตกกังวล อันเนื่องมาจากการเก็บกดความรู้สึกของตนเอง ด้วยไม่สามารถทนต่อพ่อแม่ของตัวได้ แสดงว่าบุคคลนั้นมักจะเรียนรู้อะไรในครั้งแรก

ก. การอดทนต่อกริยาอาการต่าง ๆ ของแม่

ข. วิธีพัฒนาการความรู้สึกเก็บกด

ค. เหตุใดแม่จึงต้องการข่มขู่เขา

ง. ปล่อยให้ไปสู่ความคิดที่ฟุ้งซ่าน

..... 12. วิธีการใดต่อไปนี้เป็นวิธีการที่ดีที่สุดในการบำบัดทางจิต

ก. chemothrapy

ข. psychoanalysis

ค. psychodrama

ง. ยังไม่แน่นอน

..... 13. วิธีการที่ใช้ในการบำบัดทางจิตแบบ client-centered therapy

ก. การสะท้อนความรู้สึก และการทำให้เข้าใจแจ่มแจ้งถึงความรู้สึกของตน

ข. การตีความหมายเพื่อให้เกิดกายหยิ่งเห็น

ค. ตั้งคำถามเกี่ยวกับปัญหาของผู้ป่วยอย่างมีทักษะ

ง. พยายามให้เกิดการถ่ายโยงมากที่สุด

..... 14. ผู้เชี่ยวชาญที่นำเอาวิธีการบำบัดรักษามาแนะนำต่อทางบ้านและชุมชน คือผู้
เชี่ยวชาญพวกใด

ก. พยาบาลที่รับการฝึกฝนด้านจิตบำบัด

ข. นักสังคมสงเคราะห์ที่รับการฝึกฝนด้านจิตบำบัด

ค. นักจิตวิทยาคลินิก

ง. จิตแพทย์

- ..... 15. การให้การทดสอบทางจิตวิทยาตลอดจนการแปลผลจากการทดสอบนั้น เป็นงานของใคร
- จิตแพทย์
  - นักจิตวิเคราะห์
  - นักจิตวิทยาคลินิก
  - นักสังคมสงเคราะห์ที่รับการฝึกฝนด้านจิตบำบัด
- ..... 16. ในการบำบัดโดยเทคนิคของการแก้ไขพฤติกรรม เมื่อนักจิตบำบัดค้นพบสถานะการณ์ที่ทำให้เกิดความวิตกกังวลแล้ว ผู้ป่วยก็จะถูกวางเงื่อนไขให้ตอบสนองต่อสถานะการณ์นั้นในลักษณะใด
- ไม่เอาใจใส่
  - ผ่อนคลาย
  - หลบหนี
  - เมื่อยล้า
- ..... 17. ในการรักษานำบำบัดทางจิต มีนักบำบัดหลายท่านที่มักใช้กระแสไฟฟ้าช่วยการกระทำเช่นนี้เป็นเทคนิคของวิธีการใด
- psychotherapy
  - somatotherapy
  - ทั้ง ก. และ ข.
  - ไม่ใช่ทั้ง ก. และ ข.
- ..... 18. การบอกให้ผู้ป่วยพูดถึงทุกสิ่งที่เขาทำได้ในขณะนั้น คือวิธีการที่เรียกว่าอะไร
- free association
  - free imagery
  - feeling awareness
  - transference

..... 19. เทคนิคที่สำคัญของการบำบัดรักษาทางจิต ด้วยการวิเคราะห์จิต คืออะไร

- ก. การให้ผู้ป่วยอยู่ในภาวะพักผ่อนไม่เคร่งเครียด
- ข. การเอาชนะความรู้สึกต่อต้านของจิตไร้สำนึก
- ค. การโยงความสัมพันธ์อย่างอิสระ
- ง. การหยั่งเห็นปัญหาของตน

... .. 20. เจษฎาหลบไปในห้องส่วนตัว ซึ่งเป็นห้องเก็บสิ่งๆ เขาบอกเลขานุการนิว่าไม่รับแขก และห้ามรบกวน จากนั้นก็ลงนอนเหยียดยาวด้วยความรู้สึกประหนึ่งว่า ได้พักผ่อนอยู่ในบ้านตามลำพัง เขาหัวเราะออกมาดังๆ แล้วพูดสิ่งต่างๆ ที่อดอันอยู่ในใจ ทั้งได้อัดเทปไว้แล้วกลับมาเปิดฟังอีก เขาพูด พูด และพูดจนเหนื่อยอ่อน และมีมือกลับไป อีกครู่หนึ่ง มีคนเขาฟังเทปอีก และรู้สึกจำตัวเอง แต่ก็สบายใจมาก จึงลบเทปและกลับออกไปทำงานใหม่ เจษฎาใช้วิธีการใดในการรักษาสุขภาพจิตของเขา

- ก. behavior therapy
- ข. free association
- ค. transference
- ง. insight and interpretation

เฉลย

1. ข	6. ค	11. ง	16. ข
2. ค	7. ง	12. ง	17. ข
3. ก	8. ก	13. ก	18. ก
4. ข	9. ง	14. ข	19. ค
5. ก	10. ก	15. ค	20. ข

บทที่ 14

จิตวิทยาสังคม

โปรแกรมการเรียน

สังคม

ประพจน์

ความประทับใจ

ความประทับใจ

ต่างกัน

1. พฤติกรรมของมนุษย์นั้นได้รับอิทธิพลมาจากสังคมที่ตนเกี่ยวข้องกับอยู่ จิตวิทยาสังคมจึงเป็นวิชาที่เกี่ยวข้องอยู่กับเรื่องที่ว่า บุคคลจะประพฤติอย่างไรเมื่อต้องไปเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น และพฤติกรรมของเขาจะส่งผลถึงผู้อื่น หรือรับอิทธิพลจากผู้อื่นมาอย่างไร เมื่อเราศึกษาถึงพฤติกรรมของมนุษย์ตามสภาพสังคมของเขา ก็หมายความว่า เรากำลังศึกษาจิตวิทยา.....
2. จิตวิทยาสังคมจะเกี่ยวเนื่องกับการที่ว่า บุคคลจะ.....อย่างไรเมื่ออยู่ร่วมกับบุคคลอื่น เขารับรู้ผู้อื่นในลักษณะไหน และรับอิทธิพลจากบุคคลเหล่านั้นมาอย่างไร
3. ความประทับใจที่เขารู้สึกต่อใครสักคน มักจะได้รับอิทธิพลมาจากสิ่งต่าง ๆ หลายอย่าง ไม่เฉพาะแต่คุณลักษณะที่สังเกตเห็นได้ของบุคคลนั้น คนสองคนอาจมองเห็นคนคนเดียวกันได้ในลักษณะที่แตกต่างกัน และมี.....ต่อบุคคลนั้นต่างกันไป
4. องค์ประกอบอย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อ.....ของคนเราที่มีต่อบุคคลอื่นก็คือ สภาพอารมณ์ในขณะนั้น จากการศึกษาที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่าบุคคลที่อยู่ในภาวะของความกลัวมักมีแนวโน้มที่จะตัดสินผู้อื่นในลักษณะที่น่าเกลียด น่ากลัวไปด้วย ถ้าจินตมามีอารมณ์เบิกบานแจ่มใส ส่วนบุคลิกมีอารมณ์หงุดหงิดกังวล ความประทับใจของสองคนที่มีต่อเพื่อนร่วมห้องพักคนใหม่ น่าจะเป็นไปในลักษณะที่ (เหมือนกัน / ต่างกัน)

มากกว่า

5. อัจฉริยะ หรือความคิดเกี่ยวกับตนเอง ก็มีส่วนเกี่ยวข้องกับ
ความรู้สึกระงับใจที่มีต่อผู้อื่น คนที่คิดว่าตัวเองมีเสน่ห์หน้าคบ
หา ก็มักจะมองคนที่ตัวชอบในแง่^{นี้}มากกว่าคนที่ตัวไม่ชอบ เจตน์
คิดว่าตนเองเป็นชายชาติตรีเต็มตัว เขาก็มักจะคิดว่า มานิต เพื่อน
ของเขามีลักษณะสมชาย (มากกว่า/น้อยกว่า) บรรจบ เพื่อนที่
เขาไม่ค่อยชอบหน้า

อารมณ์,
การรับรู้

6. ดังนั้นเราจึงอาจเห็นได้ว่า ความประทับใจของคนเรา หรือการ
รับรู้ที่มีต่อผู้อื่นของคนเรา อาจได้รับอิทธิพลจาก.....
ของคนเราพอ ๆ กับ.....ที่มีต่อตัวเราเอง

การคาดคะเน,
โครงสร้าง

7. พฤติกรรมทางสังคมของมนุษย์ ได้รับอิทธิพลจาก กฎเกณฑ์
และ การคาดคะเน ของสังคมที่เขาดำรงชีวิตอยู่ ความสัมพันธ์ที่สับ
สนยุ่งยากของกฎเกณฑ์เหล่านี้ ตลอดจน.....จะไปสร้าง
สรรโครงสร้างทางสังคมที่เขาอาศัยอยู่.....ทางสังคม มัก
เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม ซึ่งเกิดจากระดับชั้น หรือตำแหน่งทาง
สังคมด้วย

โครงสร้างของสังคม

8. เมื่อเอ่ยถึงกฎเกณฑ์ และการคาดคะเนของสังคม โดยเฉพาะอย่าง
ยิ่งถ้าพฤติกรรม ซึ่งเกิดจากระดับชั้น หรือตำแหน่งภายในสังคม
แสดงว่าเรากำลังพูดถึง.....

โครงสร้าง

9. ....ทางสังคมในสังคมส่วนใหญ่ มักมีลำดับชั้นต่าง ๆ
ของความสัมพันธ์ ถ้าลำดับชั้นทางสังคม หรือถ้าตำแหน่งทาง
สังคมถูกกำหนดตายตัวมาตั้งแต่เกิด และยากต่อการเปลี่ยนแปลง
หรือไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ระบบชั้นแบบนี้ก็เรียกว่า ระบบ
วรรณะ (caste system)

10. โครงสร้างทางสังคมที่มีตำแหน่งหรือชั้น ซึ่งถูกกำหนดมาแต่กำเนิด โดยเปลี่ยนแปลงได้ยากมากหรืออาจเปลี่ยนไม่ได้เลย ระบบเช่นนี้
 วรรณะ caste ก็คือระบบ..... (..... system)
11. เนื่องจากลำดับชั้น และตำแหน่งทางสังคม ถูกกำหนดมาตั้งแต่.....
 เกิด เช่นระบบประเพณีเก่า ๆ ในอินเดีย ระบบเหล่านี้ จึงถูกเรียก
 การแบ่งชนวรรณะ, caste ว่าระบบ..... (..... system)
12. ระบบสังคมอีกประเภทหนึ่ง มีการแบ่งชั้นที่ตายตัวน้อยกว่า แบบ
 วรรณะ สังคมแบบนี้จะประกอบด้วยกลุ่มชน ซึ่งมีคุณลักษณะ
 ๕ เช่น เหมือน ๆ กัน แต่แตกต่างกันระหว่าง..... มักจะไม่ตายตัวเหมือน
 เขตแบ่งกันกลุ่มชนในระบบวรรณะ การแบ่งแบบนี้คือ การแบ่ง
 ตามระบบชั้นของสังคม (class system)
13. ประเทศสหรัฐอเมริกาเองก็มีระบบ.....เช่นกัน หากแต่เส้นแบ่ง
 ๕ ชั้น ระหว่างชั้นไม่เข้มงวดตายตัว และคนคนเดียวก็อาจเปลี่ยนชั้น
 ๕ สลับไปมาได้ ความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงระหว่างชั้น เช่น
 เรียกว่า การเคลื่อนไหวทางสังคม (social mobility)
14. อย่างไรก็ดี คนผิวดำ ในสังคมของอเมริกาเวลานั้น มักจะยึดระบบ
 ๕ วรรณะอยู่ ทั้งนี้เพราะเขาเกิดมาในตำแหน่งที่ยากต่อการเปลี่ยนแปลง
 ๕ หรือหลบหนีจากสภาพนั้น ๆ สภาพเช่นนี้กำลังอยู่ในระยะของ
 การเปลี่ยนแปลงอย่างไรก็ดี คงจะกินเวลานานพอคู่สำหรับคนผิวดำ
 ๕ ที่จะมีความคล่องตัวด้านการเคลื่อนไหวทาง..... (.....
 ๕ mobility)
15. ระบบแบ่งชั้นของสังคมแบบวรรณะ (caste system) นั้น การเคลื่อนไหว
 ๕ ไหว่เปลี่ยนแปลงทางสังคมมี (น้อย / มาก) ทั้งนี้หมายความว่า
 ๕ น้อย

ว่า แทบจะไม่มี การเปลี่ยนแปลงข้ามวรรณะกันเลย แต่การแบ่งชั้นของสังคมในยุคนั้นส่วนมากมักก็จะมี ความคล่องตัว และบุคคลหนึ่ง ๆ อาจเปลี่ยนไปอยู่ในชั้นใดก็ได้ไม่ตายตัว

16. ความสะดวกหรือ ความคล่องตัวในเรื่องการเปลี่ยนแปลงตำแหน่ง การเคลื่อนไหวทางสังคม ของบุคคลตามลำดับชั้นทางโครงสร้างของสังคม เรียกว่า..... social ..... (..... mobility)

17. การแบ่งระดับทางสังคม ทั้งแบบวรรณะ (caste system) และแบบชั้น (class system) ที่กล่าวมาแล้วนั้น ส่วนเป็นการแบ่งระดับชั้นทางสังคมของบุคคลในกลุ่ม ที่มีลักษณะร่วมกัน ท่านอาจปฏิเสธไม่ยอมรับจากกลุ่มชนที่อยู่ในชั้นสูงกว่า และคุณเองก็อาจจะปฏิเสธไม่ยอมรับบุคคลที่อยู่ในชั้นต่ำกว่าคุณ หากคุณอยู่ในกลุ่มที่ยึดถือการแบ่งชั้นแบบวรรณะ และแม้แต่ในกลุ่มที่ยึดถือการแบ่งชั้นที่มีส่วนจริงหากแต่การไม่ยอมรับ จะไม่กระทำอย่างรุนแรง หรือไม่ถือเป็นข้อยุติ ในสังคมที่มีการแบ่งระดับโดยยึดถือชั้นนั้น บุคคลที่อยู่ในฐานะทางสังคมชั้นต่ำอาจจะมีโอกาสได้เป็นสมาชิกของบุคคลที่อยู่ในฐานะทางสังคมชั้นสูงก็ได้

ภายในกลุ่ม

18. ไม่ว่าบุคคลจะอยู่ในสังคมแบบใด หรือจัดตนเองเข้ากลุ่มใด ก็ยังถือว่าการแบ่งเหล่านั้น เป็นการแบ่ง ภายในกลุ่ม หากบุคคลอยู่ในสังคมแบบ เครือญาติ เครือญาติก็จะช่วยสร้างสรรสภาพ.....

ภายในกลุ่ม

19. กลุ่มใด ๆ ก็ตามที่บุคคลนั้นสังกัด หรือ คิดว่าตนสังกัดอยู่ ถือว่าการแบ่งกลุ่มชนเป็นการแบ่ง.....

20. การที่บุคคลจะรวมกลุ่มกันจากการแบ่งภายในกลุ่มนั้น จำต้องมีบุคคลภายนอกมาเกี่ยว บุคคลเหล่านั้นมิได้เป็นสมาชิกของสังคมกลุ่มใดเป็นพิเศษ

- ภายนอก 21. กลุ่มซึ่งบุคคลหนึ่งมีไว้ส่งก้อยู่ ถือว่าเป็นบุคคล.....
- ภายใน 22. กลุ่มที่ยุวอาชญากรคนหนึ่งส่งก้อยู่ ถือเป็นการแบ่งกลุ่มแบบ.....
ส่วนเด็กที่ทำตามมาตรฐาน ประเพณี และเกณฑ์ปกติของสังคม ก็อาจ
ภายนอก ถือว่าเด็กที่เป็ญวอาชญากรคนหนึ่งเป็นคณ..... หรือเป็นพวก
นอกกลุ่ม
23. การแบ่งกลุ่มชนเป็นเหล่าเป็นพวกทั้งภายในและภายนอกก่อให้เกิด
การบิดเบือนในการรับรู้ และการบิดเบือนดังกล่าวได้แก่ การมี
ลักษณะเหมือน ๆ กัน (stereotype) ตัวอย่างเช่น คนไทยส่วนใหญ่
คงเติมประโยคต่อไปนี้ได้ “พลชีพเพื่อ.....เลือกหนอ.....”
เหมือน ๆ กัน (stereotype) ประโยคที่วานักแสดงถึงลักษณะ.....(.....)
- stereotype 24. ลักษณะที่เหมือน ๆ กัน.....) จะเกิดขึ้นเมื่อลักษณะของ
กลุ่มชนไปมีบทบาท ต่อลักษณะของแต่ละคน โดยที่ลักษณะหรือ
กลุ่ม ความเชื่อนั้นเป็นตัวแทนของ..... ซึ่งเขาส่งก้อยู่
- กลุ่ม 25. ลักษณะที่..... (stereotype) เป็นเรื่องของการนำไป
ใช้กับสังคมหรือชาติต่าง ๆ โดยที่บุคคลบางคนซึ่งส่งก้อยู่ อาจไม่มี
เหมือน ๆ กัน ลักษณะดังกล่าวนี้ก็ได้ เช่น คนมักเชื่อกันว่า ชาวลาตินอเมริกัน
ลักษณะที่เหมือน ๆ กัน มักมีอารมณ์รุนแรง ลักษณะเช่นนี้เป็น ความเชื่อใน.....
..... ของชนกลุ่มนี้
26. การแบ่งกลุ่มชนเป็นเหล่าเป็นพวกทั้งภายในและภายนอกยังก่อให้เกิด
ความขัดแย้งระหว่างกลุ่ม ความขัดแย้งดังกล่าวนี้ได้แก่ การเหมา
ทำหนังสือโทษคนทั้งกลุ่ม ทำนอง ผู้รับบาป (scape goating) ซึ่งเป็น
ลักษณะของการก้าวร้าวที่ผิดที่ ทำให้ผู้บริสุทธิ์ต้องพลอยรับเคราะห์
ไปด้วย ตัวอย่างเช่น มีผู้พบว่า คนลาวคนหนึ่งเก็ยจรั้น เลยเหมา
เอาว่า “คนลาวเก็ยจรั้น” คนลาวทั้งหมดก็ตกเป็นผู้รับบาปไป

ผิดที่

27. ผู้รับบาปหรือแพะรับบาปนั้นเป็นลักษณะหนึ่งของการก้าวร้าวที่.....
จึงเป็นเหตุให้ผู้บริสุทธิ์ต้องตกเป็นเหยื่อของการถูกตำหนิ หรือ ถูก
ลงโทษจากความคับข้องใจของบุคคลที่ตำหนิ

ผู้รับบาป หรือ
แพะรับบาป

28. ในกรณีของ.....นั้น การก้าวร้าว
ผิดที่จะมุ่งไปยังเหยื่อผู้บริสุทธิ์

ทำลาย

29. โดยปกติเราจะควบคุมพลังจากการก้าวร้าว หรือการทำลายไว้ แต่
ก็มีบางโอกาสซึ่งเกิดมีพลังเงียบ เช่นคนที่เคยมีการหักห้ามใจเกิด
จะแสดงการก้าวร้าวหรือ.....ขึ้นมาโดยรวมกลุ่มกัน

ฝูงชน

30. เมื่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งไปรวมกลุ่มกับ.....บุคคลนั้นก็
มักจะสูญเสียความรู้สึกส่วนตัวไป และจะแสดงความรู้สึกตามกลุ่ม
ชนนั้น ๆ

ฝูงชน

31. เมื่อบุคคลตอบสนองต่อเหตุการณ์ในฐานะกลุ่มชน มิใช่จากตัวเขา
ตามลำพัง แสดงว่าเขาอยู่ในกลุ่มของ.....การตอบ
สนองของเขาก็จะเป็นไปตามแนวคิดของกลุ่ม และเขาจะรู้สึกรับผิด
ชอบต่อการกระทำของเขาน้อยลง

น้อยลง

32. เมื่อบุคคลไม่แสดงความคิดเห็นที่เป็นแนวคิดในด้านส่วนตัว หากแต่
แสดงแนวคิดในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของฝูงชนหรือ มหาชนเขา ก็จะมี
พฤติกรรมที่มีความรับผิดชอบ (มากขึ้น/น้อยลง)

มากกว่า

33. กระบวนการที่แต่ละคนสูญเสียสัญลักษณ์ส่วนตัว และตอบสนอง
แบบเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มมากกว่า ที่จะเป็นเรื่องราวของเขาเอง
เรียกว่า **deindividuation**

34. ในงานเลี้ยงแห่งหนึ่งสมาชิกทุกคนสวมหน้ากาก ส่วนอีกงานหนึ่งไม่
สวม เราอาจคาดคะเนได้ว่าสมาชิกของกลุ่มแรกจะแสดงความก้าว
ร้าว (มากกว่า/น้อยกว่า) สมาชิกของกลุ่มหลัง

35. สิ่งใดก็ตามที่มาลดความรู้ สึกที่เบนสัญญาลักษณ์ ของ บุคคล เช่นการ
 สวมหน้ากาก ผู่ขน .....หรือการรวมตัวอยู่ใน.....มักเป็น หน
 deindividuation ทางนำไปสู่.....ได้ องค์ประกอบทั้งสองอย่างมี
 ส่วนช่วยต่อการเกิดพลังเงียบของกลุ่ม เช่น กลุ่มสมาชิก Ku Klux
 Klan

36. เกณฑ์ปกติของสังคม จะเป็นตัวนำให้เกิดพฤติกรรมทางสังคมแบบ
 ต่าง ๆ ที่อาจคาดคะเนได้ในภาวะการณ์หนึ่ง ๆ ที่เห็นได้ชัดก็คือ
 บุคคลอาจเข้าใจพฤติกรรมนี้ได้เฉพาะเมื่อรวมกลุ่มกันอยู่ หากเป็น
 สิ่งทีกลุ่มต้องการ พุคคือนัยหนึ่งก็คือ เกณฑ์ปกติของ.....
 จะมีความหมายต่อกลุ่มก็ในทีที่มันเริ่มเกิดขึ้น แต่มันอาจไร้ความ
 หมายสำหรับบุคคลนอกกลุ่ม

37. เราคาดคะเนพฤติกรรมเกี่ยวกับการกินของสังคมใน กลุ่ม ของเราได้
 เราจึงฝากลูกหลานให้กินอาหารด้วยช้อนช้อมมากกว่าที่จะปล่อยให้กิน
 ด้วยมือเปล่าเราคาดหวังว่า เด็กเหล่านี้จะต้องกินอาหารแบบนั้น ดัง
 นั้นเราจึงตั้ง.....ของสังคมเกี่ยวกับการกินขึ้น

38. ลักษณะทั่วไปทางสังคม เช่น ความนิยมในเรื่อง ทรงผม การไว้
 ผมยาวของผู้ชาย อาจมีบางกลุ่มซึ่งเป็นกลุ่มย่อย ๆ ที่มีลักษณะความ
 นิยมแตกต่างไปจากเกณฑ์ปกติโดยทั่วไปในสังคมนั้น ดังนั้น เมื่อ
 เรามองเห็นเด็กผู้ชายวัยรุ่นนไว้ผมยาว จึงไม่ควรจะสรุปเอาในทันที
 ว่า เด็กคนนั้นประพฤตขัดกับ.....ของสังคม เพราะ
 เขาอาจทำตามสังคมในกลุ่มย่อยที่เขาสังกัดอยู่ แม้จะขัดกับความ
 นิยมของสังคมส่วนใหญ่โดยทั่วไปก็ตาม

39. ผลจากการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ยิ่งสมาชิกในกลุ่มมีลักษณะน่าชื่น
 ชมต่อกลุ่มมากเพียงใดก็จะมีการรับรู้ และการกระทำที่มีแนวโน้ม

จะคล้ายตามกับเกณฑ์ปกติของกลุ่มมากเพียงนั้น ถ้าจำนงค์เป็นคน
ที่เพื่อน ๆ ร่วมกลุ่มของเขานิยมชมชื่น ก็แสดงว่าจำนงค์มีพฤติกรรม
กรรมที่.....กับเกณฑ์ปกติของกลุ่มเพื่อน ๆ ของเขา

สอดคล้อง
กลุ่ม

40. บุคคลมักจะมีแนวโน้มที่จะปฏิบัติตามเกณฑ์ปกติของ.....
ถ้าหากว่าเขามีลักษณะที่น่าสนใจ น่าชื่นชมต่อกลุ่มเป็นพิเศษ

41. ทักษะคติและความคิดเห็นของประชาชนมีอิทธิพลสำคัญต่อพฤติกรรม
ทางสังคมของเขา ทักษะคติเป็นตัวแทนของทั้งการเข้าหาหรือถอย
หนีออกจากสิ่งของ ความคิด หรือภาวะการณ์บางอย่าง และ
ความพร้อมต่อการที่จะตอบสนองในวิถีทางที่ตัดสินใจไว้ล่วงหน้า
แล้วต่อสิ่งของ ความคิดหรือภาวะการณ์ที่เกี่ยวข้องกันนั้น ถ้าคุณ
มีความรู้สึกทำนองลึงเลหรือไม่ค่อยชอบใจเมื่อได้ยินใคร พูดคำว่า
“อึปี่” หรือ “เต็กนอกคอก” แสดงว่าคุณอาจมี.....
ที่ไม่ดีต่อบุคคลกลุ่มนั้น

เจตนาคติ

42. โดยทำนองเดียวกัน ถ้าท่านมีปฏิกิริยาบางอย่างต่อการได้ยินใคร
บางคนกล่าวขวัญถึงพวก “หัวโบราณ” ท่านก็อาจมีความรู้สึกต่อ
คนที่มีลักษณะเช่นนั้น (ขึ้นอยู่กับว่าท่านจะนิยมพวกหัวโบราณว่า
เป็นอย่างไร) และพร้อมที่จะ.....โดยเตรียมใจ
ไว้ล่วงหน้าต่อบุคคลพวกนี้

ตอบสนอง

เจตนาคติ

43. ....เป็นตัวแทนทั้งด้านความคิดที่จะเข้าไปใกล้หรือถอย
ห่างออกจากวัตถุ ความคิด หรือภาวะการณ์ และ.....
ต่อการตอบสนองโดยเตรียมใจไว้ล่วงหน้าต่อ วัตถุ ความคิดหรือ
ภาวะการณ์นั้น ๆ

ความพร้อม

44. *เจตนาคติ* ก่อให้เกิดการประเมิน *ความคิด* และความแตกต่างของ
สองอย่าง^{๕๕}บอกได้ยากมาก สิ่งหนึ่งที่พอจะบอกได้ก็คือ ความ

- คิดนั้นเกี่ยวข้องกับการคาดคะเน บางสิ่งบางอย่าง หรือเป็นการ
ทำนาย (ไม่เพียงแต่ชอบ) และสามารถบอกเป็นคำพูดออกมาได้
ตัวอย่างเช่น ใครสักคนอาจพูดว่า “ฉันไม่คิดว่า เราจะต้องพบ
กับพายุดีเปรสชันอีก” การพูดเช่นนั้นเป็นการทำนายเหตุการณ์ จึง
จัดว่าเป็นการแสดง.....
- ความคิด 45. ....เกี่ยวข้องกับการคาดคะเนบางสิ่งบางอย่าง หรือ
เป็นการทำนาย และสามารถบอกเป็นคำพูดออกมาได้
- ความคิด 46. เจตนคติอาจเป็นส่วนหนึ่งของจิตไร้สำนึก แต่ความคิดนั้นเป็นถ้อย
คำที่กล่าวออกมาเป็น.....ได้
- คำพูด 47. ความคิดมักเกี่ยวข้องกับ.....หรือการทำนาย
- การคาดคะเน 48. ถ้าท่านพูดว่า “ฉันคิดว่าอุปกรณ์การสอนเป็นสิ่งจำเป็นต่อการ
เรียน” แสดงว่าท่านกำลังแสดง (เจตนคติ/ความคิด) ออกมา
และหากท่านพูดว่า “ฉันคิดว่าพรรคกิจสังคมต้องชนะการเลือกตั้ง
คราวต่อไปแน่” ก็คือการแสดง (เจตนคติ/ความคิด) ของท่าน
- เจตนคติ 49. เมื่อนักสำรวจสอบถามประชาชนกลุ่มหนึ่งว่า เขาคิดว่าใครจะชนะ
การเลือกตั้งคราวต่อไป แสดงว่าเขากำลังสำรวจประชามติหรือสำ
รวจ.....ของประชาชน
- ความคิด 50. ท่าน อาจ คาดการณ์ได้ว่า นักจิต วิทยาสนใจใน การวัด เจตนคติและ
.....ซึ่งท่านจะพบในตำราเรียน ว่าการ วัดสิ่ง
เหล่านี้มีปัญหอย่างไร เช่น ในการสร้างแบบสอบถามเพื่อ.....
- ความคิด 51. วิธีวัดเจตนคติและความคิดวิธีหนึ่งก็คือการให้ตอบคำถามโดยอิสระ
กล่าวคือให้ผู้ตอบ ตอบด้วยคำพูดของเขาเอง จะตอบอย่างไรก็ได้

อิสระ

เช่น ท่านอาจถามว่า “คุณมีความรู้สึกอย่างไรต่อการทำแท้งเสรี”
ท่านก็จะได้คำตอบมากมาย ถ้าหากท่านให้เขาตอบคำถามโดย.....
ปัญหาจากแบบสอบถามประเภทนี้คือ เป็นการยากต่อการตีความ
และวิเคราะห์คำตอบในเชิงสถิติ

วัด

52. อีกวิธีหนึ่งของการ..... เจตนาคติและความคิดก็คือการใช้คำถามซึ่ง
สามารถตอบโดยให้เลือกรายการคำตอบที่กำหนดให้ เช่น จากคำถามเดิม
ที่ว่า “ท่านมีความรู้สึกอย่างไรต่อการทำแท้งเสรี?” ท่านก็อาจ
กำหนดคำตอบไว้ 4 ลักษณะให้เขาเลือกตอบมาอย่างเดียว เช่น

ก. ควรมีกฎหมาย ห้ามการทำแท้งทุกชนิด

ข. ควรอนุญาต ให้ทำแท้งได้ในกรณีที่ต้องกระทำเพื่อ
ช่วยชีวิตแม่

ค. ควรอนุญาต ให้ทำแท้งได้ในกรณีที่พบว่า แม่หรือเด็ก
จะมีลักษณะทางร่างกาย หรือจิตใจไม่สมบูรณ์

ง. ไม่ควรมีกฎหมายห้ามการทำแท้ง

ตัวอย่างคำถามแบบนี้เป็นวิธีวัดโดยการกำหนดคำตอบ
ที่..... มาให้

แน่นอน

คำตอบ

53. วิธีการกำหนด..... ที่แน่นอนซึ่งง่ายต่อการวิเคราะห์ทาง
สถิติมากกว่าการให้ตอบโดยอิสระ แต่ก็มีข้อเสียอยู่ที่ว่ากำหนด
คำตอบเป็นการไม่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นที่เขาต้อง
การจึงไม่อาจแน่ใจได้เสมอไปว่า เขาตีความหมายของคำถามอย่างไร
หรือ จริงๆ แล้วเขามีแนวโน้มที่จะตอบคำถามนั้นอย่างไร

กำหนดคำตอบ

อิสระ

54. แบบสอบถามความคิด อาจทำได้ทั้งโดยการตั้งคำถามแล้ว.....
..... ตายตัวมาให้ หรือเปิดโอกาสให้ตอบโดย..... ใน
บางกรณีก็ควรใช้ทั้งสองวิธีจึงจะทำให้แบบสอบถามนั้นมีประสิทธิ-
ภาพดี

55. เพื่อที่จะเข้าใจถึงเจตนาคติของประชาชนได้ดีขึ้น นักจิตวิทยาสังคม จึงมักจะศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงเจตนาคติว่าดำเนินไปอย่างไร ทฤษฎีที่รู้จักกันโดยทั่วไป คือ ทฤษฎีของความคงที่ (consistency theory) ซึ่งเชื่อว่าบุคคลต้องการให้เจตนาคติของเขามีความคงที่ต่อกัน และต่อพฤติกรรมของเขาด้วย ถ้าเขาพบว่ามันไม่คงที่ เขาก็จะพยายามขจัดความแตกต่าง หรือ ความเปลี่ยนแปลงนั้น โดยที่เขาอาจเปลี่ยนเจตนาคติ หรือ เปลี่ยน..... หรือทั้งสองอย่าง

พฤติกรรม

56. ทฤษฎีของความคงที่ (consistency theory) เชื่อว่าบุคคลต้องการให้..... ของเขามีความคงที่ และคงที่ต่อพฤติกรรมของเขาด้วย หากพบว่ามันไม่คงที่ บุคคลนั้นก็จะต้องเปลี่ยนเจตนาคติของเขา พฤติกรรมของเขา หรือ.....

เจตนาคติ

ทั้งสองอย่าง

57. ถ้าเราชอบใครสักคน และพวกคนนั้นกล่าวข้อความที่เราเห็นด้วยก็ แสดงว่าไม่มีความแตกต่างระหว่างทัศนคติที่เรามีต่อเขา และทัศนคติที่มีต่อสิ่งที่เขาพูด ตรงข้ามถ้าคนที่เราไม่ชอบเห็นด้วยกับความคิดของเรา หรือชอบบางสิ่งบางอย่างที่เราชอบ เราก็จะเผชิญปัญหาเกี่ยวกับ.....

ความไม่คงที่

58. ถ้าสภาสูงที่เรานิยมชมชื่นคัดค้านกฎหมายที่เราต้องการและสนับสนุนอย่างมาก เราก็ต้องเผชิญกับ..... ระหว่างเจตนาคติของเราที่มีต่อสภาสูง และเจตนาคติที่มีต่อกฎหมายฉบับนั้น

ความไม่คงที่

59. เพื่อที่จะลดหรือขจัดความไม่คงที่นี้ เราอาจทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือทั้งสองสิ่งคือ เราอาจสร้างเจตนาคติที่ดี (มากขึ้น / น้อยลง) ต่อสภาสูง หรือเราอาจเปลี่ยนความคิดต่อกฎหมายฉบับนั้น เราจะทำอย่างไร
 นี้ขึ้นอยู่กับว่า เรามีความคิดหนักไปในด้านใด ด้านบุคคล หรือกฎหมาย

น้อยลง

consistency
 กงท
 ความแตกต่าง

60. ตามหลักทฤษฎีของความคงที่ (..... theory) บุคคล
 ปรรารถนาให้ความเชื่อของเขา..... ถ้าเขาพบว่ามันไม่คงที่ เขา
 ก็จะพยายามขจัด..... นั้นโดยการเปลี่ยนแปลงความเชื่อ
 ของเขา

ไม่เป็น

61. การเปลี่ยนแปลงเจตนาคติของรชนส่วนใหญ่ มักขึ้นอยู่กับ การติดต่อ
 การติดต่อบางกรณีก็ทำโดยการเผชิญหน้ากัน หรืออาจติดต่อโดยใช้
 สื่อกลาง เช่น หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ หรือการพูดในที่ประชุม การ
 ที่ผู้พูดบรรยายให้ผู้ฟังจำนวน 50 คน ฟังในหอประชุม (เป็น / ไม่
 เป็น) วิธีหนึ่งของการติดต่อกัน

สื่อกลาง

62. วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ สามารถกระจายข่าวให้ประชาชนได้ จึงจัก
 สิ่งเหล่านี้มาเป็น..... ของการติดต่อ

สื่อกลาง

63. นักจิตวิทยาสังคมมักสนใจศึกษาถึงผลจาก หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุ
 โทรทัศน์ ภาพยนตร์ ซึ่งล้วนเป็น..... ของการติดต่อที่จะ
 มีต่อความคิด เจตนาคติของผู้อ่านหรือผู้ฟัง

ประสิทธิภาพ

64. มีองค์ประกอบหลายอย่างที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของการติดต่อ
 องค์ประกอบที่สำคัญอันหนึ่งก็คือ ความเชื่อถือได้ของแหล่งที่มา
 นั้นก็คือ ผู้ฟังเชื่อใจได้มากน้อยแค่ไหนต่อแหล่งที่มาของข่าวสาร
 ความเชื่อและความไว้วางใจของท่านที่มีต่อผู้พูดจะช่วยตัดสิน.....
 ..... ของการติดต่อ

น่าเชื่อถือ

65. สมมุติว่าท่านไปฟังการบรรยายเรื่องการออกผืนโดยผู้สื่อข่าวที่ได้
 ปริญาเอกด้านการต่อต้านยาเสพติด ท่านก็อาจมีเจตนาคติที่ต่อการ
 ออกผืนมากกว่าการที่ท่านจะได้ยินการบรรยายทำนองเดียวกันโดยคน
 อื่นที่ไม่ใช่ผู้สื่อข่าวอย่างนัก แสดงให้เห็นว่าแหล่งที่มาซึ่ง.....
 นั้นสามารถมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการติดต่อกัน

แหล่งที่มา

ประสิทธิภาพ

66. องค์ประกอบอันหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการติดต่อก็คือ ความเชื่อถือได้ของ..... องค์ประกอบอีกอันหนึ่งก็คือ ความมากน้อยที่การติดต่อนั้นก่อให้เกิดความกลัว ระดับของความ กลัวที่เกิดขึ้นจะช่วยตัดสิน..... ของการติดต่อ

67. ผลที่ได้รับจากการทดลอง แม้จะไม่ชัดเจนนัก แต่ก็สามารถชี้ให้เห็นว่า ผลของความกลัวที่เกิดขึ้น จะขึ้นอยู่กับความกังวลของ บุคคลที่มีต่อเรื่องนั้น ๆ เมื่อคนเริ่มมีความกังวลเล็กน้อย การ ก่อให้เกิดความกลัวจะมีประสิทธิภาพในการก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เจตนาดี เมื่อความกังวลเริ่มสูง ความกลัวที่เกิดขึ้นก็จะเปลี่ยนไป ใน รูปของการป้องกัน และก่อให้เกิดการขัดขืน ต่อการเปลี่ยนแปลง

68. นักสุมบุหรี่ยัด ๆ และมีความกังวลต่อการเป็นมะเร็งที่ปอด เมื่อดู โทรททัศน์ที่โฆษณาเน้นถึงภัยของการสุมบุหรี่ กับเด็กวัยรุ่นที่ลอง สุมบุหรี่มาดู โทรททัศน์รายการเดียวกันนี้ จะเกิดผลอย่างไร ถ้าสม- มุติฐานของความสัมพันธ์ระหว่างระดับความกังวล ที่เริ่มมีและผล ที่ก่อให้เกิดความกลัวเป็นจริง เราก็อาจจะเห็นได้ว่า การเปลี่ยน แปลงเจตนาดีส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นกับ (นักสุมบุหรี่/เด็กวัยรุ่น)

เด็กวัยรุ่น

ต่ำ

ความเปลี่ยนแปลง

69. การก่อให้เกิดความกลัวจะมีประสิทธิภาพมากที่สุด เมื่อความกังวล ที่เริ่มมีนั้นอยู่ในระดับ.....หากความกังวลที่เริ่มมีอยู่ใน ระดับสูง การก่อให้เกิดความกลัวก็จะเปลี่ยนไปในรูปของ การ ป้องกันตัว และก่อให้เกิดความต้านทานต่อ.....

แหล่งที่มา

ความกลัว

70. สรุปว่า ในบทนี้ เราได้พูดถึงองค์ประกอบ 2 อย่างที่มีอิทธิพล ต่อประสิทธิภาพของการติดต่อ คือ ความเชื่อถือได้ของ..... และระดับมากน้อยของการก่อให้เกิด.....

แบบฝึกหัด

จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดของคำถามต่อไปนี้ โดยเขียนอักษรที่กำกับหน้าคำตอบที่ท่านต้องการ ลงตรงช่องว่างที่เว้นไว้ในแต่ละข้อ

..... 1. การแบ่งกลุ่มทางสังคมแบบใด ที่บุคคลซึ่งอยู่ในแต่ละกลุ่ม ไม่อาจก้าวข้ามไปยังอีกกลุ่มได้ โดยปราศจากการลงโทษอย่างรุนแรงจากสังคมนั้น ๆ

- ก. การแบ่งตามวัฒนธรรม
- ข. การแบ่งตามความเจริญ
- ค. การแบ่งวรรณะ
- ง. การแบ่งชน

2. คนที่มองตนเองว่ามีลักษณะเด่นหรือมีลักษณะที่พึงประสงค์บางอย่างมักมีแนวโน้มที่จะมองเห็นลักษณะเช่นนั้น ในบุคคลประเภทไหน

- ก. คนที่มีความสำคัญ และมีอิทธิพลต่อเขา
- ข. คนที่เขาชอบ
- ค. คนที่เขาไม่ชอบ
- ง. คนที่เขารู้สึกเฉย ๆ

..... 3. ข้อแตกต่างของเจตนาคติ และความคิดคืออะไร

- ก. ความคิดเป็นส่วนหนึ่งของจิตไร้สำนึก
- ข. ความคิดไม่อาจแสดงออกมาเป็นถ้อยคำได้
- ค. ความคิดมักเกี่ยวข้องกับสิ่งที่ประทับใจ
- ง. ความคิดมักเกี่ยวข้องกับการคาดคะเน หรือการทำนาย

- ..... 4. กระบวนการทางสังคมที่มักทำให้พฤติกรรมของการทำลายเกิดได้ง่ายขึ้น คือ กระบวนการอะไร
- perspective distortion
  - repressive behavior
  - anonymity
  - deindividuation
- ..... 5. ข้อความใดต่อไปนี่แสดงถึงตัวอย่างของเกณฑ์ปกติทางสังคม
- การรับประทานอาหารเมื่อหิว
  - การนอนพักผ่อนเมื่อเหนื่อย
  - การหยุดเมื่อเห็นไฟแดง
  - การสวมเสื้อหนา เมื่ออากาศหนาว
- ..... 6. ข้อเสียของการให้ตอบแบบสอบถามอย่างอิสระเสรีคืออะไร ?
- ยากต่อการวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติ
  - ไม่ทราบแน่ชัดว่าผู้ตอบแปลความหมายของคำถามว่าอย่างไร
  - ความหมายของคำตอบมักไม่ชัดเจน
  - ทุกข้อที่กล่าวมาแล้ว
- ..... 7. คุณสมบัติข้อใดต่อไปนี่ทำเป็นนอยที่สุดต่อผู้ตกเป็น “แพะรับบาป”
- เป็นคนอ่อนแอ
  - เป็นคนเข้ากับคนอื่นได้ง่าย
  - เคยตกเป็นแพะรับบาปมาก่อน
  - เป็นคนเลียนแบบคนอื่นได้ง่าย
- ..... 8. “การสูญบุหรมักก่อให้เกิดระเบิด” จงแสดงความคิดเห็นของท่านโดยการ
ทำเครื่องหมาย x หน้าข้อความต่อไปนี้ เห็นด้วยอย่างมาก เห็นด้วย
ไม่
แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ข้อความข้างต้นนี้เป็นตัวอย่างการ
วัดของใคร

- ก. Guttman
- ข. Thurstone
- ค. Likert
- ง. Allport

..... 9. การก้าวร้าวอย่างผิดที่มักเป็นกลไกที่เกดขึ้น ในกรณีใด

- ก. แพะรับบาป
- ข. การโยนความผิดให้ผู้อื่น
- ค. พฤติกรรมรวมกลุ่ม
- ง. การแสวงงทำ

..... 10. เมื่อนิสิตพวกกลอยตามสังคมเห็นป้ายห้ามเขาทห้องหนังสือใด เขามักรู้สึก
อย่างไร

- ก. เป็นสัญญาณไม่สำคัญ และไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตาม
- ข. เป็นสัญญาณไม่สำคัญ และพร้อมที่จะปฏิบัติตาม
- ค. เป็นสัญญาณที่จริงจัง และเป็นสัญญาณลักษณะที่ไม่น่าทำตาม
- ง. เป็นสัญญาณที่จริงจัง และพร้อมที่จะปฏิบัติตาม

..... 11. การที่มักจะพบว่า เด็กผู้ชายชอบการต่อสู้ และเวลาเล่นก็ก้าวร้าวรุนแรงมากกว่าเด็กผู้หญิงนั้น ท่านคิดว่าน่าจะเป็นเพราะเหตุใด

- ก. การทำงานของต่อมไม่มีท่อ และคุณลักษณะที่ได้รับการถ่ายทอดมา
- ข. การคาดหวังของสังคม
- ค. ขนาดของรูปร่าง ความแข็งแรง และระดับพลังงานที่มีในตัว
- ง. ทุกข้อที่กล่าวมาแล้ว

- ..... 12. เหตุใดเด็กวัยรุ่นจึงมีแนวโน้มที่จะทำตามมาตรฐานของเพื่อนร่วมกลุ่ม
- ถูกฝึกให้เป็นคนหัวอ่อนคล้อยตามผู้ผ่านมาแต่เยาว์วัย
  - ต้องการความปลอดภัย และเป็นที่ยอมรับ
  - ต้องการหลบซ่อนตัว ไม่อยากทำเด่น
  - ไม่สามารถดำเนินชีวิตตามแบบของตนตามลำพังได้
- ..... 13. เด็กมักเลือกบุคคลประเภทใดต่อไปนี้เป็น “แบบอย่าง” ของเขา
- พี่ ๆ
  - พ่อ แม่ ครู หรือผู้มีอำนาจเหนือเขา
  - คนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับเด็กในแบบที่เขาอยากจะเป็น
  - คนที่สามารถสนองความต้องการ ที่เขาพอใจมากที่สุดได้
- ..... 14. การปรับตัวทางสังคม มีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดความยุ่งยากแก่บุคคลประเภทใดต่อไป
- เด็กผู้ชายที่มีวุฒิภาวะเร็ว
  - เด็กผู้ชายที่มีวุฒิภาวะล่าช้า
  - เด็กผู้หญิงที่มีวุฒิภาวะเร็ว
  - เด็กผู้หญิงที่มีวุฒิภาวะล่าช้า
- ..... 15. ทักษะคิดและความรู้ สักอคติมักเกิดจากระบบการอะไร
- การวางเงื่อนไข
  - การเลียนแบบ
  - การโยนความผิดให้ผู้อื่น
  - การอบรมสั่งสอน

- ..... 16. ข้อความใดต่อไปนที่จัดว่าถูกต้องที่สุดสำหรับเรื่องของการเปลี่ยนแปลงเจตนคติ
- เจตนคติใด ๆ หากเกิดขึ้นแล้ว ก็ยากที่จะเปลี่ยนแปลงได้
  - เจตนคติเป็นเรื่องที่เปลี่ยนแปลงได้ง่ายและสามารถเปลี่ยนจากเดิมได้มากมาย
  - เจตนคติสามารถเปลี่ยนได้สิ่งที่สุกหากใช้วิธีค่อยเป็นค่อยไป
  - เจตนคติสามารถเปลี่ยนแปลงได้เฉพาะกรณีของคนที่มีจิตใจมั่นคงเท่านั้น

- ..... 17. ข้อความใดต่อไปนที่ไม่เป็นความจริง สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างระดับชั้นทางสังคม และการรวมกลุ่ม หรือ การเป็นผู้นำ
- เด็กที่เป็นผู้นำในโรงเรียนมักมาจากเด็กที่มีฐานะทางสังคมต่ำ
  - การเลือกเพื่อนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างชนชั้นทางสังคมนั้นมักพบในกลุ่มเด็กวัยรุ่น
  - การเลือกแฟนของเด็กมัธยมศึกษาตอนปลาย มักเกี่ยวข้องกับระดับชั้นทางสังคม
  - เพื่อนร่วมกลุ่มของเด็กในโรงเรียนมักมีเด็กที่มีฐานะทางสังคมหลายระดับปนกัน

- ..... 18. เพราะเหตุใด เด็ก ๆ ในสมัยนี้จึงมีอารมณ์เครียดกว่าเด็กเมื่อ สมัยศตวรรษก่อน
- ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวลดน้อยลง
  - สังคมปัจจุบันยุ่งเหยิงซับซ้อนกว่าเดิม
  - เด็ก ๆ มีที่ ๆ จะไปมากจน
  - ครูและ/หรือผู้ปกครองไม่สนใจที่จะปรับตัวให้เข้ากับเด็ก

..... 19. ตามหลักสภาพสมดุลของไฮเดอร์ (Heider's balanced state) ถ้าก ค้าย
กับ ข และ ค แล้ว ข้อความใดต่อไปนี้เป็นความจริง

- ก. ขและค จะมีการรับรู้เกี่ยวกับ ก แตกต่างกันอย่างออกไป
- ข. ก จะรู้สึกว่ามี ข และ ค ค้ายคลึงกัน
- ค. เป็นที่น่าสงสัยว่า ข และ ค ค้ายกับ ก. ในด้านใด
- ง. ไม่มีทางที่จะทราบได้ว่า ข หรือ ค จะค้ายคลึงกันหรือไม่

..... 20. บุคคลมักแสดงอาการก้าวร้าวมากกว่าปกติ เมื่ออยู่ในภาวะใดต่อไปนี้

- ก. อยู่กับคนแปลกหน้าตามลำพัง
- ข. อยู่รวมกลุ่มกับคนต่างชาติ
- ค. อยู่คนเดียวตามลำพัง
- ง. อยู่ในฐานะกลุ่มชน

เฉลย

1. ก	6. ก	11. ง	16. ก
2. ข	7. ก	12. ข	17. ก
3. ง	8. ก	13. ก	18. ข
4. ง	9. ก	14. ข	19. ข
5. ค	10. ง	15. ก	20. ง

ภาคผนวก

วิธีการวัดทางสถิติ

โปรแกรมการเรียนรู้

ดิบ

1. ถ้าเราทดสอบนักเรียนจำนวน 100 คน แล้วจดคะแนนที่ได้ของแต่ละคนไว้ คะแนนเหล่านั้น ก็คือผลที่ได้จากการทดสอบ ที่อยู่ในรูปของคะแนนดิบ (raw score) ข้อมูลที่ได้มาก็คือ คะแนน..... เพราะว่าข้อมูลเหล่านั้นเก็บเอามาเฉย ๆ ยังมีได้นำมาเปลี่ยนแปลงเลย

คะแนนดิบ

2. คะแนนที่ได้แต่ละคนได้จากการวัด (ไม่ว่าจะเป็น ความสูง น้ำหนัก การทดสอบ ฯลฯ) เรียกว่า..... เพราะคะแนนเหล่านั้นยังมีได้นำมาคำนวณด้วยวิธีใด ๆ ทั้งสิ้นเป็นเพียงแต่ถูกรวบรวมมา

คะแนน

3. การจัดบันทึกคะแนนดังกล่าวข้างต้น เรียกว่า การแจกแจง (distribution) ถ้าเราทำตามกระบวนการธรรมดา เราก็อาจแจกคะแนนที่เด็กแต่ละคนทำได้ ดังนั้นก็เท่ากับเรา จัดเรียงนักเรียนที่ทำการทดสอบตาม..... ที่ได้รับ

การแจกแจง

4. เมื่อไรก็ตาม ที่เรานำเอาคะแนนดิบที่ได้จากการสอบมาเรียงลำดับ เพื่อจะบอกว่าใครได้คะแนนใดก็คน ก็หมายความว่าเรากำลังทำ..... คะแนน

กระจาย

5. เนื่องจากเราไม่สามารถเก็บคะแนน 150 คะแนน ไว้ในใจได้ การจัดบันทึกคะแนนจึงเป็นเรื่องช่วยให้เกิดความสดวก การจัดบันทึกก็ทำได้หลายวิธี ซึ่งต่างก็เป็นการสรุปการกระจายของคะแนน และเมื่อเราใช้ค่าสรุปนั้น เช่นค่าเฉลี่ยมาอธิบายการกระจายของคะแนน ก็หมายความว่า เรากำลังใช้ค่าสถิติเกี่ยวกับการ.....

การกระจาย

สถิติ

เฉลี่ย

เกรดเฉลี่ย

จำนวน

6. ครูสมศักดิ์ ต้องการทราบค่าคะแนนเฉลี่ยในวิชาเลขคณิตของเด็กนักเรียนชั้น ป.4. ซึ่งมีถึง 520 คน เพื่อประเมินว่านักเรียนกลุ่มนี้มีผลสัมฤทธิ์ทางด้านเลขคณิตแค่ไหน การคำนวณหาคะแนนเฉลี่ยที่ครูสมศักดิ์ ใช้ก็คือวิธีการทางสถิติ เกี่ยวกับ.....
7. การแจกแจงความถี่ของคะแนนโดยใช้วิธีการสรุปหรือเก็บรวบรวมคะแนนด้วยการทำให้เกิดความเข้าใจง่ายขึ้น ก็คือการใช้วิธีการทาง..... เข้ามาช่วย
8. ในคํานสถิติภาคบรรยาย ค่าทางสถิติที่มักใช้กันบ่อยๆ ก็คือ ค่าเฉลี่ย (mean) การหาค่าเฉลี่ยของคะแนนชุดใด ๆ ก็มีวิธีการง่าย ๆ คือนำเอาคะแนนทั้งหมดมารวมกันเข้าแล้วหารด้วยจำนวนคะแนน หรือจำนวนคนที่เป็นเจ้าของคะแนนเหล่านั้น วิธีการนี้ท่านเองก็คงจะเคยใช้กันอยู่แล้ว อาจจะพูดได้ก็อย่างหนึ่งว่า ถ้าท่านนำเอาคะแนนดิบทั้งหมดมารวมกันเข้าแล้วหารด้วยจำนวนคะแนน ก็เท่ากับท่านได้คำนวณหาค่า..... ของคะแนนดิบ
9. ในเทอมนี้ จิรา ต้องสอบวิชาต่าง ๆ ถึง 8 วิชา แต่ละวิชามีจำนวนหน่วยกิตเท่ากัน เขาอยากทราบว่าเขาทำเกรดได้ดีเพียงไรในการสอบเทอมนี้ เขาก็หาเกรดเฉลี่ยของวิชาทั้งหมด โดยการเอาเกรดที่ได้ในแต่ละวิชามาหารด้วย 8 ตัวเลขที่ออกมาคือค่า.....
10. ในการคำนวณหาค่าเฉลี่ย (mean) นั้นทำได้โดย เอาคะแนนดิบทั้งหมดมารวมกันแล้วหารด้วย..... คะแนน ค่าเฉลี่ยนี้ก็คือค่า **มัธยิมเลขคณิต ((mean)**
11. การใช้สถิติภาคบรรยายอีกแบบหนึ่งก็คือ การหาค่า **มัธยฐาน (median)** ค่ามัธยฐานก็คือ คะแนนที่อยู่ตรงกึ่งกลางของ การกระจายของคะแนน ค่าทางสถิติที่กล่าวนี้สามารถหาได้ แม้จะเพียงจากการ

- นับ กล่าวคือ ถ้าเราจัดเรียงคะแนนทั้งหมดจากต่ำไปหาสูง แล้วนับ
 ๕ (หรือนับลง) จนกระทั่งถึงคะแนนที่อยู่ตรงกลาง ตัวคะแนนใน
 มัธยฐาน, median อันดับที่อยู่ตรงกลางก็คือ ค่า..... (.....)
12. ถ้าเราหาคะแนนซึ่งแบ่งครึ่งการกระจายของคะแนนได้พอดี ก็หมายความว่า เราได้ค่า..... ของคะแนน
13. **ฐานนิยม (mode)** คือคะแนนที่มีความถี่สูงสุดในการกระจายของ
 คะแนนชุดนั้น การหาค่าฐานนิยมก็อาจทำได้ด้วยการตรวจดูการ
 กระจายของคะแนน ก็จะทราบได้โดยไม่ต้องคิดคำนวณอะไรทั้งสิ้น
 เมื่อไรก็ตามที่เราพูดถึงคะแนนที่มีความถี่สูงหรือเป็นคะแนนที่พบ
 บ่อย ๆ ที่สุด ในการกระจายของคะแนนชุดนั้น แสดงว่า เรากำลัง
 ฐานนิยม mode พูดถึงค่า..... (.....)
14. ค่ามัชฌิมเลขคณิต (mean) ,มัธยฐาน (median) และฐานนิยม
 (mode) ล้วนเป็นค่าทางสถิติภาคบรรยายทั้งสิ้น เพราะเหตุที่ค่า
 เหล่านี้เป็นค่าที่อธิบายถึงการกระจายของคะแนนอย่างง่าย ๆ
- mean, median, 15. เนื่องจากค่ามัชฌิมเลขคณิต (.....), มัธยฐาน (.....)
 mode และฐานนิยม (.....) ล้วนเป็นการวัดที่มีแนวโน้มจะเพ่งเล็ง
 ไปยังส่วนกลางของการกระจายจึงไม่น่าประหลาดใจที่จะรับทราบว่า
 ค่าเหล่านี้มีชื่อรวมกันว่าเป็นค่าเฉลี่ย ซึ่งดูจะเป็นคำที่คุ้น ๆ หูกันอยู่
 มากถ้านักเรียน 5 คน สอบวิชาเลขคณิตโดยมีคะแนนเต็ม 10 คะแนน
 และต่างได้คะแนนดังนี้คือ 5 6 7 8 และ 9 ค่าเฉลี่ยของคะแนนสอบ
 7 ของนักเรียนก็คือ.....
16. ถ้ามีใครสักคนพูดว่า ค่าคะแนนเฉลี่ย = 7 ผู้ฟังก็อาจจะย้อนถามว่า
 คะแนนเฉลี่ยอะไร? ถึงแม้ว่า ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่ามัธยฐาน และ
 ค่าฐานนิยม ต่างก็เป็นค่า..... แต่ก็มี ความแตกต่างกัน
- เฉลี่ย

17. จะขอยกตัวอย่างที่แสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยเหล่านี้มีความแตกต่างกัน และในขณะที่เดียวกันท่านก็ลองฝึกใช้ค่าเหล่านี้ด้วย สมมุติว่าเราลองใช้ค่ารายได้ของคน 5 คน คือจิตต์มีรายได้ปีละ 5000 บาท ทนงมีรายได้ปีละ 10,000 บาท สมยศมีรายได้ปีละ 10,000 บาท บวรมีรายได้ปีละ 20,000 บาท และประสมมีรายได้ปีละ 155,000 บาท ครั้งแรกเราลองคำนวณหาค่ามัธยฐานเลขคณิต (mean) ของเงินเดือนของคนกลุ่มนี้ ในการคำนวณท่านจงจำไว้ว่า ท่านต้องเอาเงินเดือนของบุคคลเหล่านี้มารวมกันแล้ว..... ด้วยจำนวนคน (หมายเหตุ: ควรใช้กระดาษทดต่างหากในการคำนวณ จะได้เข้าใจดีขึ้น)
- หาร
- 5
18. เมื่อท่านรวมรายการเงินเดือนของคนทั้งหมด และหารด้วย.... แล้วท่านก็จะได้ค่ามัธยฐานเลขคณิต ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยเงินเดือนของกลุ่มนี้ = ... บาท
- 40,000
19. ต่อไปลองคำนวณหาค่า มัธยฐานของเงินเดือน เราทราบแล้วว่า ค่ามัธยฐานก็คือค่าที่อยู่ตรงกลางของการกระจายของคะแนน ในกรณีนี้..... บาท
- 10,000
20. ค่าสุดท้ายที่เราจะลองสำรวจ คือ ค่าฐานนิยม ซึ่งจะเห็นได้ชัดว่า ค่าฐานนิยมของการกระจายของคะแนนชุดนี้ คือ..... บาท เนื่องจากเป็นจำนวนเงินที่พบบ่อยในการกระจายของคะแนนชุดนี้
- 10,000
- แตกต่าง
21. ท่านคงจะเห็นชัดเจนแล้วว่า ค่าสถิติทั้งสามแบบมีความ..... กัน มากมายเพียงไรถ้าท่านทราบค่ามัธยฐานแล้วคิดว่าท่านอาจทราบค่ามัธยฐานเลขคณิตไปด้วย ท่านก็จะได้ภาพพจน์ที่บิดเบือนไปอย่างมาก ในตัวอย่างที่ยกมานี้ ค่ามัธยฐานและค่าฐานนิยมมีค่า..... ส่วนค่ามัธยฐานเลขคณิต (mean) นั้น ..... มาก
- เท่ากัน,
- ต่างกัน

22. เมื่อเราทราบค่ามัธยฐานเลขคณิตแล้ว เราจะสามารถเห็นภาพพจน์ของคะแนนทั้งหมดได้ชัดเจนขึ้นอีก หากเราทราบว่า การกระจายของคะแนนชุดนั้นอยู่ไกลเคียงค่ามัธยฐานเลขคณิต หรืออยู่กระจัดกระจายไกลออกไปมาก จึงได้มีการเสาะหาวิธีวัดการกระจายของข้อมูล (measure of variation) เพื่อบรรยายว่า ข้อมูลชุดนั้นมีความแตกต่างกันมากหรือน้อยเพียงไร วิธีการวัดอย่างหนึ่งก็คือการหาค่าพิสัย (range) ของคะแนน โดยหาค่าความแตกต่างของคะแนนสูงสุด และคะแนนต่ำสุดถ้าอาจารย์คนหนึ่งบอกนักเรียนว่า คะแนนจากการสอบของนักเรียน มีคะแนนต่ำสุด 32 และคะแนนสูงสุด 93 แสดงว่าอาจารย์คนนั้นกำลังพูดถึงค่าพิสัย, range

พิสัย, range

การกระจาย

23. การหาค่าพิสัย เป็นวิธีการอย่างหนึ่งของการวัด .....

24. เสนีย์ได้คะแนน 63 คะแนน จากการทดสอบครั้งหนึ่ง เพื่อนต่างโรงเรียนถามเขาว่า เขาทำได้ดีแค่ไหน เมื่อเทียบกับเพื่อนร่วมชั้นคนอื่น ๆ เขาบอกว่าคะแนนในห้องมีตั้งแต่ 40 ถึง 74 คำตอบของ เสนีย์เป็นการอธิบายถึงการกระจายของคะแนน โดยใช้ค่า.....

พิสัย

25. คะแนนส่วนมากมักจะไม่เท่ากับคะแนนมัธยฐานเลขคณิต (mean) หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ มันจะเบี่ยงเบนไปจากคะแนนเฉลี่ย หรือมัธยฐานเลขคณิต ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) เป็นวิธีการอันหนึ่งที่ใช้กันบ่อยในการวัดจำนวนที่คะแนนเบี่ยงเบนหรือแตกต่างไปจาก ..... (mean) ดังนั้นค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานจึงเป็นการวัด ..... แบบหนึ่ง

คะแนนเฉลี่ย

การกระจาย

เบี่ยงเบน

26. ตัวอักษรกรีก มักใช้เป็นอักษรย่อแทนค่าความ.....
มาตรฐาน

สูตรในการคำนวณหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ก็คือ

$$\sigma = \sqrt{\frac{\text{ผลบวกของ } d^2}{N}}$$

ในเมื่อ $N =$ จำนวนคะแนนทั้งหมด

$d =$ ค่าความเบี่ยงเบนของคะแนนของแต่ละคน โดย

คำนวณจากการเอาคะแนนนั้นลบจากค่ามัธยิมเลขคณิต (mean)

แล้วเอาค่าที่ได้มายกกำลังสองก็จะได้ d^2 จากนั้นจึงคำนวณหาค่าผลบวกของ d^2 โดยเอา d^2 แต่ละตัวมารวมกัน

คะแนน

27. นักสถิติ ใช้ N แทนจำนวน ..... เมื่อเราเอา N ไปหารผลบวกของกำลังสองของค่าความเบี่ยงเบน (d^2) ก็เท่ากับเรากำหนดผลบวกด้วยจำนวน .....

ความเบี่ยงเบน

คะแนน

28. ในการคำนวณหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขั้นแรกคือ การหาความแตกต่างหรือความเบี่ยงเบนของคะแนนดิบ แต่ละตัวที่ห่างไปจากค่ามัธยิมเลขคณิต (mean) ขั้นที่สองก็คือ..... ของค่าเบี่ยงเบนแต่ละตัวนั้น ขั้นที่สามรวมค่ากำลังสองของความเบี่ยงเบนเข้าด้วยกัน แล้วหารด้วย N

ยกกำลังสอง

ความแตกต่าง

ยกกำลังสอง

29. คราวนี้ลองทบทวนอีกครั้ง ในการหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขั้นแรกต้องหา ..... ของคะแนนดิบแต่ละตัวที่ต่างไปจากค่ามัธยิมเลขคณิต (mean) ขั้นที่สอง ..... ของค่าเบี่ยงเบนแต่ละตัวนั้น ขั้นที่สามรวมค่ากำลังสองของความเบี่ยงเบนเข้าด้วยกัน แล้วหารด้วย .....

N

30. เมื่อเราเอาค่าที่ได้จากขั้นที่ 3 มาถอดรากที่สอง (squareroot) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เราก็จะได้ค่า ..... (σ)

31. สรุปว่าในการคำนวณหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีวิธีการ
ความแตกต่าง, คำนวณคือ (1) หาค่าความแตกต่างของคะแนนดิบแต่ละตัวกับค่า
รวม มัชฌิมเลขคณิต (mean) (2) ยกกำลังสองของค่า.....
สอง (3) ..... ค่ากำลังสองที่ได้จากข้อ 2 แล้วหารด้วย N
(4) เอาค่าที่ได้จากข้อ 3 ไปถอดรากที่..... (square root)
32. ลองหัดทำแบบฝึกหัดต่อไป นี้ เพื่อย้ำความเข้าใจของท่าน (ควร
14 หากกระทำตามลองทำต่างหาก) สมมติว่า เรามีคะแนนดิบชุด
หนึ่ง ดังนี้: 11, 13, 14, 15, 17 ในกรณีนี้ค่ามัชฌิม
เลขคณิตคือ ..... ฉะนั้นสำหรับคะแนน 11 ค่าความแตกต่าง
หรือความเบี่ยงเบนก็คือ $14 - 11 = 3$ กำลังสองของค่าความเบี่ยง
9 เบนก็คือ.....
33. ค่าความเบี่ยงเบนของคะแนน 13 ก็คือ..... กำลังสองของค่าความ
1 เบี่ยงเบนก็คือ .....
34. ค่าความเบี่ยงเบนของคะแนน 14 ก็คือ ..... กำลังสองของค่าความ
1 เบี่ยงเบนก็คือ .....
35. ค่าความเบี่ยงเบนของคะแนน 15 ก็คือ -1 ($14 - 15 = -1$)
1 กำลังสองของ -1 ก็คือ.....
36. ค่าความเบี่ยงเบนของคะแนน 17 ก็คือ ..... กำลังสองของค่า
-3, ความเบี่ยงเบน ก็คือ .....
37. คราวนี้เราก็ได้ค่ากำลังสองของความเบี่ยงเบนครบแล้ว หรืออีก
หนึ่งก็คือ เราได้ทำขั้นที่ 1 และที่ 2 เรียบร้อยแล้ว คราวนี้
รวม ก็เริ่มคำนวณขั้นที่ 3 คือ ..... ค่ากำลังสองของความเบี่ยงเบน
5 แล้วหารด้วย $N = \dots\dots\dots$
- 4 38. ผลการคำนวณจากขั้นที่สาม = ...

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ประชากร

น้องเดียวกับที่บุคลากรตรวจสอบผู้ลบลอบสินค้าหนีภาษี ซึ่งไม่อาจตรวจสอบกระเปาะสำภาระของทุก ๆ คนได้ ฉะนั้นเขาจึงตรวจสอบอย่างละเอียดเฉพาะผู้ที่สงสัย โดยการ **เลือกกลุ่มตัวอย่าง** เขาจากจำนวนประชากรทั้งหมด ดังนั้น.....จึงเป็นการศึกษาในจำนวนที่น้อยลงโดยเลือกจาก.....

กลุ่มตัวอย่าง ประชากร

46. เมื่อไรก็ตามที่มีการเลือกและทดสอบกับกลุ่มคนจำนวนน้อยกว่าจำนวนประชากรที่สนใจจะศึกษา แสดงว่าผู้ทำได้เลือก.....จากมวลประชากร

กลุ่มตัวอย่าง ประชากร

47. กลุ่มตัวอย่างที่เลือกมาศึกษานั้นควรจะเป็น **ตัวแทน** ของมวลประชากร มิฉะนั้นแล้วเราก็ไม่อาจอ้างอิงเกี่ยวกับมวล.....อย่างมีเหตุผลได้ โดยเพียงแต่ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง

อ้างอิง

48. กลุ่มตัวอย่างที่มีได้เป็นตัวแทน ของมวล ประชากร จะทำให้เราไม่สามารถ.....อย่างมีเหตุผลเกี่ยวกับมวลประชากรได้

สุ่ม

49. วิธีหนึ่งที่จะได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของมวลประชากร คือ การเลือกโดย**วิธีสุ่ม (random)** ในการสุ่มนั้นอาจทำได้โดยหารายชื่อบุคคลที่เป็นสมาชิกของประชากรที่เราต้องการศึกษาใส่ลงในภาชนะใด ๆ เช่นในกล่องแล้วหยิบรายชื่อเท่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการหรืออาจใช้วิธีอื่นใดก็ได้ที่จะกันได้ว่า มวลประชากร**ทุก ๆ คน** มีโอกาสที่จะได้รับการคัดเลือก **เท่าเทียมกัน** เมื่อใดก็ตามที่เราสุ่มตัวอย่างโดยวิธีให้แต่ละคนในมวล ประชากรมี โอกาสที่จะได้รับเลือกเท่า ๆ กัน ก็แสดงว่า เรากำลังใช้วิธี.....กลุ่มตัวอย่าง

โอกาสเท่ากัน

50. ความสำคัญของการสุ่มกลุ่มตัวอย่างก็คือ แต่ละคนในมวลประชาการจะต้องมี.....ในอันที่จะได้รับเลือก

51. ถ้าเรารวบรวมข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง 100 คน จากมวลประชากร 1000 คน และกล่าวข้อความพาดพิงถึงมวลประชากรทั้งหมด โดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างเป็นพื้นฐานแล้ว เราจะไม่สามารถ **แน่ใจ** ได้ว่าคำพูดของเราถูกต้องจริง แต่ถ้าหากเราเก็บข้อมูลจาก.....ทั้งหมด เราจึงจะแน่ใจได้ว่าข้อความที่เราพูดถึงนั้นถูกต้องจริงสำหรับประชากรกลุ่มนั้น
52. เมื่อเรากล่าวถ้อยคำเกี่ยวกับมวลประชากรโดยอาศัยพื้นฐานจากกลุ่มตัวอย่างที่เท่ากับเรา **อ้างอิง** ว่าอะไรก็ตามที่เป็นจริงสำหรับกลุ่มตัวอย่างแล้ว ก็จะเป็นเช่นนั้น หรือใกล้เคียงกันกับที่จะเกิดขึ้นกับมวลประชากรทั้งหมด ข้อความเกี่ยวกับมวลประชากรที่อาศัยรากฐานจากกลุ่มตัวอย่างนั้นเรียกว่าการ..... (inference) ซึ่งเราไม่อาจแน่ใจได้โดยสมบูรณ์ว่า การอ้างอิงนั้นจะถูกต้องจริง
53. อาจจะมีข้อสงสัยอย่างหนึ่งว่า เมื่อเราต้องการจะอ้างอิงเกี่ยวกับมวลประชากร โดยอาศัยกลุ่มตัวอย่างเราจะพูดได้อย่างมากก็เพียงว่า ข้อความที่เรายกมากล่าวนั้น มี **โอกาส** ที่จะถูกต้องหรือเป็นจริงสำหรับมวลประชากรทั้งหมด โอกาสที่ข้อความนั้นจะถูกต้อง 100 % จะมีก็ต่อเมื่อเราได้ข้อมูลจากมวลประชากร.....
54. กลุ่มตัวอย่างยิ่งน้อย ก็ยังมีโอกาสถูกต้องในการอ้างอิงถึงมวลประชากรน้อย การที่เราพยายามอ้างอิงถึง.....โดยอาศัย **ค่าสถิติ** ที่คำนวณ จากกลุ่มตัวอย่างของมวลประชากรเราจึงเรียกกระบวนการนี้ว่า เป็น **สถิติภาคอ้างอิง** (Statistical inference)
55. การสัมภาษณ์ การหยั่งเสียงเลือกตั้ง ที่ทำกับคนบางกลุ่มเพื่อทำนายว่าใครจะได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดี ก็เป็นตัวอย่างของ.....

มวลประชากร

อ้างอิง

ทั้งหมด

ประชากร

สถิติภาคอ้างอิง, inference..... (Statistical.....)

56. สมมุติว่านักวิจัยมีความสนใจในมวลประชากร ซึ่งเป็นนิสิตวิทยาลัย
 แห่งหนึ่งจำนวน 10,000 คน เขาจึงไปเอารายชื่อนิสิตทั้งหมดมา
 แล้วเลือกเอาชื่อนิสิตทุก ๆ หนึ่งร้อยคนการกระทำของเขาเข้าลักษณะ
 การ..... หากกลุ่มตัวอย่างของประชากรที่เป็นนิสิตวิทยาลัย
 แห่งนี้

สุ่ม

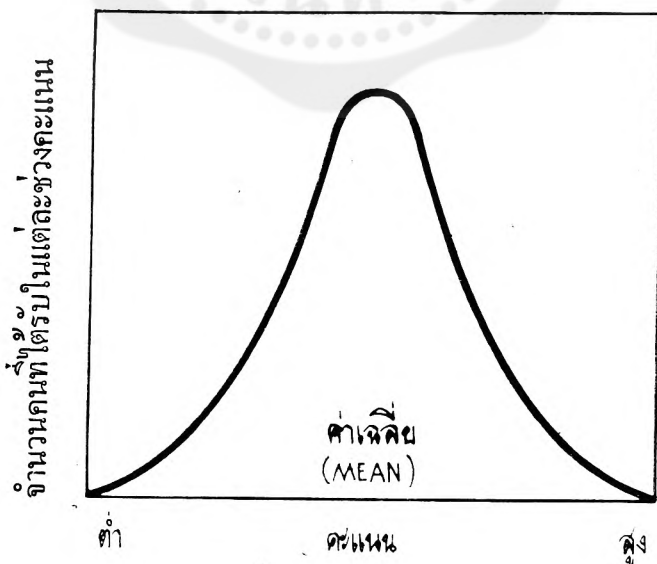
57. เขาทดสอบนิติกกลุ่มตัวอย่างที่คัดมานี้ แล้วใส่คะแนนที่ได้จากนิตติ
 เหล่านี้เป็นพื้นฐานในการสรุปข้อความโดยพาดพิงไปถึง.....
 ที่เป็นนิสิตวิทยาลัยทั้งหมดการทำเช่นนี้แสดงว่าเขาใช้กรรมวิธีของ
 สถิติภาคอ้างอิง,inference ..... (Statistical.....)

ประชากร

สถิติภาคอ้างอิง,inference

58. สมมุติว่า เราใช้แบบทดสอบสติปัญญาทดสอบคนไทยทุกคน แล้ว
 นำผลที่ได้มาเขียนกราฟแสดงคะแนนและจำนวนคนที่ได้คะแนนนั้นๆ
 เราจะใช้แกนตั้งเป็นแกนแสดงจำนวนบุคคล และคะแนนต่าง ๆ ที่
 เขาสอบได้ก็จะอยู่ตาม.....ซึ่งจะทำให้ได้กราฟที่
 แลดูคล้ายรูปข้างล่างนี้

แนวอน

เพิ่มขึ้น

59. กราฟที่ผ่านมานี้ แสดงถึงการกระจายความถี่ของคะแนน จากภาพ จะเห็นได้ว่า มีคนจำนวนน้อยที่ได้คะแนนต่ำมาก และจำนวนคนที่ได้คะแนนใกล้เคียงกับคะแนนเฉลี่ย (mean) นั้น จะ..... (เพิ่มขึ้น/ลดลง) เมื่อมองถัดเลยจากค่าเฉลี่ยไปทางขวามือ จะเห็นว่าจำนวนคนที่ได้คะแนนสูงจะลดลงทุกที และมีจำนวนน้อยมากที่ได้คะแนนสูงสุด

สูง

60. เป็นที่น่าสังเกตว่าโค้งกระจายความถี่ของคะแนนนี้มีลักษณะสมมาตร (symmetric) กล่าวคือ ส่วนล่างของเส้นโค้งที่มีคะแนนต่ำกว่าค่ามัธยิมเลขคณิต (mean) นั้นจะเท่ากับส่วนบนของเส้นโค้ง ที่มีคะแนน.....กว่า ค่ามัธยิมเลขคณิต ลักษณะสมมาตรนี้หมายความว่าคะแนนทุกตัวที่อยู่เหนือค่ามัธยิม เลขคณิต จะสอดคล้องกับคะแนนที่อยู่.....ค่ามัธยิมเลขคณิต ดังนั้นจำนวนคนที่ได้คะแนนแต่ละคะแนนจะเท่ากันทั้งสองด้าน

ต่ำกว่า

ความถี่

61. โค้งการกระจาย.....จากกราฟที่ผ่านมานี้ได้มีลักษณะสมมาตร เฉพาะลักษณะ หากยังมีรูปร่างคล้ายกระดิ่งอีกด้วย โค้ง การกระจายความถี่ที่สมมาตรและมีลักษณะเหมือน.....นี้เรียกกันว่า **โค้งปกติ** (normal curve)

กระดิ่ง

การกระจาย

62. เมื่อเราเขียน.....ความถี่ และได้เส้นโค้งที่มีรูปร่างเหมือนกระดิ่ง เราก็มักจะเรียกเส้นโค้งนี้ว่า..... (.....curve)

โค้งปกติ, normal

mean, median

63. สำหรับโค้งปกติแล้ว ค่ามัธยิมเลขคณิต มัธยฐาน (.....) และฐานนิยม(.....) จะมีค่าเดียวกัน และจะมีจำนวนคนที่อยู่เหนือหรือใต้จุดกึ่งกลางของการกระจาย คะแนน ทุก ๆ คะแนนที่อยู่ใต้ค่าเฉลี่ยจะมีคะแนนที่ห่างจากคะแนนเฉลี่ย (mean) เหนือขึ้นไปในระยะทางเท่า ๆ กัน และจำนวนคนที่ได้คะแนนก็เท่ากันด้วย พุทอีกนัยหนึ่งก็คือ โค้งปกติสามารถพับครึ่งได้ และ

mode

แต่ละครั้งจะเท่ากันพอดีทับกันได้สนิท ซึ่งลักษณะเช่นนี้ก็คือลักษณะ

สมมาตร

.....

50

64. ถ้ามีคนได้คะแนน 80 อยู่ 50 คน และค่ามัธยฐานเลขคณิต คือ 100 ดังนั้น จำนวนคนที่ได้คะแนน 120 ก็น่าจะเป็น..... คน หากกราฟนี้มีลักษณะเป็นโค้งปกติ

65. ถ้าเราให้เด็กไทยทุกคนทำแบบทดสอบสติปัญญาของบินท์ และพบว่าเมื่อทำการ กระจาย ความถี่ ของ คะแนนออกมาแล้ว ได้กราฟที่มีลักษณะเป็นโค้งปกติ ค่ามัธยฐานเลขคณิตของคะแนน = 100 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) = 16 ท่านคงจะระลึกได้ว่า ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานก็คือค่าที่ได้จากการวัด

การกระจาย

.....

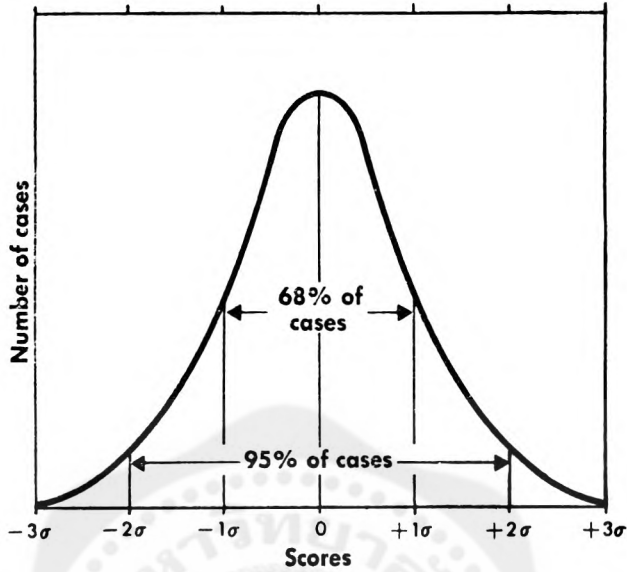
66. นักสถิติมักพูดถึงคะแนนที่มีความเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1 หรือมากกว่า 1 จากค่ามัธยฐานเลขคณิต ถ้าค่ามัธยฐานเลขคณิตของคะแนนที่ได้จากการทดสอบสติปัญญา = 100 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 16 ถ้าเด็กคนหนึ่งได้คะแนน 84 เราก็คงกล่าวได้ว่าคะแนนของเด็กคนนั้น มีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 1 โดย .....

ต่ำกว่า

68

67. คุณสมบัติของโค้งปกติก็คือ 68 % ของจำนวนราย หรือจำนวนคน อยู่ระหว่าง 1 (S.D.) ต่ำ และเหนือกว่าค่าเฉลี่ย และจะเป็นเช่นนั้นในโค้งปกติทุก ๆ อัน ถ้าการกระจายของคะแนนจากแบบทดสอบสติปัญญา มีลักษณะเป็นโค้งปกติ ก็แสดงว่า..... % ของผู้ถูกทดสอบ จะมีคะแนนตกอยู่ระหว่าง 1 S.D. ที่อยู่ใต้ค่ามัธยฐานเลขคณิต และ 1 S.D. ที่อยู่เหนือมัธยฐานเลขคณิต ลักษณะของโค้งปกติดังกล่าวนี้ ท่านจะดูได้จากภาพในหน้าต่อไป โดยมีรายละเอียดเพิ่มเติมให้ท่านทำความเข้าใจไว้ด้วย

จำนวนประชากร

คะแนน

ตัว

68. ดังที่ท่านเคยทราบแล้วว่า อักษรกรีก σ เป็นตัวย่อที่ใช้แทนค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนั้น -1σ จึงหมายถึง 1 S.D. .... จากค่ามัชฌิมเลขคณิต

69. จากตัวอย่างข้างต้นที่กล่าวถึงการทดสอบสติปัญญาว่า ได้ค่ามัชฌิมเลขคณิต 100 และ S.D. = 16 ฉะนั้นคะแนนที่อยู่ต่ำกว่าค่ามัชฌิมเลขคณิตไป 1 ช่วงของความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (-1σ) ก็คือ .....

84

70. คะแนนที่อยู่เหนือค่ามัชฌิมเลขคณิตไป 1 ช่วงของความเบี่ยงเบน ($+1\sigma$) ก็คือ .....

116

71. ดังนั้นถ้าเราจัดกลุ่มคนทั้งหมดที่ได้คะแนนระหว่าง 84 และ 116 จากการทดสอบสติปัญญาเข้าด้วยกัน เราจะได้จำนวนคน = ... %

68

72. ถ้าเราลองมองจากภาพโค้งปกติอีกครั้งก็จะเห็นว่า 95 % ของจำนวนผู้สอบใน 2 ช่วงของความเบี่ยงเบนมาตรฐานทั้งหมด

และได้ค่ามัธยเทศคณิต ดังนั้นถ้าย้อนกลับไปดูคะแนนจากการทดสอบสถิติปัญหา ซึ่งได้ค่ามัธยเทศคณิต = 100 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 16 แล้วจะพบว่า 95 % ของคนที่มาเข้าสอบ จะได้คะแนนระหว่าง 68 และ.....

132

73. ถ้า 68 % ของจำนวนผู้เข้าสอบได้คะแนนใน 1 ช่วงของความเบี่ยงเบนมาตรฐานที่อยู่ใต้และเหนือค่ามัธยเทศคณิต ดังนั้นจากกล่าวได้ว่า จะมี.....% ของจำนวนประชากร จะมีคะแนนอยู่ใน 1 ช่วงความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ที่อยู่ใต้ค่ามัธยเทศคณิต และตัวมัธยเทศคณิตเอง

34

74. พหุคูณหนึ่งก็คือ 34 % ของจำนวนประชากรจะได้คะแนนระหว่าง 84 และ.....

100

75. ถ้า 95 % ของจำนวนผู้สอบได้คะแนนระหว่าง 2 ช่วง ความเบี่ยงเบนมาตรฐานเหนือและต่ำกว่ามัธยเทศคณิต ($\pm 2\sigma$) ดังนั้น 47.5 % ของจำนวนผู้สอบก็จะได้คะแนนใน 2 ช่วงความเบี่ยงเบนมาตรฐานเหนือค่ามัธยเทศคณิตและตัวมัธยเทศคณิต ดังนั้นจากตัวอย่างข้างต้นจึงกล่าวได้ว่า 47.5 % ของผู้สอบจะมีคะแนนระหว่าง 100 และ.....

132

76. ลองหันกลับไปดูตัวอย่างโค้งปกติอีกครั้ง จะเห็นได้ว่า ประชากรเกือบทั้งหมด (มากกว่า 99%) ได้คะแนนอยู่ใน 3 ช่วงความเบี่ยงเบนมาตรฐานทั้งที่อยู่เหนือและต่ำกว่าค่ามัธยเทศคณิต ดังนั้น เพื่อความสะดวกเราจึงเหมาะเอาว่า คะแนนทั้งหมดจะตกอยู่ระหว่าง..... จากค่ามัธยเทศคณิต

 $\pm 3\sigma$

77. จากตัวอย่างข้างต้นเช่นกัน เราก็จะเห็นว่าผู้สอบจะได้คะแนนจากการทดสอบสถิติปัญหา (ค่ามัธยเทศคณิต 100, ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 16) ระหว่าง.....และ.....

52, 148

- 3 78. ลองมาดูตัวอย่างที่แสดงให้เห็นว่า เราจะใช้ความรู้เรื่องความเบี่ยงเบนมาตรฐานของโค้งปกติให้เป็นประโยชน์ได้อย่างไรบ้าง สมมุติว่าประจวบทำ ข้อสอบ สถิติปัญญา ที่กล่าวมาข้างต้นได้ 148 คะแนน เราทราบค่ามัธยฐานเลขคณิตและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้ว เราก็อาจเชื่อได้ว่า ประจวบได้คะแนนสูงมากเพราะเหตุว่าคะแนนของเขาตกอยู่ในช่วงความเบี่ยงเบนมาตรฐานช่วงที่.....เหนือค่ามัธยฐานเลขคณิตหรือกล่าว ได้ว่า คะแนน ของเขา เมื่อเทียบกับคนอื่น ๆ แล้ว ก็จัดว่าเหนือคนอื่นเป็นส่วนใหญ่

หมายเหตุ

ภาคผนวกนี้เป็นเพียงการปฐมนิเทศความรู้เชิงสถิติ โปรแกรมการเรียนรู้หนังสือทำหน้าที่เพียงการแนะนำเบื้องต้น ท่านได้เรียนรู้คำศัพท์เทคนิคการวิเคราะห์ทางสถิติเบื้องต้น แต่ยังมีความรู้อีกหลายอย่างที่ท่านต้องศึกษาจากตำราโดยตรงเพราะ มิได้กล่าว ไว้ใน โปรแกรมการเรียนรู้เลย อย่างไรก็ตามคงจะรู้สึกเข้าใจง่ายขึ้นหากท่านสามารถเข้าใจความรู้เบื้องต้นในที่นี้แล้วอย่างแจ่มแจ้ง

แบบฝึกหัด

จงเลือกคำตอบที่เหมาะสมที่สุดสำหรับคำถามแต่ละข้อ แล้วเขียนตอบลงในช่องว่างที่เว้นไว้หน้าข้อนั้น ๆ นั้น เช่นเดียวกับที่ท่านได้ทำมาแล้วในตอนต้น

- ..... 1. ฐานนิยม (mode) ของการกระจายคืออะไร
- ค่าเฉลี่ยจากการคำนวณแบบเลขคณิต
  - คะแนนที่อยู่ตรงกลาง
  - คะแนนที่มีความถี่มากที่สุด
  - ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

- ..... 2. คะแนนที่ตกอยู่ระหว่างค่าของมัชฌิมเลขคณิตและ $+ 1\sigma$ ในการกระจายแบบโค้งปกติมีกี่เปอร์เซ็นต์
- ก. 16
ข. 34
ค. 50
ง. 68
- ..... 3. “โค้งปกติอันหนึ่งมีมัชฌิมเลขคณิต 80 และค่า $\sigma = 6$ ” ท่านทราบอะไรบ้าง จากข้อความข้างต้น
- ก. 95 % ของจำนวนคนได้คะแนนระหว่าง 68 และ 92
ข. ค่าพิสัยประมาณ 50
ค. ประมาณอย่างหยาบ ๆ ว่า 50 % ของจำนวนคนได้คะแนนสูง
ง. 95 % ของจำนวนคนได้คะแนนระหว่าง 74 และ 86
- ..... 4. ในกรณีที่การแจกแจงของคะแนนมีความเบ้มาก (skewness) การวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางควรใช้วิธีใดจึงจะได้ค่าที่เป็นตัวแทนที่ดีที่สุด
- ก. มัชฌิมเลขคณิต
ข. ฐานนิยม
ค. มัชฌิมฐาน
ง. ก. ข. หรือ ค. ก็ได้
- ..... 5. การเขียน ไดอะแกรมหยาบ ๆ อันหนึ่งพบว่า คะแนนกระจายจากล่างซ้ายถึงบนขวาเป็นเส้นทะแยงมุม ท่านจะสรุปว่าอะไร
- ก. มีสหพันธ์เชิงนิเสธ
ข. มีค่า r ใกล้ 1
ค. ค่า ρ ใกล้ 0.00
ง. มีค่า ρ เชิงนิเสธ

..... 6. ชูศรี ได้คะแนนจากการสอบวิชาจิตวิทยา 90 คะแนน ท่านสรุปอะไรได้บ้าง

- ก. ชูศรี ทำได้ดีกว่าคนอื่น ๆ ที่สอบวิชานี้ 90 %
- ข. ชูศรี ตอบคำถามได้ถูกต้อง 90 %
- ค. ชูศรี อยู่ในกลุ่มครึ่งบนของการกระจาย
- ง. ยังต้องการข้อมูลเพิ่มเติมอีกจึงจะแปลความได้

..... 7. วิธีการใดที่จะแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสองตัว ได้สะดวกที่สุด

- ก. standard error
- ข. measure of variation
- ค. rank - difference
- ง. coefficient of correlation

..... 8. ค่ามัธยฐาน (median) คืออะไร

- ก. ค่าที่ได้จากการเอาคะแนนทั้งหมดมารวมกัน แล้วหารด้วยจำนวนคะแนน
- ข. คะแนนที่มีคนทำได้มากที่สุด
- ค. คะแนนที่มีความถี่สูงสุด
- ง. คะแนนที่อยู่กึ่งกลางของการกระจาย

..... 9. ในการหานัยสำคัญทางสถิติ เพื่อดูถึงความสัมพันธ์ว่าควรเชื่อถือได้หรือไม่ นั้นมักถือหลักว่า ค่า ที่จะมีนัยสำคัญทางสถิตินั้นควรเป็นค่า ที่เกิดขึ้นด้วยความบังเอิญไม่เกิน..... ครั้ง ใน 100 ครั้ง

- ก. 5
- ข. 10
- ค. 25
- ง. 50

- ..... 10. ถ้าเราต้องการทราบว่า ความเบี่ยงเบนของการกระจายนั้นมากหรือน้อย เราก็ทราบได้จากการคำนวณค่าใดต่อไปนี้
- median
  - standard deviation
  - critical ratio
  - mode
- ..... 11. จงหาค่ามัธยฐานเลขคณิตของ 40, 60, 65, 35
- 65
  - 50
  - 35
  - 30
- ..... 12. ในการวิเคราะห์หาเวลาออกของรถไฟที่มีกำหนดเวลาเสมอ และนาน ๆ ครั้งจึงจะออกล่าช้าเวลาแก่ก็ไม่เคยออกมาก่อนเลย นั้น ค่าการกระจายของเวลาที่ได้น่าจะเป็นในรูปใด
- มีลักษณะสมมาตร
  - จะเบ้ โดยที่ค่า median และ mode จะอยู่สูงกว่า mean
  - จะเบ้ โดยที่ค่า median และ mode จะอยู่ต่ำกว่า mean
  - ยังไม่อาจทราบรูปร่างของการกระจายได้จนกว่าจะมีข้อมูลมากกว่านี้
- ..... 13. ค่าสหสัมพันธ์ (r) = $- .80$ ท่าน จะสรุปอะไรได้บ้าง
- เป็นไปได้ไม่ได้ที่จะมีค่า r เท่านั้น
  - เมื่อค่า x เพิ่มขึ้น ค่า y จะลดลง
  - เมื่อค่า x เพิ่มขึ้น ค่า y ก็เพิ่มตามไปด้วย
  - ได้ภาพของความสัมพันธ์ระหว่าง x และ y ไม่ชัดเจน

..... 14. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการกระจาย = 10 และจำนวนกลุ่มตัวอย่าง = 100 คน ค่า standard error of the mean (σ_m) มีค่าเท่าใด ($\sigma_m = \sigma/\sqrt{n}$)

- ก. 1
- ข. 5
- ค. 8
- ง. 10

..... 15. ข้อความใดต่อไปนี้เกี่ยวกับ rank correlation ได้ดีที่สุด

- ก. เป็นวิธีการหาสหสัมพันธ์ที่ง่ายกว่าการหาสหสัมพันธ์แบบ product moment
- ข. แทนด้วย r
- ค. เป็นค่าที่ต้องใช้คอมพิวเตอร์ในการคำนวณ
- ง. จะไม่มีค่าต่ำกว่า 0

..... 16. ตัวเลขใดต่อไปนี้ที่เป็นค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน 10, 8, 6, 4 และ 2

- ก. 1.0
- ข. 2.0
- ค. 3.0
- ง. 4.0

..... 17. ค่าความแม่นยำของสถิติอ้างอิงขึ้นอยู่กับอะไร

- ก. critical ratio
- ข. ขนาดและการเป็นตัวแทนของกลุ่มตัวอย่าง
- ค. standard error
- ง. standard deviation

- ..... 18. กรรกฎได้คะแนนจากการสอบครั้งที่ 1 = 90 โดยที่การสอบครั้งนั้นมามีค่ามัธยฐานเลขคณิต = 75 ค่า $\sigma = 1.5$ ในการสอบครั้งที่ 2 ปรากฏว่าค่ามัธยฐานเลขคณิต = 50 และ $\sigma = 6$ เขาสอบได้ 64 คะแนน อยากทราบว่าผลการสอบของ กรรกฎ ครั้งใดจะดีกว่ากัน
- เท่า ๆ กัน
  - ครั้งแรกทำได้ดีกว่า
  - ครั้งที่สองทำได้ดีกว่า
  - ยังต้องการข้อมูลเพิ่มเติมก่อนการตีความ
- ..... 19. มาล์สอบภาษาอังกฤษได้ 90 คะแนน ในการสอบครั้งนั้น ค่ามัธยฐานเลขคณิตของกลุ่มคือ 70 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 10 อยากทราบว่าคะแนนของมาล์เบี่ยงเบนไปจาก ค่ามัธยฐานเลขคณิตเพียงไร
- 0.00
  - 1.00
  - 1.50
  - 2.00
- ..... 20. ค่าไดโตไปพื้นที่แสดงถึงสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสองตัว ที่มีค่าสูงสุด
- 0.00
  - + 0.50
  - + 1.25
  - 1.00

เฉลย

1. ค	6. ง	11. ข	16. ค
2. ข	7. ง	12. ค	17. ข
3. ก	8. ง	13. ข	18. ค
4. ค	9. ก	14. ก	19. ง
5. ข	10. ข	15. ก	20. ง

แบบฝึกหัดสำหรับลองทำ

ถึงแม้ว่าเทคนิคในการคำนวณทางสถิติจะต้องใช้เวลาและการฝึกฝน แต่การเข้าใจพื้นฐานเบื้องต้นก็ช่วยเพิ่มความรู้อันมีค่าทางคณิตศาสตร์อยู่บ้าง จึงน่าจะเป็นการดีหากท่านจะได้ลองทำแบบฝึกหัดต่อไปนี้บ้างและลองคำนวณอย่างง่าย ๆ แบบฝึกหัดเหล่านี้แสดงวิธีใช้สูตร และฝึกทักษะในการใช้ค่าต่าง ๆ ทางสถิติ ท่านควรพยายามทำแบบฝึกหัดทั้งหมดหลังจากที่ได้อ่านภาคผนวกของหนังสือเล่มนี้แล้ว

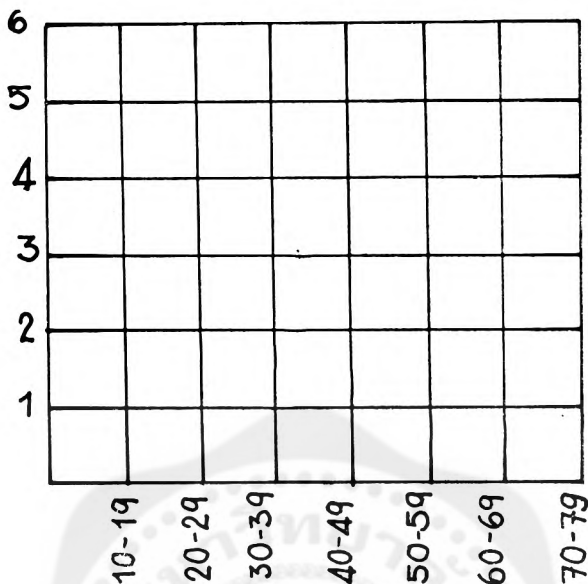
จงอ่านคำสั่งของแบบฝึกหัดแต่ละตอนอย่างระมัดระวัง แล้วลองคิดคำนวณออกมาด้วย

การกระจายความถี่ (Frequency Distribution)

ผู้สมัครสอบเพื่อบรรจุเป็นเสมียนพนักงานแห่งหนึ่งทำคะแนน จากการพิมพ์ผิดได้ดังนี้:— 25 53 42 64 38 43 56 36 38 48 47 จงเติมตารางข้างล่างนี้ให้สมบูรณ์ โดยการนับคะแนนลงไปในแต่ละอันตรภาคชั้น แล้วเขียนไคอะแกรมประกอบ

การกระจายความถี่ (Frequency Distribution)

คะแนนจากการสอบพิมพ์ผิด	จำนวนคน
20—29	.....
30—39	.....
40—49	.....
50—59	.....
60—69	.....

คำถาม

1. อัตราภาคพื้นมีค่าเท่าไร.....
2. การกระจายมีลักษณะสมมาตร (symmetric) หรือไม่.....

การวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง (Measures of Central Tendency)

คำถาม

3. จงหาค่ามัธยฐาน (median) จากข้อมูลข้างต้น โดยการจัดเรียงคะแนนตามลำดับแล้วหาคะแนนที่อยู่ตรงกลาง (นั่นคือหาคะแนนตัวที่ 6 จากคะแนนทั้งหมด 11 ตัว)

ค่ามัธยฐาน (median) = ...

4. จงหาค่ามัชฌิมเลขคณิต (mean) ของข้อมูลข้างต้น โดยการเอาคะแนนทั้งหมดมารวมกัน แล้วหารด้วยจำนวนคะแนน

ค่ามัชฌิมเลขคณิต (mean) = ...

5. เมื่อไรค่ามัชฌิมเลขคณิตและค่ามัธยฐาน จึงจะแตกต่างกัน
6. ถ้าคนที่ได้คะแนนสูงสุดคือ 64 ถูกจดคะแนนผิดเป็น 75 ถามว่ามีผลต่อค่ามัชฌิมเลขคณิต และค่ามัธยฐานหรือไม่

การวัดการกระจาย (Measures of Variation)

จงพิจารณาข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์คนขับแท็กซี่ถึงรายได้ ในแต่ละวันของเขา

คนขับแท็กซี่	รายได้สุทธิต่อวัน
ก	50 บาท
ข	60 บาท
ค	70 บาท
ง	80 บาท
จ	90 บาท

คำถาม

- ค่าพิสัยของรายได้คือ.....ค่ามัธยฐานเลขคณิต (mean) คือ.....
- จงคำนวณหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยการเติมข้อความในช่องว่างจากตารางต่อไปให้สมบูรณ์

คนขับรถแท็กซี่	รายได้ต่อวัน	การเบี่ยงเบนไป จากค่ามัธยฐานเลขคณิต (d)	กำลังสองของการ เบี่ยงเบน d^2
ก			
ข			
ค			
ง			
จ			

$$\text{ผลบวกของ } d^2 = \dots\dots\dots$$

$$\frac{\text{ผลบวกของ } d^2}{N} = \dots\dots\dots$$

$$\text{ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation), } SD = \sqrt{\frac{\text{ผลบวกของ } d^2}{N}} = \dots\dots\dots$$

ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของมัชฌิมเลขคณิต

(Standard Error of the Mean)

ยังมีกลุ่มตัวอย่างมากเท่าไร เราก็ยังมีความมั่นใจมากขึ้นเท่านั้นต่อการที่จะพูดว่า ค่าเฉลี่ยที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างนั้น เป็นตัวแทนของมวลประชากร

สมมุติว่า เราประสบความสำเร็จจากการเพิ่มกลุ่มตัวอย่างในการวัดลักษณะทางจิตวิทยาบางอย่างเช่น อัตราเร็วในการตอบสนองของนิสิตในมหาวิทยาลัย เราจะทราบได้อย่างไรว่าความเชื่อมั่นจะเพิ่มขึ้นตามขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

สมมุติว่า ค่า means ของเวลาในการตอบสนองจะขึ้น ๆ ลง ๆ อยู่ราว .150 วินาที โดยมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานราว ๆ .015 วินาที ค่าใดจึงถือว่าเป็น ค่าเฉลี่ยของการตอบสนองที่แท้จริง ๆ

ปัญหานี้เกี่ยวข้องกับค่าตอบข้อ 9 และข้อ 10

9. เราลองคำนวณหาความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของมัชฌิมเลขคณิต (standard error of the mean) สมมุติว่าจำนวนแตกต่างกันไปในแต่ละกลุ่มตัวอย่างจงเติมค่าต่าง ๆ ในตารางข้างล่างนี้ให้สมบูรณ์

สูตรหาค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของมัชฌิมเลขคณิต (σ_M) คือ

$$\sigma_M = \frac{\sigma}{\sqrt{N}}$$

จำนวนคน (N)	$\sqrt{N}$	ความเบี่ยงเบน มาตรฐาน (σ)	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ของมัชฌิมเลขคณิต (σ_M)
25	5	15	
100	10	15	
400	20	15	

เป็นที่น่าสังเกตว่า ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของมัชฌิมเลขคณิตจะลดลงเมื่อมี N เพิ่มขึ้น เราจะเชื่อได้หรือไม่ว่า ข้อความนี้ถ้ากลับกันก็จะยังคงเป็นความจริงอยู่ เกี่ยวกับเรื่องของตัวกลางที่แท้จริง (true mean) ?

10 ระดับความเชื่อมั่น (Confidence limits)

อาจกล่าวได้ว่า ถ้าเราวัดเรื่องใด ๆ ซ้ำ เราสามารถจะคาดคะเนค่ามัชฌิมเลขคณิต (means) ว่าจะตกอยู่ในช่วง -2.0σ ถึง $+2.0\sigma$ หรือ 95 % ของจำนวนประชากรจากตารางข้างล่างนี้ จงหาระดับความเชื่อมั่นของค่ามัชฌิมเลขคณิตของเวลาในการมีปฏิกิริยาโต้ตอบ จากกลุ่มตัวอย่าง 3 ขนาด

ขนาดของ กลุ่มตัวอย่าง	ค่าเฉลี่ยของเวลา ในการมีปฏิกิริยา โต้ตอบ (วินาที)	ระดับความเชื่อมั่น 95 %	
		ขีดจำกัดล่าง (ค่า mean น้อยกว่า) $2.0 \times$ ความ คลาดเคลื่อนมาตรฐาน	ขีดจำกัดบน (ค่า mean มากกว่า) $2.0 \times$ ความ คลาดเคลื่อนมาตรฐาน
25	150		
100	150		
400	150		

ค่าความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ (Significance of a Difference)

สมมุติว่า เรากำลังเปรียบเทียบคะแนนเลขคณิตของเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิงในชั้น

ป. 4 ซึ่งปรากฏผลดังนี้

	จำนวนคน (N)	ค่ามัชฌิมเลขคณิต mean	ค่าความคลาดเคลื่อน มาตรฐานของมัชฌิมเลขคณิต σ_M
เด็กผู้หญิง	50	72.0	0.4
เด็กผู้ชาย	50	70.5	0.3

คำถาม

คะแนนเฉลี่ยของเด็กผู้หญิงสูงกว่า เด็กผู้ชายอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่ ?

ในการตอบคำถามนี้ ท่านต้องคำนวณหาค่า critical ratio ออกมา แต่ก่อนจะถึงขั้นนั้น ท่านจะต้องหาค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของความแตกต่าง (standard error of difference) ออกมาเสียก่อน โดยใช้สูตรข้างล่างนี้

11. สูตรการคำนวณหาค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของความแตกต่าง

$$\sigma D = \sqrt{\sigma M_1^2 + \sigma M_2^2}$$

เมื่อ σM_1 และ σM_2 = ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของมัชฌิมเลขคณิต
ของเด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชายตามลำดับ

$$\begin{aligned} \sigma D &= \sqrt{(\quad)^2 + (\quad)^2} = \\ \sqrt{(\quad)} &= \end{aligned}$$

12. คำนวณหาค่า critical ratio โดยใช้สูตร

$$\begin{aligned} \text{critical ratio} &= \frac{\text{ความแตกต่างของมัชฌิมเลขคณิต}}{\sigma D} \\ &= \frac{(\quad) - (\quad)}{(\quad)} = \end{aligned}$$

13. ถ้าค่า critical ratio ออกมา > 2 เราก็คงกล่าวได้ว่า ความแตกต่างขั้มีนัยสำคัญทางสถิติ จากตัวอย่างข้างต้นที่ท่านคำนวณออกมา คะแนนคณิตศาสตร์ของเด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Coefficient of Correlation)

บริษัทแห่งหนึ่งได้ทดสอบความสามารถของบุคคลที่จะมาเป็นพนักงานขาย โดยเปรียบเทียบผลจาก การทำแบบทดสอบ และจากการทำงานดังตารางต่อไปนี้

	อนงค์	บวร	กรกฎ	ดารณี	อดิษฐ์
คะแนนจากแบบทดสอบ	50	60	70	80	90
สินค้าที่ขายได้จริง ๆ (พันบาท)	60	80	90	70	100

คำถาม

ระดับความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบและการขายจริง ๆ สามารถหาได้ จากการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (coefficient of correlation) ซึ่งอาจคำนวณค่าการหาได้จากสูตร 2 สูตร

14. เรามักใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากผลคูณของคะแนน (product - moment correlation) หรือใช้อักษรย่อว่า r ลองคำนวณค่า r จากข้อมูลข้างต้นนี้ โดยดำเนินการตามตารางข้างล่างนี้ แล้วนำผลที่ได้มาตอบที่นี้ r = _____

การคำนวณหาค่า Product - Moment correlation (r)

ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนน จากแบบทดสอบการขายและการขายจริง

กลุ่มตัวอย่าง	คะแนนจากแบบทดสอบและการคำนวณค่า σ_x		ผลสำเร็จจากการขายและการคำนวณค่า σ_y		ผลคูณที่ใช้ในการหาค่า r
	คะแนนจากแบบทดสอบ (x)	ค่าที่เบี่ยงเบนจาก mean (dx) (mean = 70) $(dx)^2$	คะแนนการขาย (y)	ค่าที่เบี่ยงเบนจาก mean (dy) (mean = 80) $(dy)^2$	
อันดับ บรร กรกฎ การณ อิศร์					ผลคูณของค่าความเบี่ยงเบน
ผลบวก $(dx)^2 =$ ผลบวก $(dx)^2 =$ $\frac{\quad}{N}$ $\sigma_x = \sqrt{\frac{\text{ผลบวก } (dx)^2}{N}} = \sqrt{\quad}$ =		ผลบวก $(dy)^2 =$ ผลบวก $(dy)^2 =$ $\frac{\quad}{N}$ $\sigma_y = \sqrt{\frac{\text{ผลบวก } dy)^2}{N}}$ = $\sqrt{\quad} =$		ผลบวก $(dx) (dy)$ =	
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $r = \frac{\text{ผลบวก } (dx) (dy)}{N\sigma_x\sigma_y} = \frac{(\quad)}{(\quad) \times (\quad) \times (\quad)} = \frac{(\quad)}{(\quad)} = \underline{\quad}$					

15. ในกรณีที่มีกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อย ก็มักนิยมใช้การหาค่าสหสัมพันธ์จากตำแหน่งของคะแนน (rank correlation) ซึ่งเรียกกันว่า rho แทนที่จะใช้ r โดยเอาข้อมูลที่ได้มาจัดอันดับแล้วคำนวณหาค่าสหสัมพันธ์จากสูตรข้างล่างนี้คือ

$$\rho = 1 - \frac{6 (\text{ผลบวก } D^2)}{N(N^2 - 1)}$$

เมื่อ D = ความแตกต่างของอันดับจากการวัดสองครั้ง

N = จำนวนคน

จึงคำนวณหาค่าสหสัมพันธ์โดยเติมค่าลงในตารางข้างล่างนี้

การคำนวณหาค่าสหสัมพันธ์จากตำแหน่งของคะแนน (rank correlation)

กลุ่มตัวอย่าง	(1) อันดับคะแนนจาก การทำแบบทดสอบ	(2) อันดับรายได้ จากการขาย	ความแตกต่าง ของอันดับ $D = (1) - (2)$	กำลังสองของ ความแตกต่าง (D^2)
อนงค์ บวร กรกฎ ดารณี อติศร์				

$$\rho = 1 - \frac{6 (\quad)}{(\quad) (\quad)} = 1 - \frac{(\quad)}{(\quad)} =$$

16. ในเรื่องของสหสัมพันธ์นั้น เราสามารถพูดอะไรบ้างเกี่ยวกับเหตุและผลระหว่างคะแนนจากการทำแบบทดสอบ และรายได้จากการขายจริง

เฉลย

1. 10
2. ไม่
3. มัชฌิมฐาน (median) = 43
4. มัชฌิมเลขคณิต (mean) = 44.55

5. เมื่อการกระจายความถี่ของคะแนน ไม่มีลักษณะสมมาตร (เกี่ยวกับค่ามัธยฐานเลขคณิต)
6. ค่ามัธยฐานเลขคณิตจะเพิ่มขึ้น แต่ไม่มีผลอะไรต่อค่ามัธยฐาน
7. ค่าพิสัยอยู่ในช่วง 50 – 90 หรือ 40 ค่า มัธยฐานเลขคณิต = 70 บาท
8. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 14.14
9. ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน : 25 คน = 3
100 คน = 1.5
400 คน = 0.75
10. ระดับความเชื่อมั่น 25 คน = 144 – 156
100 คน = 147 – 153
400 คน = 148.5 – 151.5
11. ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของความแตกต่าง = 0.5
12. critical ratio = 3.0
13. มีนัยสำคัญ
14. $r = .70$
15. $\rho = .70$
16. ไม่มีการสรุปที่ตายตัวแน่นอนเกี่ยวกับเหตุและผลในเรื่องความสัมพันธ์ของที่ตั้งนำมา
หาค่าสหสัมพันธ์กัน
(ควรอ่านตำรา และฟังอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องนในชั้นเรียนด้วย)